

КАКВО КАЗВАТ ДРУГИТЕ ЗА „ПРЕВЕНЦИЯ НА ХОМОСЕКСУАЛНОСТТА – НАРЪЧНИК ЗА РОДИТЕЛИ ”

„Всеки загрижен родител ще извлече полза от тези практични съвети за това как може да помогне на детето си да развие сигурност в половата си идентичност, което да доведе до нормална хетеросексуална ориентация в зряла възраст.

Доктор Николози е професионален експерт-терапевт с международно признание в сферата на терапевтични практики, които насърчават развитието на нормална хетеросексуална идентичност. Той е известен като дългогодишен ръководител на професионална организация с ключови позиции, която прилага научните открития в сферата на психосексуалната адаптация. Но широкият спектър на техническите и научните му познания е съчетан с години на богат клиничен опит в помощ на обикновените хора.

Тази комбинация позволява на авторите да обяснят на родителите откритията от психологичните изследвания по един много практичен начин. Тахната книга дава ясна насока какво могат да направят родителите, за да подпомогнат детето си при изграждането на сексуалната му идентичност.”

Д-р Джордж А. Рекърс, професор по невропсихиатрия и поведенчески науки, Медицински факултет към университета в Южна Каролина

„Прилагайки еkleктична форма на психотерапия, основаваща се върху принципи на психоанализата, доктор Николози показва как хомосексуалните импулси могат да се модифицират или в някои случаи да се премахнат. Това дава надежда на родителите на деца със смущения в половата идентичност, които преди това са стигнали до ръба на отчаянието.

Книгата е пълна с множество клинични описания, представени достъпно и имащи научна стойност. Горецо я препоръчвам на всеки.”

Чарлз У. Сокаридис, доктор по медицина, бивш клиничен професор по психиатрия, Медицински колеж „Алберт Айнщайн”/Медицински център „Монтефиоре”, Ню Йорк, член на Американската асоциация по психиатрия

„Това е най-добрият източник за родители и учители, в който те могат да намерят информация по въпросите на смущенията в половата идентичност и за това какво може да се направи, за да се помогне. Тя е представена по изключителен начин в книгата „Превенция на хомосексуалността – наръчник за родители”, написана от клиничния психолог, д-р Джоузеф Николози и Линда Еймс Николози.

Вярвам, че доктор Николози е сред най-големите авторитети по въпросите на превенцията и лечението на хомосексуалността днес. Тази книга предлага практически съвети и ясен поглед върху произхода на хомосексуалността. Бих искал всеки родител да я прочете – особено онези, които имат основания да са загрижени за синовете си. Нейната цел е не да осъди, а да образова майките и татковците.”

**Д-р Джеймс Добсън, Президент на „Фокус върху семейството”,
цитиран в „Отглеждане на момчета: практически съвети и насърчение
за онези, които изграждат следващото поколение мъже”**

„С „Превенция на хомосексуалността – наръчник за родители”, основавайки се на дългогодишната си специализация в областта, доктор Николози превежда речника на изследователската наука на ясен, лесно разбираем за обикновения читател език. Макар книгата да е предназначена основно за татковци и майки, загрижени за половото развитие на детето си, тя също е наръчник за добро родителство изобицо.

Вясни описания на свои клинични сесии и на дискусии на теориите, които подкрепя и които не подкрепя, доктор Николози дава ценен принос към литературата по въпросите на сексуалността. А още по-важно е, че тази книга би трябвало да стане безценна за занимаващите се с отглеждане, развитие и образование на деца.”

**Д-р Тоби Б. Байбър, клиничен психолог и съавтор на
„Хомосексуалността: психоаналитично изследване на
хомосексуалните мъже”**

„Като клиничен професор по психиатрия високо оценявам усилията на доктор Николози в сферата на превенция на хомосексуалността. Родителите трябва да са наясно с предупредителните сигнали и възможността да променят половата идентичност на детето си, и така (стига да пожелаят) максимално да увеличат вероятността то да порасне хетеросексуално. Правенето на този избор не е „хомофобска” проява. Това е мъдър родителски подход, който съответства на ценностната система на много семейства. С написването на тази книга авторите значително са разорали почвата в тази област.”

**Д-р А. Дийн Бърд, вицепрезидент на Националната асоциация за
изследвания и терапия на хомосексуалността (НАИТХ)**

„Джоузеф и Линда Еймс Николози са написали една чудесна и изключително точна книга по въпроса за хомосексуалността и ролята на родителя.

Човешките същества, които се раждат с даден тип сексуално устройство, не се опитват да го променят, освен ако не са преживели сериозни проблеми в ранното си детство и особено във взаимоотношенията с родителите си.

Вярвам, че е задължително при първите симптоми за отклонения родителите да се обърнат към квалифициран психиатър и да положат нужните усилия, за да разберат какво пречи на взаимоотношенията им с въпросното дете.

Завършвам с едно „браво“.

Натали Шейнес, доктор по медицина, психиатър, автор на материали по въпросите за пол и полова идентичност

„Семейство Николози се написали една наистина революционна книга. Те с основание отправят предизвикателство към Американската психологична асоциация заради нейното тесногърдо и тоталитарно отношение към хомосексуалността.

Авторите отлично защитават тезата, че значителен брой хомосексуални развиват тази идентичност поради дефектно родителство и че по-късно те желаят да променят своята ориентация. Те също така дават полезни стратегии на родителите не само как да предотвратят, но и в някои случаи и как да върнат назад хомосексуалното развитие. Тази книга е задължителна за родители, които се вълнуват от тази тема.“

Д-р Пол С. Виц, професор по психология, университета в Ню Йорк, автор на книгата „Психологията като религия: култът на себепоклонението“

„Щастлив съм изразя горещото си одобрение за книгата „Превенция на хомосексуалността – наръчник за родители“. Доктор Николози е опитен психолог, експерт по лечението на хора с разстройство на половата идентичност – както на деца, така и на младежи, а също и на възрастни, които желаят да превъзмогнат нежеланите чувства на влечение към същия пол.

Той е президент на Националната асоциация за изследвания и терапия на хомосексуалността (НАИТХ) – водеща национална асоциация на психиатри, психолози и терапевти, посветили се да дадат професионална помощ и лечение на хора, борещи се с нежелано влечение към същия пол, разстройства в половата идентичност и други поведенчески проблеми на хомосексуалността. Високоуважаван сред колегите си, доктор Николози е достатъчно изтъкнат авторитет, за да напише тази книга.

За да помогнат на днешните деца и младежи да се справят с огромния стрес, причинен от неяснотите и объркването относно половата

идентичност и сексуалната ориентация, родителите трябва да разбират по-добре от предходните поколения процеса на развитие на половата идентичност. „Превенция на хомосексуалността – наръчник за родители” от Джоузеф и Линда Николози ни дава тази полезна информация за родителите на XXI век. Тя е важна не само за семействата и приятелите на деца и юноши, които вероятно се борят с проблеми в половата си идентичност, но също и за законодатели, политици, учители, адвокати и съдии, които трябва да разбират съвременните предизвикателства на сложните процеси на развитие на половата идентичност.

Горещо препоръчвам този изключително интересен и увлекателен наръчник.”

Лин Д. Уордъл, професор по право, Факултет по право „Дж. Рубен”, университет „Брайъм Янг”, и генерален секретар на Международното общество по семейно право

„С вещина, придобита през годините от хилядите часове работа с пациенти с разстройства на половата идентичност, доктор Николози демонстрира проникателност в теорията и практиката, представяйки една увлекателна книга, която има ясна цел – предотвратяване на разстройствата в половата идентичност. Препоръчвам я като учебно помагало за отглеждане на деца на всички родители, загрижени за изграждането на правилната сексуална ориентация на подрастващите си деца.”

Бенджамин Кауфман, доктор по медицина, Клиничен професор, Департамент по психиатрия, Калифорнийски университет, Медицински факултет „Дейвис”

„Принципите на доктор Николози за превенция на хомосексуалността ще бъдат полезни на всеки родител, за да отгледа малкото си момче със здраво чувство за пола идентичност. Бих искал моите родители да имаха тази книга в годините на моето развитие. Практическото знание и вечните (но често непознати) принципи, щяха да ми спестят години на душевна болка, когато вече като възрастен поех по трудния път на преодоляване на хомосексуалните си борби. Книгата на Джоузеф и Линда Николози трябва да бъде задължително четиво за всички образователни курсове по детско развитие.”

Джон Полк, специалист по въпросите на хомосексуалността и половата идентичност, „Фокус върху семейството”, бивш председател на Северноамериканския борд на „Егзодус интернешънъл” и автор на „Любовта спечелена отново”

„Превенция на хомосексуалността – наръчник за родители” посреща огромна нужда на съвременните родители. Тя предлага задълбочен поглед към конфликта родител/дете и вътрешните несъответствия на личността, които могат да създадат условия за влечение към същия пол. Авторите използват родителските дневници, за да опишат успехите, борбите и дори провалите, предлагайки ни по този начин реални и практични съвети как да извършим превенцията при самото зараждане на проблема.

Разбирането, което можем да получим от тази книга, ще ни послужи в дългия път на елиминиране на болката и разочарованието в семействата и ще дефинира какво представлява здравословното отглеждане, което би подсилило уникалната персоналност и сексуалната идентичност на всяко дете.”

**Дон Шмиърър, писател, автор на книгите: „Една унция превенция”
и „ Какво да направи бащата: разглеждане на трудни въпроси на
родителството”**

„Тази книга посреща една огромна нужда. Тя е стъпила върху здрава научна основа, противопоставяйки се на голямото количество погрешна информация по въпросите на хомосексуалността, която залива обществото.

Тя дава нещо, което никой родител не може да намери в библиотеките, а именно – какво да правим, когато собственото ни дете се развива по посока на хомосексуалната идентичност. Доктор Николози черпи от годините си клиничен опит, давайки на родителите ясни насоки как да преценят ситуацията и как да реагират конструктивно. Позицията на авторите е практична и реална и същевременно изпълнена с уважение към битката на родителите за техните деца. Вярвам, че тази книга ще се превърне в класически труд, с който родителите ще се консултират в бъдеще. Тя може да отвори очите на много специалисти по психиатрия.”

**Д-р Джоана Краут Табин, преподавател и член на борда на
Чикагския център по психоанализа и бивш главен психолог в
Чикагския институт по психология**

Превенция на ХОМОСЕКСУАЛНОСТТА

Наръчник за родители

Доктор Джоузеф Николози и Линда Ейтс Николози

*„Метра“
София, 2008*

„Превенция на хомосексуалността – наръчник за родители”

Д-р Джоузеф Николози и Линда Еймс Николози

Издава се за първи път на български език

ISBN 978-954-670-068-1

Originally published by InterVarsity Press as *A Parent's Guide to Preventing Homosexuality* by Joseph and Linda Ames Nicolosy.

© 2002 by Joseph and Linda Ames Nicolosy.

Translated and printed by permission of InterVarsity Press, P. O. Box 1400, Downers Grove, IL 60515, USA

© 2008 Превод на български език, „Мемра” ООД

Редактор: Георги Бакалов

Преводач: Валентина Петрова

Редактор на текста и консултант: София Кандиларова-Георгиева

Оформление на корицата: Иванка Шикова

Издава: „Мемра” ООД,

П.К. 33, София 1202

E-mail: orders@memrah.bg

Web site: www.memrah.bg

Всички права запазени. Съдържанието и/или корицата не могат да бъдат репродуцирани без изричното съгласие на издателя.

ПОЧЕТЕНИ СМЕ С РАДОСТТА И
ОТГОВОРНОСТТА ДА ОТГЛЕДАМЕ НАШИЯ
СИН, ДЖОУЗЕФ-МЛАДШИ, НА КОГОТО
ПОСВЕЩАВАМЕ С ЛЮБОВ ТАЗИ КНИГА.

СЪДЪРЖАНИЕ

БЛАГОДАРНОСТИ	12
ВЪВЕДЕНИЕ	13
<i>За родителите: слово към мъдрите</i>	
МЪЖЕСТВЕННОСТТА Е ПОСТИЖЕНИЕ	24
ПРЕХОМОСЕСУАЛНОТО МОМЧЕ	45
<i>Защо родителите трябва да се намесят?</i>	
РОДЕН ТАКЪВ?	77
ВСИЧКИ В СЕМЕЙСТВОТО	92
ПРИЯТЕЛИ И ЧУВСТВА	136
НАВЛИЗАНЕ В ЮНОШЕСТВОТО	165
ОТ МЪЖКАРАНА ДО ЛЕСБИЙКА	217
ПОЛИТИКА НА ЛЕЧЕНИЕТО	246
ИЗЦЕЛИТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС	271
ДНЕВНИКЪТ НА ЕДНА МАЙКА	315
БЕЛЕЖКИ	350

БЛАГОДАРНОСТИ

Бихме искали да изкажем благодарности към Гела Гилбърт за нейните умения и търпение при подготовката на първия вариант на тази книга. От сърце оценяваме насърчението, подкрепата и вярата на Дон Шмигър за това колко важно е да бъде създадена подобна книга за родители, както и неговата увереност, че ние можем да го направим. Особено сме благодарни на Ричард Уайлър, който ни разреши да използваме проникновените лични истории от неговия уебсайт <www.peoplecanchange.com>

ВЪВЕДЕНИЕ

ЗА РОДИТЕЛИТЕ: СЛОВО КЪМ МЪДРИТЕ

Джейкъб, двадесет и петгодишен пациент, беше подложен на лечение през последните няколко месеца вследствие на депресия, породена от нежеланата му хомосексуалност. Един ден, подтикван от чувство на тъга и гняв, той се противопоставя на майка си:

Казах ѝ следното: „Мамо, ти ме гледаше как си играя с кукли Барби. Ти ми позволяваше да стоя с часове пред огледалото, за да се гримирам и да си правя прически. Братята ми никога не правеха това. Защо не ме спря? Какво толкова мислеше?“

Не се съмнявам, че мама е искала най-доброто за мен. Но сега нямаше какво да каже. Седеше там, гледаше ме шокирана, с очи, пълни със сълзи.

В продължение на много години съм работил¹ с мъже с хомосексуална ориентация, които са дълбоко неудовлетворени от влечението си към хора от същия пол. Гей-животът не им допада и всички те започват да подозират, че в даден етап от развитието им в детството определени събития са положили основата за техните хомосексуални чувства. Тази книга изцяло е резултат от наученото за две десетилетия работа с такива мъже, подпомагайки усилията им да схванат причините за влечението си към същия пол и постепенно да получат свободата си. Отново и отново тези мъже ми показваха какво им е липсвало през тяхното детство.

Всеки ден чувам житейски истории, разказани от мъже като Джейкъб, които се борят за изцелението на своята хомосексуалност. Обикновено те съдържат болезнени спомени за обръкването в половата им идентичност. Факт е, че

съществува силна взаимна връзка между половата нонконформност в детството и хомосексуалността в зряла възраст. Повечето мъже, които консултирам, не са били толкова женствени в детството си, колкото Джейкъб – не са си играли с кукли, нито са се обличали като момичетата. Но пак е имало предупредителни знаци за вътрешен конфликт и съмнение относно тяхната полова идентичност. Особено обезпокояващ бил страхът, че те по някакъв начин не си пасват с другите момчета.

Въпреки това техните родители (по-голямата част от които ги обичат много и се стремят към най-доброто за децата си) често са пропускали ранните предупредителни сигнали и са изчакавали твърде дълго, преди да потърсят помощ. Една от причините за това е, че специалистите по психично здраве не им казват истината за объркването на техните деца. Родителите нямат никаква представа какво да направят в случая.

Увековечаване на стереотипите на половете?

Ние не можем да работим съвместно с хора (повечето от които специалисти по психично здраве), които твърдят, че всеки от нас може „да бъде, какъвто си поиска“, когато става дума за полова идентичност и сексуална ориентация. Те говорят така, сякаш ако сме гейове или лесбийки, това не би имало дълбоки последствия за нас като личности, за културата ни и за цялата човешка раса. Те говорят така, сякаш нашата анатомия въобще не е свързана със съдбата ни. Те искат да кажат, че когато помагаме на децата си да се развият напълно в мъжествеността или женствеността, които са тяхна съдба, ние просто увековечаваме остарели стереотипи на половете.

Но човешката раса е създадена да бъде от мъже и жени – няма трети пол. Нещо повече – цивилизацията е доказала, че естественото човешко семейство (баща, майка и деца) въпреки всичките си грешки е възможно най-добрата среда за отглеждане

на бъдещите поколения. Наистина ли толкова погрешно сме виждали нещата векове наред? Дали напълно трябва да зачеркнем цялата човешка история заради последното телевизионно шоу, прославящо изопачаването на половите роли?

Както казва известният психоаналитик д-р Чарлз Сокаридис: „Няма родител, който да каже: „Безразлично ми е дали моето дете е хомосексуално или хетеросексуално.“² Ако имаха избор, повечето родители биха предпочели техните деца да не се въвличат в хомосексуално поведение.

В интелектуалните кръгове е станало модерно да се вярва, че ние, човешките същества, нямаме вродена „човешка природа“ и че същността на това да си човек е свободата да предефинираш себе си така, както искаш. Но каква полза би ни донесла тази свобода, ако се противопоставя на онова, което сме?

Смея да твърдя, че някои неща не подлежат на предефиниране. Ако нормалността е „да функционираш съгласно своето предназначение“ (а ние вярваме, че това е истина), тогава природата ни призовава да следваме съдбите си на мъже и жени.

В тази книга ще използваме като равностойни следните термини: „прехомосексуален“, „с конфликт в половата идентичност“, „с объркване в половата идентичност“ и „с разстройство на половата идентичност“. Всяко от тези състояния има потенциала да премине в хомосексуалност. Разстройството на половата идентичност (РПИ) се отнася до психиатрично състояние, което е краен пример за наличието на вътрешен конфликт на пола. Детето с РПИ не е доволно от биологичния си пол. При много от децата, които описваме, в хода на тяхното развитие към хомосексуалност са липсвали точните критерии за клинична диагноза на РПИ, макар предупредителните знаци на конфликт в половата идентичност и хомосексуалност да са били налице.

В противоречие със специалистите по психично здраве

Съвременните средства за масова информация прокарват посланието, че мъжете трябва да бъдат насърчавани да открият своята хомосексуална или хетеросексуална идентичност. „Нима сексуалното разнообразие не е нещо чудесно?“, питат те. Някои телевизионни и филмови продуценти (част от които са гейове) се опитват да ни убедят в това с представяните пред широката публика идеализирани истории. Убедени сме, че техните усилия всъщност са един напълно погрешен опит да се насърчава състоянието, в което са изпаднали много нещастни млади хора.

Разбира се, поддържайки това мнение, аз (Джоузеф) често пъти влизам в спор с мои колеги. Моите опоненти казват, че въпросът вече е изяснен с решението на Американската психиатрична асоциация (АПА) през 1973 г. хомосексуалността да бъде извадена от Диагностичния и статистически наръчник (DSM). Хомосексуалността е нещо нормално. Но това решение от 1973 г. беше взето (както отбелязват и някои гей-активисти) под силния политически натиск от страна на гей-активизма.³

Изваждането на хомосексуалността от DSM доведе до намаляване на усилията за нейното лечение и изследване. Когато стана „общоприето“, че хомосексуалността „не е проблем“, специалистите бяха обезсърчени, а в много случаи дори възпрепятствани, да изразяват противоположни мнения, както и да представят такива материали на професионални форуми. Скоро научните списания престанаха да споменават хомосексуалността като проблем на развитието.

Всъщност в момента на написването на тази книга Американската психологична асоциация продължава да отказва сътрудничество на Националната асоциация за изследвания и терапия на хомосексуалността (НАИТХ), защото не е съгласна

с нея, че това състояние е разстройство в развитието. Нещо повече – те вярват, че подобна научна позиция „допринася за създаването на климат на предразсъдъци и дискриминация спрямо гейовете, лесбийките и бисексуалните хора.”⁴ В резултат на това АПА е поставила мораториум върху дебата по този въпрос.

Това мълчание сред изследователите не е настъпило вследствие на нови научни доказателства, посочващи, че хомосексуалността е здравословен вариант на човешката сексуалност. По-скоро стана модерно просто това състояние да не се дискутира повече като проблем. За хомосексуалността се говори като за тема от вечерните новини, нещо, което просто е „там”, както метеорологичната прогноза за следващия ден.

Роналд Байер, изследовател от Центъра по етика „Хейстингс” в Ню Йорк, обобщава целия този процес. Той пише следното: „Американската психиатрична асоциация е станала жертва на безпорядъка в тези смутни времена, когато разрушителни елементи заплашват да политизират всеки аспект от обществения живот на Америка. Яростен егалитаризъм... принуждава експертите по психиатрия да се договарят относно патологичния статус на хомосексуалността със самите хомосексуални.”

Резултатът – изваждането на хомосексуалността от психиатричния наръчник с разстройства, не е следствие от рационалния процес на научни обосновки, „но действие, изисквано от съвременните идеологически настроения.”⁵

Превенцията: растяща нужда

Преди решението на АПА през 1973 г. практиката да се правят опити за превенция на хомосексуалността била нещо прието. Състоянието било определяно като разстройство и развитието на разстроена сексуална идентичност трябвало да се избегне винаги, когато това било възможно. Днес ние вярваме, че е време

тази концепция за превенцията да бъде разгледана отново. Именно това е целта за написването на настоящата книга.

Много малко книги по темата са написани преди това освен класиката „Да пораснеш хетеросексуален” от Питър и Барбара Уайдън, издадена през 1968 г. След премахването на хомосексуалността от диагностичния наричник, единствената книга написана от клиницист относно превенцията ѝ, е книгата на доктор Джордж Рекърс „Да пораснеш хетеросексуален: Какво трябва да знае всяко семейство за хомосексуалността” (Чикаго: Moody Press, 1982). Наскоро излезе друга, предназначена предимно за християнски семейства, книга от Дон Шмиърър със заглавие „Една унция превенция” (Нешвил: Word, 1998), която е научно обоснвана и носи мъдростта от дългогодишната практика на пасторален съветник.

Надяваме се, че „Превенция на хомосексуалността” ще продължи да отговаря на растящите нужди. Повечето родители на прехомосексуални деца, които идват при нас за помощ, са хора с религиозна вяра – католици, протестанти, мормони, юдеи, част от тях са и светски хора, които интуитивно усещат, че човечеството е създадено да бъде хетеросексуално. Ние можем да съчувстваме на тази родителска загриженост, защото споделяме подобен мироглед.

Въпреки това някои гей-активисти (предимно в академичните среди) ще ни осъдят за това, че застъпваме такава позиция. Кой сме ние, че да поставяме под въпрос сексуалния избор на някого, а още по-малко да помогнем на дете да избегне хомосексуалността или на възрастен да я промени? Но ние отстояваме позицията си, аргументирайки се с историята и с мнението на по-голямата част от населението, че сексът с хора от същия пол наранява хората.

В отделните глави на книгата сме включили като илюстрация свидетелствата на много наши пациенти. Разбира се, имената,

местата и друга лична информация са променени с цел запазване на поверителността.

Фокусирането върху родителите в тази книга няма за цел да ги *обвини*, а да ги *образова*. Нито един родител, с когото съм работил, не е искал да влияе на детето си по начин, който би могъл да създаде условия за развитието на бъдеща хомосексуалност, нито е отказвал да се намеси, когато това е било нужно. Но въпреки най-добрите си намерения, мнозина са попаднали в капана на нараняващи семейни модели и наистина доста от тях са получили погрешна информация и са повярвали, че нищо не може да се направи, за да се повлияе на развитието на сексуалната идентичност на детето им. Причините за тази направо срамна липса на точна информация от страна на специалистите по психично здраве се дискутират в осма глава „Политика на лечението“.

Благодарни сме, че след като родителите получат правилния съвет, те бързо извършват промените и с ентузиазъм продължават да помагат на децата си да развият здрава полова идентичност. Един баща сподели, че вътре в себе си е знаел, че нещо не е наред и е усещал какво трябва да направи, но чул предупреждения от учители и съветници да не „травматизира сина си“, а да го приеме „такъв, какъвто е“.

Но когато родителите се консултират с психотерапевт, който подкрепя желанието им детето им да се развие хетеросексуално и им предлага специфични насоки за това, което те интуитивно са знаели, че трябва да направят относно объркването в неговата полова идентичност, съществува надежда за хетеросексуален изход. След като родителската им интуиция получи професионална подкрепа, тези майки и бащи веднага схващат плана за лечение на своя терапевт. Те имат огромно желание да започнат да прилагат разяснените им положителни и

утвърждаващи стратегии. Тази книга съдържа голяма част от тези стратегии за намеса.

Доктор Джордж Рекърс, известен в САЩ експерт по сексуални смущения, пише, че „нонконформността на половата идентичност в детството може да бъде единственият най-често наблюдаван фактор, свързан с хомосексуалността.” Той твърди, че има достатъчно доказателства, че детето с проблеми в половата си идентичност може да разреши тази трудност – със или без намесата на психиатър. Рекърс казва: „ В значителен брой случаи... смущенията в половата идентичност намират пълно разрешение.”

Макар биологичните фактори да имат предразполагащ ефект при някои деца, доктор Рекърс вярва, че промяната е възможна, защото семейните и социалните влияния се оказват най-силни за развитието на хомосексуалността. Повечето родители се надяват децата им да са хетеросексуални, отбелязва той, и терапевтът не бива да насочва курса на лечение срещу ценностите на тези родители.⁶

В допълнение, доктор Рекърс вярва, че когато терапевтът работи с тийнейджър, той трябва да изясни няколко много важни въпроса:

- Има някои животозастрашаващи рискове, свързани със стила на живот на гейовете.
- Приспособяването към този стил на живот е трудно и социално противоречиво.
- Преждевременната сексуална активност крие психологически рискове.
- Клиентът ще бъде много по-способен да направи мъдър избор за своята сексуалност в зряла възраст.

По-голямата част от изследванията върху половата идентичност са правени с момчета. Мъжката хомосексуалност всъщност е моята клинична специалност – следователно

повечето съвети в тази книга са за момчета. Надяваме се друг автор да продължи тази работа, като по-обстойно изследва лесбийството и неговата превенция.

Вероятно вие сте загрижени за вашето дете и неговото сексуално развитие. Може би вашият син или дъщеря казват неща като: „Трябва да съм гей” или „Аз съм бисексуален”. Може би сте намерили порнографски материали в стаята му или сте прочели в дневника на дъщеря си бележки с интимен характер за друго момиче. Най-важното послание, което можем да предложим, е, че няма такова нещо като „дете-гей” или „тийнейджър-гей”. Всички сме създадени хетеросексуални. Объркването в половата идентичност е предимно психологически проблем и до известна степен може да се промени.

Мислим, че на следващите страници ще намерите информация, която ще ви даде кураж и ще потвърди неща за вас. Докато четете тези разкази, може да видите нещо общо с вашия син или дъщеря в тях и да бъдете още по-силно мотивирани да утвърждавате здравето сексуално развитие на детето си.

В заключение бихме искали отново да повторим, че имаме дълбоки философски различия с Американската психологична асоциация, на която съм член. През последните години тя е заела едностранчива позиция на подкрепа на гейовете, заставайки зад политическата философия, която активно защитава гей-браковете, осиновяването на деца от тях и тезата, че хомосексуалността всъщност е нещо нормално. В същото време АПА стигматизира традиционните ценности и предизвиква ерозия на модела на нуклеарното семейство. Позициите ѝ не са основани на строго научни постановки – те по-скоро представляват политическо-философските мнения на членовете на АПА и собствените им либерални ценности относно сексуалните въпроси.

Политическият контрол на АПА върху свободния поток на идеи всъщност е станал толкова деспотичен през последните години, че можем вече да я определим не толкова като научна група, отколкото като професионално-търговска гилдия, чиято цел е да прокарава либерална политика в нашето общество. Всъщност в една от малкото критични статии, публикувани в уважавано професионално списание, един смел психолог-критик обвинява АПА в липса на уважение към различието на гледните точки, което в действителност „внося пристрастие в изследванията по социални въпроси, накръпява авторитета на психологията пред политиците и обществото, препятства служенето на по-консервативните клиенти, *де факто* води до дискриминация срещу консервативните студенти и учени и има охлаждащ ефект върху либералното образование.”⁷

При написването на тази книга сме положили усилия да представим научната информация по честен и точен начин. Ние не искаме да кажем, че описаният тук модел на прехомосексуалността, е единственият път към хомосексуалността. Вярваме обаче, че това е най-често срещаният модел. Не искаме също да твърдим, че има лесен отговор как да се предотврати хомосексуалното развитие. Това, което вие като родители можете да направите, е да осигурите оптималната в рамките на възможностите си среда.

Ако сте съгласни с нас, че нормалността е „нещо, което функционира според своето предназначение” и че природата ни призовава да изпълним съдбата си като представители на мъжкия и женския пол, тогава ви каня да започнете да четете. Като родители нашата цел е да ви предложим надежда, подкрепа, информация и насърчение.

Бележка: Както вероятно вече сте забелязали, в книгата понякога използвам „аз”, а понякога „ние”, за да изразя мнението на авторите. Това редуване не е толкова случайно, колкото изглежда. Под „Аз” се има предвид Джоузеф Николози; всичко останало отразява приноса и на двамата автори.

1

МЪЖЕСТВЕННОСТТА Е ПОСТИЖЕНИЕ

*Жената е жена, но един мъж трябва да стане такъв.
Мъжествеността е рискована и неуловима. Тя се постига,
като възстанеш срещу жената и се потвърждава
единствено от други мъже.*

КАМИЛ ПАГЛИЯ, ЛЕСБИЙКА АКТИВИСТКА

В дълбините на хомосексуалното състояние стои конфликтът на половата идентичност. При момчето обикновено виждаме, че наранената ѝ същност има свои корени още в детството. То започва да вижда себе си като различно от другите момчета.

Уязвимостта на половата идентичност обикновено се проявява като безмълвен, таен страх – страх, за чието съществуване родителите и близките имат само смътни подозрения. Момчето се е чувствало по този начин почти откакто се помни. Тези различия създават у него чувство за малоценност, което го изолира от другите мъже.

За някои малки момчета объркването в половата им идентичност е очевидно. Нека започна с историите на няколко мои пациенти, най-напред със „Стийви”, чийто случай е особено драматичен.

Като клиничен психолог, лекуващ стотици хомосексуални мъже, получавам телефонни обаждания от целия свят. Но все по-често обажданията са свързани с деца. Повечето хора, които ми се обаждат, са любящи родители, които искат най-доброто

за своето дете и се стремят да го напътстват, образуват и подкрепят.

Конкретното обаждане, за което ме информира секретарката ми, беше от близкия град Пасадена, Калифорния. Вдигнах слушалата и чух женски глас от другата страна:

„Докторе, казвам се Маргарет Джонсън”, започна тя. Гласът ѝ трепереше и за момент си помислих, че връзката е прекъснала.

„Там ли сте? Мога ли да ви помогна?”

„Мисля, че ви гледах преди две седмици по телевизията. Вие бяхте, нали? Водехте дебат с един психиатър?”

„Възможно е”, казах аз. Преди две седмици водех двубой по националната телевизия с един гей-активист, който беше придобил доста голяма популярност с участието си в токшоу програми.¹ „Вероятно имате предвид дебата ми с доктор Айсей.”

„Да”, каза тя. „На това токшоу вие говорихте за малки момченца, които искат да бъдат малки момиченца.”

„Точно така”, казах аз. „Темата на шоуто беше за объркването на половата идентичност и...”

Този път госпожа Джонсън заговори с решителност и настойчивост. „Докторе, вие описахте моя син, Стийви. Той е хубаво малко момче, специално дете. Но...” Тя се поколеба. „Стийви е очарован от неща за малки момиченца, дори повече от дъщерите ми. Всъщност любимите му цветове са розово и червено. Той дори... ъ, играе с кукли Барби и ... танцува из къщата на пръсти като балерина.”

Госпожа Джонсън ми разказа още няколко подробности. Синът им беше на пет години. „Наблюдавам подобно поведение при него от почти две години”, обясни ми тя.

За мен този период от време беше изключително важен. Напълно в реда на нещата е, когато малко момче се чуди как би изглеждало с дълги руси къдрици и сложи на главата си перука просто заради шегата. Няма нищо особено обезпокоително в

това. Но ако то продължава да прави това и проявява много слаб интерес към „момчешки” неща, тогава най-вероятно има проблем.²

„И това продължава вече две години?”, попитах аз.

Мисля, че госпожа Джонсън изтълкува погрешно моя въпрос като упрек. Отговорът ѝ звучеше малко като самозащита. „Но неговият учител ми каза да не се безпокоя, защото това било преходна фаза. Така ми каза и свекърва ми. Тя дори дава на Стийви да ѝ пробва шаловете и бижутата. Казва му следното: „Баба обожава своята малка кукличка.”

„И вие сте се надявали, че те са били прави и това е просто фаза от детството.”

„Да, но в действителност мисля, че нещо не е наред.” Гласът на госпожа Джонсън вече звучеше остро и решително. „Миналата седмица Стийви поиска да му купя кукла Покахонтас. А след това ви видях по телевизията да описвате сина ми до най-малката подробност, доктор Николози. И ако сте прав, то тогава Стийви ще стане...” Тя се поколеба, като че ли се боеше да произнесе думата. „Той ще стане гей. Това е, което казахте. И честно казано, именно затова ви се обадох.” Гласът ѝ трепереше. „Докторе, синът ми ще стане ли гей, като порасне?”

Исках да обясня по-подробно думата „гей”. Това е политически термин, който е доста натоварен идеологически.³ По-научният термин е „хомосексуален”. Но тази жена не се интересуваше от наука или гей-политика, тя се тревожеше за сина си.

Колкото е възможно по-деликатно отговорих: „Вероятността е следната: без намеса момче като Стийви има 75% вероятност да стане хомосексуален, бисексуален или транссексуален мъж. Нонконформността на половата идентичност често пъти е ранен признак за...”

„Значи, това означава, че той ще стане хомосексуален? Значи няма надежда?“

„Може да стане, но не непременно. Все още има време да му се помогне да започне да се чувства по-удобно в своята мъжественост.“

„Добре. Добре. Но какво трябва да направя?“ Тя замълча и почти можех да усета напрежението ѝ.

Като президент на НАИТХ, Националната асоциация за изследване и терапия на хомосексуалността, често изнасям лекции на тема хомосексуалност. През последните петнадесет години в офиса ми в Енчино в покрайнините на Лос Анжелис съм лекувал много мъже, неудовлетворени поради своята хомосексуалност.

Повечето от моите възрастни хомосексуални клиенти никога не са си играли с кукли – случаят на Стийви беше доста краен. Но почти всички описват характерна полова нонконформност още в ранното детство, която ги е държала в болезнена изолация от другите момчета.

Повечето от тях си спомняха, че в детството си са били не особено атлетични, малко пасивни, самотни (като се изключат няколко приятелки), неагресивни и незаинтересовани от грубовати игри, страхуващи се от другите момчета, които намирали едновременно за плашещи и привлекателни. Много от тях имали черти, които говорили за надареност: те били умни, доста начетени, общителни и притежаващи артистични заложби. Тъй като повечето не проявявали женственост в детството си (за разлика от Стийви), техните родители не забелязвали нещо, което да не е наред, и не търсели терапия за тях.

Но вътре в себе си тези мъже още като момчета усещали това раздвояване в половата си принадлежност. Много от тях са родени чувствителни и нежни и просто не са били сигурни, че това може да е част от тяхната същност. Някои автори

сполучливо назовават това състояние „полова празнота”. Половата празнота възниква като следствие от комбинирането на вродената чувствителност и влиянието на социалната среда, която не посреща емоционалните нужди на детето. Това момче с „рисков” темперамент се нуждае (но не получава) съответното одобрение от родители и връстници, за да изгради стабилна мъжка идентичност.

Следователно такова момче както поради своите темпераментови особености, така и поради динамики в семейните отношения, ще се оттегли от предизвикателството да идентифицира себе си с баща си и с мъжествеността, която той представлява. Вместо да приеме мъжката си идентичност като част от себе си, прехомосексуалното момче прави точно обратното – отхвърля проявяващата се мъжественост и така си изгражда защита срещу нея.

По-късно той дори се влюбва в изгубеното, като търси някой, който сякаш притежава онова, което му липсва. Това е така, защото човек се влюбва не в познатото, а в „другото по-различно от мен”.

Това е проблем на идентичността

В корена на почти всеки случай на хомосексуалност стои някакво изопачаване на основната концепция за пола. Можем да видим това изкривяване в случая с лесбийката-активистка, която иска Писанията да се пренапишат и за Бог да се говори като за „Тя”. Или когато някой каже с очевидна гордост: „Аз не се влюбвам в определен пол, защото полът не е от значение. Аз се влюбвам в човека – той може да бъде мъж или жена.” Или когато един психолог казва, че бисексуалността е по-висша сексуална ориентация, защото открива нови творчески възможности за сексуално изразяване. Или когато един гимназист настоява да му позволят да ходи на училище с рокля и обувки с високи

токчета и съдия нарежда на ръководството на училището да подкрепи илюзията на момчето, че е жена.

Самозаблудата относно половата идентичност стои в сърцевината на хомосексуалното състояние. Дете, което си представя, че може да бъде от противоположния пол (или от двата пола едновременно) търси илюзорно разрешение на своето объркване. Това е възставане срещу реалността, бунт срещу ограниченията, вградени в сътворените човешки същества.

Но време е да се върнем към Стийви.

Половата идентичност се утвърждава в контекста на семейството

Справянето с проблема на прехомосексуалността е процес, в който трябва да участва всеки член на семейството. Да продължим отново с телефонния разговор, в който аз помолих госпожа Джонсън да ми разкаже нещо за съпруга си. Бащата играе основна роля за нормалното развитие на момчето. (4) Истината е, че таткото е по-важен за изграждането на половата идентичност на момчето, отколкото майката.

Майката на Стийви ми каза: „Съпругът ми Бил е тук до мен. Искате ли да говорите с него?” Тя го помоли да вземе телефона и набързо обобщи онова, което току-що й бях казал. „Бил, този психолог казва, че Стийви може да стане гей.”

„И така, какво можем да направим?” попита бащата с дрезгав глас. Звучеше ми като доста деен човек. После веднага сам си отговори на въпроса. „Ще дойдем във вашия офис.”

Казах му, че това е добра идея. Продължих с малко професионални насоки как двамата могат да се научат да правят някои важни неща и да променят някои модели на поведение в семейството, за да помогнат на Стийви. Но първо те трябваше да разберат какво става.

Да пораснеш сигурен в своята полова принадлежност

На следващия ден, когато Бил, Маргарет и Стийви Джонсън влязоха в кабинета ми, за мен не беше трудно да забележа наличието на някои типични семейни динамики. Петгодишният Стийви беше красиво момче с порцеланово бяла кожа.⁵ Той имаше удивително големи очи с дълги, черни мигли. Маргарет беше очарователна и приказлива. Бил, успешен банков директор, нямаше много какво да каже. За мен този семеен модел беше твърде познат.⁶

Поговорих с тях заедно и след това поотделно с Бил и с Маргарет. Обясних им някои основни неща, от които едно момче се нуждае, за да порасне хетеросексуално. „Майките правят момчетата, а бащите правят мъжете”, казах аз.

Казах им как става това. В детството и момичетата, и момчетата са емоционално свързани с майката. На езика на психодинамиката майката е първият обект на любов. Тя посреща всички първични нужди на детето си.⁷ Момичетата могат да продължат да се развиват в своята идентификация като жени чрез взаимоотношението с майките си. От друга страна, момчето има допълнителна задача в развитието си – да спре да се идентифицира със своята майка и да се идентифицира с баща си.

Докато научава езика („той” и „тя”, „негов и неин”) детето открива, че светът е разделен на два естествени полюса – на момчета и момичета, мъже и жени. В този момент малкото момче не само започва да забелязва разликата, но и трябва да определи къде е неговото място в този свят с разделени полове. Обясних на родителите на Стийви, че момичето е с по-лесна задача. Нейното първично привързване е към майката и поради това тя няма нужда от допълнителна задача на развитието си да спре да се идентифицира с най-близкия за нея човек на света – мама, и да започне да се идентифицира с баща си. Но при

момчетата не е така: за да станат хетеросексуални, те трябва да се отделят от майката и да пораснат различни спрямо този първичен обект на любов.

Това може би е обяснението защо има толкова повече хомосексуални мъже, отколкото жени. Някои изследвания сочат, че съотношението е 2 към 1, други казват, че то е 5 към 1, а трети – че е 11 към 1. Ние не знаем със сигурност, но е ясно, че има повече хомосексуални мъже, отколкото лесбийки.

Според психоаналитика Робърт Стролър: „Първата заповед в бизнеса да си мъж е: не бъди жена.”⁸

В търсене на мъжествеността

Междувременно бащата на момчето трябва да свърши своята част от работата. Той трябва да е отражение на мъжествеността на своя син и постоянно да я утвърждава. Той трябва да играе със сина си игри, които са по-грубовати и са много по-различни от тези, на които би играл с едно момиче. Той може да помогне на сина си да се научи как се хвърля и се хваща топка. Той може да научи проходащото момче как да забие дървено колче при игра на крикет или да го вземе заедно със себе си под душа, където то не може да не забележи, че татко има мъжко тяло като неговото.

В резултат на това синът ще научи повече за това какво означава да си мъж. И той ще приеме своето тяло като символ на своята мъжественост. Ще си мисли следното – *Така са направени момчетата и мъжете. Аз съм направен по този начин. Аз съм момче и това означава да имам пенис.* Психолозите наричат този процес „инкорпориране на мъжествеността в аз-образа”⁹ (или „мъжка интроекция”) и това е важна част от правилното израстване.

⁹**аз-образ** – психологически термин; система от нагласи по отношение на собствената личност, включваща емоционален, рационален и поведенчески аспект – бел. ред.

Пенисът е важен символ на мъжествеността – неоспоримата разлика между мъжа и жената. При терапията на момчета трябва да се наблегне на тази неоспорима анатомична разлика. Както е отбелязал психоаналитикът Ричард Грийн, женственото момче (което той безцеремонно нарича „женчо“) гледа на пениса си като на външен, мистериозен обект.⁹ Ако то не успее да започне да „притежава“ своя собствен пенис, то ще порасне като човек, който ще се впечатлява от пенисите на други мъже.

Момчето, което прави несъзнателно решение да се отдели от своето собствено мъжко тяло, е тръгнало по пътя на изграждане на хомосексуална ориентация. Такова момче понякога ще бъде очевидно женствено, но по-често то (както много прехомосексуални момчета) ще бъде онова, което определяме като „полово неконформно“. Т.е. то ще бъде някак различно, без близки приятели-момчета на онзи етап от развитието си, когато другите момчета преустановяват близките си приятелства с малки момиченца (възраст от шест до единадесет години), за да изградят сигурна мъжка идентичност. Такова момче обикновено има лоши или дистанцирани взаимоотношения с баща си.

Чуйте думите на Ричард Уайлър, който спонсорира онлайн група за подкрепа на хора, които имат проблеми в тази сфера. Уайлър е събрал историите на група бивши гейове и ги е публикувал на своя динамичен и даващ много отговори уебсайт www.peoplecanchange.com. Той описва техните чувства на изолация от собствената им мъжка природа:

Нашите рани и страхове поради чувството на отхвърляне от света на мъжете често пъти са ни карали да се отделим от мъжкото – от онова, което сме искали най-много... Някои от нас започнаха да се дистанцират от други мъже, мъжки интереси и мъжествеността като цяло, като съзнателно или несъзнателно възприемаха повече женски черти, интереси и

маниери. (Често пъти сме виждали подобно поведение в гей-общността под формата на преднамерена женственост, а в някои „лагери“ гейовете понякога стигаха до такива крайности, че дори използваха местоимението „тя“ или „приятелка“.)

Но докъде ни доведе това, самите нас като мъже? То ни доведе в Ничията земя на объркването на половата идентичност – нито напълно мъжествени, нито наистина женствени. Ние сме се отделили не само от някои мъже, от които сме се страхували, че ще ни наранят, но също от целия хетеросексуален мъжки свят. Някои от нас дори са се отделили от самата мъжественост като от нещо срамно и унижително. (www.peoplecanchange.com)

Това означава, че хомосексуалните мъже, както обяснява психиатъра Чарлз Сокаридис, все още търсят чувството си за мъжественост, чиито основи е трябвало да се положат още в ранното детство и да бъде утвърдено в юношеството.¹⁰ Но тези процеси са напълно несъзнателни. И ето защо доктор Сокаридис използва психоанализата (и по-специфично някои средства като работа със сънища), за да помогне на хомосексуалните си клиенти да разрешат несъзнаваните си стремежи.

Аз се опитвам да предотвратя продължителната и трудна терапия за промяна на хомосексуалността в зряла възраст, като насърчавам ранната намеса още в детството. Родителите, особено бащите, най-добре могат да стабилизират слабата мъжка идентичност у синовете си, докато тя е още във фазата на формиране. Намесата на родителите може да доведе до повишаване на половата идентичност от страна на момчето и да предотврати мъжката малоценност и изолацията от света на мъжете, които толкова хомосексуални описват.

Целта е да се предпази момчето от отделяне от нормалната му мъжественост и да се насърчи желанието му да възприема себе си като мъж – не по някакъв начин да го оформяме в

карикатурен мачо-образ (той може да не е такъв и в това няма проблем), а да му помогнем да изгради своята собствена мъжественост в контекста на личностните особености, с които се е родил.

Ричард Уайлър разказва за нуждите, които той и мъже като него са изпитвали в детска възраст – особено за копнежите и самотата, така характерни за много други момчета с объркване на половата идентичност:

Несъзнателно и без да желаем ние сме изградили психологическа пропаст между себе си и света на хетеросексуалните мъже. Въпреки това като мъже ние имаме нужда да принадлежим към техния свят, да бъдем наставлявани и утвърждавани от тях. Да ги обичаме и да бъдем обичани от тях. Въпреки страха си от мъжете, ние копнеехме за тяхното приемане. Завиждахме за увереността и мъжествеността, които те владееха с такава лекота. И докато пораствахме, завистта се обърна в похот. Докато ги наблюдавахме отдалеч, искахме да бъдем като тях, искахме да бъдем част от техния кръг, те се превърнаха в обект на нашето желание.

Стойки от другата страна на пропастта, която бяхме прокопали, ние така и не успяхме да надраснем хомосексуалността. Гей-активистите и терапевтите, подкрепящи гейовете, ни казваха, че нашето място всъщност е от онази страна на пропастта и че там всъщност е едно хубаво място. Ако това важи за други, със сигурност не важи за нас. Ние се стремяхме към нещо повече. Ние искахме да се изправим срещу страховете си, да изцелим вътрешните си наранявания и да станем мъжете, които чувстваме, че Бог иска да бъдем. Ние не искахме някой да подкрепя избора ни да бъдем гейове. Ние искахме да бъдем утвърдени като мъже... Ние искахме да изцелим дълбоките се проблеми, за които нашият вътрешен глас ни призоваваше. (www.peoplecanchange.com)

Както обяснява Уайлър, нормалният процес на изграждане на половата идентификация се е изкривил. Вместо да се идентифицират със своя пол, тези момчета като реакция на самозащита са се отделили от света на мъжете. За да се предпазят от нараняване, те са се затворили в себе си и са отказали да се свържат емоционално и да се идентифицират с мъже.

Голяма част от това отделяне е започнало поради слабо взаимоотношение с бащата. Някои бащи успяват да се занимават с всичко друго, но *не* и със своите синове. Те потъват в кариерата си, в пътувания, в игра на голф и във всякакви други дейности, станали толкова важни за тях, че да не остане време за техните момчета. Или са пропуснали да видят, че точно този техен син интерпретира критиките им като отхвърляне на цялостната му личност.

Проблемът може да се корени и в несходство в характерите – за бащата е трудно да се свърже „точно с този син“ поради прекомерната му чувствителност. Трудно му е да общува с него, защото нямат общи интереси (може би точно този син има афинитет към по-артистични дейности, които не са толкова типично мъжки). И в хода на претрупания с ангажименти живот това момче, което е по-трудно за общуване, остава някак отхвърлено встрани и пренебрегнато.

Малцина бащи стигат чак до такава крайност. Видях един баща (незрял и неадекватен мъж, който преди раждането на сина си предупредил жена си, че не иска да има момче), който напълно отхвърляше сина си, докато в същото време обожаваше по-голямата си дъщеря. Очевидно заплашен от идеята да има друг „мъж в къщата“ този баща толкова явно изразяваше неодобрението си към своя син, че до двегодишната си възраст той носеше дрехи като сестра си и играеше с нейните кукли

Барби. Не е изненадващо, че това малко момче се чувстваше по-сигурно отхвърляйки своята мъжка идентичност.

Поради ред причини някои майки също имат тенденцията да удължават зависимостта на синовете си от тях. Близостта на майката с нейния син е първична по характер, цялостна, изключителна и тази силна връзка може лесно да се задълбочи и да премине в това, което психиатърът Робърт Столър нарича „блажена симбиоза”¹¹. Но майката може да е склонна да се вкопчи в сина си и това може да се превърне в нездравословна взаимозависимост, особено ако тя няма задоволително интимно взаимоотношение с баща му. В такива случаи тя може да вложи твърде много енергия в отношението си със сина си, използвайки го да запълни нуждата си от любов и приятелство по начин, който не е полезен за него.¹²

Един „истински” (силен и добър) баща ще прекъсне „блажената симбиоза” между майка и син, тъй като инстинктивно ще усети, че тя е нездравословна. Ако един баща иска синът му да порасне като хетеросексуален, той трябва да разкъса връзката майка-син, която е полезна в ранното детство, но след това не е най-доброто за момчето. Така бащата трябва да стане пример, че е възможно, неговият син да съхрани любящо взаимоотношение със своята майка и въпреки това да запази своята независимост. В този смисъл бащата трябва да има функцията на здравословен буфер между майката и сина.¹³

Понякога майката може да пречи на връзката баща-син, като държи сина си далеч от съпруга си („Навън е твърде студено за него”, „Това може да го нарани”, „Той е зает да прави нещо с мен”), за да задоволи собствените си нужди от мъжка близост. Синът ѝ е „безопасен” мъж, с когото може да има близко емоционално взаимоотношение без конфликтите, с които може би трябва да се сблъсква при взаимоотношението със съпруга си. Тя може много умело да „избавя” сина си от татко. Така

например може да го гушка и утешава, докато баща му го наказва или умишлено го пренебрегва. Прекомерното ѝ съчувствие може да разколебае малкото момче в толкова важното отделяне от майката.

Нещо повече – прекаленото съчувствие от страна на майката подхранва самосъжаление – черта, която често пъти се наблюдава при прехомосексуални момчета и хомосексуални мъже.¹⁴ Подобно отношение от нейна страна може да насърчи момчето да си остане изолирано от своите връстници-момчета, когато е наранено от тяхното дразнене или отхвърляне. Както ни казва Ричард Уайлър:

Почти всеки от нас е имал вродена сензитивност и повишена чувствителност, за които по-късно сме научили, че могат да са едновременно благословение и лек. (До каквато и степен биологичните ни фактори да имат принос за хомосексуалността, тук именно е мястото, където най-много са повлияли на битката ни с нея.)

От една страна, нашата чувствителност ни е накарала да бъдем по-любящи, нежни, мили и понякога духовно по-чувствителни от обичайното. От друга страна, това са били някои от качествата, поради които сме били добре дошли в най-близкия кръг на момичетата и които са накарали майките ни да са по-протективни, татковците ни – по-дистанцирани, а нашите по-грубовати връстници да ни отхвърлят.

Може би по-проблематичен е фактът, че тя ни прави по-обидчиви и по-податливи на нараняване и отхвърляне, като по този начин действително получените от околните отхвърляне или обида многократно се преувеличават. Нашето възприятие се е превърнало в наша реалност. (www.peoplecanchange.com)

Нонконформна полова идентичност: просто мит?

Възможно ли е разказите от детството за неконформната полова идентичност на толкова много бивши гейове да са истина само

за малка, специфична група? Тези истории всъщност не представляват ли закономерност?

Едно уважавано от мен проучване на хомосексуалността предлага някои разкрития по този въпрос. Книгата „Сексуалните предпочитания: тяхното формиране при мъжете и жените” често пъти се цитира от гей-активистите като справочна литература. Проучването е финансирано от Националния институт за умствено здраве и проведено от Института за сексуални изследвания „Кинсли”. То установило, че за хомосексуалните мъжете е много по-малко вероятно, отколкото за останалите мъже, да харесват „твърде” традиционните момчешки занимания като бейзбол и футбол. Всъщност оказало се, че само 11% от хомосексуалните мъже харесват тези традиционни мъжки занимания спрямо 70% от хетеросексуалните.

Два пъти повече са хомосексуалните мъже, които казват, че „много” обичат самостоятелни дейности, особено рисуване, слушане на музика и четене. Типичните момичешки дейности (като игра на домакини, дама и др.) се харесват на половината от хомосексуалните мъже, срещу 11% от хетеросексуалните.¹⁵ Повече от една трета (37%) от хомосексуалните мъже са се обличали като момичета, докато са били в училище, срещу само 10% хетеросексуални мъже, които някога са правили нещо подобно.

Семейните фактори в това проучване, свързани с неконформната полова идентичност на момчето, били „майка, доминираща над бащата”, „близост с майката”, „властна майка” и „ниско ниво на идентификация с бащата”. Авторите на проучването стигнали до заключението, че „неконформната полова идентичност в детството се оказва много силен предопределящ фактор за сексуалното предпочитание в зряла възраст сред мъжете в нашата извадка.”¹⁶

Това откритие за неконформната полова идентичност в детска възраст не важи само за хора, които страдат поради своята хомосексуалност – то се потвърждава и при проучвания сред други хомосексуални, които не са били подложени на психотерапия.¹⁷

Посветени на едно здраво бъдеще

Цитирайки думите на психолога Робърт Столър, напомних на Маргарет и Бил, че „мъжествеността е постижение“. Имах предвид, че хетеросексуалното развитие не е нещо, което се случва от самосебе си. То изисква добро родителство. То изисква подкрепата на семейството. Изисква също време.

Маргарет схвана идеята ми. Тя възкликна: „Искате да кажете, че това е процес?“

„Да.“

„Колко ще продължи?“, попита тя.

Знаех какво има предвид. Колко време, преди със сигурност да разбере дали Стийви ще стане хомосексуален? Обясних й, че критичният период е от една и половина до тригодишна възраст, но оптималното време е преди навършване на 12 години. „Ако не направим нищо, до началото на пубертета, когато той ще започне да изпитва дълбоки сексуални пориви и романтични копнежи, това търсене на полова идентичност ще придобие еротични измерения.“

„Еротични?“, запита бащата и сбърчи вежди.

„Той може да започне да експериментира с други момчета“, обясних аз. „Може дори да влезе в контакт с по-възрастни хомосексуални мъже.“

Той изстена: „Това би бил най-лошият кошмар на всеки баща.“

Усетих тревога в гласа му. Както повечето родители, той се надяваше, че когато синът му порасне, ще се ожени и ще има деца.

„Истината е”, казах аз на Бил, „че момче, което е объркано относно своята сексуална идентичност може да експериментира с интимни отношения с хора от същия пол, понякога с някой по-възрастен от него. Разбира се, това увеличава вероятността да се засили хомосексуалната идентичност.”¹⁸

Бил се облегна назад и се намръщи. Той ми каза: „Докторе, ще направим всичко необходимо. Ще продадем фермата.” В този момент знаех, че той наистина имаше предвид, че ще направи „всичко”, за да помогне на Стийви – без значение колко драстична е стъпката.

Можех да разбера страховете на Бил, но го уверих: „Не е нужно да продаваш фермата. Повечето неща можеш да ги свършиш сам. Просто посрещни емоционалните нужди на Стийви. Поддържай топло и любящо взаимоотношение с него и не го оставяй да ти се изплъзне.”

В този момент си спомних дългите часове, през които съм слушал моите възрастни хомосексуални пациенти да разказват за търсенето си на партньор и за дълбокия си копнеж за мъжка любов и еротична близост. Далеч назад в годините на ранното им детство се беше отворила огромна празнина за мъжко внимание, любов и утвърждаване – нужда да бъдат прегръщани и носени на ръце, а по-късно да се чувстват специални за този „най-добър приятел”, който „със сигурност трябва да е някъде там”. Мнозина от тях все още търсеха любовта на баща си. „Бъди истински баща”, казах на Бил.

Той се смръщи: „Какво имаш предвид под „истински”?”

„Истински означава две неща: силен и добър. Стийви има нужда да те види уверен, сигурен в себе си и решителен. Но той също има нужда да те усети като подкрепящ, чувствителен и грижовен. С други думи, Бил, дай на Стийви повод да поиска да бъде като теб.” Хвърлих на Бил продължителен и изпълнен с въпроси поглед.

На Маргарет казах: „А ти ще трябва малко да се отдръпнеш.”

Тя се стъписа. „Не съм сигурна, че разбирам. Разбира се, аз трябва да се грижа за него и...”

Аз казах: „Това, което имам предвид, е да не се държиш със Стийви като с бебе. Остави го да прави повече неща сам. Не се опитвай да бъдеш и майка, и баща за него. Ако има въпроси, кажи му да попита баща си.”

„Какви въпроси?”

„Каквито и да е. Със сигурност свързаните със секса. Също и други въпроси. Защо небето е синьо? Защо духа вятърът? Отстъпи на съпруга си всички въпроси или задачи, които биха му дали възможността да демонстрира дълбок интерес към Стийви и да покаже колко специален е той за него. Бил трябва да му докаже, че като баща има какво да му предложи.”

Много от моите хомосексуални пациенти ми казват, че техните бащи не са им дали много. Един от тях, който беше на 26 години, наскоро ми каза следното: „Баща ми беше там, но всъщност не беше. Имам предвид, че беше в къщата, но не мога да си спомня нещо конкретно или достатъчно значимо, свързано с него.”¹⁹

Бил каза: „Значи вие казвате, че Стийви няма нужда от терапия?”

Казах на Бил, че Стийви наистина няма нужда от терапия. „Той има нужда от татко си.”

Той има нужда от татко си. Лесно ми беше да го кажа.

На следващата седмица, когато Маргарет пристигна от Пасадена, тя беше сама. Тъжно е, но ни най-малко не бях изненадан, че Бил не се появи. Съжалявам да го кажа, но това е често срещано. Майките почти винаги усещат какво трябва да се направи. И много често именно бащите не успяват да схванат колко важно е това. (Те казват: „Майка ти ще се справи с това.”)

„Бил не обръща много внимание на Стийви”, разказа ми Маргарет със съжаление. „Дори докато се прибирахме вкъщи с

колата след сесията с вас, Бил почти не говори с него. И, доколкото знам, те едва ли са били заедно оттогава насам.”

Аз я попитах: „Какво става, когато Бил се върне от работа?”

„Със сигурност не си говори със Стийви. Не говори много и с мен. Сипва си мартини и включва телевизора.”

О-хо, помислих си, все същата стара история.

Не беше минала и седмица, откакто Бил беше казал, че „ще продаде фермата”, за да спаси момчето си. Не се съмнявах, че той обича сина си и че в мислите си наистина иска да направи нещо „голямо”. Но той не успя да направи и малките неща – всекидневният израз на любов и грижа, нужен, за да може синът му да разреши объркването си по отношение на половата си идентичност. Вдействителност Бил дори не можеше да говори със сина си. Трагично е, че това е така често срещано. За петнадесет години съм разговарял със стотици хомосексуални мъже. Може да има и изключения, но поне аз не съм срещнал нито един хомосексуален мъж, който да е имал близко, любящо и пълно с уважение взаимоотношение със своя баща.²⁰

Смятам следното за един много добър тест за ранната връзка баща-син: при кого тича малкото момче, когато е щастливо, гордо от нещо, което е направило, от кого търси насърчение и кой е източникът му на забавление и вълнуващи преживявания? Ако винаги това е мама, тогава нещо не е наред във взаимоотношението баща-син.

От нашата клинична работа и от опита на много мъже, които познаваме, рядко някой борец се с проблеми с хомосексуалността мъж, е чувствал, докато е израствал, че е бил достатъчно обичан, утвърждаван и наставляван от баща си, или да се е идентифицирал с него като с ролеви модел за мъж. Въсъщност често синът си спомня, че взаимоотношението се е характеризирало с чувство на пренебрежение, взаимна

враждебност и липса на родителски интерес (форма на психологическо изоставяне).

Но подобно на всички човешки преживявания, това не е универсална истина. Понякога взаимоотношението баща-син изглежда добре функциониращо. В такива случаи проблемът може да е провокиран от агресивни и враждебни взаимоотношения с братя (обикновено по-големи) или с други мъже, връстници или насилници, които са му причинили дълбоко нараняване. Все още остава същият важен проблем: момчето има дълбоко чувство на неадекватност на половата си идентичност – усещане, че не пасва в мъжка компания, че не е достатъчно добро за света на мъжете. Наречете го проблем в оценката на половата идентичност.

Както обяснява Ричард Уайлър, говорейки за група бивши гейове, включително и за себе си: „Не знаем дори за един единствен случай, при който даден мъж, борещ се с нежелана хомосексуалност, да не е бил емоционално отблъснат или наранен във взаимоотношенията си с други мъже или със света на мъжете” (www.peoplecanchange.com).

Всяко момче има дълбок копнеж да бъде прегръщано и обичано от баща си или от друг, който изпълнява тази роля, да си намери ментор в света на мъжете, неговата мъжка природа да бъде утвърдена от неговите връстници и наставници и обявена за достатъчно добра. Ако никое от тези взаимоотношения не е достатъчно силно, за да помогне на момчето да се чувства добре прието в света на мъжете, то ще копнее за други мъже, но от разстояние. Подобно на Ричард Уайлър, аз също не знам дори за един-единствен случай на хомосексуален мъж, който да не е преживял нараняване чрез взаимоотношението си със света на мъжете.

Не исках да се откажа от бащата на Стийви. Въпреки това посъветвах Маргарет като резервен вариант да започне да търси

други мъжки ролеви модели за сина си. Чичо, който може да заведе Стийви на риба. Братовчед, който може да научи момчето да играе бейзбол. Други благонадеждни мъже, които могат да прекарват време заедно с момчето и да го накарат да се почувства ценно.

Разбира се, никаква намеса не може да гарантира, че детето ще порасне хетеросексуално. Всичко, което Маргарет и Бил могат да направят, е да увеличат максимално шансовете на Стийви, като създадат възможно най-добрата среда. Надявах се, че Маргарет и Бил ще продължат да обичат сина си дори и тези усилия да се окажат безплодни.

Имаше още много какво да се направи, за да се постави здрава основа и сега беше времето да се започне.

2

ПРЕХОМОСЕКСУАЛНОТО МОМЧЕ

ЗАЩО РОДИТЕЛИТЕ ТРЯБВА ДА СЕ НАМЕСЯТ?

Пътят към мъжествеността е дълъг. Това е път на учене, опити, провали и нови опити... Някои момчета обаче не стигат до тази крайна точка. В даден момент усилията стават твърде големи, пораженията и провалите – твърде болезнени, затова те се отказват... Те тръгват по заобиколен път... Аз бях едно от тези момчета.

Моето заобикаляне ме отведе в света на хомосексуалността.

АЛЪН МЕДИНДЖЪР

Какви са шансовете за успех? Това е първият въпрос, който идва науч ва всеки родител, когато започне да се тревожи за последиците от объркването в половата идентичност на децата си. А шансовете не са много добри. Както казах на родителите на Стийви, за малките момчета, които се прехласват по женски занимания, има най-малко 75% вероятност да пораснат като хомосексуални, бисексуални или транссексуални.¹

Разбира се, историята на Стийви е един краен пример. Повечето момчета със смущения в половата идентичност проявяват по-трудно забележими признаци на прехомосексуалност – те са изолирани от таткото, нямат за приятели момчета и пазят наранената си мъжественост дълбоко скрита в душата си. Тъй като техните симптоми не са толкова

явни, няма да им бъде поставена диагнозата разстройство на половата идентичност още в детството. Но за тях също има риск да станат хомосексуални.

Повечето изследователи се съгласяват, че неконформната полова идентичност в детството е най-често срещаният фактор, свързан с хомосексуалността. Хомосексуалните мъже си спомнят, че са имали чувството, че се различават от другите деца. За съжаление, много специалисти по психично здраве – психиатри, психолози и социални работници – мислят, че не е необходимо да информират родителите за вероятен хомосексуален изход.

Твърде дълго много професионалисти в областта са демонстрирали снизходително отношение към родители, които са загрижени за сексуалната ориентация на своите деца. Както изглежда, те по-скоро биха пренебрегнали симптомите на детето и биха насочили вниманието върху проблема на родителите с „невежата им хомофобия” или „хетеросексизъм”. Но когато клиницистите възприемат такъв подход, те заместват истинската помощ със социалната си позиция, която влиза в конфликт с ценностите и загрижеността на повечето семейства. Неоспорим остава фактът, че повечето родители не желаят децата им да станат хомосексуални.

Наскоро в офиса ми дойде една семейна двойка, за да ми разкаже за сина си Аарон, много женствено четиригодишно момче. И двамата родители с гордост определиха себе си като либерални и доста толерантни към преминаващото границите сексуално поведение. Но когато им казах за статистическата вероятност техният син да развие хомосексуално поведение, ако те не се намесят, това ги шокира.

Въпреки заявеното си либералност, тези родители решиха да раздадат куклите на момчето. Под мое ръководство те решиха

да извършат своя собствена „репаративна терапия”^{*} Това означаваше, че те започнаха да обръщат внимание на някои естествени потребности на своя син, които преди това не са били посрещани. Както в почти всички подобни случаи, синът имаше нужда да се сближи повече с баща си. Той имаше нужда малко да се отдели от майка си. Майката и бащата заедно трябваше да се научат да си сътрудничат, за да открият начини, по които да извадят наяве естествената мъжественост, съответна на пола на детето им. (Повече по този въпрос е написано в следващите глави.)

Казах на родителите: „Ако започнем сега, достатъчно рано в развитието на Аарон, той ще се научи да се чувства удобно със собствената си мъжественост. И това означава, че е много вероятно да се развие като хетеросексуален.”

Много клиенти описват своя хомосексуален проблем като „полова празнота” или липса на „оценяване на половата идентичност”. Както предупреждава и Ричард Уайлър, без това оценяване животът би бил пълен с проблеми:

Обикновено болката беше свързана с чувството ни, че не сме обичани и желани – или поне, че не сме обичани и желани достатъчно. Болката често включваше „глад за бащата”, „силна зависимост от майката”, отхвърляне от връстниците, ниско „оценяване на половата идентичност” и непропорционална честота (в сравнение с населението като цяло) на сексуално малтретиране в детството или преждевременни сексуални преживявания. Когато случаят беше такъв, неминуемо други мъже носеха отговорност за това, ставайки причина за неопикуемото раздвоение между любов и злоупотреба с чувства, между мъжественото и женственото. Само времето не може никога истински да излекува такива

^{*}репаративна терапия – (от лат. “reparatio” – поправка) – терапия за промяна на сексуалната ориентация от хомосексуална в хетеросексуална – бел. ред.

дълбоки рани, без да се върнем назад, да се изправим лице в лице с тях, да ги признаем, да скърбим за тях, да освободим основателния си гняв заради тях, да предприемем стъпки да поправим (доколкото е възможно) вредите, които са ни причинили и накрая да простим и да продължим напред. (www.peoplecanchange.com.)

Експертите по проблеми на половата идентичност при деца, докторите Кенет Зукър и Сюзън Брадли вярват, че лечението на детето със смущения в половата идентичност трябва да започне, колкото е възможно по-рано:

В общи линии сме на едно мнение с онези, които вярват, че колкото по-рано започне лечението, толкова по-добре...

Опитът ни показва, че голям брой деца и техните семейства могат да постигнат значителна промяна. В тези случаи проблемът със смущения в половата идентичност напълно се разрешава и нищо в поведението или представите на децата не показва, че той все още е актуален...

Вземайки предвид всичко... ние заставаме на позицията, че в такива случаи клиницистите трябва да бъдат оптимисти, а не да отричат възможността да се помогне на децата да придобият по-голяма сигурност в половата си идентичност.²

Дали някои хора „са си хомосексуални“?

„Но може би синът ми е *роден* гей?“, питат някои родители. „Възможно ли е хомосексуалният просто „да си е такъв“?

Често се твърди, че науката е „доказала“, че хомосексуалната ориентация е естествена, вродена част от самата същност на човека.³ (В следващата глава ние ще навлезем в дълбочина в биологичните теории за хомосексуалността.) Според аргумента „роден такъв“, сексуалната ориентация е част от сърцевината на човешката идентичност и поради това трябва да бъде прието, че хомосексуално ориентираният човек изразява своята истинска природа.

Но има проблеми, които подронват достоверността на този аргумент *дори ако още утре се откриеше съществуването на „гей-гени“*. Въпреки допусканията на много хора науката може да даде само ограничено познание. Тя описва света и ни казва „какъв е“, но не може да ни каже „какъв би трябвало да бъде“. Нека илюстрирам с един пример.

Твоят син Джак е роден с ген, който го прави склонен към напълняване. Ти обичаш да му готвиш, а той обожава десертите и пържените храни. В училище го дразнят, изолират го и го обиждат и когато той се връща вкъщи, се утешава по най-познатия за него начин – чрез ядене. (Джак решава: *„Може би те са прави, може би съм си такъв.“*) Доста скоро Джак се сдобива с наднормено тегло и лекарите му дават извинителна бележка по физическо.

Дали той „наистина си е дебел“? Той е станал такъв вследствие на комбинация от биологични фактори, родителско влияние, социално влияние от връстниците и поведенчески избор. (Точно както хомосексуалните).

Точно както причините за преяждането на Джак могат да бъдат разбираеми (и наистина той да го възприема за нормално), ние продължаваме да смятаме, че наднорменото тегло не е нормално и здравословно – нито за Джак, нито за който и да било друг. Това е така, защото човешките същества не са създадени да товарят телата си с излишни килограми.

Учителката на твоя син вижда нещастieto на Джак, изолацията и дразненето. Сърцето ѝ се съкрушава. Естествено тя иска да го защити. Подтиквани от разбираеми чувства на състрадание като част от програмата си да „направим училищата безопасно място“ за децата, които са дразнени и изолирани, трябва ли да учим, че „прекалената пълнота е нормална за някои хора“? Нещо повече – трябва ли учителят да казва, че

единственият проблем с прекомерната пълнота е дискриминацията от страна на обществото?

Истински състрадателният отговор е – не. Това може да е болезнено в краткосрочен план, но в една по-дългосрочна перспектива като се вземе под внимание живота на тези деца, ще ни е необходим правилен и точен поглед върху въпроса за прекомерната пълнота. Ние не сме създадени да живеем със сериозно наднормено тегло. Училищните администратори трябва да подкрепят такова дете и да имат състрадание към това, с което се бори, но не бива да приемат проблема като неразделна част от неговата идентичност.

Същото се отнася и за сексуално объркания тийнейджър.

Алън Мединджър, който е консултирал стотици мъже, освобождаващи се от хомосексуалността и който сам е бил хомосексуално активен в продължение на 17 години, обяснява, че истинската свобода не е да се появиш като гей, а да избереш да живееш според истинската си природа – както той казва „да подновиш пътуването” към мъжествеността, от което „някои мъже са ДЕЗЕРТИРАЛИ”:⁴

Пътят към мъжествеността е дълъг. Това е път на учене, опити, провали и нови опити, пътуване на поражения и победи. Повечето момчета дори не осъзнават, че те са на пътя, а малцина разбират кога са достигнали крайната цел, но по-голямата част от тях я достигат...

Някои момчета обаче не стигат до тази крайна точка. В даден момент усилията стават твърде големи, пораженията и провалите – твърде болезнени, затова те се отказват. Те напускат главния път и тръгват по заобиколен... Аз бях едно от тези момчета... Като при толкова други момчета, моето заобикаляне ме отведе в света на хомосексуалността... Започнах да осъзнавам, че моят хомосексуален проблем е предимно проблем на недоразвита мъжественост.

Какви са трудностите за момчето със смущения в половата идентичност?

Когато разглеждаме този въпрос от чисто практична гледна точка, ще открием, че съществуването на сериозни трудности в стила на живот на гейовете. Психиатърът Ричард Фицгибънс предупреждава родителите да не гледат леко на характерното за другия пол поведение в детството и придружаващите го проблеми просто като на „преходна фаза“.

Проблемите с половата идентичност (включително изявеното предпочитание към дрехи и игри, характерни за другия пол) и липсата на приятели от същия пол, трябва да се третират като знак, че нещо наистина не е наред. Момчета, които проявяват такива симптоми в предучилищна възраст, много често са нещастни, самотни и изолирани в началното училище; стават жертва на побойници и мишена на педофили; в юношеството изпитват привличане към хора от същия пол.

Ако се въвлекат в хомосексуални отношения в юношеска възраст, за тях е по-вероятно в сравнение с повечето момчета да злоупотребяват с наркотици и алкохол или да проституират, да направят опит за самоубийство, да се заразят от болести, предавани по полов път като ХИВ/СПИН или да развият сериозни психологични проблеми в зряла възраст. Малък брой от тях стават травестити или транссексуални**.⁵*

Въпреки че тези въпроси са деликатни, все още има клиницисти, които много добре осъзнават, че лечението на смущенията в половата идентичност е както важно, така и правилно. Зукър и Брадли вярват, че лечението на разстройството на половата идентичност (РПИ) в детството може да бъде

***травестит** – човек, който изпитва сексуално удовлетворение, когато носи дрехи, характерни на другия пол – бел.ред.

****транссексуален** – човек, който се чувства вътрешно принадлежен към другия пол – бел.ред.

едновременно „терапевтично“ и „етично“. Лечението на РПИ предлага на детето някои ключови ползи, между които:

- Възможност детето да преодолее поведението, характерно за другия пол, и негативните интрапсихични фактори, свързани с него;
- Значително намаляване на социалното отхвърляне от страна на връстниците;
- По-малка вероятност за трансексуалност (вярването, че някой е от противоположния пол, често пъти придружено от убеждението, че той/тя трябва да премине през операция за смяна на пола, за да се чувства нормално);
- По-малка вероятност за хомосексуалност в зряла възраст.⁶

Може би детето ми е родено с проблем в половата идентичност

Според някои интригуващи проучвания сексуалната идентичност при незначителен брой мъже и жени може да бъде изкривена преди раждането поради „биологичен инцидент“.

Преди няколко години се установило, че лекарство, предписвано на бременни жени за предотвратяване на спонтанен аборт, има странични ефекти на маскулинизирание на мозъка на зародиша на момичетата. Впоследствие по-голям процент от средния от тези момичета евентуално биха станали лесбийки.

През 2000 година трима канадски учени открили връзка между левичарството и хомосексуалността.⁷ В своя доклад те стигат до заключението, че вероятността хомосексуалните мъже да са левичари е с една трета по-голяма, отколкото хетеросексуалните мъже, докато вероятността лесбийките да са левичарки е почти два пъти по-голяма от хетеросексуалните жени.

Мозъкът на някои хора може да е бил травмиран в утробата. Това е станало с момичетата на онези майки, на които е било изписано лекарството против спонтанен аборт – ненормалният поток от хормони е изкривил половото развитие на зародишите. Канадските изследователи вярват, че както левичарството, така и хомосексуалността (в случаите, когато тя е била биологически обусловена) могат да бъдат резултат от „грешка в биологическото развитие”.

Както обяснява ученият Нейл Уайтхед: „Възможно е да съществува връзка между левичарството и хомосексуалността, но тя не е от първостепенна важност. Остава фактът, че повечето левичари не са хомосексуални и повечето хомосексуални не са левичари.”⁸

Деца с разстройство на половата идентичност (РПИ) могат да се променят

Всъщност експертите твърдят, че деца с РПИ, за което се предполага че е с биологичен произход, доста успешно да се повлияят от терапевтична интервенция. Изследователите Рекърс, Ловаас и Лоу описват един от техните млади пациенти:

Когато го видяхме за първи път, степента на женската идентификация беше толкова голяма (неговите маниери, жестове, представи, флиртувания и др., докато сновеше из къщата и клиниката, напълно облечен като жена с дълга рокля, перука, лак за нокти, писклив глас и прелъстителен поглед), че не даваше надежда за обратимост на неврологичните и биохимичните детерминанти.

След 26 месеца терапия той изглеждала и се държеше като всяко друго момче. Хората, които гледаха видеозаписи от периода преди и периода след лечението, го възприемат като за „две отделни момчета”.⁹

Разбира се, детето с РПИ не бива да бъде насилвано да отговори на предварително определен модел, което ще го принуди да се отрече от истинската си природа – от своите естествени творчески дарби, чувствителност, доброта, нежност, общителност, интуиция или висок интелект. Доктор Лорънс Нюман прави следното ясно разграничение:

Лечението не трябва да бъде насочено към превръщането на това женствено момче в атлет или към потискане на неговите естетически копнежи, а по-скоро да развие у него гордост от това, че е мъж... Тези момчета реагират на лечението удивително добре във възрастта между 5 и 12 години – те придобиват все по-мъжествено поведение и се чувстват по-удобно с мъжката си идентичност.¹⁰

Изследователят Кенет Зукър се съгласява, че лечението може да бъде ефективно по много начини: „Според моя опит с повече от 300 деца с конфликт в половата идентичност... за много от тези млади хора (и техните семейства) терапевтичната интервенция е ефективна. Тези младежи започват да се чувстват по-добре като момчета и момичета, да развиват близки взаимоотношения с деца от същия пол, както и да подобряват взаимоотношенията си със семейството си.“¹¹

Хората с наднормено тегло „родени ли са такива“?

Както вече споменахме, откриваме близка аналогия между хомосексуалността и проблема с прекомерната пълнота. Изследователите знаят, че има ген, който предразполага някои хора към напълняване. Но не звучи никак разумно ако кажем, че да си с наднормено тегло е нормално и здравословно само „защото пълните хора (понякога) се раждат такива“. Нашите гени упражняват само един вид влияние – предразположение към напълняване при някои хора. Съществува и семейно влияние („Мама наливала ли е кока-кола вместо мляко в шишенцето на

бебето?”), влияние на културата („Празнувахте ли семейните си събирания с маратони по ядене на пържени наденички и спагети?”), ситуационни стресови фактори („Подложен ли си на голямо напрежение на работа, което те кара цяла вечер да пиеш бира и да ядеш снаксове пред телевизора?”) и, разбира се, не на последно място от значение е твоят собствен избор да упражняваш самоконтрол („Избираш ли да се храниш умерено или просто се отдаваш на утехата и удоволствието от храната?”).

Много хора с наднормено тегло несъмнено имат много малко, а често дори никакво предразположение към напълняване. Тяхната прекомерна пълнота се дължи на комбинацията от гореспоменатите фактори на околната среда.

Ситуацията с хомосексуалността е много подобна на това. Както е казал доктор Уайтхед, биологическите фактори не водят директно до определено поведение – те само увеличават вероятността то да се прояви.

„Гей-генът”

Вече обсъдихме възможността за предродилен хормонален проблем при някои деца с атипично сексуално поведение – поради инцидент преди раждането, свързан с хормонален приток, се променя развитието на мозъка на намиращо се в утробата на майката неродено бебе. А какво да кажем за вероятността „гей-ген” да е бил предаден по кръвната линия и детето ви да го е наследило? (Както вече обяснихме, гените не правят хората хомосексуални, а ги предразполагат да реагират на заобикалящата ги среда по определени начини.) Какъв може да е приносът на такъв ген?

Според едно скорошно изследване на биологичните фактори генетичният компонент, допринасящ за хомосексуалността, може да бъде наследена тенденция към нонконформност на половата

идентичност.¹² През годините много клиницисти са правили същото предположение. Момчето с нонконформна полова идентичност се чувства по-малко мъжествено в сравнение с връстниците си, затова то придава романтизъм на мъжествеността, която вижда в тях и която липсва на самия него. То се отдръпва в даващото му сигурност присъствие на мама и отхвърля предизвикателството на мъжествеността, която неговите по-агресивни и грубовати връстници-момчета притежават. (Повече по този въпрос в следващата глава.)

В подкрепа на мъжката полова идентичност – ритуали на прехода

Примитивните култури демонстрират интуитивно по-добро разбиране, че момчетата се нуждаят от специална помощ и окуражаване, за да придобият своята мъжка идентичност. Тези култури не позволяват на своите млади мъже да пораснат, без да преминат през определен набор от ритуални посвещения. За тях е разбираемо, че е нужна борба, за да станеш мъж. Истинската мъжественост не идва автоматично.

Младите мъже от племената често преминавали през поредица от изпитания, които им помагали „да докажат” или „да открият” своята мъжественост. Те ловували и убивали плячката и враговете на племето. Те минавали през болезнени и изтощителни физически натоварвания. Те участвали в ритуали заедно с истински мъже-старей, които „отричали” тяхното юношество и ги обявявали за зрели мъже. И когато те преодолявали изпитанието, племето ги чакало в края му, за да отпразнуват победата им. Сега вече те били мъже. Повече нямало да обикалят около огньовете на майките си и да стоят в компанията на своите баби и сестри. Вместо това те трябвало да ходят на лов и риболов заедно с останалите мъже.¹³

В съвременното общество не е лесно да помогнем на младите мъже да утвърдят своята мъжка идентичност. Обикновено не се очаква от младите момчета да преминават през ритуали на посвещение. Вместо това, съгласно съвременния объркан подход към въпросите на пола, техните учители може би ще им кажат да приемат своята „женска страна“ или „андрогинна* природа“ или по-лошо – техните училищни психолози може да ги насърчат да се самоопределят като „гейове“. Образованието в държавните училища може да насърчи учениците от всички класове да опитват различни сексуални идентичности. Някои утвърждаващи хомосексуалността училищни програми дори ги подкрепят в експериментирането на сексуални взаимоотношения с хора от същия пол или в обмислянето на бисексуалността като избор.

Всъщност някои психолози днес вярват, че да ограничаваме себе си само в рамките на хетеросексуалността стеснява нашия потенциал: според тях, когато преодолеем страховете си относно бисексуалността, ще открием нови, богати творчески възможности.¹⁴ Когато наскоро един психолог обяви в научно списание това твърдение като научен факт (че хората са способни на широк обхват сексуални изяви), той директно се впусна в област, която всъщност е в сферата на *етиката* (приемайки, че сексуалното разнообразие е нещо добро). Безспорно е, че науката не може да ни каже дали ограничаването в рамките на хетеросексуалността или впускането във всички форми на сексуална практика е правилно или грешно.

По ирония на съдбата, ако този психолог беше призовал да възхваляваме моногамията и хетеросексуалната етика, той щеше да бъде окачествен като „хетеросексист“, който би трябвало да ограничи изразяването на мнението си до някоя

***андрогинност** – (от гр. „андрос“ – мъж, и „гине“ – жена) – смесване на мъжки и женски характерни черти както във физически (облекло, козметика и др.), така и в психологически аспект – бел. ред.

неделна проповед. Но когато моралните убеждения на един психолог призовават към възхвала на сексуалното разнообразие, неговата работа се счита за неподлежаща на дискусия и се приема за научна декларация! Човек не може да не усети иронията във всичко това.

Най-лошата страна на училищните програми

Активистът за защита на родителските права Брайън Кеймънкър описва училищни програми в Масачузетс, включващи ролеви игри, в които децата трябва да играят партньори в хомосексуална двойка. От гимназистите се изисква да посещават семинари по време на така наречената „Седмица на хомофобията”*, през която се заклеймяват традиционните ценности, а транссексуалността се обявява за нещо нормално. Децата, които не са съгласни с това, са принудени да се срамуват. Кеймънкър описва една програма, в която учениците са призовани да носят розови триъгълници на училище, за да покажат солидарността си с гей-движението – и обикновено много малко деца са имали куража да *откажат* да носят тези символи.

В една такава гимназия, казва той, учебникът в девети клас твърди, че „сексуалността е въпрос на опити, грешки и личен избор”. Следното изречение, провокиращо към ранни сексуални експерименти, е взето от уроците в този учебник: „Да тестваш способността си да функционираш сексуално и да доставяш удоволствие на друг човек в ранното тийнейджърство може да е по-безопасно с хора от твоя пол.” Учебникът също съветва децата, че те всъщност могат „да стигнат до заключението, че порастването е свързано с отхвърлянето на ценностите на своите родители.”¹⁵

***хомофобия** – (от гр. „хомо” – еднакъв, „фобос” – страх) – страх и отхвърляне на хомосексуалността и хомосексуалните – бел. ред.

Два възгледа за операциите за смяна на пола

Смесени послания за сексуалността идват от различни посоки. Познавам един психотерапевт, чийто съвет към женствено момче бил следният: „Когато пораснеш, можеш да си направиш операция за смяна на пола. Но междувременно ще ти е по-добре, ако се държиш като момче.” Подобен съвет само би подсилител фантазиите на момчето да бъде жена. Защо да се стареа да развива мъжествеността си, щом след няколко години тези фантазии могат да се осъществят чрез операция? Няма значение, че след операцията транссексуалните откриват, че отвътре нищо не се е променило. Много от тях си остават нещастни хора с вътрешен конфликт.¹⁶

Традиционалистите (в това число повечето хора с религиозни убеждения) вярват, че естественият ред е „записан в телата ни” и ни подсказва кои сме. Поради тази причина те не могат да приемат възгледа, че мъж, който „отвътре се чувства като жена” им право да ампутира гениталиите си, да сложи импланти в гърдите си и да си инжектира женски хормони в кръвта, за да накара тялото си да се съобрази с начина, по който се чувства отвътре. Традиционалистите потръпват от ужас при вида на такъв човек – роден мъж, но с карикатурни женски маниери, носещ изкуствени гърди, които контрастират с наболата брада и издайническата ъгловата мъжка челюст. Това, което този човек е направил, за да принуди тялото си да се съобрази с желанието от него биологичен пол, всъщност изобщо не изглежда прекрасно – прилича на кърваво клане. По същия повод сексуалните либерали аплодират този човек, че с помощта на съвременната медицина е упражнил правото си на избор (най-висшето човешко благо!) и се е съобразил с онова, което вярва, че може да бъде.

Съществува дълбоко, вероятно непоправимо различие между либералите и традиционалистите. Докато сексуалните либерали

поздравяват женения мъж, който напуска съпругата си, за да стане гей (те наричат този мъж смел, честен и благороден), традиционалистите ги побиват тръпки. Традиционалистите потреперват при мисълта, какво правят мъжете при хомосексуалния акт. Чувствайки се почти виновни за своята вътрешна реакция, те все пак не могат да не гледат на тези действия като на перверзни и неестествени.

Да вземеш решението: „Кой съм аз?”

Заедно с много мои колеги съм загрижен, че младите мъже, които се въвличат в сексуални експерименти с хора от същия пол, могат твърде бързо да определят себе си като гейове. Решение от такава важност може да се взема само в зряла възраст. Не всеки от тези млади мъже непременно ще продължи да желае хомосексуални взаимоотношения. Но ако училищният психолог ги насърчава за това, те могат да свикнат да експериментират с партньори от същия пол и да останат безнадеждно оплетени в хомосексуален стил на живот.

За един млад мъж, преживяващ отхвърляне от връстниците си, незабавното приемане би било опияняващо. Появата на ново (младо) лице предизвиква топло посрещане и е малък празник за гей-общността и ласкателствата и одобрението веднага може да бъдат последвани от сексуално преживяване. В гей-баровете, къпалните, специализираните книжарници и чрез контакти по интернет в гей-чатрумовете може да се намери секс почти без никакви усилия.

По думите на Ричард Уайлър подобни опити могат лесно да доведат до зависимост:

Идолизирането на мъжете лесно се превърна в еротизъм. Неспособни да се чувстваме „достатъчно мъже” отвътре, ние копнеехме за друг мъж отвън, който да ни „допълни”. Гледането или докосването на друго мъжко тяло ни позволяваше буквално

да „почувстваме” мъжествеността по начин, който сякаш никога сами не сме изпитвали вътрешно.

Но задоволяването на страстите чрез порнография, фантазиране или воайорство* само усложнява проблема. Това още повече лишава от човешки облик мъжете, към които изпитваме похот, изолира ни от тях и разширява пропастта между нас и „истинските мъже”. В резултат на това те изглеждат в нашите очи така, сякаш са от „противоположния пол”. Похотта също ни отвежда към плаващите пясъци на сексуалното пристрастяване. (www.peoplecanchange.com)

Съществува възможност обаче и за по-благоприятен изход. С помощта на терапията могат да се намалят объркването на сексуалната идентичност и придружаващите я фантазии за хора от същия пол, когато сексуално объркваният тийнейджър разбере колко важно е да се развие в съответствие със собствената си полова принадлежност.

Доктор Илейн Зийгел открива, че момичетата с объркване в половата идентичност, които са терапия при нея, „знаели, че са момичета, но изобщо не били сигурни, че да си момиче е желателно, възможно или полезно за тях”. При успешно лечение се разрешават не само техните проблеми, свързани с половата идентичност, но също се преодоляват образователните пречки и те успяват да се приспособят по-добре.¹⁷

„Безразличие” или „дефицит”?

Някои гей-активисти казват, че човекът с хомосексуална ориентация е роден „с безразличие към пола си” и причината за неговото страдание е, че живеем в полово поляризиран свят – свят, който трябва да се промени.¹⁸ Но ако гейовете наистина считат пола за маловажен, тогава защо не са бисексуални? Защо

***воайорство** – (от фр. „voir” – виждам) – постигане на сексуално удовлетворение чрез наблюдаване на еротичен обект или сексуален акт – бел.ред.

мъжествеността се цени толкова високо в техния свят? Защо гей-обявите обикновено търсят партньор „с хетеро-поведение“? И защо наблюдаваме толкова наудържимо и опасно сексуално поведение в преследване на мъжественото?

Според нас причината за това е, че хомосексуалността не представлява *безразличие* към пола, а *дефицит* в пола. Базираното на дефицит поведение произхожда от изострена чувствителност към нещо, което човек усеща като липса, и се характеризира с вътрешна принуда и импулсивност – при това човекът продължава да поддържа такова поведение въпреки общественото неудобство и огромния риск за здравето. Базираното на дефицит поведение се отличава също с редица карикатурни прояви, които ясно могат да бъдат наблюдавани в специалните гей-барове, където мъжете отиват облечени като войници или полицаи, носят колани с метален обков и инструменти за изтезания. Подобно крайно поведение всъщност представлява изострена сензитивност и търсене на вътрешно дефицитния пол, а именно мъжествеността, но в окарикатурен начин.

Откриване на наличието на разстройство на половата идентичност (РПИ)

Вярвам в успеха на репаративния подход по отношение на конфликта в половата идентичност. При детето с РПИ или полова празнота липсва чувството, че то е наистина мъж (или жена). Заедно с други сходно мислещи психотерапевти се надявам да предложа избор, който може да промени курса на живота на тези млади хора, преди те дълбоко да са навлезли в това нежелано хомосексуално поведение и да е почти невъзможно да намерят изходния път.

Загрижени ли сте за поведението на детето си? Чудите ли се дали то проявява симптоми на объркване на половата идентичност?

Първо, запомнете, че *повечето* момчета, които стават хомосексуални, не са проявявали явни женствени черти в детството си. Женственото момче е краен случай в сравнение с общите симптоми на неконформна полова идентичност, която води до хомосексуалност. Обаче както момчето с РПИ (женственото), така и момчето с неконформна полова идентичност (когато са налице и проблеми с връстниците) преживява конфликт по отношение на принадлежността към определения пол. И двете състояния полагат основата за хомосексуално развитие.

Определени признаци на прехомосексуалност могат лесно да се разпознаят и те обикновено се проявяват в ранното детство. Следва списък с индикатори за РПИ в детството, формулирани от Американската психиатрична асоциация (АПА). От клиницистите се изисква да използват следните пет маркера, за да се ориентират дали детето има този вид разстройство:

1. Повтарящо се желание или настойчивост, че той или тя е от противоположния пол.

2. При момчетата – предпочитание за обличане на женски дрехи или симулиране на женско облекло. При момичетата – настояване да се носят само типично мъжки дрехи.

3. Силно и настойчиво предпочитание за роли от противоположния пол в игри наужким или натрапчиви фантазии, че са от другия пол.

4. Интензивно желание да участват в стереотипни игри и забавления, характерни за другия пол.

5. Силно предпочитание на приятели от другия пол.¹⁹

Зората на характерното за другия пол поведение се наблюдава в предучилищна възраст, между две и четири години. Както сочи

изследването на доктор Ричард Грийн, обличането с дрехи, характерни за другия пол, е един от първите признаци за това.²⁰

Разбира се, при повечето момчета с конфликт в половата идентичност признаците на ранно хомосексуално развитие може да не бъдат толкова силно изразени – те например могат да бъдат: нежелание да играят с други момчета, страх от по-груби игри, срам да се съблекат голи в присъствието на други момчета (но не и в присъствието на момичета), неудобство и липса на привързаност към бащата и вероятно прекомерна привързаност към майката.

Разказът, който Ричард Уайлър е поместил на своя уебсайт, е типичен за прехомосексуалното момче с неконформна полово идентичност. Той описва обичайните ранни чувства на „безполовост”. Никой от мъжете, чиито истории разказва, не се е обличал като момиче, но в тях е останало дълбоко чувство на неадекватност по отношение на мъжествеността:

Първоначално поне не се чувствахме толкова хомосексуални, колкото безполови същества, на които им липсва достатъчно мъжественост. Бяхме привлечени от онова, което усещахме, че ще ни направи да се чувстваме мъжествени и цялостни.

Колкото по-дълго чувствахме, че мъжете са наша противоположност, като същевременно се идентифицирахме с жени (например със сестрите си), толкова повече бяхме привлечени от противоположния на нас – мистериозния, непознат мъжки пол. Често се чувствахме сякаш мъжете са нашият противоположен пол, затова беше естествено да бъдем привлечени от тях. (www.peoplecanchange.com).

Правете разграничение между игри и обсебване, ако детето ви проявява интерес към облеклата и дейностите на противоположния пол. Не бива да се притеснявате от редки случаи на обличане на дрехи на другия пол. Трябва да се тревожите обаче, ако вашето малко момче продължи да прави

това и ако в същото време започне да придобива и някои обезпокоителни навици. То може да започне да използва гримовите на мама. Може да избягва другите момчета в квартала и техните игри и да предпочита компанията на техните сестри, като редовно отива да играе с кукли и куклени къщи. По-късно може да започне да говори с по-тънък глас, може да придобие плавни движения и дори походката на момиче или да се прехласне по дългите коси, обици и шалчета. Женските неща може до такава степен да привлекат интереса му, че дори да се стигне до обсебване. Всъщност момчето може да се държи помомичешки от майка си и от сестра си.

Ако накарате момче с объркване в половата идентичност да нарисова човек, то винаги ще нарисова първо жена и може би чак след това мъж. Рисуноката на жената обикновено ще бъде в ярки цветове с големи подробности и голям размер. Мъжете в неговите рисунки са малки, сиви, слаби и често пъти нарисувани само с чертички. Тези рисунки изобразяват начина, по който това момче възприема реалността. Жените са вълнуващи, мощни и привлекателни, докато мъжете (в това число и татко) са слаби безинтересни и дори негативни фигури.

Прехомосексуалното момче може да прояви преждевременно любопитство към женските гениталии. Някои клиницисти са открили, че момчетата с РПИ проявяват особен интерес към влагалището на жената, което не е характерно при останалите момчета под 12-годишна възраст. В същото време момчето може да отрича своята собствена мъжественост и да не чувства връзка със собствените си гениталии (и дори да чувства отвращение към тях), да натиска пениса си назад и да уринира в седнало положение, както сестра си. Такова поведение предполага, че момчето счита, че *тази* част от тялото му „не е част от него”. Някои момчета с РПИ настояват, че са момичета.

Една майка на момче с РПИ купи на сина си кукли Барби, защото като майка с либерални възгледи тя отказвала да се съобрази с половите стереотипи в обществото. Тя казва, че синът ѝ буквално бил „обсебен” от Малката русалка и Пепеляшка и имитирал техните жестове и песни, като почти игнорирал куклата Кен, която му била купила. Майката разказва за отрезвяващия момент на истината, когато осъзнала, че нейният четиригодишен син *не* минава просто през някакъв етап от развитието си – това станало, когато момчето се изправило в количката за пазаруване и започнало да крещи, понеже тя му казала, че той никога няма да стане майка.²¹

В едно проучване сред шейсет женствени момчета на възраст между четири и дванадесет години 98% от тях се обличали с женски дрехи, а 85% искали да са се родили момичета.²² Установил съм, че обикновено момчето споделя това свое желание в много ранна възраст и то почти винаги с майка си. Една майка ми каза, че тригодишният ѝ син постоянно искал да си отреже пениса. Докато тези момчета стават по-големи, тяхната растяща чувствителност към родителското неодобрение ги кара все по-неохотно да споделят желанието си да бъдат момичета.

Социални и психологически проблеми при момчето със смущение в половата идентичност

Въпреки твърдението на някои психолози и на повечето поддръжници на гей-движението, че подобно грубо изкривяване на действителността е „нормално за някои хора”, характерното за другия пол поведение си остава симптом на по-дълбок проблем – проблем на изкривена идентичност и „липса на принадлежност”. Момчетата със смущение в половата идентичност страдат от много психологически и социални проблеми в следствие от това. За тях е много по-вероятно да

бъдат тревожни, депресирани и самотни.²³ Много родители разбират, че техните деца с РПИ са нещастни. Те са меланхолични, лесно се разстройват и често пъти плачат, защото не могат да намерят своето място.

С течение на времето прехомосексуалното момче обикновено става „домошарче“, което гледа другите момчета от квартала през прозореца, копнеейки да играе с онези, които го дразнят и отхвърлят. Вместо това то често остава да помогне на мама при почистването на дома и при приготвянето на сладкишите.²⁴ Родителите на такива деца имат пълното основание да се тревожат, защото този модел на поведение в предучилищна възраст и в първи клас предвещава и други проблеми на приспособяването в по-късни етапи от живота му.

Някои момчета с РПИ се противопоставят на обичайния стереотип на плахост и пасивност, като вместо това се държат деспотично или са крайно егоистични. Такива момчета „настояват за свои собствени правила в игрите... и когато не стане по техния начин, те или се отдръпват, или изпадат в пристъп на ярост“.²⁵

Други изключително много се страхуват да не бъдат наранени или ударени и чувстват телата си особено крехки. Някои от тези момчета имат почти фобийна реакция към агресивен език. Те често се оплакват от грубия език на другите деца и истински се плашат от агресивно поведение.²⁶

Както отбелязва доктор Ричард Фицгибънс, страхът от спортовете и агресията на другите момчета полага основата за слаба мъжка идентичност:

Слабата мъжка идентичност се забелязва лесно и в моята клинична практика това е основната причина за хомосексуалността при мъжете. Изненадващо е, но тя може да се дължи на слаба зрително-двигателна координация, вследствие на която е и недостатъчно доброто справяне със

спортовете. Това състояние обикновено се придружава от силно отхвърляне от страна на връстниците. В ориентирана към спортовете култура, каквата е днешната, ако едно момче не може да хвърля, да хваща или да ритва топка, то най-вероятно бива изолирано и осмивано.

Продължителното отхвърляне може да бъде основен източник на вътрешен конфликт за едно дете или тийнейджър. В опитите си да избегне чувствата на самотност и неадекватност, то може да отделя повече време за академични занимания или за поддържане на приятелства с момичета. „Спортната рана” има негативен ефект върху аз-образа на момчето, върху взаимоотношението му с връстниците му, върху половата му идентичност и върху начина, по който изглежда тялото му. Негативният образ, който то има за своята мъжественост, и самотата му могат да доведат до пожелаване на мъжествеността на неговите връстници.²⁷

Други изследвания установили лоша координация и трудности при прехомосексуалните момчета в спортове, при които има контакт между играчите.²⁸ По подобен начин някои изследвания сочат, че такива момчета сякаш трудно правят разграничение между по-грубоватите игри и преднамереното желание на другите момчета да ги наранят.²⁹

Холандският психолог доктор Герард ван Аардвег се съгласява с наблюденията на доктор Фицгибънс относно страха от агресивните игри. Тенденцията на момчета да бъдат предпазливи и неагресивни и да не участват в колективни спортове се среща много често в спомените на лекувани или нелекувани хомосексуални мъже и все още е валидно за други култури.³⁰

В началното училище другите деца започват да наричат момчетата с объркана полова идентичност „женчовци”, „меки китки”, „педали” или „гейове”. Най-погрешното и трагичното е, че дори техните учители може да ги идентифицират като „деца

гейове” и един път получили този етикет от тях, твърде възможно е да започнат да си мислят, че „са се родили гейове”. Те може и да не са сигурни какво означава да си „гей”, но започват да подозират, че наистина са много различни. Не след дълго тяхното емоционално отчуждение от собствения им пол започва да излиза на повърхността под формата на романтични копнежи към други момчета и мъже.

Моят бивш пациент „Алекс” пише за своя таен, ранен (макар и от разстояние) копнеж за мъжко внимание. В написаното прозира и неспособността му да се свърже с представители на своя пол, както и ранното изграждане на защити, отделящи го от света на мъжете (демонстрирани чрез неговия страх и вълнение):

Първите хомосексуални чувства, които мога да си спомня, се появиха още в четвърти клас, на 9-годишна възраст. Започнах да забелязвам едно момче с тъмнокаестенява коса, което носеше синьо дънково яке. Спомням си, че първо харесах усмивката му. Колкото повече го гледах, толкова повече ме привличаше и ме караше да си мисля, колко е сладък. Винаги, когато бях на игрището, първата ми работа беше да се огледам за него. Веднъж погледът ми попадна на него и ми беше невъзможно да спра да го гледам.

Бях само в четвърти клас и не знаех какво става с мен. Всичко, което знаех, беше, че много харесвам това дете. Спомням си, че много се страхувах от него не защото беше побойник или нещо друго, а защото го харесвах.

Но не се заблуждавайте: едно момче с неконформна полова идентичност може да бъде чувствително, мило, общително, артистично, нежно – и хетеросексуално. То може да бъде художник, актьор, танцьор, готвач, музикант – и също така хетеросексуално. Тези вътрешни артистични дарби показват „кой е той” и са част от удивителен набор от човешки таланти. Никой не бива да обезсърчава тези способности и наклонности. С подходящото мъжко утвърждаване и подкрепа обаче те могат

да бъдат развити в контекста на нормална хетеросексуална мъжественост.

Родителски реакции

Майките на момчета със смущения в половата идентичност могат да станат твърде протективни и понякога да се месят в по-грубоватите игри с нормална проява на агресия и състезателност, които са често срещани при малките момчета. В очите на връстниците им момчетата, чиито майки се намесват по този начин, са маркирани като ”мамини синчета” и другите момчета имат тенденцията да са особено груби към тях.

„О, ела скъпи”, казва майката. „Не е нужно да играеш с тези пакостници. Ти си много по-добър от тези побойници.” Истина е, че много от моите възрастни хомосексуални пациенти са ми споделяли подобни добронамерени опити от страна на техните майки да ги утешат в такива ситуации.

Много от нас, работещите с хомосексуални възрастни, сме установили, че когато са били млади, те не са харесвали грубоватите игри с другите момчета и са избягвали компанията им. Най-предпочитаната компания били малките момичета, които били по-нежни и общителни като тях. Но по-късно, в юношеска възраст, тези дезидентифицирали се със своя пол момчета внезапно се променят: другите момчета станават *далеч по-важни* за тях и придобиват дори очарователен и тайнствен ореол в техните очи, докато момчетата губят важността си.

Ригидност* на половата идентичност при децата – нормална и здравословна фаза от развитието

Точно противоположното се случва при техните хетеросексуални връстници – в процеса на утвърждаване на мъжката полава

***ригидност** – липса на гъвкавост, неподатливост на промяна, неадаптивност – бел. ред.

идентичност, нормално развиващото се момче започва да избягва компанията на малките момичета. Във възрастта от 6 до 11 години момчетата се отказват от приятелствата си с представители на противоположния пол. Те казват: „Мразя момичетата. Те са глупави. Не ги искаме при нас.” Момичетата от своя страна настояват: „Момчетата са ужасни!” Децата за известно време стават много ригидни и стереотепни в половите си роли. Идеята *момиче* да се присъедини към момчешка група на бойскаутите е немислима. Пред дървените къщи на момчетата стои табелка: „Забранено за момичета.” Това не е сексизъм – всъщност е част от нормалния и здравословен процес на развитие на половата идентичност!

Ето какво се случва – тези здрави момчета и момичета затвърждават своята полова идентичност, а за да могат да направят това, те се заобикалят от близки приятели от същия пол. По този начин те установяват стабилно усещане, че са „момчета” или „момичета”. Това е важна предпоставка, преди по-късно, в юношеска възраст, да възвърнат интереса си към противоположния пол.

През този важен етап от развитието противоположният пол става тайнствен за тях и това полага основата за еротично и романтично привличане в бъдеще. (За нас романтично привлекателен е „различният от мен”.) Следователно период на свързване единствено със същия пол очевидно е необходима фаза в процеса на развитието, задълбочаването и изясняването на нашата нормална полова идентичност.

Спомнете си думите на Ричард Уайлър, че изолацията от света на твоя пол стои в корена на хомосексуалността:

Нашият страх да не се почувстваме отхвърлени от света на мъжете често пъти ни водеше към отделяне от мъжествеността – нещото, за което копнеехме най-много...

Но къде ни доведе това като мъже? В Ничията земя на объркването на половата идентичност, нито напълно мъжествени, но не и наистина женствени. Ние се бяхме отделили не просто от конкретни мъже, които сме се страхували да не ни наранят, но от целия свят на хетеросексуалните мъже. (<www.peoplecanchange.com>)

Усещането на дадено дете, че е момче или момиче, особено при малките деца, е нещо повече от смътна идея. Половата принадлежност има дълбоко емоционално значение. Изследователите са открили, че когато попитат момчетата дали са момичета и момичетата дали са момчета, следва „доста категорична реакция, като някои смятат това за доста смешно, докато други се обиждат и дразнят. Децата, които не правят това, са далеч по-нетипичен случай от децата, които реагират по този начин.”³¹

По-късно, в тийнейджърските години нещата се обръщат. Нормално развиващото се момче започва да изпитва привличане към момичета. Сега те вече стават важни – изведнъж те са по-интересни, трудни за разбиране и дори романтично тайнствени.

Един гей-психолог казва, че „хората биват еротично и романтично привлечени към онези, които са различни или непознати за тях в детството.” По този начин, казва той, „екзотичното става еротично”.³² Т.е. прехомосексуалното момче или момиче преживяват възбуда при странността на представителите на *същия пол*. Според този гей-психолог това чувство за странност на връстниците от същия пол е напълно нормално!

Страничният ефект – след като момчето се отдалечи от своя баща

Женствените момчета дори повече от нормалните си връстници се нуждаят да получат от своите бащи следните три неща: обич,

внимание и одобрение. Когато не успеят да получат онова, от което се нуждаят, те интерпретират поведението на бащата като липса на личен интерес към тях и отхвърляне. Те го възприемат като дълбоко и силно лично оскърбление по отношение на тяхното аз-усещане. Като защита срещу по-нататъшни наранявания те омаловажават таткото, считат го за незначителен и дори за несъществуващ. Техните действия носят следното послание: „Ако той не ме иска, аз също не го искам.“

От този момент нататък те не искат да имат много общо с баща си. Най-вече не желаят да бъдат като него. Резултатът е, че те се отказват от своите естествени мъжки стремежи. По-късно, когато другите момчета започнат да ги отбягват (защото наистина така става), те затъват още повече в самота и тази самота и отхвърляне само потвърждават убеждението им, че „не са достатъчно добри“. Това води до проблема на идолзирането на мъжествеността на другите момчета. Както обяснява Ричард Уайлър:

Чувствайки се недостатъчно мъже, ние копнеехме за приемането и утвърждаването на другите, особено на онези, от чиято мъжественост се възхищавахме най-много. Започнахме да идолзираме качествата на другите мъже, които преценявахме, че ни липсваха. Идолзирането им разшири пропастта, която си представяхме, че съществува между нас и така наречените „истински мъже“ – боговете Адонис на нашите фантазии.*

Издигайки ги на такъв пиедестал, ние подхранвахме собственото си чувство за недостатъчна мъжественост. Това също дехуманизира идолзираните от нас мъже и ги прави още по-недостъпни. (www.peoplecanchange.com)

***Адонис** – древногръцки митологичен персонаж, красивият любим на богинята на любовта и красотата Афродита, олицетворение на умиращата и възкръсваща природа – бел.ред.

Нормалните момчета играят едно с друго активно и агресивно, докато прехомосексуалните момчета се чувстват заплашени и затова седят на бордюра и ги наблюдават. Искат им се да се присъединят, но ги задържа чувството, че са различни и дори „по-малко момчета” от другите. Чувстват, че нещо не им достига и че са твърде зле подготвени, за да се присъединят.

Доста често следващата стъпка е депресивна реакция. Затова тези момчета често стават самотници и мечтатели и се оттеглят в един свят на фантазии. Малцина от тях започват да се увличат по театър и актьорско майсторство и осъществяват своето бягство чрез възможността да играят роля на друг човек. Други компенсират, като се усъвършенстват в академично отношение; трети срещат затруднения да внимават в час и имат нисък успех, въпреки че способностите им са над средното ниво.³³

Разбираема е загрижеността на родителите на тези деца, когато забележат такива признаци. Според здравия разум очевидно е, че нещо не е наред. Както вече казах, ако в наши дни родителите имат нещастieto да попаднат в ръцете на приели разбиранията на гей-активизма психолози, тези експерти може да им кажат, че преживяванията на техните синове са неизбежни и произхождат изцяло от техните „гей-гени” или „гей-мозъци”.

Лошата вест е, че твърде много хора с влияние не разбират фактите, свързани с объркването на половата идентичност при децата. Добрата вест е, че като родител на момче или момиче вие можете да имате влияние върху бъдещата сексуална ориентация на детето си.

Не ви е грижа дали детето ви е нормално или гей? Без съмнение има хиляди други специалисти по психиатрия, които ще ви подкрепят в утвърждаването на прехомосексуалното поведение на детето ви, ако решите да го направите.

Един такъв специалист е психиатърът Джъстин Ричардсън. Той казва, че няма никакъв проблем с женствеността на едно

момче, единствено неодобрението на обществото може да му донесе проблеми.

Доктор Ричардсън е открито заявил своята сексуална ориентация гей. Той вярва, че чувствителният и артистичен темперамент играе важна роля за полагането на основа за хомосексуалността, но признава също (както и Американската психологична асоциация), че съществуват психологически и социални влияния, които в крайна сметка загвърждават половата идентичност на такова момче и бъдещата му сексуална ориентация. Ричардсън признава също, че как точно това момче ще стане „женчо“ или хомосексуален зависи също от личностните типове на родителите и как те се преплитат или контрастират с неговите личностни особености, и така оказват влияние върху дълбочината и степента (или липсата им) на емоционалната връзка дете-родител. Друг идентифициран от Ричардсън фактор е начинът, по който момчето и родителите му реагират на развитието на мъжкото му тяло. Този фактор е постоянното влияние на момчетата, с които си играе. Всичко фактори, които доктор Ричардсън идентифицира (както и ние) оказват влияние върху утвърждаването или отслабването на чувството за мъжка полова идентичност у момчето. Но важното тук е, че Ричардсън не счита нито едно от тези влияния за патологично, защото не гледа на хомосексуалния изход като на патологичен. По същество той вярва, че хомосексуалността „просто съществува“.

Проблематично ли е да се чувстваш немъжествен и отделен от родителя си от същия пол и връстниците си? Не и според Ричардсън, защото той счита, че самата полова идентичност не е важна. Той предлага на родителите не само да не обезсърчават женственото поведение на сина си, но дори да изразяват одобрение към него като признак на здрава неконформност.

Ричардсън стига до крайното твърдение, че безразличието към половите различия е белег за интелектуално превъзходство!³⁴

Ние, от друга страна, сме доста изостанали. Ние робуваме на „реалните“ идеи за половата принадлежност – вярваме, че момче, което харесва да носи рокли, всъщност има проблем.

За разлика от доктор Ричардсън, има и други терапевти, които вярват, че здравето развитие изисква вътрешното чувство за полова идентичност и биологичните характеристики на човека да си съответстват. Ум, тяло и дух трябва да работят заедно в хармония. Момчето с нонконформна полова идентичност може да бъде артистична, творческа и общителна личност, но за да развие потенциала си, то трябва да е уверено, че принадлежи към света на мъжете.

Щом майките и бащите веднъж разпознаят реалните проблеми при техните момчета с объркване на половата идентичност, те се съгласяват да положат усилия за тяхното разрешаване и търсят насоки и експертно мнение от психотерапевт, който вярва, че промяната е възможна и че има надежда. Развитието на хетеросексуална идентичност наистина е възможно.

РОДЕН ТАКЪВ?

*Важно е да се отбележи онова, което не открих. Не съм доказал, че хомосексуалността е генетически обусловена...
Не съм показал, че гейовете се раждат такива, което е най-често срещаната грешка, когато се интерпретира работата ми.*

Д-Р САЙМЪН ЛЕВЕЙ, АВТОР НА ПРОУЧВАНЕТО „ЗА
ХОМОСЕКСУАЛНИЯ МОЗЪК”

Хората често казват: „Гейовете се раждат, те не се създават.” Авторът на рубрика за съвети Ан Ландърс е една от публичните фигури, заблудила милиони американци, повтаряйки тази непотвърдена теория.¹

Митът се заражда първо, когато с кратки и запомнящи се фрази по медиите се представят няколко научни изследвания, но са пропуснати най-важните подробности. За съжаление, оттогава милиони хора по света започнаха да гледат на хомосексуалността като на даденост и като част от същността на човешката идентичност. Те отхвърлиха разбирането, че хомосексуалността се развива през годините на индивидуалното развитие на личността под влиянието на родителите, връстниците, обществото и биологичните фактори.

Но един по-задълбочен поглед върху фактите довежда до удивително откновение: учените, за чиито изследвания се предполага, че доказват тезата „роден такъв”, сега се съгласяват, че тя е мит. Те твърдят, че при някои хора генетичните и

биологичните влияния отварят вратата към хомосексуалността, но признават, че именно прибавянето на влиянията на средата (т.е. родителите, обществото и личния опит) превежда индивида през вратата и го утвърждава като хомосексуален.

Авторът на книгата „Моите гени ме накараха да го направя!“ обяснява как биологичното изследване е било интерпретирано погрешно:

Постоянен поток от статии в медиите (по няколко годишно) ни уверяват, че съществува връзка между хомосексуалността и биологичните особености. Тези статии говорят за гените, структурата на мозъка, нивото на хормоните в утробата, характеристики на ушите, особености на пръстовите отпечатащи, дължина на пръстите, езикови умения... и докато успееш да прочетеш всичко това, още някои може да са се появили.

Гените имат косвено влияние, но средностатистически те „не подтикват хората“ към хомосексуалност. Това заключение е било добре известно в научната общност в продължение на няколко десетилетия, но не е достигнало до широката публика.²

Фактите

Изследването „относно биологичния фактор“ е дало огромно политическо предимство на гей-активистите. Митът, че хомосексуалните се раждат със своята сексуална ориентация завладя общественото съзнание през 1991 г., когато изследователят Саймън ЛеВей направи проучване на мозъците на тридесет и пет трупа, за които се предполагало, че са на хомосексуални мъже. Самият ЛеВей е гей и открит гей-активист, въпреки това медиите не поставиха под въпрос факта, че неговите социално-политически пристрастия могат да предизвикат конфликт на интересите.

ЛеВей изследвал малък сноп неврони в мозъците на тези мъже, наречен хипоталамус.³ Той не могъл да каже дали малките различия, които открил, са резултат от хомосексуалното

поведение или причината за него. Нито успял да разбере дали те не са следствие на мозъчни увреждания от активните ХИВ-инфекции при тези мъже. Неговото малко изследване не било повторено от друг изследовател, но то подкрепило твърденията на гей-активистите, че хомосексуалните са хора, които са се родили по-различни. Тъй като изследването на ЛеВей задоволило жаждата на медиите за новини, подкрепящи либерализма и гей-активизма, то се появява на първите страници на изданията по целия свят.

Оттогава насам обаче ЛеВей негласно признава, че той не е доказал, че хомосексуалните се раждат такива. Той казва: „Важно е да се отбележи онова, което не открих. Не съм доказал, че хомосексуалността е генетически обусловена и не съм намерил генетична причина за това как човек става гей.

Не съм показал, че гейовете се раждат такива, което е най-често срещаната грешка, когато се интерпретира работата ми.”⁴

Десет години след оповестяването на резултатите от изследването му ЛеВей признава в едно гей-списание, че изследвания като неговото всъщност са били политизирани – което, разбира се, означава, че са били преувеличени, изопачени и с тях е било злоупотребено за политически цели. Но от гледната точка на гей-активизма така е постигната важна цел:

Дали гей-ориентацията подлежи на промяна или не е въпрос от голяма важност на политическата арена. Американската общественост би имала различно отношение към правата на гейовете в зависимост от това дали вярва, че да си гей е въпрос на избор или не...

Ако науката успее да докаже, че сексуалната ориентация е същностен аспект на човешката природа, това има потенциала да доведе до положителни последствия.⁵

Скоро след изследването на ЛеВей през 1993 г. генетикът Дийн Хеймър от Националния раков институт провежда изследване, което твърди, че е открило ген, който е в основата

на мъжката хомосексуалност.⁶ Самият Хеймър, както и ЛеВей, е гей и активист за тази кауза. Пресата оповестява неговото изследване като следващото доказателство, че хомосексуалните се „раждат такива”. Когато обаче други двама изследователи се опитват да получат резултатите на Хеймър дори след по-разширено изследване, техните резултати са различни.⁷ Всъщност те стигат до извода: „Не е ясно защо нашите резултати са толкова несъвместими с тези на първоначалното изследване на Хеймър. Тъй като нашето изследване беше по-обширно от това на Хеймър и сътрудниците му, със сигурност сме имали достатъчно добра възможност да открием такъв значим генетичен ефект, какъвто той е посочил в своето изследване.” По-късно, когато е запитан дали хомосексуалността е единствено в биологично обусловена, Хеймър признава „Съвсем не. От изследванията на близнаци вече знаем, че половината и дори повече от половината от вариабилността* на сексуалната ориентация не е наследствена.”⁸

Но заглавията в медиите, отразили изследването на Хеймър, предават доста по-различно послание на широката общественост от собствените думи на изследователя – а именно некоректното послание, че хомосексуалността е вродена. По-късно Хеймър пише за женската хомосексуалност, че при лесбийките има дори по-малко влияние от страна на биологичните фактори, отколкото при хомосексуалните мъже. Хеймър казва следното: „Най-доброто скорошно изследване изказва предположението, че женската сексуална ориентация по-скоро е следствие от социална среда, отколкото от наследственост.”⁹

***вариабилност** – термин от статистиката, който се отнася до степента, в която има различия в съвкупност от резултати на дадено изследване – бел. ред.

Какво показват изследванията на близнаци

Обществеността е била обсипвана от политизирани новини за „изследвания на близнаци-гейове.“ Широко популяризираното изследване на еднояйчните близнаци превръща големите заглавия в световните медии в поредното доказателство за генетичната основа на хомосексуалността.¹⁰ Но както обяснява ученият Нийл Уайтхед, изследванията на еднояйчни близнаци всъщност показват силното влияние на средата, защото ако гените *правят* някого хомосексуален, би трябвало да се очаква всяка двойка близнаци да е или с хомосексуална, или с хетеросексуална ориентация.

Според доктор Уайтхед, автор на книгата „Моите гени ме накараха да го направя“ в около половината от случаите един от близнаците е бил хомосексуален, а другият – не. „Еднояйчните близнаци имат идентични гени“, отбелязва доктор Уайтхед. „Ако хомосексуалността е биологично състояние, неизбежно предизвикано от гените (като цветът на очите например), то тогава ако един от близнаците е хомосексуален, в 100% от случаите неговият брат също трябва да е такъв. *Но ние знаем, че само в около 38% от случаите еднояйчният брат близък е хомосексуален... Ако единият [близък] е хомосексуален, другият обикновено не е.*”¹¹

Нещо повече – хората, които участват в това изследване на близнаци, не са случайно подбрани, а сами заявяват своето желание да участват (те са доброволци, които се обадили по обява). Членовете на гей-общността трябва доста добре да са осъзнали каква е политическата важност „да се докаже“, че хомосексуалността е вродена и поради това двойки близнаци, в които и двамата братя са хомосексуални, биха били много по-склонни да откликнат като доброволци на такова проучване.

По думите на доктор Уайтхед:

През последното десетилетие изследванията сред близнаци дават резултати, които предполагат генетична обусловеност на хомосексуалността в около 50% от случаите – много по-висока от резултати в сравнение с други области.

Но при все по-голямото прецизиране на методологията на изследването сред близнаците (особено що се отнася до това извадката да бъде съставена от близнаци от регистрите, а не толкова от доброволци) резултатите намаляват до около 10% и за мъжката, и за женската хомосексуалност.¹²

Интригуващото според доктор Уайтхед е, че същите тези изследвания сред близнаци изтъкват и различния начин, по който братя и сестри възприемат едни и същи родители. Това би подкрепило простото наблюдение, че много семейства с по няколко деца имат само едно хомосексуално дете, докато другите братя и сестри отрастват хетеросексуални.” „[Изследователският] екип разпитал еднояйчни близнаци, при които единият бил хомосексуален, а другият – не, за семейната среда в детските им години и установил, че една и съща семейна среда е интерпретирана от близнаците по доста различен начин. Тези различия довели до хомосексуалност при единия близнак, но не и при другия.” Доктор Уайтхед стига до заключението: „Научната истина е – нашите гени не ни подтикват към нищо. Но ние можем да подкрепим или да потиснем генетичните си склонности... Да ги подхранваме или да ги отхвърлим.”¹³

Както вече казахме, помнете, че вероятно има вродено предразположение, което насочва децата към хомосексуалността. Момчетата са особено уязвими; така например в детска възраст пет пъти повече момчета, отколкото момичета са диагностицирани със смущение в половата идентичност. Но това не означава, че за дадено дете трябва да се каже: „Ние знаем, че това дете е гей. Трябва моментално да определим сексуалната му ориентация и да го изпратим в гей-клуб или в център за социална подкрепа.” Идентичността и

поведението на даден човек са резултат от твърде много фактори през годините на развитието му (в това число влиянието на връстниците и семейството, които оформят неговия аз-образ, общественото одобрение или неодобрение на стила на живот на гейовете, изборът дали да следва чувствата си, сексуалното малтретиране в детството, религиозните убеждения и менторското влияние, които трябва да се вземат предвид, преди да се стигне до заключението, че той е „предопределен“ да бъде хомосексуален.

Пристрастието на изследователите в обществените науки

Освен изследванията за „гей-гените“ виждаме нарастващ брой проучвания, които сякаш доказват, че лесбийките и хомосексуалните мъже са също толкова добри, ако не и *по-добри*, родители от женените хетеросексуални двойки. Както при изследванията за биологичната обусловеност, политическите пристрастия на изследователите са сериозна пречка при изследването на гей-родителството.¹⁴ Това не означава, че трябва изцяло да се отхвърли работата на тези изследователи, но преди да намерят обществено приемане, те трябва да бъдат щателно прегледани. В противен случай започваме да правим заключения въз основа на тези изследвания, които противоречат на здравия разум, като например: „Децата с двама родители от един и същ пол се приспособяват толкова добре, колкото тези с родители от двата пола” и (това на самата Американската психологична асоциация) „Нито едно изследване не е установило, че децата с родители гейове или лесбийки са били в по-неизгодна позиция в сравнение с децата с хетеросексуални родители.”¹⁵

По ирония на съдбата в действителност виждаме по-слаб контрол върху изследванията за гейове и лесбийки преди тяхното публикуване, докато изследвания, противоречащи на целите на

гей-активизма (т.е. такива, които показват, че хомосексуалните могат да се променят) са отхвърляни и не се публикуват от професионалните списания.

Ето един такъв случай: „Списание за пасторална грижа” публикувало статия за възможността за промяна на сексуалната ориентация със заглавие „Отново за репаративната терапия: параметри и обосновка на етичната грижа.”¹⁶ Но на следващото събрание на борда на списанието се надигнал гневен протест от религиозното лидерство на списанието. Те заявили, че са „изключително загрижени” относно статията за промяна на сексуалната ориентация, за която казали, че „встъплението е доста съмнително и доста обидно за нашата аудитория”.¹⁷ Бордът окачествил статията, чиито стил бил напълно научен, като неуважителна по отношение на стойността и достойнството на личността на гейовете и лесбийките.”

Скоро след това в есенния брой на същото издание трябвало да бъде публикувана обява на Националната асоциация за изследване и терапия на хомосексуалността (НАИТХ). Обявата насърчавала хора, споделящи възгледа на НАИТХ, че хомосексуалността подлежи на промяна, да им се обадят за информация за членство. Обаче НАИТХ веднага била информирана, че излизането на обявата е задържано за неопределено време.

И целият този шум бил предизвикан от борда на религиозно списание!

Зад „медийния филтър”

Както вече обяснихме, винаги, когато се обяви откритие подобно на това за „гей-гените”, гей-активистите правят всичко възможно да помогнат на медиите да направят от него водеща новина. Но все още очакваме появата на медийна дискуссия относно подробностите (от психологически, биологичен и социален

характер), които в действителност научните кръгове считат за детерминиращи хомосексуалната ориентация.

Следващият модел, описан в научната литература, предлага полезен начин, по който да разберем взаимовръзката между биологичните фактори и факторите на средата, особено що се отнася до хомосексуалността при момчетата.¹⁸ Създателите на този модел считат, че той задава достоверна рамка на генезиса на хомосексуалното развитие;

- Първото ниво е вроденото предразположение. Едно момче се ражда със склонността да бъде чувствително и лесно наранимо и да избягва грубоватите игри, в които повечето мъже участват, за да изградят своя аз-образ.

- Такова дете е особено чувствително към родителски настроения поради „присъщата си склонност към повишена възбуда в стресови и представляващи предизвикателство за него ситуации”. (Вероятно става дума за същата вродена променлива величина, която го кара да избягва грубоватите игри.) Това дете среща трудности да се отърси от физически и емоционални наранявания и да устои на агресията.

- Нека да вземем момче с такъв тип темперамент (или с физически проблем като астма, която го поставя в подобна неизгодна позиция) и да го поставим в среда, където бащата не е на разположение и е непривлекателен като обект за идентификация, а майката е емоционално привлекателна и достъпна – тогава имаме налице силен потенциал за хомосексуален изход.

Ето защо в едно голямо семейство само едно от децата може да стане хомосексуално. Това обикновено е чувствителният, привързан син, който страда дълбоко от незаинтересоваността или критицизма на баща си и лесно пада в примката на майчината протекция.

Как биологичните фактори биха могли да отворят врата за хомосексуалността

Доктор Джуд Мармър е бивш президент на Американската психиатрична асоциация и отявлен поддръжник на гей-движението. Той казва, че биологически обусловената нонконформност в половата идентичност е „благоприятстващ фактор”, който може да положи основата за хомосексуалност, защото кара такова дете да гледа на себе си по различен начин и кара и другите да го определят като различно. Но означава ли това, че детето е родено хомосексуално? „Не, казва той, хомосексуалността „не е неизбежна на всяка цена... тъй като, както често е било отбелязвано, природно „женствените момчета” или „мъжествените момичета” могат да развият нормални хетеросексуални взаимоотношения, когато семейната среда и възможностите им за правилни ролеви модели в семейството са благоприятни.”¹⁹

С други думи, биологичното предразположение към нонконформна полова идентичност не е непременно съдба. Всъщност, когато погледнем отвъд „медийния филтър” и се върнем към работата на академичната общност и учените, неизменно ще чуем, че хомосексуалността се дължи на комбинация от психологични, социални и биологични фактори.²⁰

- Американската психологична асоциация (много от лидерските позиции на която се заемат от гей-активисти) приема в известна степен теорията за биологичната обусловеност, но после добавя, че „много учени споделят възгледа, че при повечето хора сексуалната ориентация се оформя в ранното детство чрез сложното взаимодействие между биологични, психологични и социални фактори.”²¹

- „Изследователят на хомосексуалния мозък” Саймън ЛеВей казва следното: „На този етап най-широко подкрепяното мнение

[относно причините за хомосексуалността] е, че за това играят роля множество фактори.”

- В брошурата на групата в подкрепа на гейовете P-FLAG „Защо да питаме защо? по повод на изследването на хомосексуалността и връзката ѝ с биологията” се заявява: „До момента никой изследовател не е твърдял, че гените могат да определят сексуалната ориентация. В най-добрия случай изследователите вярват, че може да има генетичен компонент... сексуалността, подобно на всеки друг аспект от поведението, несъмнено е повлияна както от биологични, така и от социални фактори.”²²

- Социологът Стивън Голдбърг казва: „Не познавам никой в областта, който да твърди, че хомосексуалността може да бъде обяснена, *без да бъде* свързана с факторите на средата.”²³

Странно е, че остава незасегнат един въпрос: ако самите изследователи признават, че никой не се „ражда такъв”, защо тогава Американската психологична асоциация не се интересува от изучаването на семейните и социалните влияния, които водят до хомосексуална идентичност? Вярвам, че отговорът е ясен: гей-активистите в асоциацията не искат това да стане. Всъщност всеки път, когато Националната асоциация за изследвания и терапия на хомосексуалността (на която съм президент) изпрати писмо до президента на Американската психологична асоциация, то се насочва към офиса за Грижа за гейовете и лесбийките – група от гей-активисти. Те са твърдо решени да не говорят по жизнено важния въпрос за причините.

Историята на Грег Луганис: роден гей?

Социалните и семейните фактори водещи към хомосексуалността имат своята подробна илюстрация в автобиографията на олимпийския шампион по скокове във вода Грег Луганис „Да се врежеш в повърхността”. Въпреки

очевидните предразполагащи фактори в произхода на Луганис медиите не ги конкретизират и пасивно следват идеята за биологичната обусловеност. Съкрушителната биография на Луганис придобива широка известност.

По време на едно телевизионно интервю през 1995 г. с Барбара Уолтърс Луганис описва своето донесло му много душевни рани взаимоотношение с баща си, който го осиновява още като дете. Майката на Луганис се оплаква: „Той [баща му] нямаше никаква връзка с Грег, докато Грег не спечели първо място [по скокове във вода]. Той никога не е играл с него, никога не го е водил някъде и изобщо не беше модел за подражание за моя син.”

В едно интервю за списание „Пийпъл” Луганис описва особено болезнен спомен: един ден баща му го ударил с колан, за да го накара да тренира, защото той не искал да влезе в ледената вода. Луганис казва: „Той ме удряше по гърба и краката, докато започнаха да парят. Не мога да го забравя. Принуди ме да направя четири или пет гмуркания. За да го накажа, аз се приземявах хоризонтално, опитвайки се да се нараня... Най-добрият начин да се справя с баща ми беше да го избягвам.” Луганис не получава подкрепа и от своите връстници-момчета – лепват му прякора „негрото” заради самоанския му тен и дори го наричат „смотаняк” поради неговото заекване.

Майката на Луганис се оказва единственият съюзник на самотното момче и не е изненадващо, че взаимоотношението им е много близко. Тя разказва на Уолтърс: „Той се връщаше от училище и аз можех да разбера как се чувства дори само по начина, по който влизаше през вратата. Знаех точно какво изпитва и какво щеше да направи.”

„Моята майка ме обича без значение какво става”, казва Луганис пред „Пийпъл”. И той, и майка му се изолирали от социални контакти, защото бащата бил толкова груб.

Когато съучениците му откриват, че Луганис има спортни заложби, тяхното отношение към него се променя. Най-после Луганис намира лек за своето дълбоко чувство за малоценност. Но въпреки спортните си успехи, той прави опит за самоубийство на 12-годишна възраст и за втори път при завършване на гимназията.

Луганис описва първия си хомосексуален контакт с по-възрастен мъж, когото срещнал на брега. Подобно на много други млади мъже той разказва: „Връщах се отново заради обичта, прегръдките, гушкането – не толкова заради секса. Бях изгладнял за обич.” Не след дълго той започва да се самоопределя като гей.

Интересното в интервюто на Барбара Уолтърс е онова, което всъщност липсва в него. Уолтърс се въздържа да насочи вниманието на зрителите към очевидното в произхода на Луганис, нито му задава въпроса защо е останал във физически и емоционално нараняващото взаимоотношение със своите любовници, един от които впоследствие му предава вируса на СПИН. Сякаш трябва да приемем, че Луганис е „роден хомосексуален”.

Гените могат да бъдат благоприятстващ фактор

В резюме, психиатърът Джефри Сатиноувър казва, че не бива да търсим „гей-ген”, който прави хората хомосексуални, защото такъв не съществува.

Истинският „генетичен” въпрос е какво в произхода на хората, които стават хомосексуални, отваря тази врата пред тях, докато за повечето от останалите тя си остава затворена?

Накратко, всяка поведенческа черта в човешката природа има генетичен компонент. Например играта на баскетбол определено е генетично обусловена... Но ако си зададем въпроса какво всъщност означава това, ясно е, че НЯМА такова нещо като ген за игра на баскетбол...

Причината да има генетична връзка е наличието на благоприятстващи качества, позволяващи на хората, които ги притежават, с по-голяма вероятност да станат баскетболни играчи в сравнение с онези, които ги нямат – а именно, ръст, атлетични способности и др.

Затова не е изненадващо, че все по-голям брой изследвания сочат генетична връзка при хомосексуалността. Но съвсем различно е да се каже, че хомосексуалността е генетично обусловена, както цвета на очите например.²⁴

И така, вярно ли е, че хомосексуалността наистина е вроден и нормален вариант на човешката сексуалност? За някои хора без съмнение има генетични или предшествващи раждането хормонални влияния, които предполагат развитието на хомосексуалността и най-вероятно те са тези, които карат детето да гледа на себе си като на притежаващо атипична полова идентичност.²⁵

По думите на психиатъра Джефри Сатиноувър отговорът на въпроса относно неизбежността е – не, никой „не се ражда гей”. Няма доказателства, потвърждаващи, че хомосексуалността е генетично заложена или предизвикана от хормонално влияние в утробата само защото дадено дете има интереси, нетипични за пола му. Всъщност никое от изследванията не твърди, че хомосексуалността е биологично определена. Това се прави само от пресата и някои изследователи, когато правят изявления на обществени места, използвайки лесно започнящи се от аудиторията фрази.²⁶

Дори по времето на написване на тази книга водещата рубрика за съвети Ан Ландърс току-що беше написала поредната си колонка, която продължава да подхранва този мит. Тя информира милионите си читатели: „Ако дъщеря ви е лесбийка... тя се е родила с влечение към хора от собствения си пол.“²⁷ Много работа има да се свърши, за да се даде точната информация на онези, които формират общественото мнение!

В следващата глава ще разгледаме по-подробно ролята в семейството, динамиките на родителството и някои начини, по които можете да помогнете на собственото си дете, ако то страда от объркване на половата идентичност.

4

ВСИЧКИ В СЕМЕЙСТВОТО

Имах много близко взаимоотношение с майка си и някак хладни отношения с баща си... В юношеството си воювах с баща си и вземах страната на майка си в семейните скандали... и във всичко това последвах типичния модел на хомосексуално развитие.

АНДРЮ СЪЛИВАН, ПИСАТЕЛ И ГЕЙ-АКТИВИСТ

Дани е само на шест години, когато майка му Джени му донася престилка и му казва че ще бъде нейният „малък главен готвач“, докато тя приготвя вечерята. Джени наблюдава в продължение на години как съпругът ѝ и двамата ѝ по-големи сина се присмиват на малкото момче, че не е добър в спорта. Всъщност те му се присмиват за всичко, за което човек би могъл да се сети. Джени се чувства ужасно заради наранените чувства на Дани и решава вместо да се опитва отново и отново да води разговори със съпруга си Стийв, сама да се заеме да помогне на момчето.

Слабичко, крехко момче, Дани има проблем както с късогледство, така и с липса на координация. Преди всичко той е много емоционален и по думите на Джени „чувствата му са дълбоко наранени“. Според нея неговият баща-мачо и грубоватите му братя стоят в основата на проблема. Защо не могат да бъдат добри, вместо да се карат с него?

Освен това, в интерес на истината на Джени ѝ харесва да бъде в компанията на най-малкия си син. Самата тя често пъти се изморява от поведението на другите мъже в къщата с всички тези втурвания навън, за да играят на топка или да излизат някъде с приятели. Дани е тих, сладък „съюзник”, който наистина обича да си остава вкъщи и да бъде с нея. Те прекарват часове в разговори за своите мечти, болки, надежди или за книгите, които са прочели. Джени казва: „Дани е единственият член от семейството, който ме разбира.”

Когато навлезе в юношеска възраст, Дани стана мой клиент. Той се бореше с влечение към хора от същия пол в училище и не проявяваше никакъв интерес към момичетата, освен като приятелки. Той ми призна, че е очарован от света на мъжете, но се чувства като аутсайдер в него. Вместо да излиза заедно с момчетата, той ги наблюдава от разстояние и си фантазира какво би било, ако стане най-добър приятел на известен спортист от бейзболния отбор в училището. Стийв и Джени бяха осъзнали объркването на половата идентичност, от което страдаше Дани (Стийв беше бесен заради това), но нямаха представа какво да направят.

Как реагират родителите

Въпреки ключовата роля на родителите за формирането на половата идентичност на техните синове и дъщери удивително е как много от тях не осъзнават не само своето собствено поведение към емоционално уязвимия си син или дъщеря, но и дефицитите, до които то довежда. Те казват: „Понякога нашият син се държи като момиче. Другите момчета го дразнят и го игнорират. Дали това е просто фаза от развитието му?” Или казват следното: „Нашата дъщеря се облича като момче и няма близки приятелки. Трябва ли да пренебрегваме това? Дали това

поведение означава, че ще стане хомосексуална? Какво да правим?”

Когато се изправят пред проявите на прехомосексуалните тенденции у своите деца, повечето родители са изненадани и объркани. Мнозинството от майките и бащите, които търсят консултация, са родители на женствени момчета (ще говорим повече за момчетата в седма глава). Тези родители са наблюдавали този проблем от известно време (понякога от години), преди да потърсят професионален съвет.

Повечето родители демонстрират три предсказуеми фази на реакция вследствие на женствеността на синовете си:

1. Отричане. „Това е просто фаза; той вероятно ще я преодолее”, казват те. Или пък твърдят: „Не е чак толкова страшно. Изглежда толкова сладък – той просто се опитва да привлече вниманието, обличайки се като момиче.”

Разбира се, това отричане следствие от факта, че нашата култура е направила изключително трудно за родителите да определят какво е нормално за половото развитие, за кое си струва да се тревожиш и за кое – не. За да се влошат още повече нещата (както ще видим след малко), поради липсата си на реакция много родители неволно подкрепят начина, по който се държи сина им. Това на свой ред води до още по-голямо отричане.

Въпросът е: дали едно нормално малко момче се държи понякога като малко момиче? Отговорът е: обличането с женски дрехи може да се толерира до известна степен. Ако обаче синът ви скоро не спре да го прави, ще трябва да вгледате по-внимателно не само в неговото поведение, но и във вашето.

2. Объркване. Родителите често казват: „О, това е част от културата – там се коренят причините за това объркване.”

Една високообразована майка се консултира с мен за сина си Шон. Момчето се държеше женствено като се загръщаше с

розови кърпи и прекарваше часове наред в опитване на гримове. Разтревожена, тя говорила с учителя му, който я уверил: „Не се тревожете. Това е напълно нормално – той установява контакт със своята женска страна.”

Но Шон продължил да рисува принцеси, Снежанка и други женски приказни образи. Той изглеждал обсебен от тях и прекарвал часове наред сам, рисувайки и преобличайки куклите на сестра си.

Тогава майка му говорила с педагогическия съветник, който я предупредил: „Не се намесвайте. Това, което той прави, изобщо не е проблем. Да не би да искате да стане някой мачо?” Тя си помислила: „*Разбира се, че не.*” Но майчината ѝ интуиция ѝ подсказвала, че нещо не е наред.

След това отишла при училищния психолог, който повторил думите на учителя и съветника. Той ѝ казал: „Не се безпокойте, няма абсолютно нищо нередно.”

Накрая тя чула за работата ми и дойде да ме види. След като изслушах разказа ѝ, казах: „Индикаторите са много ясни. И ако не се намесим решително, синът ви няма да има нормална полова идентичност и вероятно ще стане хомосексуален.”

3. Избягване. Много родители, които накрая се консултират с психолог, са разтревожени за синовете си, но в продължение на месеци, а много от тях и на години, не правят нищо по въпроса. Те просто отлагат. „Мислехме, че това е средство за привличане на вниманието и ние трябва го игнорираме.”

Точно обратното – доктор Ричард Грийн е установил, че родителите обикновено забелязват поведението, но не се намесват и не изказват неодобрение, като по този начин сякаш го одобряват.¹ Някои родители всъщност се чудят дали като се намесят, няма да разрушат нещо, което е нормално за даденото

момче. Те се страхуват, че ще прекратят границите на личността или индивидуалността му.

Едно объркано дете може или да уплаши родителите си, или да предизвика съчувствие у тях. Една майка беше доволна да вижда сина си толкова щастлив, когато се преоблича и се преструва на жена. Тя обясни следното: „Не искам да нараня чувствата му. Изглежда толкова съкрушен, когато му кажа да се откаже от куклите Барби. Просто не мога да го направя.”

Някои момчета имат по-момичешко поведение и от момчетата

Типичното прехомосексуално момче показва издайнически признаци на неконформно поведение, изпитва дискомфорт в присъствието на мъже и чувството, че не му е там мястото. Но неконформното поведение при момчето с РПИ е дори по-крайно – всъщност то е толкова карикатурно, че в действителност е по-момичешко и от поведението на самите момчета. Наблюдава се интензивен, всеобхватен интерес към женски образи, който показва нещо повече от естествено влечение или забавно любопитство.

Една майка на момче с РПИ обясни следното: „Толкова е плашещо! Почти е хипнотизиран от тези женски неща.” Истина е, че някои момчета може почти да изпаднат в транс и състоянието им драстично да се промени, докато гледат женски образи по телевизията или когато филми като „Покахонтас” или „Малката русалка” приковават вниманието им. Друга майка ми разказа следното: „Когато се обличам, синът ми стои на леглото, и ме наблюдава с възхищение и казва: „О, мамо, толкова си красива!” Трябва да си призная, че ме ползват тръпки.”

Забелязал съм съществуването на такова увлечение и по герои, които нямат пол. Един баща ми разказа, че синът му, който в момента е хомосексуален и отказва дори да помисли за промяна,

в детството си е бил обсебен от клоуна Бозо. Тогава родителите му мислели, че това е сладко, макар и малко странно. Но това обсебване продължило до навършването на 12 години. Истината е, че по този начин момчетата се опитват да се изгубят в един свят на фантазии, в който могат да си представят, че са нещо друго, а не мъже, и където предизвикателства на пола не съществуват.

Социалният пол не е просто някакво понятие

Първото усилие, което родителите трябва да направят, е да се образуват. Това често пъти означава да се коригира погрешната информация. Социалният пол – нашето чувство по отношение на собствената ни мъжественост или женственост – е нещо повече от някакъв социален термин. Това по-скоро е онзи важен начин, по който ние, хората, ставаме част от обществото и изразяваме себе си в реалния свят.

Репаративните терапевти считат стабилната полова идентичност като път от първостепенна важност за нашето достигане до зрялост. За разлика от това, определяща характеристика на гей-движението е желанието да се дестабилизируют категориите биологичен и социален пол. По време на семинар детският психиатър от Университет „Емори“ съветва родителите да помогнат на децата си да разчупят половите стереотипи – когато децата им попитат дали даден човек е мъж или жена, родителите трябва да отговорят, че „няма начин да се разбере, докато не се погледне под дрехите му.“²

Пълнотата на това полово объркване се разкрива в увлечението на света на гейовете по забавленията, включващи обличане в женски дрехи; в идеята, че ако един мъж се чувства като жена, трябва задължително за него да говорят като за „тя“; в идеята, че гейовете могат да бъдат „майки“ на децата си,

както една жена; в желанието да се изчисти езика от всички понятия, свързани с пола.

Виждаме същото отношение в гей-теологията. Почитаемият Мел Уайт (пастор на голяма гей-църква и лидер на „Соулфорс“ – група, която настоява пред деноминационните общности за приемането на брака между гейове) говори за Бог като за „Тя“.

Популярната прекомерна ангажираност на медиите към „покоряването“ на пола е накарало много родители да подложат под съмнение своето интуитивно усещане какво представляват здравите полови роли. Разбира се, няма нищо нередно в това мама да помоли сина си да ѝ помогне в домакинската работа, но трябва да сме наясно, че ако той играе и се преструва, че е мама или малко момиче, което ѝ помага, това е нещо съвсем различно и на него трябва да се гледа като на сигнал за проблем в половата идентичност.

За да помогне на загрижените родители, терапевтът трябва не само да се информира за появилите се в детските години индикатори за бъдеща хомосексуалност, но и да бъде чувствителен и да прояви такт и уважение към онези родители, които решат в максимална степен да използват възможността да помогнат на детето си да порасне нормално. Ако родителите споделят виждането на терапевта за това кое е здравословно и нормално, те могат да установят един основан на доверие, успешен терапевтичен съюз. Но когато те мислят, че полът е просто някакво социално понятие, аз им казвам, че за тях ще е по-добре да потърсят съвет от друг терапевт, който споделя тяхната гледна точка.

Брачните проблеми и прехомосексуалното момче

Доста често семейните двойки, които идват при терапевта, за да потърсят помощ за детето си, преживяват дисхармония в брачните си взаимоотношения.

Съпругата се оплаква: „Толкова е трудно да постигна близост със съпруга си. Той не е емоционално свързан с мен и децата.”

Съпругът отвърща: „Истината е, че тя е прекалено контролираща! Ако се отдръпне малко, аз ще мога да се включа повече.”

Тя отговаря: „Как да се отдръпна повече, когато ти не правиш нищо! Не правиш нищо и това ме принуждава да поема инициативата.”

Много често лошият брак допринася за объркването на сина. Концепцията на момчето за това какво е мъжествеността страда, когато мама предава негативно послание за света на мъжете („Мъжете са безполезни. На кого са му притрябвали? Не може да им се има доверие.”) В семейство, в което има дете с объркване на половата идентичност, майката може да не е показала ясно, че цени мъжествеността.

Известният напоследък изследовател Ървинг Бийбър наблюдава, че някои момчета стават жертви на нещастния брак на родителите си. В сценария, при който мама и татко непрекъснато са в конфликт, един ден татко решава да си върне на мама и емоционално изоставя сина си.³

Написаните от гейове и лесбийки книги често отразяват разочарованието им от брака като институция, примесено с цинизъм по отношение на възможността един мъж добре да изпълнява функциите на глава на семейството. Мъжете гейове често пъти са клакьори на радикалното феминистко движение и на основната му идея, че на мъжете не може да се повери власт. Това е разбираемо – системата на семейството и в частност бащата в много случаи лично са допринесли за разочарованието им.

Традиционното семейство „не е добро за обществото“?

Един известен гей-лидер описва с цинизъм семейния живот, който е често срещана тема в литературата за гейове. Неговите думи разкриват собственото му отношение спрямо бащите и разочарованието му от нуклеарното* семейство:

Не е изненадващо, че статистиките за нуклеарното семейство сочат, че децата се чувстват много по-добре в детските центрове, отколкото вкъщи...

*Когато Дан Куейл** тръбеше за нуждата от бащи във всеки дом, той пренебрегна откритията на Националния комитет за превенция на малтретирането на деца, според които повечето сексуални нападения в домовете са дело на биологичния или втория баща.*

Дошло е време да отхвърлим носталгията по традиционните семейни форми и да потърсим нови начини за постигане на удовлетворението, което те някога са носили... [Ние трябва да създадем] свършено нов вид взаимоотношения, които нямат нищо общо с ритуалите от миналото, но отварят врата към по-големи измерения на лично щастие.

Подобно на други гей-активисти този автор иска да се сложи край на ограничаващите очаквания на това, което гей-активистите наричат „системата на половете“. Той очаква с нетърпение създаването на един напълно нов свят, в който хората ще се възползват максимално от „взаимния физически контакт“ извън брака и ще намерят удовлетворение, в центъра, на което не стои родителството и „възпроизводството на нечии гени“. Защиатавайки необуздания еротизъм, той се присмива на юдео-

***нуклеарно семейство** – (от лат. „нуклеус“ - ядро) основната структура на семейството, състояща се от майка, баща и дете/деца – бел. ред.

****Дан Куейл** – вицепрезидент на САЩ по време на мандата на Джордж Буш-баща – бел. ред.

християнския идеал за нуклеарното семейство. Той казва следното: „Само най-тесногърдият подход към любовта би застъпвал позицията на фундаменталистите и техните поддръжници, че моногамията е единственият израз на добродетелно, удовлетворяващо и любящо взаимоотношение.”⁴

Но въпреки настойчивостта на гей-активистите, че бащите и традиционните семейства нямат значение, ние чуваме мъдрите думи на психиатъра Ричард Фицгибънс:

Когато момчето израства без баща, то отчайващо се нуждае от мъжка прегръдка, защото така и не я получава вкъщи. Горециите телефонни линии за гейове получават множество обаждания от мъже, гладни само за една прегръдка от друг мъж.

*Някои от тях са женени и не са непременно хомосексуални. Мисля, че ще видим все повече млади мъже, гейове и хетеросексуални, да експериментират с хомосексуални взаимоотношения, защото търсят бащината любов, която никога не са получили в детството си.*⁵

Майката отблизо

През 60-те години на ХХ век, когато моят пациент „Дан” бил на 13 години, той се чувствал не на място в училище и отчайващо желал да бъде харесван. Една събота, когато отишъл на фризьор, казал на бръснаря: „Отзад я подравнете малко, а отпред я оставете малко по-дълга.”

В своето въображение Дан може би си е представял себе си като Джеймс Дийн или Елвис Пресли. Когато се върнал вкъщи обаче, майка му изобщо не била възхитена. Тя го огледала и промърморила: „О, Боже!” и после казала, „Дани, това е отвратително! Ти си отвратителен! Кой си мислиш, че си?”

След това, тя върнала Дан обратно при бръснаря и, блъскайки го вътре пред очите на група мъже, казала: „Изгънете я отзад и

я подрежете отпред! Няма да позволя сина ми да прилича на хулиган!”

Бръснарят намигнал на останалите мъже в салона и променил прическата на Дани с присмехулен блясък в очите си. Другите мъже реагирали с леко подсмиване или дори с неудържим смях. Този случай на излагане пред другите мъже оставил следа в паметта му и той си го припомни пред мен, неговия терапевт, като едно от най-унизителните преживявания в живота си. Той задълбочил подозренията му, че е аутсайдер в света на мъжете.

Без да се усетят, майките могат да започнат прекалено много да се месят в живота на своите синове. В някои случаи това поведение може да е породено от необходимостта майката да се погрижи за болния си син. Всъщност няколко изследвания показват повече от средна корелация* между хомосексуалност в зряла възраст и здравословни проблеми в ранното детство. Много от моите пациенти споделят, че в детството са имали проблеми с астма, сърдечни заболявания, наднормено тегло или лошо зрение, които са им попречили да спортуват заедно с другите момчета. Всяко от тези състояния кара момчето да се самовъзприема като различно и дори като по-нисше от другите момчета.

Според нашия опит майките на хомосексуалните мъже най-често са били експресивни, екстровертни**, емоционално достъпни, приятни и силно въввлечени в живота на своите момчета. Проблемът на майката може да е, че тя твърде много „обсажда” сина си и границите между тях двамата не са ясно очертани .

***корелация** – статистически термин, отнасящ се до взаимната зависимост между две величини – бел. ред.

****екстровертен** – психологически тип, характеризиращ се с висока потребност от общуване и контакт с околния свят – бел. ред.

Понякога майките прекалено много се ангажират със синовете си, за да удовлетворят собствените си нужди, тъй като не получават емоционална интимност в брачните си отношения. За разлика от бащите на тези момчета, които рядко забелязват тяхната женственост, майките я виждат, но отлагат своята намеса, защото не искат да разстроят синовете си. Независимо от това, повечето родители, които търсят професионална помощ, са много по-здравни и психологически адекватни, от онези, които не я потърсват въобще.

Класическото триадно* взаимоотношение

За родителите може да бъде болезнено да чуят от своя консултант, че майката може би е прекомерно загрижена или че бащата е дистанциран. Докато четете следващите описания на родителски типове, не забравяйте, че всеки от нас допуска грешки като родител. Второ, ограниченията на собствената ни личност могат да окажат много малко вредно влияние върху едно от децата в семейството, но за наше най-голямо учудване и изумление да имат пагубен ефект върху следващото ни дете. Трето, начинът, по който се отнасяме с децата си, обикновено отразява взаимоотношението ни с нашите собствени родители. И така, надяваме се, че няма да се почувствате обвинени, но вместо това ще се постараете да отворите сърцето и ума си, за да осмислите дали имате нещо общо (или може би нямате) с този модел на родителство. Не забравяйте – имаме предвид, че по-голямата част от родителите са любящи, имат добри намерения и искат най-доброто за своите деца.

Отново и отново изследователите откриват класическото триадно (трипосочно) взаимоотношение в семейната среда на

**триада – цяло от три отделни части. Във фамилната терапия „семейна триада“ е термин, отнасящ се до семейната система и трите ѝ основни елемента (баща, майка, дете) – бел. ред.*

хомосексуалните мъже.⁵ В този модел майката често има лошо и ограничено взаимоотношение със съпруга си, ето защо тя насочва емоционалните си нужди към сина си. Бащата обикновено е сдържан и дистанциран, а често и критичен. И така в триадния семеен модел имаме дистанциран баща, прекалено обгрижваща майка и природно чувствително и емоционално приспособяващо се момче, което компенсира липсата на бащата, когато той не успява да изпълнява ролята си.

Силната емоционална връзка е между майката и сина. Тя се чувства зле заради сина си: „Аз съм единственият му безопасен пристан, всички други му се присмиват. Връстниците му го отхвърлят; баща му сякаш е забравил за него; аз единствена го разбирам и го приемам такъв, какъвто е.” Последната фраза е онази, която убива: „какъвто е.” Сякаш „каквото е момчето” може да включва неговите андрогинни фантазии, страха му от другите мъже, отхвърлянето на собственото му тяло и неудобството от мъжката му природа.

В такива случаи е нужно образование. Майките трябва да разберат, че могат да предотвратят отклоненията в половото развитие, без да отхвърлят самото момче. Всъщност тук изобщо не става дума за отхвърляне, а за предлагане на напътствия от страна на възрастния, за да се подготви момчето за живот в един полово поляризиран свят – света, за който го е предназначила неговата анатомия – и за отказ от участие в изкривеното възприемане на мъжете и мъжествеността.

От друга страна, много от майките, които идват в офиса ми за консултация, са много загрижени за понижената самооценка на синовете си или за тяхната женственост и искат да им помогнат да достигнат нормална полова зрялост без значение колко предизвикателства може да включва това. Те интуитивно разбират проблема на синовете си, но не знаят как да им помогнат

и да включат и съпруга си в този процес. Те са благодарни за всяка една насока и съвет, които мога да им дам.

Някои майки (особено нарцистичните майки) установяват толкова размити граници във взаимоотношението си със своето момче, че то не може да разпознае собствената си идентичност. Майките, които създават подобна връзка на интимност и симбиоза със синовете си, няма да позволят нищо да я прекъсне. Колкото по-дълго продължава това взаимоотношение на взаимна зависимост, толкова по-женствено става момчето. Разбира се, майката, която не понася грубоватото момчешко поведение и която насърчава своя син да бъде по-пасивен и зависим (макар че истинската нужда на момчето е от независимост), поставя своите собствени нужди преди тези на момчето.

Авторите на книгата „Този, когото обичам, е гей” описват този модел на майка:

Понякога взаимоотношението е толкова близко, че става нездравословно и дори граничещо с „емоционално прелюбодейство”. В типичния случай момчето е довереник на майката. Тя говори с него за брачните си проблеми, вместо да ги разрешава заедно със съпруга си. Тя търси от сина си емоционална подкрепа и утеха, когато нещата се объркат.

В някои случаи поведението на майката прераства в чувственост... Майките без съпруг или пък с груб и емоционално сдържан съпруг са особено податливи да станат прекомерно зависими от синовете си.⁷

В някои редки случаи майките на хомосексуалните момчета са искали да бъдат мъже и са саботирали мъжествеността на собствените си синове, като са се състезавали с тях.⁸

Според проведени обстояйни изследвания съществува тенденция семействата на момчета с разстройство на половата идентичност да са разтърсвани от проблеми. Едно проучване сред 610 момчета с РПИ установило високо ниво на конфликтност

в семействата.⁹ Много клиницисти наблюдават по-високо ниво на разводи, раздяла на родителите и липса на семейно щастие при семействата на хомосексуалните си пациенти¹⁰, като голяма част от родителите на деца с РПИ са преминали през семейно консултиране много преди да доведат за лечение детето, което изпитва проблеми с половата си идентичност.¹¹

Психиатърът Грегъри Диксън изтъква един парадокс, свързан с интензивната близост във взаимоотношението майка-син. Момчето с конфликт в половата идентичност обикновено изпитва непрекъсната нужда от майчина грижа, но тъй като взаимоотношението майка-син представлява бариера между него и света на мъжете, то едновременно е *ядосано* на майка си и *я харесва*, чувства се едновременно *погрешно разбрано* и *най-добре разбрано* от нея. На едно ниво майка му го познава много дълбоко, но има друго ниво, до което тя никога не може да достигне и което не е приела напълно като неразделна част от него като мъж.¹² Оттук идва парадоксалният конфликт любов-омраза, приближаване-избягване.

Това изследване за влиянието на родителите не е ли било опровергано?

Въпреки онова, което чуваме от гей-активистите, няма литература, която да опровергава класическите теории за развитието на хомосексуалността. Всъщност една книга, излязла през 1996 година под заглавие „Научна преоценка на Фройд: проверка на теориите и терапията“ направи оценка на известните теории на психоанализата в светлината на данните, достъпни от съвременните изследвания. Авторите откриват противоречиви резултати що се отнася до майките, но за бащите всичко било напълно ясно:

Сведенията за възгледа на хомосексуалните мъже по отношение на техните бащи по изумителен начин подкрепят

хипотезата на Фройд. Само с няколко изключения те заявяват, че бащите им са упражнили негативно влияние върху живота им...

Няма нито едно умерено и контролирано проучване, в което хомосексуалните мъже да се отнасят положително или с любов към баща си. Точно обратното – те постоянно гледат на него като на противник. Той ясно запълва необичайно интензивната и изпълнена със съревнование едипова роля, която Фройд му приписва.¹³*

Тук е важно да се подчертае, че свръхобгрижващата майка, за която неведнъж споменаваме в тази книга, е дадена като пример за майка на момче с объркване на половата идентичност. Тъй като винаги прекалено загрижената майка е тази, която довежда детето за консултация и активно се включва в работата за промяна, тя е типът майка, който сме използвали, за да илюстрираме отделните случаи. В действителност по-вероятно е поддържащата прекомерна близост със сина си майка неволно да насърчава нонконформната му полава идентичност. Всъщност по-малък процент сред майките на моите възрастни хомосексуални пациенти са били по-дистантни по отношение на синовете си.

Това наблюдение съответства на откритията в „Научна преоценка на Фройд“, в които всички изследователи анализират наличните изследвания и установяват, че има известно несъответствие по отношение на майките. Но както тези изследователи се съгласяват, единствената неизменна променлива си остава лошото взаимоотношение с бащите.

***едипова фаза** – в психоаналитичната теория на Фройд, фаза от ранното развитие на детето, през която то изпитва по-силна привързаност към родителя от противоположния пол (при момчето към майката), а другият родител се възприема като съперник. Според древногръцкия мит цар Едип, без да знае истината за произхода си, убива баща си, за да се ожени за майка си – бел. ред.

Доста отрезвяващо, бихме казали, за бащите, които се надяват синовете им да пораснат хетеросексуални!

Други пътища към хомосексуалността?

Разбира се, познатият синдром на триадното семейство в комбинация с нонконформната полова идентичност в детството не трябва да се считат за единствения път към хомосексуалността. Съществуват и други пътища, част от които несъмнено включват малко по-различни стилове на родителство, ранното сексуално прелъстяване и последващо сексуално пристрастяване, както и влиянието на посланията на културата.

Друг по-рядко срещан тип хомосексуалност (която по-скоро би трябвало да се определи като бисексуалност) се хакартеризира с търсенето на сексуално задоволяване и подхранване на егото във всяка форма. Такива хора се описват рядко в клиничната литература, защото за тях е много малко вероятно да потърсят терапия с цел промяна.

Не забравяйте, че външната изява на пола може да заблуждава. Често се казва: „Този и този човек не може да има проблем със сексуалната си самооценка, той е толкова мъжествен”, но когато погледнем под повърхността, виждаме същите добре познати динамики. Пример за това е филмовата звезда Рок Хъдсън, който умира през 80-те години на ХХ век.

Хъдсън бил висок, красив мъж, който винаги играл типична водеща романтична роля. Когато бил на върха на кариерата си, обществеността не знаела нищо за неговата хомосексуалност. Но автобиографията му разкрива факта, че той мразел баща си, който изоставил семейството, и не се разбирал добре с втория си баща, който го биел. Майка му работела като прислужница и Рок спял заедно с нея на едно легло в крилото за слуги. По-късно, когато бил на девет, Хъдсън бил сексуално насилен от по-възрастен мъж (той споделя, че сам е насърчил и е харесал

тази среща). През живота си Хъдсън се сближавал и се чувствал по-удобно с жените, които му партнирали, но не с колегите си мъже. В същото време идеализирал и се влюбвал в някои от режисьорите.

Този мъжествен на вид екранен идол веднъж казал на един от любовниците си: „Вътре в мен живее едно малко момиче, което тъпча до смърт... *Ти няма да излезеш!*”¹⁴

Публична гей-фигура описва своето детство

Известният писател и гей-активист Андрю Съливан също разказва за детство, което съответства на разгледания по-горе триаден модел. Най-близките му приятели в училище били момичета, които понякога били негови „сродни души” и с които водел „безброй, безконечни разговори.” И както много други гейове, се интересувал от актьорско майсторство и театър.

Съливан описва класическата схема на свръхобгризваща майка и незаинтересован баща: „Имах много близко взаимоотношение с майка си и хладно взаимоотношение с баща си.” Баща му бил сдържан, докато майка му, както той казва „пълнеше ума ми с възможностите, които този свят ми предоставя, говореше с мен като с възрастен и ми помогна да повярвам в способностите си да се представям пред по-широка публика. Именно нейните ценности ме оформиха и ми дадоха кураж... В юношеските си години воювах с баща си и вземах страната на майка си в семейните спорове ... и предполагам, че във всичко това съм последвал типичния модел на хомосексуално развитие.”¹⁵

Джуди Шепърд, майката на Матю Шепърд (младият гей, който стана жертва на трагичното убийство заради омраза), разказва същата класическа история. Тя описва сина си Матю като „моят приятел, моята сродна душа, моят довереник.”¹⁶

Съвет към самотните майки

В днешния сложен свят растящият проблем на майките без съпруг (като всъщност истинският проблем са отсъстващите бащи) поставя уникално предизвикателство пред развитието на половата идентичност на момчето. Винаги, когато говоря пред родители в страната, идват такива майки да ме питат как като единствен родител да отгледат здраво момче. Майката в подобна ситуация може да действа по един от следните три начина:

1. Тя може критично да наблюдава взаимоотношението майка-син. Майките трябва да внимават да не развият прекалено близко взаимоотношение със синовете си. Ако една майка без съпруг няма емоционално сигурно взаимоотношение с мъж, тя може несъзнателно да търси да задоволи емоционалните си нужди чрез сина си, поддържайки с него нездравословна, прекалено интимна връзка, която може и да посреща нейните нужди, но няма да бъде в негов интерес.

Момчето с крехка полова идентичност обикновено е особено умно и общително. Такова момче лесно може „да прочете“ чувствата на майка си и, усещайки нейната зависимост от него, да се научи да манипулира емоциите ѝ. Така ще отрасне като недисциплиниран, разглезен и (в крайна сметка) незрял млад мъж, който е погълнат само от себе си и е зле подготвен да се изправи пред предизвикателствата на заобикалящия го свят.

2. Тя може да насърчи идентифицирането му като мъж. Като единствен родител, такава майка трябва да извърви двойно повече път, за да може мъжествеността на сина ѝ да бъде утвърдена. От първия му ден тя трябва да го кара да чувства, че неговата мъжественост е различна от нейната женственост и това различие е нещо добро, здраво и е част от това, което е той.

Това утвърждаване на мъжествеността е особено важно в случаите, в които бащата отсъства постоянно. Майката може

да поддържа положителни и изпълнени с уважение спомени за бащата, макар че той никога няма да се върне, като по този начин ще представи положителен образ на „добрия баща”. От друга страна, когато за мъжете често се говори негативно, малкото момче несъзнателно започва да възприема женствени маниери, за да е сигурно, че ще се предпази от отхвърлянето на майка си.

Подобни усилия са похвални и полезни, но според мен майката няма да успее да се справи сама. Въпреки усилията си тя не може да бъде пример за мъж, но може да направи следващата полезна стъпка. Тя е свързана с третото действие, което майката да предприеме:

3. Тя може да намери бащинска фигура. Децата могат да намерят заместител за липсващия баща в лицето на по-голям брат, дядо или друг мъж. Важно е майката да подкрепя мъжките интереси на сина си и да ги насърчава и одобрява. Пагубно би било, ако тя предаде посланието, че двамата могат „и сами да се оправят”, тъй като мъжете са ненужен елемент в семейния живот.

Намирането на бащинска фигура не означава (както съм сигурен, че повечето от майките разбират) отвреме-навреме тя да води къщи нов приятел, позволявайки му да прекара нощта там и след това да се опитва да установи контакт с момчето. Тези посещения по-скоро водят до объркване, отколкото да носят някаква полза. Единствено последователното и благонадеждно, (а следователно и дългосрочно) взаимоотношение със стабилна бащинска фигура може да доведе до промяна.

Поради тази причина предлагам това да е член от семейството: по-голям брат, чичо, дядо. Не се срамувайте да изразите загрижеността си и да помолите за помощ. Ако няма подходящ член от семейството, проверете за групи или организации, които могат да помогнат. „Големите братя на

Америка” предлага такава възможност. Църквите обикновено имат младежки групи с лидери, които отделят време да прекарват с деца със семейни проблеми. ИМКА (християнска асоциация на младите мъже), бой-скаутите, спортни отбори с мъже треньори и училищни съветници или консултанти са добри възможности за взаимоотношение с мъже. Един посветен учител от неделното училище може да стане катализатор на невероятна промяна, ако послужи за пример в живота на малкото момче. Препоръчително е винаги, когато е възможно, самотните майки да избират мъже за учители и наставници за своите синове.

Един мой клиент, който искаше да победи хомосексуалността си, сподели:

Винаги, когато се чувствах отхвърлен от приятелите си, майка ми се опитваше да ме утеши. Но това не помагаше. Тя не беше момче, така че нищо от онова, което казваше, не ме караше да се почувствам по-добре. Тя казваше: „О, ти не искаш да играеш с тези лоши деца така или иначе.” Би било прекрасно, ако и баща ми можеше да говори с мен.

Когато момчето преживява отхвърляне от съученици, други мъже трябва да му осигуряват необходимата утеха, а не майката.

Бащите – ключови играчи в играта на половете

„Дани”, един от моите възрастни клиенти с хомосексуална ориентация, се чувствал отхвърлен от баща си, когато започнал да възмъжава. Майка му постоянно се суетяла около него, тревожейки се за здравето му, външния му вид, правилното му поведение и безопасността му. В редките случаи, когато бащата не игнорирал Дани, той го наранявал с думи. Дани ми разказа за един случай, който ясно илюстрира в какъв вид семейна динамика е израствал. Той ми описа следната сцена:

„Дани, вземи си пуловер и резервни чорапи в чантата”, каза един ден майка му, преди той да тръгне на училище. „Навън е студено и дъждовно и знаеш колко се тревожа за теб!”

„За Бога, остави детето, Мери!”, извикал бащата на Дани от спалнята. „Ако няма разум да се пази облечен и сух, не си струва да се тревожиш за него!”

„Татко”, отговорил Дани, „спри да викаш на мама.”

Бащата на Дани излязъл от спалнята, изревавайки: „Не си мисли, че можеш да излезеш срещу мен, млади човече. Ти си нищо!”

Дани ми каза, че тези думи са го накарали да се разтрепери и когато баща му видял, че момчето е изплашено, отново изревал: „Ти си никой!”

Сочейки малкия си пръст към лицето на сина си, той продължил: „Ти се ей *толкова* голям. Дори не си мисли, че можеш да ме победиш!”

Бащата на Дани принадлежи към малцината бащи, които особено често наказват, стигайки дори до жестокост. Те имат нужда от малко момче, което да е по-слабата мъжка фигура – някой, когото да сплашват, за да укрепят собственото си чувство за власт. За момчета като Дани е трудно да разберат какво означава да си мъж, защото техните майки – доброжелателните родители – ги пазят, но бащите се борят с тях, унижават ги и не им позволяват да влязат в света на мъжете. Дани бил държан притиснат до стената, сякаш пораствал само за да бъде конкуренция на баща си. За щастие, тъжната му ситуация не е много типична. Повечето от бащите на прехомосексуалните момчета са просто незаинтересовани, емоционално дистанцирани и хладни, особено към синовете си.¹⁷

Психоаналитиците отдавна са идентифицирали важноста на бащата за развитието на момчето и неговото отделяне от майката. Някои анализатори говорят за бащата като за „гълтката свеж въздух” от прекалената обвързаност с майката. Бащата може да е рицар в блестящи доспехи, с когото детето може да си играе и да бъде напълно различно от своята майка.

Любовта и посвещението на бащата

Когато разберат за душевните конфликти на своите синове, много прекрасни бащи превръщат вътрешната си съкрушеност в усилия да направят всичко, което е в рамките на възможностите им. Чуйте изповедта на един баща, който ми писа в писмо, адресирано до НАИТХ:

Моят син Бен ми разкри сексуалната си ориентация преди няколко седмици. Двамата незабавно казахме на майка му. Това безспорно беше най-болезненият момент в живота ми. Мисълта за това продължава да ме преследва през цялото време. Бен ми даде да разбера, че е решил да бъде такъв и не ми даде особени надежди, че желае да се промени. Животът ми напълно се обърка и просто не можех да повярвам, че това е истина. Благодаря на Бога, че не си изпуснах нервите и не го отхвърлих. Бях абсолютно шокиран, тъй като до момента дори не бях и подозирал за такова нещо. Същото се отнасяше за майка му.

Бях силно мотивиран да изследвам темата за хомосексуалността и отидох в университетската библиотека. Намерих много малко материали по въпроса, които не защитаваха това състояние. За щастие, чрез интернет открих НАИТХ и хубавите книги и статии на вашата организация.

Кратък профил на сина ми: бял, 27-годишен, с брат на 16 години. Бен не спортуваше в основното училище и в гимназията; той винаги беше по-близо до майка си; приятелите му в училище бяха предимно момичета. Той беше педантичен, артистичен и добър ученик. Той беше и е грижовен и внимателен – „перфектното дете”.

Като си припомням детството и юношеството на моя син, мога да погледна назад и да видя празнотата, която винаги е била там. Така и не я бях осъзнал и не бях мислил за нея досега. Моят син нямаше моите интереси и след като навърши десет години преустанових опитите си да го насочвам към областите, в които аз имам интерес. Сега осъзнавам колко погрешно е било

това. Това е било времето, когато е трябвало да направя необходимото, за да развия взаимоотношението си с него. Аз отстъпих възпитанието му на майка му и прекарвах повече време с по-малкия му брат.

Нашето семейство е сплотено. Знам, че синът ми ме обича и долавям как ме гледа със завист. Имам чувството, че той усеща някакъв дефицит в себе си. Откакто се запознах с материалите за хомосексуалността, посветих времето си на подобряване на взаимоотношението си с него.

Миналата година имахме разговор на четири очи. По време на разговора се опитах да си припомня пред него многото си провали и недостатъци. Искрено и смирено го помолих за прошка. Казах му, че искам да прекарвам с него толкова време, колкото той ми позволи. Казах му също, че искам да наваксам заради миналите си провали. Надявах се и се молах той да ми позволи да направя това. След разговора ни почувствах облекчение, защото вярвам, че моята молба е била важна за него. Целта ми е да запълня празнотата, която съм създал.

В подходящия момент отново ще говоря с него, ще му дам материали за четене и ще му предложа да се подложи на терапия и да потърси промяна. Всеки ден се моля той да приеме това.

Лично аз съм научил много за състоянието на хомосексуалността. По-лесно за мен е да се занимавам с това опустошително състояние със знанието, което вече съм получил. Моята мисия в живота никога няма да се промени: свобода за моя син.

„Забележителен” баща

Когато баща и син влязат заедно в стаята за консултации, аз постоянно виждам неразбиране, дистанцираност, взаимно избягване и нараняване – отношения на двама непознати, които никога не са се разбирали един друг.

За да може момчето да се дезидентифицира от майка си и да се идентифицира с баща си, то трябва да го възприема като достоен за подражание. Синът ми трябва да вижда баща си като забележителна фигура (което, спомнете си, означава да бъде доброжелателен и силен). Всъщност при работата ми с възрастни хомосексуални, мъжките фигури, от които те са заплени и от които са духовно зависими, обикновено олицетворяват идеала за „добрия баща” – доброжелателни, силни, уверени мъже.

Празнотата, създадена от пасивността на бащата (на когото синът не гледа като на „забележителен”), ще предположи чувствителното по характер, общително и плахо момче да запълни вакуума с близко взаимоотношение с майка си. Впоследствие бащата може да забележи нещо странно в поведението на сина си, но обикновено не предприема крачки, за да се намеси в прекомерното му идентифициране с майката.

Бащи, не позволявайте на синовете си да ви отхвърлят

Много бащи на синове с объркване в половата идентичност просто се предават и ги оставят на майките им. Това е голяма грешка. *Бащи, не позволявайте на синовете си да ви отхвърлят и да се отдръпнат.* Вашата задача е да ги преследвате, да пробиете през защитната бариера и с постоянни усилия да станете важни за тях. Поставете си за цел да изцелите нараняването, което може би сте им причинили в даден момент, без да знаете как и без да разбирате защо. Изградете отново доверието, което е било разрушено – дори да не сте сигурни кога, как и защо се е провалило взаимоотношението.

Истинското мерило за изцелението на вашия син ще бъде степента на откликването му към вас. Когато родителите разкажат как момчето тича при татко, когато той си идва от работа, тогава знам, че основната цел на лечението е била

постигната. Сега просто трябва да подхранваме това добро взаимоотношение и да надграждаме върху него.

Реакции на родителите към нонконформната полова идентичност

Първата реакция на родителите към характерното за другия пол поведение на малкия им син обикновено е неутрална и някои дори го одобряват.¹⁸ Всъщност някои изследователи са установили, че родителите не са склонни да осъждат женственото поведение на своите синове.¹⁹ Тъй като родителската реакция е била или неутрална, или одобрителна, някои родители може негласно да са подкрепили това поведение на детето си.²⁰ Всъщност някои автори изказват предположение, че на съзнателно или несъзнателно ниво някои майки на малки момчета може дори да изразяват очаквания за женствено поведение.²¹

Обикновено бащите на такива момчета имат смесени чувства към терапията. Моето впечатление е, че те обикновено идват на първата сесия, защото жена им ги е довела. Всъщност многократно се доказва и в моята практика, че майките са по-склонни да доведат децата си за лечение.²² Макар устно да изразяват загриженост за момчетата си, бащите обикновено оставят нещата в ръцете на съпругите си.

Доктор Ричард Грийн е забелязал, че липсата на родителска загриженост (която той нарича „родителски неутралитет“) е първоначалното отношение към женствеността при 80% от случаите на момчета, диагностицирани с явен проблем на разстройство на половата идентичност (РПИ). Когато родителската загриженост все пак възникне, майките стават по-загрижени от бащите при 80% от случаите.²³ Често родителите не знаят как да трансформират загрижеността си в систематични опити за насърчаване на поведение, съответстващо на пола.

Много бащи нямат никаква представа какво се случва в душата на по-чувствителните им синове. Обикновено такъв баща има тенденцията да не разбира много емоциите на другите и ако успее да го направи, то това се случва при син, който се държи по-момчешки, с когото му е по-лесно да общува и с когото има повече общи интереси. Синът, който е нежен, пасивен и общителен (всички характеристики на прехомосексуалността), е мистерия за много бащи.

Ето един пример от психиатър, работещ с млад прехомосексуален мъж със сериозни проблеми. Родителите му били добронамерени и любящи, но не знаели за вътрешните му борби и не осъзнавали присмеха, на който той бил подложен в детството. Те не подозирали за тайната хомосексуална наклонност на сина си. Психиатърът разказва:

Имам нов пациент днес, студент в колеж, който има сравнително добро, макар и не толкова близко взаимоотношение с баща си. Но той никога не казвал на родителите си за присмеха, който понася. Повечето деца, които са жертва присмех от връстниците си, не казват на своите родители, защото се чувстват унижени. Родителите на този пациент чакаха откън, за да се присъединят към сесията, но той не ми позволи дори да спомена за степента на преживените от него присмех и изолация или за страха, който изпитва от нормалните мъже.

Слабата мъжка идентичност и огромната тъга и страх от отхвърляне прави тези мъже много, много обезсърчени и изпълнени с безнадеждност и склонност към изключително саморазрушително поведение.

Пример за това е отговорът, който този млад мъж даде на въпроса ми дали прави секс без предпазни средства. Той ми каза: "Да, правя такъв секс и не ме е грижа."²⁴

Намираме бащи, които са напълно способни да се настроят към особеностите на синовете си (веднага щом осъзнаят, че

има проблем) и които са готови да участват интензивно в изцелителния процес. Това изисква от бащите да разпознаят проблема, да направят честна преоценка на родителската си роля и активно и системно да участват в бъдещото здраво развитие на сина си. Не е нужно да казвам, че за момчетата със загрижени и отзивчиви бащи промяната е много по-вероятна.

Бащите трябва да останат посветени

Поддържането на екипността на родителската двойка е много важно, но най-голямото предизвикателство обикновено е бащата да продължи участието си. Всъщност трудността да се поддържа активността на бащата и еждневното му участие е най-често срещаната пречка за успешна терапия.

Запомнете, женственото поведение на сина ви е защитна реакция срещу идентифицирането му с ролята на мъжа. Вие не можете да отнемете сигурността на момчето (неговата женственост) ако не осигурите нещо на нейно място. Следователно стратегията за лечението е да се привлече момчето към мъжествеността чрез топли мъжки взаимоотношения с бащата или бащинската фигура, а не просто момчето да се избави от външните белези на женствеността.

Вслушвайте се в чувствата

Макар че поставихме голямо ударение върху намесата за промяна към подходящо за пола *поведение*, не бива да забравяме същинската задача, която е емоционално свързване с родителя от същия пол. Когато фокусът е върху промяна на поведението, чувствата на детето лесно могат да бъдат пренебрегнати.

Това е труден период не само за мама и татко. Детето е под напрежението, породено от родителските усилия за промяна на навиците и поведението му, които до момента почти са се слели

с него. Разбираемо е да изрази негативни чувства. Дори може да се почувства необичано и неразбрано. А ако родителската намеса е твърде груба, то може емоционално да се отдръпне от останалата част от семейството.

Затова е жизненоважно мама и татко да изразяват загрижеността и уважението си към неговите емоционални реакции спрямо предизвикателството на тези нови очаквания „да бъде момче”. Майката и бащата трябва да насърчават изразяване на всяко чувство на детето, дори то да е негативно и обвинително. От съществена важност е да се насърчава изразяването на нараняването, гнева, тъгата и разочарованието, за да се поддържа връзката с момчето по време на прехода.

Някои бащи мислят, че могат да се отърват от женствеността с военно наблюдение на външното поведение, но този подход не е правилен. Чрез свързването с бащата и намиране на емоционална сигурност във взаимоотношението баща-син момчето може да се почувства способно да се откаже от фантазиите си, свързани с другия пол.

Слабото взаимоотношение баща-син обикновено поставя най-сериозната пречка пред успешната интервенция. Ето един пример:

Едно шестгодишно момче беше доведено при мен от родителите си. Ще го наречем „Джоуи”. Бащата изглеждаше много загрижен, като ми казваше, че не желае синът му да стане гей, но не знае какво да направи по въпроса.

В началото на втората ни сесия попитах родителите: „Как мина седмицата?”

Майката беше седнала на ръба на стола и започна да говори. Прекъснах я и казах: „Нека първо чуем таткото. Как мина седмицата с Джоуи?”

„Добре... предполагам”, беше отговорът.

Майката се обади: „Не, не беше! Скъпи, кажи му какво се случи.”

Той попита: „Какво?”

Тя каза: „Не си ли спомняш?”

„А, да... добре”, отговори накрая той. „Не знам... аз гледах телевизия и синът ми мина край мен и ми хвърли поглед, който сякаш казваше: „Кой си мислиш, че си?”

След това бащата погледна към пода и замълча. Аз го подпитах: „И какво направихте по въпроса?”

„Нищо. Какво *можеш* да направя?” Той сви рамене.

Жената ме гледаше втренчено, очаквайки моя отговор. „Ако Джоуи беше мой син”, започнах аз, „и минеше покрай мен с такъв поглед, аз щях да го спра и да кажа: „Ела тук! Какво искаш да кажеш с този поглед?” Щях да се протегна към него, да го хвана и да го дръпна дори малко грубичко, но въпреки това с любов, и да му покажа, че този поглед е бил неприемлив. Щях да потърся връзка с него. „Хей, момче, какво не е наред? Ядосан ли си ми за нещо? Какво съм направил? Хайде, Джоуи, кажи ми какво става с теб?”

В този момент майката възкликна: „Точно това му казвах да направи.”

Както много майки на прехомосексуални момчета, майката на Джоуи интуитивно знаеше какво е нужно да се направи, но не тя трябваше да изпълни тази задача. Това беше работа на таткото.

Както вече съм описвал бащите, които съм виждал по време на терапиите:

Като цяло, тези бащи могат да се определят като емоционално съдържани. Изследването на техните семейни истории разкрива типично лоши взаимоотношения с техните собствени бащи. Те имат тенденцията да отстъпват емоционалните въпроси на

жените си и се оказват особено зависими от тях, а те стават техни водачи, преводачи и говорители.

Макар тези мъже да изразяват искрена надежда, че синовете им ще се развият като хетеросексуални, те не успяват дългосрочно да се посветят на задачата да им помогнат в това.

На първата си обща сесия със сина си един баща плака, когато 15-годишният му син изрази чувството си на дълбоко разочарование от него. Въпреки това месеци наред докарваше сина си за неговите срещи с мен, без да продума нито дума в колата.

Нещо повече, макар такива бащи да изглеждат общителни и популярни, забелязва се тенденцията те да нямат много приятелства с мъже. Степента, в която им липсва способност за емоционална връзка с други мъже, е толкова устойчива и често срещана, че просто е обявена за „типична черта на американския мъж“. Моето клинично впечатление за тези бащи като група е, че способността им да общуват емоционално с други мъже е значително ограничена.

Изглежда че бащите на хомосексуалните момчета имат склонността много трудно да коригират проблемите във взаимоотношенията със синовете си. Вместо активно да „отварят“ себе си, те сякаш по-скоро са склонни към оттегляне, бягство и прекалена уязвимост.²⁵

Болката от пропуснатите възможности

В публикувания в една гей-антология автобиографичен разказ „Не плаках за татко“ виждаме тъгата на един син, който разбира до известна степен отговорността си, че е отхвърлил собствения си баща – мъж, който е искал близост със сина си, но за съжаление никога не я е намерил.

Писателят Филип Гамбон описва странното преживяване да не можеш да заплачеш на погребението на баща си. „Нямах много взаимоотношения с баща си,“ казва той. „Приятелите ми

гейове ми казваха, че просто така стоят нещата при синовете гейове и техните бащи.”

По-нататък Гамбон описва обяснението на известен гей-психиатър за това често срещано отчуждение, което се базира на допускането „роден гей”: „Бащата интуитивно усеща, че синът му е хомосексуален и се дистанцира от него, вместо да се срещне лице в лице с неудобството и срама, които изпитва от странното му присъствие в семейството.”

Гамбон признава, че баща му е бил добър човек. Той изглежда объркан защо никога не е могъл да почувства любов към него и дори да плаче на погребението му. „По своя тих начин,” казва Гамбон, „той никога не се отказа от мен. През всичките години, когато пазех в тайна своята хомосексуалност, той никога не промени любезния начин, по който поздравяваше момчетата – „моите съквартиранти” – които водех въкъщи.”

„Пребрждам спомените си за нашите взаимоотношения, търсейки причините никога да не съм се чувствал спокойно в присъствието на своя баща,” казва той. Понякога Гамбон се чуди дали проблемът е бил несъзнателната хомофобия (имайки предвид теорията за биологичната обусловеност, според която бащата би трябвало да отхвърли своя син с неконформна полова идентичност и така да предизвика отчуждението помежду им), в други моменти обвинява съзнателните опити на майка си и баба си да предизвикат отчуждението баща-син – „Те ми казваха да стоя далеч от него.”

Въпреки това Гамбон признава: „Никое от тези обобщения не ми звучи достатъчно убедително.” Обръщайки се към миналото, той осъзнава, че баща му наистина е бил мил и грижовен човек, който се е стремил към близост с него и е искал най-доброто за него, като го е предизвиквал да поема повече рискове и по-агресивно да се справя с житейските проблеми. Гамбон съжалява: „Поглеждайки назад, се чудя дали просто аз

не бях готов за вида интимност, която баща ми винаги е искал да ми даде.”²⁶

Както в тази история, много бащи се чувстват отхвърлени от своите синове. Можем обаче да кажем, че в един или друг момент *всички* бащи са се чувствали отхвърлени от синовете си. Разликата е, че бащата на прехомосексуалното момче вероятно е от онези, които приемат отхвърлянето, вдигат ръце, не успяват да се доближат до сина си, да се опитат да разберат ситуацията и да превъзмогнат неговата съпротива. (Или, както в случая с Гамбон, жените в семейството активно саботират връзката баща-син). Каквато и да е причината, бащата не успява да преодолее препятствието и вместо това се предава на отчуждението, мълчанието и отхвърлянето.

В следващите години подобно бездействие би могло да струва скъпо, както на бащата, така и на сина. „Дан”, тридесет и двегодишен мой клиент описва тъгата си поради тази пропусната възможност:

Моят баща е като паметник на Линкълн: седи си там, строг и сдържан. Не искам да му се доверя. Изпитвам и страх и омраза към онова, което представлява. Звуча като дете, когато казвам, че се страхувам от този „голям лош вълк”. Но той в действителност не ме познава и аз не го познавам.

Всичко, което някога съм искал, беше моят татко. Това е всичко и признавам, че съжелявам за всичките години, които съм пропил, но не мога да се върна обратно в детството си.

Нито пък той някога ще бъде друг човек. На 70-годишна възраст той никога няма да се промени. Това е все едно да кажеш: „Защо да си правя труда да се опитвам да завържа взаимоотношение с него?” Аз не го познавам и той не ме познава.

Три типа бащи

В моята работа с хомосексуално ориентирани мъже съм забелязал, че повечето от бащите им всъщност са в рамките на

нормалните психологически граници. Казвайки това, трябва отново да повтора, че като група тези бащи се характеризират с едно сериозно ограничение: неспособността и нежеланието да се изправят срещу защитните механизми на своите синове и да ги върнат обратно в света на мъжете.

Извън тази категоризация бащите най-общо могат да бъдат причислени към три личностни категории:

Незрели. Такива мъже в основата си са нормални и здрави. През критичния период на развитие на синовете им (фазата на половата идентичност), те са били на ръба на възможностите си да се справят с живота и не са успели да видят последиците за синовете си. Често това са млади мъже, които твърде рано са станали бащи и са се оказали затиснати от брачни, семейни или финансови товари. В резултат на това техните емоционално ранени синове (ако са имали такива) са платили цената.

Нарцистични. Един макар и в общи линии здрав човек, може да има нарцистични личностни особености. Но в най-крайните форми на нарцисизъм мъжът гледа на сина си като на свое продължение (като на „нарцистичен аз-обект“) и той използва момчето си, за да удовлетвори собствените си нужди. Бащата признава момчето само ако то демонстрира атрактивност, външен вид, способности или е личностен тип, който бащата харесва и оценява. Ако момчето притежава такива качества, бащата го поставя на пиедестал и го третира сякаш е непогрешимо. Ако обаче те му липсват, то тогава момчето все едно не съществува в семейството. Такъв баща обикновено отказва да поеме каквато и да било отговорност за проблемите на сина си. Този тип бащи е най-устойчив при конфронтация и за него е най-малко вероятно да съдейства за каквато и да било терапия.

Неадекватни. Тези бащи може да се справят великолепно с материалното обезпечаване на семейството и да са изключително компетентни в професионален план, но те обикновено са емоционално ограничени, когато става въпрос за близко общуване, и нямат много, което да дадат на другия човек. Липсват им емоционални ресурси, за да достигнат хората около себе си. За разлика от нарцистичните бащи, които отказват да поемат отговорност, тези мъже може с готовност да признаят провалите си и да изразят угризения, но след това няма трайно подобрение на взаимоотношенията баща-син. След кратко и добронамерено усилие от страна на бащата да изпълнява необходимото, взаимоотношението в основата си остава непроменено.

Един пациент ми каза следното: „Моят баща беше нищо, една нула. Майка ми вземаше всички решения. Тя имаше необходимите качества и баща ми много малко имаше думата. Дори не си спомням той да е бил въщи. Дори когато това беше така, баща ми присъстваше само физически и с това се изчерпваше всичко.”

Емоционално ограничените бащи обикновено зависят от другите и най-вече от съпругите си за интерпретацията на социалните ситуации и за начина, по който те трябва да реагират. Те сами не могат дългосрочно да се посветят да промяната на синовете си.

Историята на Алекс

Това е извадка от дневника на „Алекс”, 42-годишен мъж, който беше при мен за терапия на хомосексуалността си. Баща му бил силна и енергична, но негативна фигура, докато майката, с която Алекс се съюзил с цел отбрана, очевидно била зависима и чувствителна.

Баща ми ни учеше много да го уважаваме. Той не допускаше неуважение. И ако той ти кажеше да направиш нещо, за твоё добро беше да го направиш. Той ни наказваше и ни караше да се страхуваме от него, но ние не знаехме какво се предполага да направим. Понякога ни удряше и, макар да не беше толкова често, това ме ужасяваше. Освен това той ни наказваше, като ни отнемаше различни привилегии и ни караше да си лягаме гладни.

Баща ми далеч не беше свършен и когато пораснах, видях недостатъците му. Въпреки това той поддържаше образа на горд и праведен човек, с което ни караше да се чувстваме недостойни в неговите очи.

Майка ми буквално боготвореше земята, по която стъпваха краката на баща ми, и го обичаше много. И макар да обичаше много и всички нас, тя обичаше баща ми дори повече. Тъй като беше много емоционална, тя не можеше да търпи да бъде в лоши взаимоотношения с него. Мама не ни защитаваше пред татко. Тя се опитваше да ни накара да направим това, което е правилно, за да не ни се кара той. Но когато баща ми дадеше воля на гнева си, майка ми не правеше нищо, за да ни защити. Тя се страхуваше от него толкова, колкото и ние, децата.

В резюме, бащата е най-важният човек за успешното лечение на момче със смущение в половата идентичност. Първите специалисти по психоанализа са търсили да видят какво е влиянието на „задушавашите“ майки върху техните хомосексуални синове. Според тях прекомерната емоционална близост на майката с момчето е причината за неговата хомосексуалност. Днес обаче репаративните терапевти смятат, че най-важната фигура за оформянето на мъжката хомосексуалност е бащата. Защо? Защото близостта майка-син не е проблем, *стига бащата да бъде пример за момчето какво трябва да бъде взаимоотношението с една жена.* Бащата подкрепя идентифицирането на сина си с мъжкия пол, за да може

синът да бъде близо до женствеността, но да не се изгуби в нея. Той показва на момчето как да бъде близо до жена, без да жертва своята мъжка независимост.

Какво казват изследователите

Съществуват клинични доказателства, че случаите на разстройство в половата идентичност (РПИ) както при момчетата, така и при момичетата често пъти са резултат от разочарование и стрес в семейството (поради някакво външно събитие или поради разочароващо взаимодействие между детето и неговите родители), които то преживява в ранния период от развитието си, когато изгражда ясно усещане за себе си като мъж или жена. Доказателството е предоставено от авторите на книгата „Разстройства на половата идентичност и психосексуални проблеми при децата и юношите”.

Авторите й Кенет Зукър и Сюзън Брадли описват най-често срещаните особености на РПИ при момчетата: избягване на грубовати игри, родители, които не са успели да коригират характерно за другия пол поведение, и незаинтересован баща. Авторите казват, че що се отнася до темперамента, детето с разстройство на половата идентичност е склонно да е особено чувствително към настроението на своите родители, защото е родено с реактивна и чувствителна природа, която не се справя добре със стресови, носещи предизвикателство ситуации. Това вероятно е същият фактор на темперамента, който кара момчето с разстройство в половата идентичност да избягва грубоватите игри. Такива момчета обикновено се чувстват незавършени като мъже, имат проблем в общуването със своите връстници и са склонни да интерпретират всяка критика като отхвърляне. Според Зукър и Брадли други специфични фактори за тази група момчета може да са тяхната необичайна привлекателност и силно развита сензорна чувствителност.²⁷

Авторите пишат, че майките на такива момчета понякога се чувстват особено заплашени от мъжката агресия и те не одобряват шумното поведение и нормалната агресия. Поради своята дълбока нужда да се грижат и да получават грижа, голяма част от майките насърчават женствено, противоположно на естествено заложеното в синовете им поведение.

Авторите отбелязват, че бащите от своя страна имат тенденцията да подкрепят жените си при толерирането на това характерно за другия пол поведение на синовете си, въпреки че усещат вътрешна тревога от това, което виждат. Този тип бащи срещат трудност да изразят чувства и самите те имат емоционални дефицити, които от своя страна затрудняват установяването на емоционална връзка със сина им и възпрепятстват активната им помощ за решаване на проблема му. Такъв баща реагира на семейните проблеми, като се отдръпва, работи дълги часове и се дистанцира.

В такива случаи авторите вярват, че, ако „родителите ценят сина си като мъж и санкционират характерното за другия пол поведение, ще провокират постепенно отказване от защитното поведение и изграждане на увереност в идентифицирането със същия пол.”²⁸

Баща и син – взаимоотношение ръка за ръка

Препоръчвам четири примерни дейности за бащи, желаещи да развият по-близки взаимоотношения със синовете си.

1. Физическата агресия с татко е добър начин за разчупване на плахостта и срамежливостта при момчетата със смущения в половата идентичност. По-важното е, че това е ефективен начин татковците да установят връзка със синовете си. Това може да се направи върху килима във всекидневната. Целта е да се насърчи „дивото в момчето” да излезе наяве. Като играе

„слабата страна” таткото позволява на момчето да се чувства яко, силно и агресивно.

2. Къпането на малкото момче под душа с татко, което може понякога да включва и други братя. Най-добре е това да започне, когато то все още е малко, защото за момчетата, които вече наблизават пубертета, ще е притеснително да бъдат голи с татко за пръв път. (За някои бащи това също може да е неудобно в зависимост от отношението към голотата, изградено по време на тяхното детство.) Вземането на душ с татко и други мъже подпомага разумното, спокойно идентифициране с мъжа, базирано на анатомията му, и разсейва всяко прехласване и мистичност около нея, които биха подхранили еротизирането ѝ при настъпването на пубертета.

3. Самостоятелните излизания извън дома на бащата и сина може да са много полезни. Дори изпълнението на някои рутинни поръчки, свързани с пазаруване или, да кажем, със зареждане на колата (като бащата позволи на сина да налее бензина) ще имат позитивен ефект. Тези кратки пътувания могат да внесат усещането за нещо специално във времето, прекарано заедно. Купуването на сладолед на сина и въвличането му в дискусия по интересни за него въпроси ще направи изпълнението на поръчката още по-забавно.

4. Бащата би трябвало да е човекът, който слага момчето да си легне. Мама може и да участва, но татко трябва да е последният, който ще му каже лека нощ и ще изгаси лампата. Особено при малките деца времето за лягане може да се свързва с усещане за уязвимост и безпокойство, което ги кара да се чувстват зависими и безпомощни. Бащата трябва да е този, който да осигури емоционален комфорт и увереност след кратка молитва до леглото, четене на Библията или просто разговор с детето.

Някои момчета със смущения в половата идентичност в първия момент може да са колебливи при включването в такива общи дейности с татко, но въпреки всичко те са важни. Моите хомосексуални клиенти много рядко съобщават да са правили нещо заедно с бащите си.

Бащите трябва да бъдат насърчавани да поддържат физически контакт и да извършват физически дейности заедно със своите синове. Особено много наблягам на боричкането, защото обикновено при моите хомосексуални клиенти е липсвала връзката с мъже в ранното им детство. Мъжете и момчетата се свързват най-добре, когато участват във физически състезания или съвместни дейности и ако на това се гледа като на забавление, то ще подпомогне емоционалното свързване на бащата и сина. Грубоватите игри като боричкането са много важни за тях.

Ако бащата страда от някакъв физически проблем, това не бива да бъде в ущърб на развитието на сина. Ако той може да прояви физически привързаността си, но не може да участва в грубовати игри, тези дейности може да се извършат от брат или някой друг мъж.

Много от мъжете, които започват терапия в зряла възраст, казват, че се възбуждат сексуално при боричкане. Те не могат да участват в нормален мъжки спорт, без да се намеси еротиката. Въсщност в много от обявите в гей-вестниците се търси „мъж, с който да се боричкаш“. Това, което би трябвало да е нормална, здрава, нееротична спортна дейност, бива изкривено от гейовете в еротично поведение. Източникът на това изкривяване е непосредствената нужда от здравословен контакт с мъж. Както казва Ричард Уайлър:

Посланието на културата е ясно: „Истинските мъже не докосват.“ За съжаление, това табу често се предава на бащи и синове дори когато момчетата са все още много малки, и на

братя и близки приятели. Мъжете в нашата култура сякаш се срамуват да не ги помислят за хомосексуални или да не би да „направят“ себе се или някой друг такъв чрез прегръщане, държане или докосване. Но от каквото се страхуват, това създават – общество от момчета, лишени от докосване, които порастват, копнеейки да бъдат прегърнати от мъж.

Ако нуждата да бъдеш прегръщан и докосван не бъде посрещната в детството, тя не изчезва просто защото момчето е станало мъж. Желанието е било толкова първично и така дълго отказвано, че някои от нас са търсили секс с мъж тогава, когато в действителност са искали да бъдат прегръщани. Ние просто не сме знаели как по друг начин да получим несексуалното докосване, за което сме жадували. (www.peoplecanchange.com)

Нуждата на едно момче от физически контакт с баща му не може да бъде преувеличена. Един от моите хомосексуални пациенти сподели с мен детски спомен за това как е копнял за любящо докосване от своя баща:

През лятната ваканция посещавахме баща ми в Апалачия. През онези горещи, задушни нощи той лежеше на кушетката гол до кръста и четеше евтини приключенски романи. Спомням си как лежах до него и докосвах косматия му корем. Спомням си, че се опитвах да привлека вниманието му, без да го ядосам, но той беше погълнат от четенето си. Сега осъзнавам, че моите хомосексуални увлечения са били свързани с желанието ми да вляза в подобен контакт с моя баща.

Понякога в опитите си да изградят по-голяма физическа близост тези момчета установяват телесен контакт с бащите си, но те са им казвали: „Не мисля, че е съвсем правилно.“ Един баща може да ми каже, че когато неговият женствен син го прегърне, той се чувства малко неловко – тази прегръдка е леко романтична и прелъстителна. „Усещането е сякаш една дъщеря прегръща своя баща.“ Моят съвет е да използват различен вид

прегръдка и връзка, които са едновременно топли и реални, но уважаващи границите между половете и поколенията.

Силно негативната реакция на едно дете спрямо опитите да бъде утвърден неговия естествен пол, е индикация, че е необходимо консултиране. Признаците, които налагат търсенето на професионални насоки и помощ, са прояви на продължителна тъга, гняв, нараняване, негодувание, безпокойство и страх.

Освен мама и татко

Родителите не бива да се чувстват сами и без подкрепа в опитите си да помогнат на детето със смущения в половата идентичност. Твърде често срам и объркване им пречат да потърсят помощ от други хора, заемащи важно място в живота на детето. Нека помислим за малко кой освен майката и бащата би могъл да помогне на детето.

По-малките братя и сестри обикновено нямат голямо влияние, но по-големите имат. Често момчето с РПИ е в много близки отношения с по-голямата си сестра – тя дори може да е станала негов идол. Ако сестрата е достатъчно зряла, тя може да бъде насърчена да подпомогне усилията на родителите. Силното влияние на по-голямото момиче върху момчето може да голяма степен да подсили мъжкото му самочувствие.

По-големите братя също са много важни. В хода на кариерата си Фройд е работил с малки групи хомосексуални. Но той казва, че ако хомосексуалният има по-голям брат, той най-често се е страхувал от него и техните взаимоотношения обикновено са били враждебни. Чувал съм това да се потвърждава отново и отново. Хомосексуалният обикновено възприема брат си както баща си – с негодувание и ужас. Страхът от мъже може да стане доста силен.

Много от моите пациенти си спомнят: „Аз бях момчето на мама, а брат ми – момчето на татко.“ Това е негласно

разделение: „Татко и брат ми бяха *ей там*, а аз и мама – *тук*.” Ето защо е важна помощта на по-големия брат. Бил съм изненадан от сътрудничеството на братя дори на възраст под 13 години. Без да давате воля на всички си тревоги, можете да включите братя и той може да помогне много за изграждането на мъжката увереност на момчето със смущения в половата идентичност. Можете да кажете нещо такова: „Твоят брат няма да иска да общува с теб, защото е срамежлив и се чувства неловко в компанията на други момчета. Трябва да му помогнем да преодолее това.”

Включването на роднини, приятели и съседни в помощ на момчето със ниско самочувствие по отношение на пола си ще разшири „полето на играчите” и така няма да се налага родителите да свършват всичко сами. Няколко честни, но дискретни думи по повод ситуацията (детето „има проблем да се почувства като едно от момчетата”), заедно с молба за мъжки пример и включване в съвместните спортни игри, може да доведат до голяма промяна.

Един треньор може да изиграе важна, дори жизненоважна роля в изцелителния процес. Родителите ще трябва да му обяснят своите тревоги. Един състрадателен треньор по карате, плуване, футбол или който и да е друг спорт може да увеличи значително положителния ефект от старанията на родителите. Момчетата имат нужда от мъжки фигури в своя живот, които са едновременно силни и нежни, търпеливи и насърчаващи.

Учителите също играят ключова роля в тези усилия. Обикновено когато едно училище изпрати дадено момче за психиатрично лечение, това е защото поведението му е довело до проблеми в клас. Повечето момчета със смущения в половата идентичност са „добри, малки момчета”, които никога не привличат негативно внимание. За съжаление, учителите не са обучени да разпознават леките признаци на объркване в половата

идентичност. Независимо от това, мисля, че за вас е важно да споделите своите тревоги с тях. Не е необходимо да използвате думата „хомосексуален“, достатъчен е изразът „проблеми, свързани с половата идентичност“ или дори „ниско самочувствие във връзка с половата си принадлежност“.

Дори учителят да има някои политически коректни идеи, често пъти здравият му разум ще надделее и той ще ви съдейства. Удивително е колко много учители проявяват готовност да помогнат на загрижените родители.

Започнете с обяснението: „Искаме синът ни да има близки отношения с момчета. В момента ходим на консултации със специалист и планът за лечение включва вашата помощ. Можете ли да насърчавате сина и да играе повече с момчета и по-малко с момичета.“

Тази мрежа за подкрепа е ключова в превенцията на хомосексуалността. Всъщност необходимостта от приятелства с други момчета няма как да бъде преувеличена. Освен очевидната важност на бащата, както и на майката и на останалата част от семейството, другите момчета могат да се окажат незаменими в този процес на изцеление.

В следващата глава ще разгледаме важността на мъжките приятелства в живота на момчето със смущения в половата идентичност.

ПРИЯТЕЛИ И ЧУВСТВА

*Гледах към света на връстниците си отвън като затворник,
надничащ иззад решетките на затворническата килия.
Чувствах се заключен в собствената си клетка и копнеех да
изляза.*

МАЛКЪЛМ БОЙД, ПИСАТЕЛ

Когато момчето със смущения в половата идентичност наближи пубертета, то обикновено преживява няколко променящи живота му събития. Един от моите клиенти описва едно такова събитие по следния начин: „Спомням си точния момент, когато разбрах, че съм гей. Бях на 12 години, когато вървахме по един по-пряк път към класната стая. Минахме през гимнастическия салон и през мъжката съблекалня. Едно по-голямо момче излизаше изпод душа и беше съвсем голо, а аз си помислих: *Еха!*” Помолих клиента си да ми каже какво точно е изпитал. Той се умълча и се замисли, а след това ми отговори: „Чувството беше: *Еха, бих искал да бъда на негово място.*”

Непосрещнатите нужди на нормалното развитие предразполагат момчето към „Еха!”-преживяване и по-късно, чрез влиянието на все по-силно утвърждаващата хомосексуалността култура, тези чувства на възхищение от мъжете се интерпретират като: „*Тогава трябва да съм гей.*” Като малко момче този мой клиент страдал от астма и бил доста слаб физически. Ясно е, че „по-голямото момче”, излизащо изпод душа, било неговото идеализирано Аз. Годишите на чувството,

че не е като другите момчета, предразполагат 10, 11 или 12-годишното момче към това „Еха!“-преживяване. Тази промяна маркира критичния „преход към еротичната фаза“, когато нуждата от свързване с хора от същия пол се трансформира в еротично привличане.

Гей-активистът Андрю Съливан описва собствените си чувства на липса на принадлежност и породените от тях страхове. И до днес той все още може да усети жегването от думите на съучениците си: „Спомням си първия път, когато ми стана ясно, че може би съм хомосексуален. Бях около 10-годишен и бях успял да се освободя от седмичните часове по футбол в началното училище... мразех футбола отчасти защото не бях много добър и отчасти защото не се чувствах част от средата, в която се развиваше всичко.“ Заради нежеланието му да се присъедини към другите момчета една съученичка го подразнила, предполагайки, че той в действителност „е момиче отдолу“. Съливан споделя: „Думите й толкова силно отразяваха вътрешните ми страхове, че две десетилетия по-късно споменът ми за тях все още е жив.“¹

Преодоляване на изолацията

Голяма част от предизвикателството за повишаване на самочувствието, свързано с половата принадлежност, включва наличието на взаимоотношения с други момчета. Следващите записки са от личния дневник на една майка, скоро след като тя се убеждава, че четиригодишният ѝ син „Уил“ се затваря все повече и не желае да общува с други момчета.

10 февруари. Моят съпруг и аз се консултирахме с доктор Н. днес. Беше невероятно и ужасно депресиращо. Поведението на Уил е съвсем същото като на другите прехомосексуални момчета. Когато е на пясъчника, той винаги се прави че готви нещо и никога не строи пътища, както правят по-

мъжествените момчета. Той плаче, когато трябва да играе с връстниците си и ги избягва.

15 март. *Опитах се да намеря малки момчета, които не са толкова плашещи за Уил. Наскоро той показа по-голямо желание да остане при момчетата от предучилищната група. Все още обаче се чувства несигурен и днес направи десет гигански стъпки назад, защото през междучасието не пожела да излезе навън и да играе с другите деца, след като едно момче го беше дразнило.*

В последно време той наистина прави опити да не тича толкова женствено. Преди тичаше, размахвайки ръце. Казах му, че може да тича много по-бързо, ако държи ръцете си близо до тялото и успя да го направи. Опитвам се също да го насърча да не говори с толкова тънък глас, защото има тенденцията да спира да говори нормално и да имитира бебешки звуци. Днес се упражняваме да казваме изречения с „нормален глас“, за който му казах, че му е даден от Бог.

Все още се страхува да играе по-грубовати игри, но с всеки ден това се променя. Тъй като иска повече да бъде като вуйчо Боб, отколкото като татко си, казах на брат ми за проблемите на Уил и го помолих да му обръща малко повече внимание, когато идва. Брат ми го прегръща и си играе с него, когато се виждат.

18 март. *Уил играе все по-добре с топка и дори започва му харесва, макар и за кратко. Брат ми Боб прекарва много време с него и казва, че ще го заведе заедно с 8-годишния му братовчед Сами на минигольф. Сами е мило, търпеливо дете и се надявам да вземе Уил под крилото си.*

22 март. *Днес Уил помоли да отиде да си играе с братовчед си Брентън и ние с радост го пуснахме. Брентън е „типично момче“, доста якичко, добър спортист и е две години по-голям. Когато Уил се върна в къщи, го попитах дали иска скоро пак да отиде и да играе с Брентън, но той не беше особено ентузиазизиран. След като го насърчих, все пак каза, че ще отиде, но ако и сестра му е с него. Това е поне някакво начало.*

Както майката на Уил, винаги трябва да помните, че освен тесния семеен кръг, връстниците от същия пол имат едно от най-важните влияния в живота на вашия син. Мъжките приятелства имат ключова роля за оформянето на мъжкото полово самосъзнание и за бъдещото хетеросексуално развитие. Влиянието им е илюстрирано от едно особено интригуващо проучване, което установява, че дори при децата от детските градини връстниците от групата имат по-силно влияние върху тях, отколкото възрастните учители.² Клиницистът Ричард Фрийдман установява, че при хомосексуалните мъже разтрогването на мъжките приятелства в периода на юношеството често е болезнено преживяване.³ Доктор Фрийдман вярва, че изолацията от другите момчета е от фундаментално значение за хомосексуалното развитие.

Отсъствието на близки приятели през детството е забелязано и от много други изследователи на хомосексуалността.⁴ Повечето хомосексуални мъже си спомнят, че са били аутсайдери сред другите мъже и са били неспособни да се почувстват равни на тях в игрите и в различни други дейности. Това подготвя почвата за развитието на мъжка аз-концепция (аз-концепция = аз-образ), основана на малоценност, която довежда до романтичен копнеж и идеализиране на мъжествеността.

В моя собствен клиничен опит това отсъствие на наистина близък приятел-момче е много често срещано. Всъщност според клиницистите Герард ван ден Аардвег и Ричард Фицгибънс липсата на приятели в детството може да се окаже решаващ фактор за формирането на сексуалната ориентация на момчето. Те наистина вярват, че този проблем може да има по-голямо влияние, отколкото взаимоотношението на момчето с неговите родители.⁵

Ричард Уайлър описва как вместо да се сприятеляват с другите момчета и да се идентифицират с тях, мъжете, които

разказват историите си на този уебсайт, остават застинали в развитието си в своята защитна отделеност:

Чувствайки се недостатъчно мъже, ние копнеехме да бъдем приети и одобрени от другите, особено от онези, на чиято мъжественост се възхищавахме най-много... В същото време идолизирахме определени мъжки качества или мъжествеността като цяло и много от нас се страхуваха от момчетата и мъжете.

Родени като необичайно чувствителни и нежни личности, ние установихме, че докато растем, за много от нас е по-лесно да се чувстваме различни и отхвърлени от по-грубоватите си връстници. Ние се плашихме от подигравките и се чувствахме така, сякаш никога няма да станем част от тяхната общност. Много от нас се страхуваха от спорта и бяхме убедени, че никога няма да можем да участваме в състезание.

Страхът им пречи да се доверят на мъжете, от които имат такава голяма нужда в този момент, за да бъдат техни ментори и примери за подражание:

Страхувахме се да отворим сърцата си за другите мъже, да бъдем „видяни” такива, каквито сме, да помолим за промоция. Страхувахме се да им се доверим, бояхме се, че ще ни прогонят или иронизират, че няма да пазят тайна, че няма да удържат на думата си или че наистина не ги е грижа за нас. Някои от нас чувстваха тревога и дори паника просто да бъдат около мъже, да се приближат до футболното игрище заедно с тях или просто да се опитат да бъдат откровени.

*Страхувайки се, ние бягахме от тях.
(www.peoplecanchange.com)*

Почти без изключение моите пациенти си спомнят и чувството, че не отговарят на стандартите, което запечатва в съзнанието им изключително разрушителното послание: „Ти не си като другите момчета.” Например Роджър, мой 28-годишен клиент, си спомня случка от времето, когато бил на 20 години:

Най-накрая ме избрах да вляза в игра в състезанието по бейзбол. Топката идваше право към мен, но аз я изпуснах и тя падна на около метър от мен. Предполагам, че се опитвах да изглеждам готин, вървейки към топката, вместо да тичам. Всички ми крещяха. Питчърът каза, че ходя като момиче. Почувствах се унижен. Не знаех дали да остана там, дали да избягам или да ударя питчъра. Това беше най-лошият момент в живота ми.*

Представете си как би се почувствало едно момче, чиито баща е емоционално дистанциран и връстниците му от същия пол го дразнят. Представете си как би се чувствало то, ако му кажат, че е непохватно, ако го нарекат женчо, ревльо или мамино синче или ако му сложат друг етикет заради провалите му. Често майка му, баба му или сестра му са единствените хора, при които такова момче намира любов и състрадание. Тъй като е склонно към повишена чувствителност, такова момче *вярва* на дразнещите етикети на съучениците си и се отказва да се бори, за да докаже, че те не са верни. Обидните имена, с които го наричат, само потвърждават, че той не е „истинско момче“.

Ето какви са детските спомени на един човек, чиято история съм поместил по-долу – мой клиент, който се бори с хомосексуалността си в зряла възраст:

Моето детство и тийнейджърските ми години бяха като на много други – избягах и мразех футбола, бейзбола и баскетбола, което баща ми мълчаливо не одобряваше; не участвах в никакви грубовати игри; нямах приятели-момчета, с които да споделям; имах астма; бях сдържан, воден от емоции и изолиран – дори от братята и сестрите си!

Колко ли разруха носи това да вярваш на тази възраст, че си напълно недостоен за своя пол – син, с когото никой енергичен баща не би искал да има нищо общо. Когато настъпни пубертета

***питчър** – позиция на играч в бейзбола, който има задачата да хвърля топката – бел.ред.

с неговите естествени импулси, мъжкият „ерос“ се намеси – вероятно се досещате за останалото.

Търсех утеха в телевизия, филми, книги и музика и макар че Бах, Моцарт и Хайдн ми бяха чудесни „приятели“, музиката така и не можа да излекува самотата. Както много други, аз бях избрал да живея в мълчание. Такова болезнено и задушаващо мълчание, каквото не може да се опише с думи.

Руди, един хомосексуален мъж ми каза, че когато бил в началното училище, майка му сресвала косата му на път и я пръскала с лак, докато стане твърда. Другите момчета винаги го дразнели заради прическата му, защото тя изглеждала странна и бодлива. Всяка сутрин изпращали Руди с чиста бяла риза и той внимателно изпълнявал през деня наставленията на майка си и вечерта се връщал със също толкова чиста бяла риза. Още в детската градина започнал да се прехласва по друго момче, чието лице ясно си спомня и днес. То било неговата пълна противоположност: тъмна кожа, дълга къдрава коса, смачкани дрехи и силен глас. Руди си спомня, че то изглеждало като „малко диваче“. И до днес той все още изпитва романтични копнежи за спонтанен и открит тип мъже, какъвто неговата роля на „доброто малко момче“ не му позволила да бъде.

Не е изненадващо, че прехласването по такива образи „отвъд закона“ е често явление в живота на гейовете. Много хомосексуални мъже са привлечени от „кожените барове“, където мъжете се обличат като полицаи, войници и членове на мотоциклетни банди с кожени гамаши и вериги. Един мой клиент ми каза: „През деня много от тези костюмирани момчета са всъщност дребни счетоводители.“

Театралничене, фантазиране и гей-икони

Прехласването по играенето на роли има още едно лице: поклонението на женски икони в света на гейовете. Отново и

отново виждаме как прехомосексуалните момчета (както и мъжете-гейове) потъват в един свят на фантазии и театралничене. Много от моите клиенти са свирили на пиано като деца. Част от този интерес към музиката и театъра може да се отдаде на естествените наклонности на момче с чувствителен темперамент. Но по-специално фантазирането често се превръща във форма на отстъпление – начин да се избяга от болезненото преживяване да си част от полово поляризиран свят.

Мъжете-гейове неизменно са заплени от идеализирани женски образи и те не избират мъже за свои идоли. Вместо това те се увличат по Барбра Стрейзънд, Бет Дейвис и Бет Мидлър (твърди, отстояващи позициите си, „фалически” жени) или Мерлин Монро, Джуди Гарланд и принцеса Даяна (трагични жени, неразбрани от другите). Като деца те са заплени от приказни образи като Покахонтас, Малката русалка и Пепеляшка. Поклонението пред женските икони позволява на малките момчета да се оттеглят в тайнствената женствена фантазия на детството, осигурявайки си възможността да избягат от предизвикателството да развият мъжкия си потенциал.

„Защо гейовете са привлечени към парка на Дисни всеки юни?” пита Том Хес от „Фокус върху семейството”*. Всеки, който се съмнява, че половият конфликт стои в корена на хомосексуалността ще забрави за съмненията си, след като види как се празнува Денят на гейовете в Дисни. Както отбелязва Хес, ”прехласването пред иконите на Дисни като Алиса, е едно от основните вдъхновения за хомосексуалните, които се тълпят всяка година на Деня на гейовете.”

* „Фокус върху семейството” – американска организация, подкрепяща семейните ценности и християнските морални принципи – бел. ред.

„Снежанка и седемте джуджета са слезли от Омагьосаната гора и с широки усмивки канят децата (много от тях под 6-годишна възраст) да танцуват заедно с тях”, разказва Хес. Но в този ден, понеже е Денят на гейовете, има мъж, който в екстаз танцува със Снежанка и носи малка диамантена диадема. Наблюдавайки го да танцува, Хес казва:”Има още няколко хиляди хомосексуални мъже наоколо, всички сияещи като малки момчета... морето от мъже избухва в аплодисменти.”⁶ Друг мъж подскача с лента за коса на точки, докато танцува с Алиса.

Един мой възрастен хомосексуален клиент ми каза, че за период от десет години (от 15 до 25-годишна възраст) всеки ден имал някакво съприкосновение с Джуди Гарланд. Или слушал нейна песен (той има всички нейни записи) или съзърцвал снимката ѝ, преди да излезе за работа. Този женски образ е символът, който го утешавал.

Един от авторите на известната сред хомосексуалната общност книга „Душа на гей” дискутира собствената си любов към жени-знаменитости като обяснение защо понякога носи рокля:

Да носиш женски дрехи е начин да предявиш претенции към всички възможни архетипи във Вселената... В разделението между мъже и жени аз предпочитам да съм точно на предела, за да мога да усетя преживяванията и на двете страни и да покажа, че това разделение без съмнение е изкуствено... Кой казва, че гейовете не могат да носят точно тези дрехи? ... Или грим? Защо не?*

Проблемът е, че хората настояват за „или-или”, бинарна система на възприятие... [Но] ние нямаме намерение да бъдем просто някаква си възрастна жена. Целете се по-високо! Това

***архетип** – (от гр. „модел”, „пример”) – първообраз. В аналитичната психология на Карл Густав Юнг архетипът е психологичен конструкт, който под различни форми се проявява в световните митологии и е компонент на т.нар. „колективно несъзнавано” на човечеството – бел. ред.

е част от превръщането ви в архетип... Много хора... вземете Бет Дейвис... Аз избирам Елизабет I. Те имат сходни качества; величествени, властни и с някак със съмнителна полова принадлежност.⁷

Мъже, които подражават на женски образи и личности, казват, че го правят, защото това облекчава вътрешния стрес и конфликт. Някои от тях притежават колекции от женско бельо и нощници от каталога на „Виктория сикрет“, които носят тайничко, за да облекчат напрежението от представянето на мъжествен образ пред света. Всички са виждали гейове на гей-парад или в гей-бар, костюмирани в женски дрехи, с високи токчета и перука. Тези мъже изживяват своя тайна андрогинна фантазия от детството, според която не е необходимо да вземат решение да бъдат мъж или жена – те могат да бъдат и двете. Но тъй като биологичните характеристики (свързани със сексуалната идентичност) са съдба, последствията от това изживяване на фантазията не водят до *истинска* андрогинност, а до перверзен, непрестанен *дефицит* на мъжественост.

Спомням си заключението на една лесбийска активистка Камил Паглия, че „мъжествеността е рискована и неуловима – тя се постига чрез бунт срещу жената и се утвърждава само от други мъже.“⁸ Мъжете с полов дефицит все още тайничко остават верни на идентификацията си с майката. Тази идентификация е подходяща за ранното детство, но ги изолира от здравословните предизвикателства на полово поляризирания свят.

Край на системата на половете?

Тъй като полът е източник на болка в детството, не е изненадващо, че премахването на различията между половете е централното искане на гей-културата. Поддръжниците на гей-движението призовават да се сложи „край на системата на

половете”. Дарил Бем, изявен гей-психолог, описва своята версия на идеалното общество като „култура, неполяризирана по полов принцип”, в която всеки (мъж или жена) е потенциален любовник на всеки друг.⁹

Докато станат възрастни, много мъже-гейове изпитват комбинация от самоомраза (която те назовават „интернализирана хомофобия”), интензивно желание да намерят мъжествеността в еротичен партньор и защитен импулс да възхваляват половото си обръкване сякаш то представлява някакво по-висше състояние. Антологията „Душа на гей” се състои от поредица глави, написани от гейове, които величат превъзходството на хомосексуалния като „състояние с два духа”. Както обяснява един автор: „Хомосексуалните мъже и жени... [са] изключително важни за здравето на обществото като хора, които са освободени от отговорността за създаване на потомство... като хора, сочещи пътя към вътрешното сливане на мъжкото и женското – свята андрогиния, към която би трябвало да се стремят всички същества.”¹⁰

Друг казва: „Сексът е път към блаженството на душата и през целия си живот съм преследвал това блаженство... Бисексуалността е естествена; природата е пансексуална. Душата на всеки е андрогинна... гейството ни прави богове.”¹¹

Друг автор също се съгласява, че хомосексуалността е по-висше състояние:

Мисля, че бъдещето на света, надеждата на света зависи от нас; че мъже, които обичат мъже, са единствените хора, способни да спасят тази планета. Това е нашата работа, нашата цел. Ние носим този друг вид енергия, който никой друг не носи... Светът очаква това от нас, макар да не го осъзнава.

Понеже живеем между половете, всъщност ние живеем и между материята и духа, между този свят и следващия...

Нищо не ни спира [да правим секс един с друг]. Нито проклятие,

*нито затвор, нито всякакви видове психологически етикети, защото тази енергия в нас е толкова силна. Тя ни позволява... да храним душите си и да храним културата.*¹²

Промяната на отношението към пола е започнало да се разпространява и отвъд гей-културата и е проникнало в съдебната система. Някои съдии се съгласяват, че „системата на половете” е нечестно дискриминационна. Един съд в Броктън, Масачузетс наскоро отсъди, че на юноша със смущения в половата идентичност трябва да бъде разрешено да ходи на училище, облечен в женски дрехи. Момчето е задържано три пъти, защото използва женската тоалетна и носи сутиени с подплънки, перуки, тесни поли и обувки с високи токчета и защото опипва задниците на момчетата.

Терапевтката на момчето му поставя диагноза разстройство на половата идентичност. Тя казва, че за момчето е „медицински и клинично необходимо да носи дрехи, подходящи за женския пол”. Терапевтката казва, че ако не му се позволи да се облича като момиче, той ще се травмира. Съдийката по този случай, която е отявлена лесбийка, се съгласява с терапевтката на момчето и дори говори за момчето с местоимението „тя”.¹³

Трансгендъризъм* е тема, която гей-общността не е коментирала много заради общественото мнение. Гей-активистите с основание подозират, че обществото усеща, че има нещо „ненормално” в това едно момче да се мисли за момиче. Но с успеха на гей-движението в последно време, предишните опити хомосексуалните мъже и жени да се представят като „точно толкова полово типични, колкото и хетеросексуалните” бавно дава път на още по-смел подход.

***трансгендъризъм** – (от лат. „транс” – отвъд, през; от англ. „джендър” – род, пол) – движение, борещо се срещу половата поляризация и приемането на биологичния пол и половата принадлежност като взаимосвързани и еквивалентни. Движението обединява в редиците си всички, които не се вписват в половите стереотипи (транссексуални, транвестити и др.) – бел. ред.

Активистите са започнали да лобират за нови закони, утвърждаващи правото на трансджендър-хората да се представят на работното си място според предпочитания от тях пол.

За разлика от тях Дей О'Лиъри, автор на книгата „Въпросът за пола”, отбелязва, че обществото трябва да се противопостави на утвърждаването на тази самозаблуда:

Момчето в Броктън, Масачузетс не е „тя” – без значение колко съдии или терапевти твърдят, че е така. Той е момче със сериозно разстройство на половата идентичност, което се нуждае от реална помощ. За съжаление, много специалисти по умствено здраве вместо да работят за намиране на лек за този вид психологичен проблем, са решили, че подкрепата на заблудата всъщност е лечение. Или по-лошо – те затвърждават заблудата чрез операция за „промяна” на пола на човека.

Пациентите, страдащи от вярването, че са мъже, хванати в капана на женско тяло (или жени, хванати в капана на мъжко тяло) наистина се нуждаят от помощ. Да отрежем интимните части на мъжа и да му поставим импланти в гърдите, да му инжектираме пълен набор от женски хормони и да избръснем брадата му, няма да го направи жена, а нещо по-малко и от евнух. Операцията няма да промени факта, че всяка клетка от мъжкото тяло е маркирана с мъжките ХУ хромозоми.¹⁴

О'Лиъри правилно отбелязва, че всички тези усилия са част от обществено движение, целящо „да дестабилизира категориите пол и полова принадлежност”.

Но това наистина ли е безразличие към пола?

Детето със смущения в половата идентичност всъщност не е безразлично към пола си, казва психиатърът Ричард Фицгибънс. По-точно казано, то *отхвърля* пола, който би трябвало да е негов.

Деца с проблеми в половата идентичност не населяват полово неутрален свят, където момчетата и момичетата играят с едни и същи играчки. Тези проблемни деца отхвърлят определен вид игри и облекло точно защото те СА свързани със собствения си пол, а предприемат действия, защото според тях самите са свързани с противоположния пол. Момчета със сериозни проблеми в половата идентичност могат да използват женски дрехи, за да се почувстват приети или да уталожат безпокойството си. Те се гневят и разстройват, когато ги лишат от тези предмети.

Някои родители може да попитат: „Какво лошо има в това момче да играе с кукли?“ Отговорът е, че проблемът е колкото в това, което то НЕ прави (да се учи как да бъде момче сред момчетата), толкова и в това, което ПРАВИ (да бяга в света на жените).¹³

Чувствата, описани от хора, борещи се със своята хомосексуалност, не са (както често твърди гей-движението) част от по-високо развитие и по-висш възглед на андрогинността. Те не са здрави, позитивни и сърдечни, нито, както казва психологът Дарил Бем обикновено ”безразличие към пола.”¹⁶ Това са чувства на полова изолация и объркване.

Ричард Уайлър описва произхода на тези чувства по отношение на мъжа и мъжествеността: ”Някои от нас започнаха съзнателно или подсъзнателно да се присмиват на мъжете сякаш те са понисшестоящи... неандерталци... по-слабо развити. Често ние се поддавахме на обичайното психологично явление да сме най-критични към онова, на което най-много завиждаме... или от което най-много се страхуваме” (<www.peoplecanchange.com>).

Друга ярка илюстрация на подобно преживяване на изолация по отношение на собствения пол са думите на „Дан”, мой бивш клиент.

Имахме стара ферма в град Сиукс – от онези, в които отваряш капака, за да слезеш надолу по скърцащите стълби в тъмно,

смърдящо мазе. Баща ми бягаше от нас и прекарваше часове в своята работилница. Но на мен ми беше забранено да ходя там – казваха ми, че може да му повреди инструментите или да се нараня. Затова лягах по корем и наблюдавах отгоре какво прави татко.

Това, което никога няма да забравя, е чувството на тайнственост, което обгръщаше онова място долу. Накрая татко позволи на двамата ми по-големи братя да слязат, за да му помагат. Те работеха заедно и се смееха. Не само онова, което се правеше в мазето беше тайнствено... цялата тайнственост беше в това, кой беше татко, защото и до днес наистина не го разбирам.

Ако трябва да нарисувам само една картина, която да представи детството ми, тя ще бъде как аз съм вперил поглед долу и наблюдавам баща ми и братята ми.¹⁷

Този глад за мъжко внимание, любов и одобрение – копнеж да участваш в „мъжкия начин на опознаване“ – в ранното юношество се превръща в сексуално влечение. Когато тези нужди започнат да придобиват все повече сексуална насоченост, момчето може да си обясни тези копнежи с това, че всъщност „е гей“, особено ако тази идея се подкрепя от гей-програма за консултиране в училище или от чатрум в Интернет. Както казва Ричард Уайлър:

Ние виждахме себе си като твърде дебели или твърде слаби, твърде ниски или твърде непохватни, не достатъчно атлетични, яки, силни или добре изглеждани. На каквито и други качества да се възхищавахме в другите мъже, преценявахме, че самите ние не ги притежаваме.

Това беше нещо повече от ниско самочувствие, това беше ниска самооценка по отношение на пола – дефицит в самата сърцевина на чувството за полово принадлежност, върху което е изграден целият ни аз-образ, пропит от вина. Другите мъже изглеждаха просто естествено мъжествени, но

мъжествеността никога не идваше естествено при нас. Ние се стремяхме към нея, но за нас беше тайна как да я постигнем. Ние се чувствахме различни и самотни сред другите мъже. (www.peoplecanchange.com)

Писателят Уилям Аарон описва същата ситуация в своята автобиография:

Заслуга за моето насочване към хомосексуалността имаше фактът, че бях едно от онези чувствителни, „артистични“ момчета, които нямаха нито талант, нито интерес по отношение на обичайните „мъжки“ интереси. Мразех физическите дейности като спорта и най-вече игрите и когато направех опит да съм част от групата, толкова безславно се провалях, че дълго време след това страдах от срама за непохватността си. . . Аз бях класически случай за това – (по-късно започнах да) се чувствам не на място в света на мъжете и удобно в „по-езотерично“ обкръжение.¹⁸

Копнежът на прехомосексуалното момче може да го преследва до края на живота му заедно с образа на прозореча – символ на емоционално отделяне. Малкълм Бойд описва такъв вид отделяне в книгата си „Свалете маските“:

До юношеската си възраст аз бях крехък младеж, който чете много книги, изключително напрегнат и самотен. Моите периодични приятелства с няколко момчета обикновено прекъсваха внезапно и без обяснение. Вярвах, че грешката е в мен и е резултат от моята лична неспособност да поддържах взаимоотношения. През по-голямата част от времето гледах към света на връстниците си отвън като затворник, надничайщ иззад решетките на затворническа килия. Чувствах се заключен в собствената си клетка и копнеех да изляза.¹⁹

Достигане до максимума на мъжкия потенциал

Вярвам, че смисълът на тези изследвания е ясен за родителите. За да пораснат със сигурно чувство за себе си като за мъже,

момчетата трябва да бъдат насърчавани да превъзмогнат страховете си. Има много начини, по които да им се помогне.

Когато момчетата се разбират добре с бащите си и започнат да различават кое е вълнуващо, забавно и зареждащо за тях, взаимоотношението ще предизвика собствената им мъжка природа. Чрез своя баща синът намира смисъла на свободата и силата да бъде различен от майка си, да я надрасне, да влезе в света на мъжете и накрая да узрее до хетеросексуална мъжественост.

Момчетата в групи имат уникалната сила взаимно да актуализират мъжкия си потенциал. Може би вие като родители сте забелязали как момчетата общуват по грубоват, взаимнопредизвикателен начин, който ги прави по-здрави. В баланса между предизвикателство и подкрепа – дразнене, закачки, обиди, бльскане, взаимно поддържане и показване на любов – виждаме процес, при който ”желязо остри желязо”. Добродушните забележки и дразнене между мъжете могат да бъдат доста нараняващи и да внесат объркване в душата на един чувствителен тийнеджър. Момчетата се редуват да си правят забележки и да се подкрепят взаимно с една грубовата любов, характерна за мъжката привързаност и симпатия. Това чувствително се различава от начина, по който общуват момичетата. Този уникален мъжки подход във взаимоотношенията е показан много добре във филма „Бъди до мен” *Група тийнеджъри се учат взаимно на емоционална издръжливост и доверие към други мъже, което толкова много липсва на прехомосексуалните момчета.

* „Stand by Me”, САЩ, 1986 г – филм на режисьора Роб Райнър по мотиви от разказа на Стивън Кинг „Тялото”. Филмът е номиниран за Оскар и Златен глобус за 1986 г – бел. ред.

Друг начин да подкрепиш сина си е да му помогнеш да развие основни умения в спорт, който му харесва – често пъти индивидуален спорт като плуване, бягане или велосипедизъм, в който може да се научи да поема нужните рискове, за да се почувства като другите момчета. Едно чувствително момче може би никога няма да стане футболист, но не е нужно то да се поддава на страховете си и да се отдаде на момичешки дейности или самотна игра и фантазиране.

Какво трябва да направи майката (или бащата)?

В своя дневник майката на Уил ни разказва повече за начина, по който синът ѝ се развива. Наскоро участието на баща му довежда до положителни и драматични промени в начина, по който момчето се чувства:

21 май. Миналата седмица Уил беше болен и това беше съпроводено с регресивно поведение. Не знам дали поради моето майчинско внимание към него, поради това, че телевизорът работеше през цялото време, или поради нещо друго, или просто беше комбинация от всичко. Той се преструваше на принцеса Тоудстуул.** Но се събуди с висока температура и повика баща си, а не мен, което е още един напредък.*

*27 май. На пикника в чест на Възпоменателния ден*** игра бейзбол с група деца и не успя да удари топката. Знам, че това беше поради липса на увереност пред другите момчета, защото*

***регрес** – защитен психичен механизъм, свързан с връщане към по-ранни етапи от развитието – бел.ред.

****принцеса Тоудстуул** – (от англ. „тоудстуул” – отровна гъба) – героиня от нинтендо играта „Супер Марио” – бел.ред.

*****Възпоменателен ден** – национален празник на САЩ в чест на геройски загиналите в служба на родината мъже и жени. Отбелязва се всеки последен понеделник на месец май – бел.ред.

когато играе с баща си, удря топката много добре. Беше болезнено да гледам.

17 юни. Уил отиде за риба с баща си. Доктор Николози ни посъветва моят съпруг да му предложи нещо, което той да очаква с нетърпение. Това беше отиването за риба.

23 юни. Все още не гори от ентузиазъм по спортовете и може би това никога няма да стане, но играе по малко бейзбол, баскетбол, футбол, хващане на топка, кикбол. Не играе никак зле с баща си и става все по-агресивен при ритането и удрянето на тежката топка. В тези моменти се изпълвам с оптимизъм. Всяка вечер се боричка с баща си, макар това да не е любимото му нещо и след това заспива, гледайки бейзбол, баскетбол или някоя друга игра.

2 юли. Днес Уил отиде на лагер. Беше ме страх да го пусна – страх, че все още не е готов да остане сам в света на мъжете. Чувствах се сякаш изпрацам агне на заколение. До края на първата седмица имаше възможност да си вземем обратно сумата за обучението на лагера и бях почти сигурна, че ще се наложи това да стане. Но на него му хареса и изобицо не се страхуваше да отиде! Разпределиха го с едно момче, Иван. Когато имах възможност да го наблюдавам, винаги играеше с момчетата (в групата има и момичета). Все още обаче му липсва увереност и говори за вълишебства и Дисни.

20 юли. Уил ходи да кара колело и каза на едно момче, с което играеше: „Докосни това листо. То е магическо и ще те превърне в момче.“ Доктор Николози интерпретира това като желание да бъде момче, но според Уил това все още може да се постигне само с фантазия.

1 септември. Уил беше харесван сред момчетата в лагера. Той беше единственото момче от лагера, което неговият приятел Иван покани на рождения си ден. Освен това и майката на Дейвид каза, че синът ѝ говори през цялото време за забавните неща, които правят заедно с Уил. Получих същата информация и от родителите на едно друго момче, Брайън. В същото време

мога да се похваля, че в момента взаимоотношенията на Уил и баща му са чудесни.

Голям плюс е, че моят съпруг днес му даде няколко от своите ризи и когато той ги облече, се почувства много горд. Преди той отказваше да носи неща, които дори само напомнях на дрехите на баща му. По-скоро би се съгласил да носи нещо мое, отколкото негово. Баща му му купи детска кутия с инструменти и Уил очаква с нетърпение да започне да му помага да ремонтират камиона. Те продължават да се къпят заедно, когато е възможно. В момента съм много доволна. Миналата вечер Уил спа с новата си баскетболна топка.

Както виждате, Уил започна да напредва, когато баща му и майка му направиха три конкретни стъпки. Като родители вие трябва да последвате техния пример. Ето трите неща, които родителите трябва да направят за синовете си:

1. Таткото: започва да участва повече в отглеждането
2. Майката: се отдръпва малко
3. Дватама родители: заобикалят сина си с други момчета.

Родителите трябва да разберат колко важно е включването на други момчета. Както вече видяхме, прехомосексуалните момчета нямат близки приятели от своя пол. Те имат тенденцията да са резервирани, предпазливи и емоционално дистанцирани от приятелите, които имат. Отсъстват дружелюбното, агресивно другарство, характерно за повечето момчешки приятелства. Тези чувствителни момчета не съумяват да установят взаимоотношения с мъже и вместо това имат приятели сред момичетата, защото това им е по-лесно и така се чувстват по-сигурни. Вие можете да помогнете косвено, като насърчавате приятелствата с момчета и възпрепятствате приятелствата с момичета.

Много родители се оплакват, че в квартала им просто няма много момчета. Ако е така, вие трябва да водите такива

момчета, за да може синът ви да има приятели. Насърчавам родителите, когато е възможно да приемат на гости с преспиване едно или две момчета.

Нека дам един съвет: в началото на лечението момчето със смущение в половата идентичност ще се чувства малко неловко в компанията на две момчета. Лесно може да се почувства изоставено. За него е по-лесно да фокусира вниманието си върху едно момче или може би, което е още по-важно, едно момче да обръща внимание само на него.

Струва си отново и отново да повтаряме: приятелството с момчета е от неоченимо значение. Скоро ще видите как вашият син все повече и повече откликва на тези мъжки взаимоотношения. Първоначално той ще се срамува. Но щом безпокойството му намалее, ще наблюдавате създаването на емоционална връзка – понякога дълбока емоционална зависимост, която може да бъде задоволена само с много и продължителни приятелства.

Внимание: помощни групи, които да избягвате

Една от групите, която трябва да избягвате е P-FLAG (Родители и приятели на лесбийки и гейове). Това е организация, подкрепяща гейовете, препоръчана от авторката на рубриката за съвети Ан Ландърс и дори от Министерството на образованието на САЩ. Много училища и обществени агенции насочват семействата към P-FLAG, която има привърженици и сътрудници във всеки от 50-те щата и членството ѝ наброява над 70 000 семейства.

През 1998 г. поръчахме брошурата на P-FLAG „Бъди себе си: въпроси и отговори за млади гейове, лесбийки и бисексуални”, която съдържаше списък с препоръчителни книги за тийнейджъри-гейове. Един по-задълбочен поглед върху препоръчителните четива разкри доста краен в сексуално и социално отношение подход за въздействие върху деца. Разкази

в първо лице, единствено число, предназначени за тийнейджъри, в които в порнографски подробности се описват удоволствията на едно момиче, прелъстено сексуално от своята учителка-лесбийка, гей-взаимоотношенията между тийнейджър и доста по-възрастен мъж и точни инструкции „как да мастурбираш”. В тези книги тийнейджърите са насърчавани да бъдат водени от чувствата си в сексуалното си поведение, да бъдат свои собствени съдии за това кое е правилно и грешно и „да се забавляват”, докато експериментират сексуално. Нещо повече – те са подтиквани да гледат на религиозните традиционалисти като на подли и лицемерни хора, докато в същото време хората с гей-съзнание са обявявани за „свети”. Ако подобни книги бяха препоръчани от родители за нормални тийнейджъри, те щяха да бъдат счестени за нарушение на обществените стандарти за благоприличие.

Някои от препоръчаните книги са привидно неагресивни, оправдавайки хомосексуалните експерименти в тийнейджърска възраст с обичайното отношение: „Това съм аз. Аз съм такъв.” Други отиват много по-далеч, прославяйки секса с животни, магьосничеството, поклонението на феминистки божества, поклонение на сексуалното удоволствие като форма на религия, промискуитетата* със стотици партньори, бисексуалните оргии и воайорството.

Брошурата на P-FLAG препоръчва религиозната младеж да прочете: „Душа на гей: откриване на сърцето на духа и природата на гея” – книга, която окачествява секса между гейове като „свещен”. В нея има разкази от първо лице за гейове, които с лекота се надсмиват над положените от тях клетви за целомъдрие в семинариите, за мъж, който казва, че е получил оргазъм при

* **промискуитет** – честа смяна на сексуални партньори, без да има наличие на чувства, с цел постигане на сексуално удовлетворение – бел.ред.

секс с Бог, и за садомазохистични мъчения, които психотерапевт използвал за мистични преживявания. Друг автор от антологията, нарича „свещен” акта на кръвосмешение между братя или баща и син.

След като отправихме жалба относно списъка с препоръчителна литература на P-FLAG до Министерството на образованието на САЩ, както можеше да се очаква, тази агенция не беше извадена от препоръчителния списък за агенции на правителството. Но P-FLAG махна списъка с препоръчителна литература от следващия тираж на брошурата си.

На местното събрание на P-FLAG една майка на хомосексуален син ни каза, че има определена „настройка в отношението”, която се очаква от всеки родител-участник. Тя пише:

Членовете на групата споделяха положителни отзиви и една самотна майка на 29-годишен син, който имаше напреднала форма на СПИН, сподели с голяма гордост, че на следващата вечер нейният син за първи път ще се появи костюмиран в женски дрехи в един гей-бар близо до нашия град. Тя очевидно беше придобила това отношение на „гордост” след месеци на усилия от страна на останалите членове на групата, които бяха „работили” тя напълно да приеме и дори да насърчи това поведение на сина си.²⁰

„Планирано родителство” повече не е благонадеждно

Като родител не е добре да търсите съвет от „Планирано родителство” нито от сайта им www.teenwire.org. Тази организация насърчава тийнейджърите да пренебрегнат авторитета на своите майки и бащи по сексуалните въпроси. Тя дава абсолютното си одобрение на хомосексуалната ориентация

(„Това е нещо добро”), както и на сексуалната свобода по принцип. Този сайт казва на вашия тийнейджър:

Откровено казано, една интернет страница не може да реши вместо теб дали си готов [за секс], или не. Нито твоят най-добър приятел, любовник, любовница, родител, брат, съветник, учител – е, схващате идеята. Единственият човек, който може да знае кога е правилното време, си ти.

Истината е, че ако си лесбийка, гей, хетеро- или бисексуален, това е, което си, и то е нещо добро. Не се плаши – просто го приеми, защото никакво отричане няма да промени онова, което те прави секси.²¹

Три категории спорт

Когато родителите се опитват да намерят нови дейности за своите синове, обикновено им препоръчвам различни видове спорт. Момчетата се свързват едно с друго, като „правят нещо” и независимо дали го харесваме или не, спортовете са най-популярният начин мъжете в нашата култура да „правят нещо”. Съществуват три категории спортове, които са представени по реда на своята полезност:

1. Индивидуални спортове като плуване, колоездене бягане, скейтборд, ски и ролери. Те дават на момчетата чувство на свързаност с техните мъжки тела, а това е важно. Характерно за хомосексуалното състояние е чувството на изолация от собственото ти мъжко тяло. В индивидуалните спортове момчето има възможността да открие физическите си способности, като се самопредизвиква.

2. Индивидуални състезателни спортове като тенис и федербал. Отвъд „аз срещу себе си”, състезателните спортове предизвикват момчето да се състезава с връстник. Прехомосексуалното момче често се страхува да се състезава пряко с друг мъж. Обикновено то се плаши да премери сили с

мъжествеността на друго момче. Индивидуалните състезания дават възстановителната възможност „аз срещу него”.

3. Колективни състезателни спортове като бейзбол, футбол, баскетбол и волейбол. Тези дейности са най-полезни за вашия син, защото имат предимствата на предходните категории плюс допълнителното преимущество на груповото свързване. В колективните състезателни спортове момчето се идентифицира с групата от момчета, която се бори с друга група. То трябва да работи като член на отбора и неговото представяне е от значение за представянето на целия отбор. Сега ситуацията е „ние срещу тях”.

На моменти за родителите е трудно да преценят колко далеч да стигнат. До какво степен да предизвикат сина си с участието му в такива дейности? Те се борят с въпроса дали натискът, който упражняват, е твърде голям или недостатъчен. Особено трудно е да се определи правилния баланс, тъй като често пъти момчетата са потайни и не желаят да изразят чувствата си. И те не винаги казват истината, защото дълбоко в себе си искат да угодят на родителите си, особено след като тяхната женственост е станала явен проблем.

Както при всяка дейност, която е част от възстановителната терапия, така и при спортовете момчето не бива да бъде насилвано да извърши нещо, срещу което силно се противопоставя. Ако бъде накарано да участва в някаква дейност и се провали (особено пред другите момчета), това почти със сигурност ще доведе до болезнено емоционално преживяване. Подобен опит само ще затвърди негативните асоциации и дълбокото чувство за собствената му слабост и неспособност. Момчето трябва да се насърчава активно, но ако то протестира упорито, значи не е готово. Вместо това може би ще е по-добре да опита някой спорт, който е по-малко предизвикателство за него.

Някои основни насоки

Ето някои препоръки за справяне с трудната задача за оценяване на адекватността на вашата намеса:

1. Трябва да работите с консултант или терапевт, с когото се чувствате удобно, който споделя вашите цели за сина ви и може да предложи обективна оценка.

2. Когато не сте сигурни дали не оказвате върху момчето твърде голям натиск да развива мъжката си идентичност, дайте му възможността да се усъмни и да се отдръпне. Нуждата от утвърждаване и положително насърчение е също толкова важна, колкото и участието в желаната дейност.

3. При развитието на мъжкото поведение положителната подкрепа (похвала, насърчение) е далеч по-ефективна, отколкото негативния подход (принуда, сплашване). За справяне с женственото поведение обаче понякога е необходимо системно и деликатно изразяване на неодобрение. Въпреки това основно правило е, че по-значими дългосрочни резултати се получават чрез позитивна реакция от страна на родителя в резултат на мъжественото поведение, отколкото чрез негативна реакция спрямо женственото поведение.

4. Ние правим много важно разграничение между унижаване и коригиране. Унижаването е свързано с човека; корекцията се отнася до поведението. Посланието на корекцията е, че поведението е лошо. Посланието на унижението е, че човекът е лош. Посланието, което трябва да се предаде, е: „Мама и татко искат да поправиш това или онова поведение, но ние винаги ще те харесваме и обичаме.”

Ето едно изречение, което ако бъде пригодно за съответната ситуация, може да бъде удобно средство за родителите на деца със смущения в половата идентичност: „(Името на момчето),

това е момичешко (поведение, дейност или жест), а ти си момче!” Изречението носи три ползи:

- То е кратко и целенасочено (не е проповядване).
- То използва езика „момче-момиче”, който провокира андрогинната фантазия на момчето: „Аз съм специален; мога да бъде момче или момиче, или и двете.”
- Поставя фокуса не върху човека (което би го накарало да се срамува от себе си), а върху ситуационното поведение.

Твърдението „Ти си момче!” трябва да звучи насърчително. Родителското послание е: „Ние ти напомняме кой си, а това, което си, е добро.”

Когато женственото поведение се появи отново

Повечето родители и членове на семейства забелязват връзка между повишения стрес в живота на момчето и повторната поява на женственото поведение. Едно тринадесетгодишно момче ми разказа за Анди, неговия седемгодишен брат:

Наложих се да гледам по-малкия си брат за няколко часа и няколко мои приятели дойдоха у нас. Щом те влязоха, Анди се почувства неспокоен. Той не знаеше какво да прави и затова премина към малко по-женствено поведение. Моите приятели малко се присмяха на това и аз знаех, че Анди се срамува заради поведението си, но изглеждаше сякаш той не знае какво друго да направи. Сякаш той не намираше начин как просто да се отпусне.

Анди не знаеше как да се справи с безпокойството, което изпитва, когато стои в присъствието на по-големи момчета. Като защитна реакция той прибегва към утехата на женственото поведение. Майка на друго момче със смущения в половата идентичност разказва за подобни наблюдения: „По поведението на моя син мога да позная как е прекарал в ИМКА (Християнска асоциация на млади мъже). Ако се държи женствено, знам, че е

разстроен. От друга страна, ако е сърдечен и общителен, знам, че се е проявил добре във футбола.”

Тази майка е направила важно наблюдение: тя описва „женственото поведение” като противоположно на „сърдечен и общителен”. Когато нейното момче със смущение в половата идентичност не е в „женствен” режим, то има повече емоционален контакт и е по-свързано със заобикалящия свят и „по-реално”. Има нещо едноизмерно в женствеността при едно малко момче, което говори, че в значителна степен това е по-скоро защитен механизъм, отколкото част от самото момче. Много родители забелязват неестествена имитация или карикатурност в момчето, което е с изразена женственост. Всъщност един изследовател съобщава, че женствените момчета са по-женствени и от самите момичета.²²

Когато поведението на едно момче не показва само неконформност в половата идентичност, но е явно женствено, на него неминуемо му липсва богатството и експанзивността на естествената характерност, която извира от неговото истинско Аз. Женственото поведение представлява форма на скриване от предизвикателството на мъжката индивидуализация. Това става чрез играта на дадена роля – много наподобяваща на фантазийните роли, които момчето си представя, че изпълнява, когато телевизорът прикове вниманието му върху образи на Дисни без определен пол или пък върху женски образи.

Ще имат ли успех вашите усилия?

Мъдрите родители ще направят най-доброто, за да помогнат на своя син или дъщеря да се почувстват удобно като мъж или жена и да развият силни и близки приятелства с хора от същия пол. Битката да помогнете на детето си може да доведе до разочарование и няма никакви гаранции какъв точно ще бъде изходът.

Вероятно и най-добрите ви усилия няма да доведат до развитие на хетеросексуална ориентация. Ако това стане, макар вероятно да не одобрявате начина на живот на гейовете (и вероятно ясно да го показвате), надяваме се, че като любящи родители винаги ще поддържате взаимоотношения с вашето дете. Също така вие никога не бива да изгубвате надеждата за възможна изцелителна промяна в бъдеще.

Както видяхме в по-късните записки в дневника на майката на Уил, тя най-накрая започна да се радва на известен успех в резултат на усилията си. Напредъкът на сина ѝ продължава – понякога с прекъсвания, но все пак продължаващ. Тя стигна до извода, че усилията да помогне на сина си да се почувства по-удобно с другите момчета, са си стрували:

Разочаровам се и се чудя дали ще успея да реша този проблем някога, но знам, че никога няма да спра да се стремя към това, защото знам какъв напредък е постигнал и колко по-уверен в себе си се чувства. Напоследък го прегръщам още повече, за да знае, че толкова много го обичам.

Днес в междучасието той игра баскетбол с момчетата. Мога да добавя, че днес той покани вкъщи „истински” (уверени в половата си идентичност) момчета. Макар да беше все още малко сдържан, мисля, че това, че е по-сериозен, е просто част от неговата персоналност. Бях щастлива да забележа колко добре се разбира с тях.

НАВЛИЗАНЕ В ЮНОШЕСТВОТО

Светът на гейовете е толкова див и зрелищен. Ако можеш само да оставя секса настрана и просто да имам близки приятели, за които винаги съм мечтал...

Възможно ли е да се случи?

ПЕТНАДЕСЕТГОДИШНО МОМЧЕ

Кой родител, учител, приятел или служител би насърчил едно дете да избере поведение, което би заплашило живота му?

БОБ ДЕЙВИС, ЕГЗОДУС ИНТЕРНЕТЪНЪЛ

Гласът на майката на Кийт звучеше глухо по телефона. „Много съм разтревожена доктор Николози. Синът ми си кореспондира по интернет с по-голямо момче. Кийт е само на 15 години, а след като прочетох някои от нещата, които е написал на този млад мъж, боя се, въ... може би това ще доведе до, въ... хомосексуално взаимоотношение. Не знам какво да правя. Можете ли да му помогнете?“

Момчето с ниско самочувствие относно пола си крие у себе си тайни, нереалистични очаквания за мъжкото приятелство. То търси дълбока емоционална интимност и взаимна зависимост. Неговата нужда или отблъсква другото момче, или прекрива границата на взаимния еротизъм.

Кийт не искаше да дойде да се срещнем. Той силно се съпротивляваше на идеята за терапия. Майка му, като много други майки, беше направила доста обстойно изследване. След като намерила една от моите книги в обществената библиотека и разбрала, че офиса ми е наблизко, решила да ми се обади. И макар тя и бащата на Кийт да желяеха той да премине през терапия, доста се съмняваха, че това би му помогнало.

Накрая го доведоха. Той пристигна в офиса ми отбранително настроен, пълен с гняв и подозрения. Кийт се сърдеше за това, че родителите му го насилваха да се промени. Той беше дълбоко наранен, а те не уважаваха чувствата му, нито го приемаха такъв, какъвто вярваше, че е в действителност.

Преди да се срещнем за първи път, Кийт ми писа имейл. Можем да чуем неговия гняв заради контрола и манипулацията на възрастните, които имат власт:

*Не ти се доверявам, не те уважавам и **** ако подам ръка за взаимоотношение. Ти си въплъщение на всичко, ОТ КОЕТО НЯМАМ НУЖДА в живота си в момента. И начинът, по който те виждам – добър или лош, е от решаваща важност за взаимоотношението клиент-консултант. Писнало ми е да не уважават моите чувства, емоции и мисли поради възрастта, предполагаемото ниво на зрялост или сексуалната ми ориентация. Ако ще работим заедно, те ТРЯБВА да бъдат приети като моята реалност.*

Ти стоиш там, анализирайки мен и всеки, който влезе в офиса ти. КОЙ СИ ТИ? Кое ти дава правото да го правиш? Лицензът, висящ на стената? Твоят минал „опит“? Онези мъже, които се предполага да си направил хетеросексуални? Нито едно от тях не създава у мен впечатлението, че е безопасно да ти позволя да имаш какъвто и да било контрол върху живота ми.

Въпреки гнева и подозренията си Кийт реши да дойде само за една среща. Научих, че той се възхищава на Люк, по-голямото момче (на 24 години), с което си кореспондираше. Люк беше

солист на местна рок-банда и Кийт имаше нужда от някой, който да е готов да слуша за дълбоките му чувства на привличане към този обожаван от него млад мъж и да ги уважава.

Прекарах втория сеанс, демонстрирайки му, че мога да му дам нещо, което неговите родители не могат – че мога да го разбера и да потвърдя истинността на чувствата му към Люк. Ясно е, че именно тази липса на приемане на чувствата му беше първичният източник на нараняването и гнева му към неговите родители. Наистина, честно мога да кажа, че разбирах дълбоките му чувства на любов и обожание и романтичното привличане. Люк беше момче, от което Кийт се възхищаваше и като което искаше да бъде. Това, че разбирах на чувствата му към Люк можеше да стане основа за изграждане на доверие.

По време на втория сеанс Кийт изрази гнева си от това, че неговите родители му забраняват да вижда Люк. Опитвайки се да отдели емоционалните нужди от сексуалните, го попитах: „Кийт, кажи ми, ако имаше пълната свобода, какво би искал да правиш с Люк?“

За момент той се замисли с тъжна усмивка на лицето. Накрая каза: „Всичко, което искам, е да карам по крайбрежната магистрала с него. Искам прозорците ни да са отворени и да слушаме заедно радиото наистина силно.“ Придобивайки още по-замислен вид, той добави: „Това, което наистина искам, е да ходим наляво-надясно заедно и Люк да е мой най-добър приятел.“

Аз продължих: „Можеш ли да си представиш как Люк ти казва следното: „Кийт, наистина те харесвам като приятел – ти си моят най-добър приятел, но наистина не искам да има нищо сексуално помежду ни. Не се интересувам от това. Нека просто бъдем най-добри приятели. Нека заедно правим различни неща. „Ако Люк ти предложеше това, щеше ли то да бъде удовлетворяващо за теб?“

Той кимна утвърдително: „Напълно.”

Осъзнаването на този факт беше повратна точка в ситуацията на Кийт. След това аз можех да нарисувам пред очите му картината на такъв вид взаимоотношения, каквито вярвах, че той в действителност търси и които погрешно тълкуваше като доказателство за своята „гей-природа”. Оказа се, че гневът към родителите му произхожда от факта, че те не приемат неговите романтични, идеализирани чувства към Люк и дори чувството му на зависимост от него. Макар идеята за секс да му звучеше забавно и вълнуващо, именно тази дълбока *нужда от свързване* го подтикваше да вярва, че е гей.

По-късно помолих Кийт да опише себе си. Можем да научим много от неговия автопортрет. Той се обрисова почти като клоун и това показваше, че той се самовъзприема като човек, когото никой не взема насериозно – мекушав, непълноценен мъж. Той представи себе си като почти андрогинен човек – с едноизмерен характер, което е типичната аз-концепция при повечето юноши, борещи се с хомосексуалност. Това отразява тяхната представа за себе си като за хора, на които им липсва мъжественост, индивидуалност и емоционална зрялост.

Макар Кийт да нямаше близки приятели-момчета, той имаше няколко близки приятелки сред момичетата, а най-близка от тях му беше Анет. „Тя винаги ме подкрепя”, обясни той. Знаех, че ще му е нужно да има няколко хетеросексуални момчета за близки приятели вместо довереничка като Анет. Подобно на много други момчета в неговото положение Кийт не беше добър в спортовете и имаше спомени от ранното си детство за неуспехи в опитите да се състезава.

Много от въпросите на сексуалната идентичност бяха смесени с по-големите въпроси за личната идентичност и способности. „Кой съм аз?” беше въпрос, който се повтаряше в първите ни срещи. Вниманието му беше погълнато от начина, по който

изглежда. В търсенето на собствения си образ, Кийт търсеше приемане от млади хора, които споделяха интереса му към хеви метъл музиката. Скоро той разбра, че прекомерната му заетост с начина, по който изглежда, беше защитен механизъм срещу някои нараняващи преживявания в ранното юношество с участието на баща му и други момчета.

С течение на времето Кийт започна не само да разбира, но и отново да преживява дълбоката болка поради отхвърлянето от страна на други мъже. Той започна да осъзнава, че емоционалното му нараняване беше свързано със зависимостта му от неговия приятел. За него започна да става очевидно, че Люк беше идеализираната версия на собственото му Аз. Това, което Люк представляваше като външност и като личност, беше онова, което Кийт мечтаеше да бъде. Криещата се под чувствата на възхищение завист обаче неизбежно щеше да се намеси във взаимоотношението.

През следващите няколко месеца те прекараха повече време заедно и Кийт накрая се разочарова от Люк – буквално „очите му се отвориха“. Кийт беше открил, че младият мъж също „си имаше своите собствени несигурности“.

Скоро след като направи това откритие, Кийт се сприятели с две хетеросексуални момчета. Способността му честно да преценява мотивацията си все повече се развиваше и беше ясно, че има голям напредък. Няколко месеца по-късно кратка сексуална среща с друго момче показа на Кийт дори по-ясно, че „това, което наистина искам, не е секс“. Той започна да гледа на своите хомосексуални чувства като на „сигнал за други нужди“ и впоследствие преустанови терапията, въоръжен с разбирането и средствата как да удовлетворява пряко тези нужди, което в бъдеще щеше да му помогне да избягва еротизирането на взаимоотношенията с мъжете.

Дългият труден път на юношеството

Юношеството е време на емоционален и физически растеж и трансформация на личната идентичност. Това е време на полагане на границите между конфликтни ценности и на освобождаване от някои родителски влияния. Това е време на попиване и интегриране на ценностите на връстниците, обществото и поп-културата. Най-основното предизвикателство за юношата е да си изгради чувство на цялостност като възрастен в този свят, като автономна личност в обществото.

Тийнейджърът, който преживява конфликт в сексуалните си чувства, трябва да застане лице в лице с проблема. Когато достигне средата на юношеството, той няма как повече да избягва еротичните конфликти, които до момента е потискал или отричал. Той може да започне да експериментира с чат-румове за гейове, онлайн-порнография, секс-телефони и евентуално и с хомосексуално поведение, търсейки мъжко одобрение.

Именно в тази критична преходна фаза младият мъж може лесно да се заблуди в пътя си на развитие. В съвременната култура се случва тийнейджърите активно да бъдат насърчавани да се усъмняват в собствената си сексуалност и дори да я поставят на изпитание. Наскоро един училищен психолог от Северна Вирджиния ми каза, че броят тийнейджъри, които преживяват криза в половата си идентичност, се е удвоил само за една година.¹ Много други педагогически съветници съобщават за нарастващ брой ученици, които вярват, че са бисексуални или хомосексуални.

Едно скорошно проучване на списание „Сексуални изследвания“ открива изненадващ подем в сексуалните експерименти и дейности. Според това проучване процентът жени в САЩ, които казват, че наскоро са правили секс с друга жена, е нараснал петнадесет пъти за периода от 1988 до 1998 г.

При американските мъже процентът за същия период се е удвоил. Броят мъже, които казват, че наскоро са правили секс с друг мъж, е нараснал от 2% през 1988 г. на 4% през 1998 г., докато процентите при жените са се увеличили от 0,2% на 3% за тези десет години.²

Представяните по телевизията хора с гей-стил на живот оказват влияние за насърчаването на хомосексуалните експерименти. Авторката на проучването казва, че положително представените образи на гейове в медиите улеснява хората да разпознаят влечението си към представители на собствения си пол и да променят поведението си в съответствие с това. Тя отбелязва, че част от увеличаването най-вероятно се дължи и на факта, че хетеросексуални хора са решили да експериментират в тази сфера.

Гей-идентичността става модерна

Моята собствена клинична работа отразява нарастващ процент на все по-млади тийнейджъри, които поставят под въпрос своята сексуална ориентация. Все повече 13, 14 и 15-годишни обявяват пред родителите си, че са гейове. Преход, който преди се случваше между 25 и 30-годишна възраст, сега се наблюдава в началото или в средата на юношеството. Все повече тийнейджъри признават пред своите приятели и родители, че са хомосексуални. Това несъмнено се дължи на нарастващото присъствие на гей-идентичността, на възприемането ѝ като нещо модерно и на крещящата ѝ агресивност срещу традиционната култура.

Преди няколко години в Ню Йорк таймс се появи провокативна статия, описваща родителска среща в училище „Спенс“, частно учебно заведение с изглед към Централ парк, където група момичета от осми клас бяха заявили, че са бисексуални. Училището наело завършилия Харвард психиатър д-р Джъстин

Ричардсън (самият той е гей), за да увери родителите, че лесбийските експерименти са нормални за юношеството.³

Малък, но все по-нарастващ брой ученици от тези училища „са излезли на светло” или поне признават, че в бисексуалността „има стил”. На д-р Ричардсън (описван като „аристократичен, внимателно говорещ и определено незаплашителен”) било предложено да стане училищен „външен консултант” по гей-въпросите, защото според училищния директор „говори разумно и ясно”.

Д-р Ричардсън казал на родителите да съветват *деветгодишните* си дъщери, че те също биха могли да имат сексуални отношения с други момичета в бъдеще. Той казал, че е „добра идея да им се казва, че понякога хората правят секс с други от същия пол и че когато пораснат, е възможно както техни приятели, така и те самите да го правят.”

Майката на една седмоласничка изразила резерви след събранието с д-р Ричардсън. „Изглежда сякаш те представят хомосексуалността пред децата като нещо хубаво... Девически училища... гордеещи се, че „момичетата могат всичко”, така че почти се стига до въпроса: „На кого са му нужни мъже?”

Д-р Ричардсън се съгласил, че учениците често му казват, че „бисексуалността е на мода”. Наистина въпросите за бисексуалността осигуряват на учениците изходна точка за юношеския им бунт срещу социокултурната традиция.

Дали хомосексуалността е нормален вариант на човешкото устройство?

Дали да си хомосексуален е същото, както да *си* азиатец или по-възрастен, или чернокож, или е нещо, което *правиш*, като преяждането или пиенето на алкохол?

Активистите говорят за движението за правата на гейовете като за движение за граждански права, което го прави

изключително привлекателно за бунтовните тийнейджъри. Активистите приравняват хомосексуалността, която е психологично състояние, с расата и етноса, които са вродени качества и са морално неутрални категории. Но в действителност „хомосексуален“ не е в по-голяма степен отговор на въпроса „кой съм“ от която и да било друга наклонност в поведението. Би ли било смислено да се каже „Срамежлив е това, което съм“ или „Буен е това, което съм“, или „Алкохолик е това, което съм“. Ние не идентифицираме хората с техните поведенчески или психологични особености и след това не настояваме, че никой не трябва да ги критикува.

Гей-движението е изместило дебата от *поведението* към *идентичността*, като по този начин изглежда така, сякаш неговите опоненти атакуват гражданските права на хомосексуалните. Активистите успяват да направят това приравняване чрез внимателен подбор на думи, говорейки за хората с хомосексуално влечение като за „сексуално малцинство“, „народ“, „общност“.

Много родители също се объркват от твърденията на гей-активистите. Те са принудени да се чувстват виновни или непросветени, когато се опитват да насърчават хетеросексуалното развитие на децата си. На родителските усилия в подкрепа на хетеросексуалността може косвено да се погледне като на накърняващи гражданските права на гейовете, защото се казва, че хомосексуалността е определяща за личността на човека.

Гей-тийнейджъри, самоубийство и психични проблеми

Тийнейджърите винаги обичат да поставят на изпитание стереотипите на по-възрастното поколение, особено когато могат да свържат бунта си с борба за свобода, себеутвърждаване и

справедливост за онеправдано малцинство. Но истинската битка, пред която ще се изправят гей-тийнейджърите, е далеч по-безславна.

Няколко проучвания показват, че младежи, които са въввлечени в хомосексуални взаимоотношения, страдат в по-голяма степен от поведенчески и психични проблеми, отколкото хетеросексуалните младежи. Тези проблеми включват злоупотреба с наркотици и алкохол, опити за самоубийство, проблеми със закона и висок процент бягства от дома.⁴ Едно скорошно изследване откри убедително доказателство, че при хомо- и бисексуалните младежи има по-висок процент случаи на тревожност, депресия, мисли за самоубийство и дори никотинова зависимост.⁵ Женствените момчета особено често страдат от психични проблеми, между които дълбоко чувство на малоценност.

Когато проучванията се обобщят, става ясно, че за тийнейджър, който идентифицира себе си като гей, има висок риск за ХИВ-инфекция или друга болест, предавана по полов път; за психични проблеми, включително мисли за самоубийство; за саморазрушителни поведения като злоупотреба с наркотици и алкохол и проституция. Въпреки че социалният натиск се счита за благоприятстващ фактор, никое изследване не е потвърдило, че тези обезпокоителни проблеми се дължат единствено на него. Фактът, че те не намаляват в градове като Сан Франциско, където няма враждебност към гейовете, и в страни като Холандия, които са толерантни към тях, подкрепя гледната точка, че трябва да има вътрешни фактори, които имат влияние върху хомосексуалността.

Активистите, реализиращи „училищни програми за защита“ в държавните училища, често печелят подкрепа, използвайки цифри, според които една трета от гей-тийнейджърите правят

опити да сложат край на живота си.⁶ Поддръжниците на тези програми твърдят, че проблемът с опитите за самоубийство може да бъде решен, когато обществото сложи печат на одобрение върху хомосексуалността. Въпреки раздутите и неточни статистики, използвани от тези програми, истина е, както вече казахме, че идентифициращите се като гейове тийнейджъри са изложени на по-голям риск от психични проблеми. Следователно важно е да се разгледат вероятните фактори, допринасящи за това.

В изследване, наскоро проведено от Гари Ремафеди се сравняват хомосексуалните и бисексуални юноши, които са направили опити за самоубийство, с идентична група юноши, които не са правили такива опити. В 44% от случаите запитаните са казали, че опитите за самоубийство се дължат на „семеини проблеми”, включително конфликт с членове от семейството и брачни проблеми, развод или алкохолизъм.⁷ Наистина отдавна е известно, че хомосексуалността е свързана с дисфункционалността в семейната структура.⁸

Твърдението, че опитите за самоубийство се дължат единствено (или дори предимно) на социален натиск, е едно твърде опростено обяснение за много по-сложен проблем. Изследването на Ремафеди установява, че гей-тийнейджърите, които най-вероятно биха направили опит за самоубийство, страдат от много по-сложни проблеми, някои от които са:

- **Разрушени семейства.** Само 27% от направилите опит за самоубийство имат двама родители (срещу 50% от ненаправилите опит за самоубийство).

- **Сексуално насилие.** 61% от направилите опит за самоубийство са били сексуално малтретирани (срещу 29% от ненаправилите).

- **Ранно самоопределяне като гей.** Онези, които се определят като хомосексуални или бисексуални в ранна възраст, са изложени на по-голям риск от самоубийство.

- **Ранен сексуален живот.** Тийнейджърите, посегнали на живота си, са започнали сексуални взаимоотношения в необичайно ранна възраст.

- **Употреба на незаконни психоактивни вещества.** 83% от направилите опит за самоубийство са употребявали незаконни психоактивни вещества (макар че 63% от ненаправилите такива опити също са употребявали такива).

- **Незаконни дейности.** 51% от направилите опит за самоубийство са били арестувани (срещу само 28% от ненаправилите такива опити).

- **Проституция.** 29% от направилите опит за самоубийство са се занимавали с проституция (срещу 17% при ненаправилите такива опити).

- **Конфликти в половата идентичност.** Повече от една трета (36,6%) от момчетата, направили опит за самоубийство, са били класифицирани като женствени, докато само 17,7% от ненаправилите такива опити са били класифицирани по този начин.

Женственото момче е изложено на най-голям риск

Тези статистики предполагат, че обезпокоителен процент от тийнейджърите, идентифициращи се като гейове, по принцип са въввлечени в употреба на наркотици и ранна сексуална активност. За хомосексуално ориентирани юноши, класифицирани като „женствени”, има най-висок риск от опити за самоубийство, злоупотреба с наркотици, проституция, арест и, разбира се, смъртоносни здравни проблеми, следствие от необезопасения анален секс.

Авторката на „Въпросът за половата идентичност“ точно обяснява: „Трагедията е, че момчетата, които се научат да бъдат щастливи от факта, че са момчета, е много по-малко вероятно да страдат от изоставяне и отхвърляне от връстниците си, които биха ги изолирали от представители на собствения им пол и по този начин биха възпрепятствали изграждането на нормални връзки с мъже.“ Тя казва:

За тези деца има лечение, но вместо психотерапевтите толкова често да използват политически коректния подход „да приемеш себе си като гей“, щеше да е по-добре да третират корена на проблема – изолация от собствения пол.

Педиатрите често казват на разтревожените от прехомосексуалността на своите деца родители, че няма нужда да се тревожат, че няма лечение за това и че детето е генетично предопределено да бъде хомосексуално – въпреки че учените-изследователи знаят, че хомосексуалността най-вероятно се дължи на комбинация от вродени особености (като повишена чувствителност или стремеж към избягване на рисковете), влияния на средата и заучени модели на поведение, и че не е просто „вродена“ и предопределена като цвета на очите...

Статистиките сочат, че 61% от тийнейджърите, самоопределящи се като гейове и направили опит за самоубийство, са преживяли сексуално насилие. Понякога едно момче може да не разпознае ранните сексуални преживявания като малтретиране, особено когато насилникът е друго дете или юноша от неговия пол. Сексуалното взаимоотношение с хора от същия пол установява устойчив сексуален модел у детето, което копнее за тяхното внимание, любов и одобрение. Днес училищата отправят сериозни предупреждения срещу (сравнително по-малките) опасности от тютюнопушенето и тютюневите компании са били подсъдимни в процеси за нанасяне на вреди. Вероятно един ден родителите, които са били

свидетели как синът им умира от СПИН, ще се решат да съдят педиатъра му, защото когато са завели сина си за лечение за РПИ, той им е казал, че няма място за тревога и че няма какво да се направи. Вероятно родителите на някое друго момче пък ще заведат дело срещу училищната система, която е сложила етикет върху детето им като непроменимо хомосексуално и го е пренасочила към група, подкрепяща гейовете, и по-късно то се е инфектирало с ХИВ. И в двата случая е било възможно правилната диагноза и лечение да предотвратят негативния изход.⁹

„Виж дали тази идентичност ти пасва” – отваряне на врата пред един объркан тийнейджър

Нашите деца са под влиянието на ценностна система, според която хомосексуаността е напълно нормална – тя е просто едно допълнение към хетеросексуалността. Но като психиатър Джефри Сатиноувър предупреждава:

В резултат от такъв набор от ценности няма причина един впечатлителен, вероятно объркан и със сигурност търсец младеж да не отиде и да не опита, за да види дали не му пасва. Просто се отваря една врата, определен брой хора минават през нея и по този начин се излагат на ужасни рискове във възраст, в която не са способни да направят адекватна преценка за опасността... Една наскоро излязла статия в издание по психиатрия ни информира, че 30% от 20-годишните хомосексуални мъже ще бъдат ХИВ-позитивни или мъртви, преди да са навършили 30 години.¹⁰

Хомосексуалното експериментиране може да е следствие от нормално увлечение по връстник, от емоционална зависимост, от нужда от принадлежност, от търсене на удоволствие или просто от любопитство. Възможно е това да е израз на безпокойство относно порастването и средство за избягване на предизвикателствата на хетеросексуалните взаимоотношения в обществото. Младеж, който се чувства социално неадекватен,

притиснат от очакванията, че трябва да излиза на срещи с момичета, или преживяващ конфликт относно хетеросексуалните си импулси, обикновено „се скрива” в хомосексуалното поведение.

Прекомерният интерес на един тийнейджър към гей-тематиката би трябвало да предизвика силна загриженост у родителите и изисква подходяща професионална намеса. Понякога този интерес е съпроводен от смазващо чувство на вина, самоосъждане и дори мисли за самоубийство – особено ако като родители сте реагирали с груба критика на борбата за идентичност на тийнейджъра. Вие трябва да вземете много на сериозно депресията и мислите за самоубийство на сина си или дъщеря си. Но аз вярвам, че правилната реакция е да утвърдите сина си и дъщеря си като личност и да вникнете в дълбоката нужда на детето за емоционално свързване с хора от същия пол, като в същото време се въздържате да одобрявате неговото или нейното сексуално привличане като нормално и желателно.

Когато си дадем сметка, че експериментирането с хомосексуалното поведение служи за укрепване и задълбочаване на гей-идентичността, виждаме колко необходима е ранната интервенция. Това е изключително благоприятно време да се предприеме лечение и да се разгледат емоционалните нужди, лежащи в корена на това поведение. Сексуалното обръкване, което не се подложи на лечение в юношеството, става все по-малко податливо на терапия с течение на времето.

Как се развива юношеската сексуална идентичност

За разлика от лечението на малкото дете, което е насочено към корекция и изграждане на половата идентичност, лечението през юношеството се сблъсква с два допълнителни проблема. Първият е свързан с хомосексуалното поведение, а вторият е

въпрос на това дали тийнейджърът ще реши, че има гей-идентичност.

Хомосексуално поведение. Критичната фаза на развитие, която полага основата за хомосексуалното поведение, се нарича „фаза на еротичен преход”.¹¹ В ранните тийнейджърски години при прехомосексуалното дете нуждата от полова идентичност и емоционалните потребности за отношения с хора от същия пол остават незадоволени. С настъпването на пубертета хормоните стимулират еротичния интерес и тогава сексуалните чувства се насочват към задоволяване на тези непосредствени нужди от любов.

Точно тези емоционални потребности заедно с нуждата от идентификация създават непреодолимостта, характеризираща хомосексуалното желание. Макар никога да не успява да задоволи тези нужди от детството, хомосексуалното поведение бързо се превръща в непреодолим модел на поведение. Гей-порнографията (сега напълно достъпна по интернет) и достъпът до партньори (лесно могат да се намерят) подсилват допълнително пристрастяващата сила на хомосексуалното поведение.

Гей-идентичност. Популярната култура описва живота на гейовете в благоприятна светлина – дори като нещо очарователно. Много училища имат клубове и организации за гейове и лесбийки и про-гей програми за консултиране, които насърчават всички юноши, които „имат въпроси относно сексуалността си”, да опитат хомо- или бисексуалността.

Еуфоричното преживяване на „излизането на светло ” – (идентифицирането с угнетяваното малцинство, което се нуждае от социална справедливост) привлича романтичната чувствителност на юношата. Особено при младежи, които по принцип се чувстват погрешно разбрани и нехаресвани от

родителите си и от други авторитетни фигури в живота си, идеята за създаване на субкултура съвместно с потискани по подобен начин съмишленици, „където мога да бъда приет такъв, какъвто съм”, е неопикуемо завладяваща.

Нещо повече – тъй като в гей-субкултурата младостта е изключително високоценена, един току-що влизащ в този свят млад човек с копнеж за принадлежност, бързо ще получи ласкателно отношение и внимание от по-възрастни мъже-гейове.

Традиционно специалистите по психиатрия гледат на голяма част от хомосексуалното поведение в юношеството по-скоро като на експериментиране, отколкото като на посвещение на някаква постоянна форма на собствена идентичност. Те се съгласяват, че повечето от хомосексуалните преживявания на юношите не са нищо по-различно от мимолетно любопитство, което е част от развитието и изчезва веднага щом хетеросексуалните интереси започнат да надделяват. Те признават, че с подходяща насока младият човек може да прецени истинското значение на сексуалните си копнежи.

Но днес естественото желание на тийнейджърите да принадлежат към общност, която да ги приема, в комбинация с прекомерната достъпност на гей-секса, може много лесно да доведе до задълбочаване на гей-идентичността на един объркан млад човек. Всъщност много малко от моите хомосексуални клиенти ми казват, че са се смятали за нормални преди първото си хомосексуално преживяване; след това те започват да вярват, че изпитаното удоволствие трябва да е доказателство, че са гейове.

Национално изследване, наречено „Сексът в Америка”, показва, че макар само 2-3% от възрастните мъже да са хомосексуални, 10-16% от всички мъже в миналото са преминали през хомосексуална фаза.¹² Какво би станало, ако тези млади

мъже са били определени като „гейове“ от педагогическия съветник или някоя гей-програма по време на тази преходна фаза?

Друго базисно изследване установява, че повече от една четвърт от 21-годишните не са сигурни дали са хетеросексуални или хомосексуални. Това изследване от 1992 г. интервюира 34 707 тийнейджъри в Минесота и е публикувано в престижното списание „Педиатрия“.¹³

Това означава, че училищна гей-програма за консултиране, имаща интерес да идентифицира и подкрепи всеки привлечен от представители на своя пол тийнейджър ще установи, че около една четвърт от всички деца в ранна тийнейджърска възраст всъщност *страдат* от объркване в половата идентичност. Но най-обезпокоителното от всичко е, че такива тийнейджъри погрешно могат да бъдат утвърдени като хомосексуални, ако на 12-годишна възраст бъдат обявени от някой консултант за гейове.

Една от причините за тази честа среща на объркване на половата идентичност, спомената по-рано, е подлагането на децата на влиянието на възвеличавани от медиите гей-герои. Интернет-сайтове, телевизия, филми, рок-музика, тийнейджърски списания и дори обществените библиотеки предлагат привлекателни про-гей послания. За някои объркани младежи тези послания са доста съблазнителни.

Един тийнейджър наскоро се обади в радио-токшоу на неговия водещ, психолог, споделяйки, че изпитва влечение към мъже, но че това го поставя пред конфликт, защото е баптист. Психологът го посъветва да приеме себе си като гей и му каза, че ако не може да примири „естествената“ си идентичност със своята религия, то тогава трябва да обмисли възможността да се откаже от религиозните си убеждения и да се премести в църква „Метрополитан“, гей-деноминация. Подобен род съвети отразяват безкритичното приемане, че преживяването на един млад човек означава, че той по „естество“ е хомосексуален (и

че сексуалните чувства превъзхождат дълбоките религиозни убеждения). Това всепроникващо предубеждение и дезинформацията в тази сфера са пропили цялата ни култура.

Юноши и рисково поведение

Има и друга причина за загриженост.

Отскоро невролозите разбират по-добре причините за високорисковите навици на тийнейджърите.¹⁴ Безразсъдните експерименти (особено при момчетата в тийнейджърска възраст) традиционно се приемат като форма на бунт, но изследователите наскоро откриха, че рисковото поведение е резултат от промените в мозъка, настъпващи при тяхното развитие.

По време на юношеството мозъкът претърпява дълбоки промени. Префронталният кортекс*, който функционира като команден център на мозъка, изгубва почти половината от нервните си връзки. Вследствие на това вземането на решения се премества към области в мозъка, управлявани от емоционалната реактивност.

Един психолог обяснява, че тези масивни промени предразполагат юношата към поемане на повече рискове. Едновременно с това през юношеството се наблюдава спад в нивото на допамина**, което намалява способността на човека да изпитва удоволствие. В резултат от това тийнейджърите стават склонни към вълнуващи и носещи удоволствие, но разрушителни поведения като пиене, злоупотреба с наркотици и рискови сексуални експерименти.

** **префронтален кортекс** – преден дял на мозъчната кора – бел.ред.

** **допамин** – невротрансмитер (биохимично вещество, чрез което се предават нервните сигнали); свързва се с мотивацията, емоциите, удоволствието – бел.ред.

Внимавайте с училищните гей-програми за консултиране

И така, промените в мозъка на вашия син-тийнейджър го карат да се въвлеча в безразсъдно поведение. Дали когато тези промени са налице и хормоните бушуват е подходящият период от развитието, в който училищни програми за консултиране да представят момчето на гей-общността? Човек не може да не забележи иронията – във време, когато е забранено да има снимка на цигари на обществено място, да не би да „се рекламира” лошото поведение на пушача, на нашите тийнейджъри *в собствените им училища* се представя начин на живот, за който е доказано, че е далеч по-смъртносен от този на пушачите.

В момента на написването на тази книга броят на нови ХИВ-инфекции в Сан Франциско почти се е удвоил за последните три години поради неизползването на предпазни мерки при сексуалните контакти. „Лос Анджелис Таймс” съобщава, че „в Лос Анджелис и пет други града един от всеки десет млади хомо- или бисексуални мъже е инфектиран с ХИВ”.¹⁵ Според друг доклад сред младите афроамериканци-гейове в големите градове процентът на инфектираните е още по-обезпокоителен: един на всеки трима мъже е ХИВ-позитивен.¹⁶

По информация на „Лос Анджелис Таймс” Здравният отдел на Лос Анджелис интервюиращ петдесет и трима ХИВ-позитивни гейове и бисексуални мъже и установил, че въпреки че са ХИВ-позитивни, половината от тях „са правили секс на публични места като обществени бани или клубове с множество партньори, без да ги информират за състоянието си. Някои от тях не са използвали презервативи”. СПИН-проект в Лос Анджелис стигнал да подобни резултати – 31% от 113 бисексуални мъже продължават да се въвличат в рисковото поведение дори след като са били информирани за ХИВ-позитивния си статус.”¹⁷

В друга статия „Лос Анджелис Таймс“ съобщава, че нивото на разпространение на гонорея на ректума сред гейовете и бисексуалните мъже в Сан Франциско е стигнало 44% през последния тригодишен период, докато в Лос Анджелис новите случаи на сифилис сред гейове и бисексуални мъже е нараснал с 1 680%.¹⁸ Сан Франциско е считан за „бастиона на сексуалната активност сред гейовете“ в цялата нация, отбелязва „Таймс“.

Взети заедно, тези новини имат особено голямо значение. Сега ние имаме доказателство, че мозъкът на юношата го подтиква към рисково поведение и имаме доказателство, че младите гейове се вълчат в носещ рисков секс. Не изглежда ли сякаш е необходимо образователните специалисти да преосмислят доколко мъдро е училищните програми да насочват сексуално неориентирани тийнейджъри към гей-общности?

Училищата работят усилено, за да предпазят учениците от алкохола и наркотиците. Но те трябва също да разберат, че е по-разумно да се отложи момента, в който юношите да се сблъскват с един толкова рисков стил на живот.

Връзката между сексуалното малтретиране и сексуалната идентичност

Боб Дейвис и Анита Уортън ни предупреждават, че ранното навлизане в хомосексуалността може да има последствия до края на живота. И двамата заемат лидерски позиции в Екзъдъс Интернешънъл, служение към бивши гейове. Анита Уортън казва, че собственият ѝ син, който в момента живее като гей, е бил привлечен към това на 16-годишна възраст, когато бил сексуално малтретиран от педагогически съветник. Дейвис и Уортън обясняват:

Сексуалното малтретиране е един от най-силно влияещите фактори, водещи до хомосексуалност... То се среща изненадващо често при мъжете-гейове. Един служител каза,

че половината от мъжете, които идват да търсят помощ, са жертви на малтретиране в миналото си, обикновено от друг мъж.

В повечето случаи насилникът е член на семейството или доверен приятел, а не непознат, който надничва иззад тъмен ъгъл на улицата. В незначителен брой случаи насилникът е по-възрастна жена. Без значение какви са подробностите, нарушаването на доверието на толкова интимно ниво води до травми с последствия до края на живота...

При мъжете сексуалното малтретиране (от страна на по-възрастен мъж) обикновено довежда до голяма объркване относно сексуалната идентичност на момчето. „Защо той ме сметна за привлекателен по този начин?“, чуди се жертвата. „Има ли нещо, което не е наред с мен?“ Обикновено малтретираните момчета преживяват някакво физическо удоволствие и може да потърсят начин да повторят действието с други момчета, за да преживеят същите чувства на сексуално удоволствие и физическа близост.¹⁹

Всъщност едно проучване сред пълнолетни установява, че сексуалното малтретиране в детството утвържда вероятността някой да идентифицира себе си като гей или лесбийка.²⁰ Според друго проучване за момчета, определящи себе си като хомосексуални, е много по-вероятно да са правили секс с други мъже преди пубертета, отколкото хетеросексуалните момчета.²¹ А според публикувано в един от последните броеве на „Архиви на сексуалното поведение“ изследване сред 942 възрастни, които не са на психотерапия, 46% от хомосексуалните мъже и 22% от лесбийките съобщават за сексуално малтретиране срещу 7% от хетеросексуалните мъже и 1% от хетеросексуалните жени.²² Взети заедно, тези изследвания ни казват, че е много вероятно да съществува връзка между ранната сексуална травма и по-късната хомосексуална ориентация.

Сексуалното малтретиране от възрастен стимулира у детето смесени чувства на страх, вълнение, еротично удоволствие и гняв. Тези чувства се сливат и в твърде голям брой от случаите карат малтретираното момче да се чувства принудено по-късно в зрялата си възраст отново да възпроизведе сексуалното взаимоотношение с друго дете или младеж. Този набор от смесени чувства, при които сексът е свързан с контрол и власт, стимулира и интерес към садомазохизъм, доминиране и използване на кожени дрехи и атрибути, които виждаме толкова често в гей-културата.

Проучвания за педофилията: какво са пропуснали

През последните няколко години сме забелязали някои научни изследвания, които дръзко твърдят, че сексът на момчета с по-възрастни мъже не им е навредил. Едно скорошно изследване е направено от Брус Райнд, който е водещият автор на статия, публикувана от Американската психологична асоциация (АПА). Тази статия предизвиква публичен скандал заради широкото ѝ разобличаване от радиоводещата д-р Лора Шлезинджър. Гневът на д-р Шлезинджър срещу изследването всъщност доведе до порицания на АПА от Конгреса.

По-късно второ изследване на Райнд установява, че при мъже на възраст от 12 до 17 години, които са правили секс с по-възрастен мъж, самооценката и положителната сексуална идентичност са същите, както при контролната група. Райнд казва, че най-младото момче в групата „беше толкова благоразположено и реагира поне толкова положително, колкото по-възрастните юноши”. Реакциите на момчетата (сега студенти в колеж), които са имали сексуално взаимоотношение с по-възрастен мъж, били „предимно положителни”.²³

Райнд не използва термините „сексуално преследване” или „сексуален тормоз” заради техния морален смисъл, като вместо

това използва неутрални термини като „СВНВ” (сексуално взаимоотношение с несъответствие във възрастта). Това второ проучване подкрепя твърденията на някои психолози, че хомосексуалната педофилия „по взаимно съгласие” всъщност може да не води до вреди от психологически характер.

Тези изследвания не само не могат да намерят „вреда”, защото основават изводите си на погрешни индикатори, но и повдигат някои още по-важни въпроси: как може да се използва подобно изследване?

Очевидно подобни изследвания ще бъдат използвани за понижаване на възрастовата граница за пълнолетие в законите и за намаляване на присъдите на насилници над деца. В края на краищата, ако няма измерими психологически вреди от секса между момче и мъж поне в случаите, когато актът е бил „по взаимно съгласие”, защо тогава действията на педофилите да са незаконни? Без съмнение, изследвания като това на Райнд ще бъдат използвани като така нареченото „убедително доказателство” в съда, за да се прокара обявяването на педофилията като нещо нормално.

През 1994 г. педофилията беше предефинирана в диагностичния наръчник на АПА (DSM-IV) – тя беше определена като психично заболяване само ако педофилът е изпитвал угризения за действията си или те са повлияли негативно върху неговата работа и социални контакти. Чрез новата си дефиниция на това състояние АПА, макар и неумишлено, приготви пътя за обявяването на секса между възрастен и дете за нещо нормално. Така в диагностичния наръчник е оставена възможността за психологически нормален педофил. При ревизирането на текста в DSM-IV (вероятно като резултат от чувството си за неудобството пред обществото) АПА възстанови първоначалната дефиниция на педофилията, според която *всеки*

човек, който реализира педофилските си желания, се диагностицира като носител на психично заболяване.

Родителите трябва да помнят, че психологията неизбежно борави с морални категории. Как интерпретираме данните зависи от нашия светоглед и от това какво очаква изследователят (или какво всъщност се надява) да намери в тази информация. Но, което е по-важно, във всяко заключение относно психичното здраве не бива да се забравя, че психологическите, характерологичните и духовните фактори неизбежно имат пресечни точки – което означава, че психологията не разполага със средствата да оцени психичното здраве, *без да прави ценностни оценки.*

Какво би станало, ако друг изследовател установи, че макар малтретираните момчета и тийнейджъри да са „имали също толкова висока самооценка”, колкото немалтретираните, остават други различия между двете групи, които са от характерологично и духовно естество? Например можем да се запитаме дали малтретираното момче е пораснало с по-лоша способност за морална преценка. Или дали е оставило религиозните си убеждения от детството си и е стигнало до задънена улица в духовния си живот. Това смята ли се за „вредно”? Не е ли възможно да му е по-трудно да разбира и да уважава различията между половете и поколенията? Не е ли възможно такива момчета да живеят прекалено фокусирани върху секса, въвличайки се в ексцентрични и опасни сексуални практики и малтретирайки сексуално други, по-млади момчета така, както те самите са били малтретирани. Никой от тези фактори не е отчетен от изследванията, според които педофилията причинява „незначителна и дори никаква вреда”. Но, оставени без коментар, такива изследвания могат много лесно да създадат впечатлението, че няма *различия между малтретираните и*

немалтретираните мъже, поради което педофилията е безвредна.

„Оценяване” срещу „толериране” на сексуалните различия

Юношата често е очарован от социално-политическия аспект на гей-идентичността и привлекателната мисъл да се присъедини към борбата срещу „политиката на потисничество”. Възползвайки се от юношеската сантименталност, про-гей програмите обикновено отправят призив „на оръжие” към учениците да станат част от една по-мощна политическа перспектива като едновременно с това засягат личностните въпроси, с които се бори тийнейджърът. Вместо да се фокусират върху личните преживявания на младежа, тези програми очакват от него да присъедини силите си към политическото гей-движение. Накрая тийнейджърът започва да вярва в следното: *Натискът на обществото е това, което застава между мен и възможността за щастие.*

Много програми в държавните училища като „Проект 10” в Калифорния, са предназначени да учат учениците да *ценят*, не просто да *толерира*т сексуалните различия. От една страна, тези програми проявяват основателна загриженост (към нуждите на сексуално обърканите ученици). Но от друга страна, те преминават отвъд емоционалната подкрепа и се впускат в активно пропагандиране на хомосексуалния стил на живот, като по този начин утвърждават хомосексуалността като нормална форма на взаимоотношение и директно се противопоставят на ценностната система на много семейства.

Други мрежи, използвали „Проект 10”, са организации като „Център за услуги за гейове и лесбийки”, „Деца на нощта”, „Линия на Лос Анджелис за сексуална информация”. Всяка една от тях се занимава с обществени услуги в подкрепа на гейовете.

Но как, питаме ние, може тези организации да помогнат на дете, което *отказва* да бъде хомосексуално? Тези групи казват на тийнейджъра, че един гей е „такъв, какъвто е” и това състояние е непроменимо. Защо наръчникът на „Проект 10” не изброява услугите, които предлагат служения и центрове за консултиране, подпомагащи бивши гейове?

Наръчникът казва, че целта му е да „осигури образование, което ще изостри чувствителността на всички ученици, преподаватели и на целия училищен персонал относно съществуването на специални нужди и необходимостта от грижа за това малцинство от младежи.”²⁴ Но в действителност целта на „Проект 10” е да притъпи чувствителността на ученици, преподаватели, училищен персонал и родители към традиционните морални ценности, като промени начина, по който те възприемат хомосексуалността, и в резултат на това да подкопае родителската и религиозната власт. Едно е ясно: родителите, които не споделят философията на „Проект 10” за утвърждаване на гейовете, ще се сблъскат със сурово дискриминативно отношение и трудна за печелене битка.

Лидери на служения, работещи с бивши гейове, са заемали позиция срещу тези програми. „Да въведеш един тийнейджър в света на гейовете е пълно безумие”, казва Боб Дейвис, лидер на Егзодус Интернешънъл (Exodus International). Дейвис пита: „Кой родител, учител или приятел би насърчил едно дете да избере поведение, което би заплашило живота му?” Алън Мединджър от служението „Възстановяване” (Regeneration Ministries) се съгласява: „Напълно престъпно е да вземеш едно объркано дете и да го въвлечеш в начин на живот, който би могъл да го убие.”²⁵

Ако сте загрижени за сексуалната ориентация на вашия тийнейджър, не се страхувайте да споделите загрижеността си с него/нея. Вие трябва да се опитате да повдигнете въпроса.

Много вероятно е да откриете, че вашето дете ви е изпращало сигнали за помощ.

Един родител ми каза: „Намерих няколко гей-порнографски списания, скрити под леглото на сина ми – а той знае, че почиствам там с прахосмукачката.” Очевидно е, че това е косвен начин младият човек да каже нещо на своите родители онова, което не може открито да заяви. Почти без изключения юношите признават, че са изпитали облекчение, когато родителите им най-накрая са научили за техните вътрешни борби.

Историята на Дейв

„Дейв” е на 16 години. Баща му е гей и живее в гей-квартал в Ню Йорк. Дейв бива сексуално насилен между 8-та и 11-та си година от своя чичо. Родителите му се развеждат, когато е на 12 и той отива да живее с майка си и втория си баща. Макар че майката на Дейв е много грижовна, тя има тенденцията да бъде досадна и контролираща, а вторият баща на Дейв често отсъства от къщи, за да се отдава на хобитата си – голф и боулинг. Голяма част от терапията се състоеше в леко отдръпване на майката, за да може той да намери собствената си идентичност.

В един момент Дейв толкова много се ядосва на контролиращата си майка и критичния си втори баща и на постоянното сплашване и малтретиране от страна на по-големия си брат, че избягва от къщи. Отива в Ню Йорк да живее при баща си и неговите приятели за около две седмици. За щастие, Дейв отблизо придобива представа за най-характерните особености на живота в един гей-квартал. Той е напълно отвлечен от видяното. Баните, порнографията и сексът за една нощ го отблъскват. Той се връща вкъщи убеден, че дори да си е мислил, че изпитва привличане към хора от същия пол, в крайна сметка животът на гей съвсем не е онова, което желае. Вместо това Дейв много ясно пожела промяна.

Той беше силен и посветен християнин и ние работихме съвместно с неговия пастор, който разбираше проблемите му и специалната му нужда от мъжки приятелства. Пасторът свърза Дейв с младежкия пастор, подготви заминаването му на летен лагер, намери начин да го включи в бейзболния отбор и го насърчи да участва в груповите дейности заедно с другите момчета от църквата.

Дейвид не беше много атлетичен тип, но беше силно мотивиран да преодолее своето обезсърчение. Неговата църква имаше места за отдых и той можеше да остава там, като така бягаше от напрежението въкъси. По време на консултациите той започна да осъзнава, че вторият му баща всъщност беше способен да му даде част от мъжкото одобрение, от което се нуждаеше.

Когато го помолих да ми покаже типа мъж, който го привлича, той нарисова портрет. Когато разгледаме към портрета, нарисован от Дейвид, можем да видим една хипермъжествена карикатура на Супермен. Фигурата е твърде силна физически и мускулеста. В това мъжко тяло има много мощ. Описвайки мъжа на рисунката, Дейв написа: „Той е на двайсет и няколко години, мускулест, красив, атлетичен, духовен, шеговит, общителен. Той е склонен към флиртове, забавен... приятен, нежен, но, когато е нужно, и агресивен. Флитрува с момичетата за забавление, спортен тип, популярен. Ризата му е смъкната, но не знам дали е гол. Той без съмнение е абсолютно хетеросексуален.”

По-късно Дейвид заряза рисунката. Той обясни, че не знае какво да прави с областта на гениталиите, където беше оставил празно място; просто да нарисова къси панталонки „би изглеждало грозно”. Мисля, че това затруднение добре илюстрираше конфликта в собствената му сексуалност. Мъжката сексуалност не му беше ясна и той все още не знаеше как да я изобрази по подходящ начин.

Лошо отношение към тялото и хомосексуално привличане

Друг портрет на млад мъж нарисува слабичко 15-годишно момче, което ще наречем „Матю”. Рисунката изобразяваше типа мъж, в който той най-вероятно би се влюбил. Художникът-тийнейджър описа тази отлично скицирана фигура като портрет на гол мъж между 20 и 25 години със златист тен. „Той е силен, наистина мъжествен. Изглежда перфектно. Сякаш е доста задълбочен и прозорлив. Ако го видех на улицата бих си помислил: „Той е направо съвършен.” Но аз не го познавам наистина. Той е мистериозен, той е всичко, което аз не съм. И той сякаш е това, което търся в един мъж, което търся в един пример.” В действителност той беше скицирал идеализираното си Аз.

Лошото отношение към тялото е много често срещано при хомосексуалните. Доктор Ричард Фрийдман и Ленор Стърн проучват 17 хомосексуални мъже, които не са на психотерапия и тринадесет от тях имат негативно отношение към телата си. Десетима от участниците описват себе си като нежни и слабохарактерни и уподобяват физиката си с тази на момчетата. Във всеки от случаите те възприемат тялото си като лесно наранимо. Всички изпитват силен страх от участие в спортове и от физическо нараняване.²⁶

В същото проучване тринадесет от седемнадесетте мъже съобщават за хроничен, постоянен страх от физически конфликт с други момчета по време на ранните години и средата на юношеството, като този страх почти достига до паническа реакция. Според изследователите „проявата на определено количество агресия към връстниците намалява вероятността от траен хомосексуален изход.”²⁷ Наистина момче, което не изгражда романтични образи за силата на другите мъже, а само се стреми да я развие в себе си, има много по-малка вероятност да стане хомосексуално.

Да излезеш „на светло” или да потърсиш промяна?

За момчета като Кийт, Дейвид и Матю „да си признаеш или не” е най-важният въпрос, на който трябва да отговорят в живота си. Много малко мъже, които консултирам, наистина се отказват от терапията и решават да приемат гей-идентичност. Кийт, Дейвид и Матю придобиха по-дълбоко разбиране за природата на влечението си към същия пол по време на почти едногодишната си индивидуална и групова репаративна терапия. Когато чувството им на мъжественост укрепна и изградиха приятелства с хетеросексуални мъже, хомосексуалните им чувства отслабнаха значително. С течение на времето идеята за гей начин на живот започна да им изглежда все по-непривлекателна.

Както Кийт ми каза: „Завиждах на онези момчета, които са излезли „на светло”. Мислех ги за смели и честни – те можеха да бъдат себе си. Сега не съм сигурен, че това е, което всъщност искам.”

Интервенциите при юношеската хомосексуалност трябва да бъдат разнообразни и с индивидуален подход, защото е възможно привличането към същия пол при тийнейджърите да произхожда от различни източници. Те може да са имали противоречиви чувства към жените или да изпитват страх и завист към връстниците си мъже. Жестокото дразнене и обидните етикети може да са убедили момчето, че „това, което казват за мен, трябва да е истина, затова мога да нарека себе си гей”. Междувременно процесът на вземане на решение е бил допълнително „подпомогнат” от достъпността на гей-секс. Точно обратното – реализирането на хетеросексуалните копнежи (ако момчето има такива) би изисквало по-сложния социален ритуал на излизането по срещи и поемането на риска от отхвърляне.

Тъй като популярната погрешна концепция за биологичната обусловеност е оказала влияние върху много психотерапевти, те може да сметат, че е техен дълг да помогнат клиента да започне

да приема „естествената“ си хомосексуална или хетеросексуална ориентация. Според този опростен сценарий терапевтът трябва да подкрепя юношата в неговото постепенно „откриване на себе си“, докато накрая момчето започне да опознава и да приема предполагаемо предопределената си сексуална ориентация. Хипотезата е, че ако сексуалната ориентация се определя при раждането, тогава промяната е невъзможна. Този популярен мит, който не се основава на научни факти, е довел много хора до хомосексуален начин на живот, след като терапевтите са им казали, че няма надежда за промяна.

Всъщност промяната е напълно възможна. Според едно скорошно изследване, публикувано в „Психологически доклади“, в което участвам, 882 мъже и жени съобщават, че има известно развитие по отношение на промяната на хомосексуалната им ориентация.²⁸ Нещо повече – друго скорошно проучване (в което също участвам и което е публикувано в същото професионално списание) показва, че наистина има специалисти по психология, които вярват, че чрез терапия е възможно да се извърши сексуална преориентация.²⁹

Изграждане на доверие в юношите

Гняв, бунт и вътрешно нараняване се загнезждат под повърхността, докато тийнейджърът се бори със своята сексуална идентичност. Макар че може да изглежда отстъпчив, юношата, преживяващ сексуални смущения, може да има големи вътрешни борби, когато някой възрастен се опита да проникне в по-интимната сфера на личния му живот. Потайността винаги е била най-добрата му защита срещу такава намеса. Следователно можем да очакваме да се натъкнем на подозрителност и враждебност, насочени както към родителите, така и към терапевтите.

За щастие, дори по-дълбоко от желанието на юношата да се скрие, е здравото желание да бъде видян и разбран от друг мъж. Постоянно се убеждавам, че това е истина: хомосексуалният мъж най-много желае и най-много се страхува от едно нещо – наистина да бъде „видян” от друг мъж. Следователно първата стъпка при всяко изцеление е да се предложи безусловно приемане, за да не е нужно тийнейджърът да крие срама си или противоречивите си чувства и влечения.

Младият мъж има нужда да чуе това послание и от своите родители: „Ние те обичаме и нищо, и каквото и да правиш, този факт няма да се промени. Ще направим най-доброто, за да уважим чувствата ти и да разберем твоя възглед по въпроса, без значение какъв е твоят избор. Но тъй ти желаем най-доброто, искаме сериозно да обмислиш възможността за промяна. Не мислим, че да живееш като гей е мъдър избор.”

Отделяне на емоционалните нужди от сексуалните чувства

Едно 16-годишно момче беше доведено от родителите си малко след като беше заявило пред тях, че е гей. То дойде с тях за консултиране, но с неохота. Въпреки съпротивата на този млад човек срещу терапията, още на третата сесия се стигна до поврат, когато го попитах: „Каж ми, кога *не* изпитваш хомосексуално привличане?”

Той отговори незабавно: „Когато играя футбол.”

От този момент нататък той вече осъзнаваше, че когато се чувства приет и свързан с други момчета, особено на физическо ниво, хомосексуалният му интерес и мисли изчезват. Тези фантазии излизаха на повърхността и го обземаха в моментите на социална изолация, самота и отхвърляне. Размишлявайки над този повтарящ се модел, младият мъж успя да осъзнае, че онова, което е мислил за иманентна част от това „кой е той”, всъщност

беше ситуационна реакция на чувства на неадекватност спрямо своя пол.

Изненадващо често юношите с объркване в половата идентичност имат някакъв физически проблем или недостатъчност (като астма), които според тях им пречат да бъдат напълно приети от своите връстници. Задача на родителите и терапевта е да помогнат на юношата да направи реалистична оценка на това физическо ограничение и да му покажат, че често то е извинение да стои скован от своята малоценност. Прекаленото внимание, което сам обръща на тези ограничения, е причината той да се самодисквалифицира и да остане неравностоен на другите момчета.

В течение на изцелителния процес тийнейджърът започва да разбира, че в крайна сметка сексуалното влечение към хора от същия пол е опит за наваксване на емоционални дефицити – неговите собствени нормални и автентични (но непосредствени) нужди от мъжко внимание, любов и одобрение. Хомоеротичните фантазии и романтичната привързаност се приемат от много юноши като възстановително желание (което обаче тръгва в грешната посока, когато се еротизира) за целостта на половата идентичност.

През годините гей-активистите са се дразнили от термина *репаративна (поправяща) терапия*. „Вие се опитвате да ни поправите, както се поправя кола или трансмисия.” Същност не става дума за „поправка” на самия клиент – вместо това тази терапия говори за естеството на еротичния инстинкт към същия пол, който в същността си е опит за „поправяне” на здравето. Тези автентични емоционални нужди, свързани със същия пол, търсят посрещане (и затова в същността си са „репаративни”), но човекът подхожда към задачата на „поправяне” на този дефицит по саморазрушителен и в крайна сметка неудовлетворителен начин, а именно – чрез секс.

Повечето клиенти всъщност намират концепцията за хомосексуалността като възстановително желание за утеха. Те разбират за пръв път, че не са „странни“, „чудати“ или „извратени“, а по-скоро просто търсят завършеност на личната си идентичност – но в погрешната посока.

И родителите, и терапевтите трябва да предадат ясното послание към юношата, че той е свободен да споделя привличането, което изпитва към хора от същия пол. Той има нормален, здрав копнеж за дълбоко приятелство и близост с други мъже. Разговори за тези чувства са не само приемливи, но и важни. Те не бива да предизвикват срам. Ние трябва да говорим повече за това какво означава тези чувства да се трансформират и да станат сексуални. Какво според вашия тийнейджър е значението или важността на тези копнежи? Какво наистина търси той в другите момчета? Как сексът би насочил в погрешна посока това търсене на приятелство и би променил самовъзприемането му?

Често пъти питам тийнейджърите: „Какво означава хомосексуалността за *теб*?“ или „Какво би получил от такова поведение?“ Много често те ми казват, че онова, което търсят, има много слаба връзка със сексуалната интимност с хора от същия пол, а по-скоро се отнася до нуждата от принадлежност, до това да се чувстват интимна част от живота на специален приятел.

Терапевтът или родителите трябва също да обърнат внимание на възгледите на учителите, медийните сюжети или уебсайтовете, които са запознали детето с хомосексуалността. Дали според тези учители и съветници принципното несъгласие с хомосексуалността не е нищо повече от „хомофобия?“ Представят ли те хомосексуално ориентирани индивиди като „народ“, приравнявайки по този начин критицизма към гей начина на живот с расовия фанатизъм?

Но нима телата не говорят достатъчно относно дизайна и целите на човешката сексуалност? Би ли било нормално, ако някой избере например да пие със сламка, която слага в носа си? Или някаква естествена мъдрост е вложена в самата структура на телата на противоположните полове и в „перфектното съответствие” при хетеросексуалното съчетаване в едно. Всяка от тези идеи би била полезна при една дискусия.

Коригиране на придобилата популярност погрешна информация

Можете да помогнете на вашия тийнейджър, като развенчаете малко гей-митологията. Наскоро един деветнайсетгодишен младеж, идентифициращ се като гей, гордо ми каза, че Ейбрахам Линкълн също бил гей. Той беше прочел това в гей-списание. За щастие, самият аз бях чувал този слух и успех да дам на момчето достоверна историческа информация. По времето на Линкълн често пъти се налагало пътниците да спят в едно легло, но от факта, че Линкълн е правил това, не следва, че е бил хомосексуален. Имах възможност да използвам това изопачаване на истината за Линкълн, за да покажа как се политизира историята.³⁰

Образованието на юношите би трябвало да включва изпълнено със съчувствие, но ясно коригиране на популярната невярна информация, в това число и на следните митове:

- „Сексуалната ориентация е биологически определена – веднъж гей, винаги гей.” Всъщност животът на много бивши гейове свидетелства за точно обратното.

- „Гей-двойките могат да имат дългосрочни моногамни взаимоотношения.” Гей-изследователите признават, че в действителност очакването за сексуална вярност е по-вероятно да разруши взаимоотношението в гей-двойката, отколкото да го запази.³¹

- „Всяка култура и общество през човешката история е приемало хомосексуалността. Единствено нашето общество е хомофобско.” Всъщност никоя култура не е приравнявала хомосексуалността с хетеросексуалността.

- „Животните също са хомосексуални.” Биолозите обикновено откриват причината за хомосексуалните взаимоотношения при животните в стреса от живота в плен, екологичното замърсяване, отглеждането им вкъщи, липсата на представител на противоположния пол, третирането с хормони, погрешното тълкуване на сексуални знаци или миризми, демонстрацията на власт или пък незрелите сексуални игри. Но това не означава, че поведението трябва да се счита за нормално.³²

- „Опитите за промяна на сексуалната ориентация са опасни; те носят само повече нещастие и водят до депресия и дори самоубийство.” Възможно е неуспешният опит за промяна да доведе до сериозна депресия, каквато възможност има при лечението на всеки друг проблем като прекалена пълнота, анорексия, алкохолизъм или употреба на наркотици. Но за да разберем този риск по-добре, не трябва да забравяме, че опитите за самоубийство всъщност са по-чести, когато на клиента е казано, че не може да се промени.”³³

- „Хората с хомосексуална ориентация не се различават от хетеросексуалните във физиологично и емоционално отношение, като се изключи детайлът, свързан със сексуалните им предпочитания. Като група те са също толкова здрави, колкото и хетеросексуалните.” В действителност е доказано, че при хомосексуалните мъже и жени има по-висок риск от опити за самоубийство, злоупотреба с медикаменти и психични разстройства.³⁴

Тези и много други митове показват нуждата от образование и коректна информация. Всеки младеж, изправящ се пред

фундаменталния въпрос какъв начин на живот да избере, заслужава коректна информация, за да знае за бъдещите последици от своето решение.

Разликата между гей и хомосексуален

От голяма важност за изцелението на хомосексуалността е изясняването на различията между понятията. Самият факт, че някой изпитва хомосексуални чувства, не означава, че той е задължен да приеме етикета „гей”. За разлика от *хомосексуалността*, която се отнася до сексуалната ориентация, *гей* е социално-политическа идентичност, която в основата си носи посланието: „Това съм аз, това е моята същност и аз трябва да изживея привличането си към хора от същия пол без вътрешен конфликт.”

Не всички хора, които са имали чувства към представители на своя пол, избират гей-идентичност. Объркването между понятията „хомосексуален” и „гей” е дошло в резултат на популярната идеология, все по-широко пропандирана в нашата култура и по-специално в училищата. Сексуално обърканото момче е насърчавано да се идентифицира с чувството си за малоценност по отношение на мъжествеността си и с обърканата си полова идентичност и да обедини усилията си с други хора, страдащи от същия дефицит. Но правейки това, то се дистанцира от по-голямата част от конвенционалното общество и отъждествява себе си с приблизително 2 до 4% от населението, като в същото време се изключва от останалите 96 до 98%.

По практически причини ние се противопоставяме на термини като „гей-дете” и „гей-младеж”. Децата, юношите и тийнейджърите са твърде малки, за да разберат напълно не само своята лична идентичност, но най-вече своята сексуална такава. И те със сигурност все още не могат да разберат дългосрочните

социални и здравни последствия от приемането на гей-идентичността.

Съществува и друг, философски въпрос: Дали някои „наистина” са хомосексуални или сме били проектирани да бъдем хетеросексуални, като някои хора просто страдат от хомосексуален *проблем*? Възможно ли е да се изгражда равнопоставена идентичност около психологически дефицит? Това е повече философски, отколкото научен въпрос.

Погрешно е да се насилва един юноша преждевременно да си слага етикета „гей” или „лесбийка”. Имайки това предвид, надявам се, че ще напомняте на вашите тийнейджъри първо да вникнат в нещата, преди да се самоопределят като гей или лесбийка. Без значение какво казват Диър Аби и Ан Ландърс в своите рубрики за съвети – тийнейджърите трябва да се насърчават да запазят свободата си да избират.

Поглед в сърцето на юношата

„Брайън” бил 15-годишен, когато започнал да си води следния шестмесечен дневник, даващ ни възможност да надникнем в сърцето на един млад мъж, който се чувства много самотен. Той потъва в блянове и фантазии, бяга от реалността, като по този начин се опитва да се справи със самотата, тъгата и чувството, че не е обичан. Мечтата му винаги е свързана с това да има „група приятели” или да бъде обичан от някой много специален мъж. Мъжът, за когото винаги мечтае, е идеализирана версия на самия него – с други думи, един силен, забележителен мъж.

Депресията е постоянен проблем за Брайън, придружена от болезнената самота, ниското самочувствие и усещането, че е нежелан и никой не го е грижа за него. Неговата готовност да сподели дневника си с читателите на тази книга говори за

естествено вродената му щедрост. Съдържанието на дневника разкрива дълбоката му нужда след години на изолация от момчета на неговата възраст да бъде ценен и обичан от един специален млад мъж.

Докато Брайън посещава индивидуална и групова терапия, той описва много добре тази интензивна борба между желанието да се отвори за другите и склонността му да се изолира в отбранителна позиция.

6 април. Мечтах си как отново имам компания от приятели. Ако само имах някой, когото да обичам и за когото да се грижа и той да прави същото за мен. Някой по-висок от мен, добре сложен и истински впечатляващ. Някой, който ще ме накара да се почувствам сигурен, обичан и наистина желан.

9 април. Чудя се какво ли е просто да целунеш друго момче и да се сгушиш в прегръдката на някой, който те обича. Обичам всякакви момчета – бели, кафяви и черни. Но се боя, че нямам друг избор, освен да наблюдавам отдалеч мъжката хубост, изпълнен с желания и неосъществени фантазии.

20 април. Не знам защо, но напоследък съм малко потиснат. Изглежда, че всички в училище правят нещата заедно и само аз си нямам никой. Нуждая се от някого. Искам някой реален човек да ме вдигне, да ме прегърне и да ме подържи така, за да се почувствам сигурен, защитен, обичан и заобиколен от грижа. Всеки ден се чувствам все по-самотен и по-самотен. Бих искал всичките ми мечти да се сбъднат и да имам всички тези приятели и когато кажа на някого „Обичам те”, той да ми отговори: „И аз те обичам”. Ако само, ако само...

19 май. Днес бях толкова отегчен. Само гледах телевизия и не можах да измисля нищо друго. Продължих да си мечтая за моя нов учител г-н Джаксън и за това колко е прекрасен. Дори не съм съвсем сигурен какво точно ме привлича към него. Предполагам, че го харесвам, понеже е точно типът мъж, от когото имам нужда. Той е приятен, симпатичен и ме кара да

усещам, че съществувам. От доста дълго време не съм се чувствал така сякаш някой знае за моето съществуване.

5 юли. Току-що бях на първата си групова терапия. Бях нервен. Но когато някой започваше да говори, чувствата ми бяха в пълен унисон с това, което той казваше. Беше ми добре да бъда с хора, които знаеха как се чувствам и можеха напълно да ме разберат.

Едно от момчетата в групата – казва се Том – каза нещо, което ми прозвуча толкова вярно. Той каза, че един гей-мъж има две възможности, за да запълни празнината в себе си. От една страна, той може да яде лоша храна, която е прототип на секса, а от друга, може да яде здравословна храна, която е прототип на емоционална интимност. Той или може да намери бързо решение и да яде лошата храна, но по-късно да се разболе, или да яде здравословна храна, която в дългосрочен план би била по-удовлетворяваща и наистина би му донесла полза. Мисля, че Том може би е прав.

21 юли. Груповата терапия току-що свърши. Говорих доста през тази сесия. Засегнах много въпроси и всички наистина ми помагат. Харесва ми, защото всеки разбира какво казваш и се опитва максимално да ти помогне.

Имам нужда също така и от някои хетеросексуални момчета около себе си. Но се страхувам, че те няма да ме подкрепят дори и да им кажа, че съм на терапия и се опитвам да се променя.

25 юли. Фантазирах си за момче, което дори не съществува. То се казва Адам. Не знам как изглежда, освен в мечтите ми, но когато си мисля за него, се чувствам щастлив. Предполагам, че няма разлика между тази и останалите ми мечти. Мразя да съм сам и да седя пред телевизора.

29 юли. Сега не знам дали искам да се променя или не. Чудя се дали някога съм искал да се променя, бих ли могъл? Предполагам, че просто искам да имам взаимоотношение с момче и да видя какво е. Може би ще потръгне?

Просто се чувствам толкова объркан. От една страна мисля за вида живот, който бях възпитан да приемам за правилен – със съпруга и деца един ден, и колко много би ми харесал. Но после си мисля колко страхотно би било да се влюбя в мъж. Така че не знам.

Майка ми ме накара насила да отида на терапия. Там по-скоро ми харесва, но съм толкова объркан и не знам какво искам да правя.

2 август. *Груповата терапия беше много хубава. Джак и Марк бяха там и наистина бях впечатлен от Джак и от нещата, които каза.*

Марк каза, че ние всички имаме нужда от близко приятелство с момчета и това е чудесно, но проблемът се появява, когато направим още една стъпка напред: към секс. Той каза, че има тънка линия между любовта и секса, но такава разделителна линия съществува. Би било чудесно, ако моите емоционални нужди бъдат посрещнати, без да отивам по-далеч. Истина е, че дълбоко в себе си не искам секс. Искам любов, близост, прегръдки и да се чувствам в безопасност. Това е, от което имам нужда. Това е, което искам.

3 август. *Утре татко се връща от Европа. Не го очаквам с нетърпение. Беше хубаво да съм само с мама и сестра ми в къщи. Почти не сме се карали. Бях толкова щастлив. Съжялявам, но така се чувствам.*

Наскоро бях самотен и пак си фантазирах за Адам.

6 август. *Мислех си за онова страхотно момче Джак и какво каза на последната груповата терапия. Защо се заблуждаме така? Той беше прав. За това, че никога няма да срещна момчетата, за които мечтая, и да заживея щастливо след това. Светът на гейовете е толкова див и зрелищен. Знам, че това е истина. Ако мога да оставя секса настрана и просто да имам близки приятели, за които винаги съм мечтал... Възможно ли е да се случи? Е, сега съм само на 15, така че кой знае?*

Ясно е, че Брайън е на кръстопът в живота си. Неговата самота и отдръпване ще го тласкат да приеме емоционална връзка винаги, когато има такава на разположение. След като чува няколко дълбоко депресирани хомосексуално ориентирани младежи да изразяват отчаянието и себеомразата си, психиатърът Ричард Фицгибънс изказва съжаление: „Не знам какво би запълнило тази липса от приемане от връстниците, от бащина или майчина любов? Какво би я запълнило?” (35) Само терапевтите не могат да посрещнат тези дълбоки емоционални нужди. Именно тук са нужни църквата, семейството и загрижени връстници, за да не се налага обърканият млад мъж да търси удовлетворяването на своите нужди в гей-общността.

Историческото проучване на Спицър: промяната е възможна

През май 2001 г. по време на годишната конференция на Американската психиатрична асоциация в Ню Орлийнс по думите на научния журналист от Асошиейтед прес бяха изнесени данните от „революционно ново изследване”. Това проучване привлече вниманието на световните медии. Доктор Робърт Спицър – виден психиатър, застанал начело на групата, която през 1973 г. изважда хомосексуалността от наръчника за психиатрични разстройства – стига до заключението, че явно при някои хора хомосексуалната ориентация (не просто поведението) може да бъде променена. Той казва: „Подобно на много психиатри си мислех, че може да се противопоставим на хомосексуалното поведение, но че никой в действителност не може да промени сексуалната ориентация. Сега вярвам, че това не е истина – някои хора *могат* и *се* променят.”

Промяната на гледната точка на доктор Спицър започнала на откриването на годишната конференция на Американската психиатрична асоциация през 1999 г., когато вниманието му се

привлякло от група бивши гейове, демонстриращи пред входа на конферентната сграда. Протестиращите се обявявали против излязлата наскоро резолюция на АПА да не се насърчава терапия за промяна на хомосексуалността в хетеросексуалност. Те носели плакати: „Хомосексуалните могат да се променят – ние се променихме – питайте нас!“, „Не ме подкрепяй да водя начин на живот, който ме убива физически и духовно“ и „АПА излъга Америка с политически коректна наука“. Някои от психиатрите скъсвали информационните материали, които протестиращите им давали, но други се спирали, за да ги насърчат с няколко думи.

Доктор Спицър бил скептичен, но решил да разбере сам дали сексуалната ориентация може да се промени. Той потърсил хора, които твърдят, че сексуалното им влечение се е променило от хомосексуално към хетеросексуално привличане и тази промяна е продължила поне пет години. Той използвал хора, открити от Националната асоциация за изследване и терапия на хомосексуалността, служения, насочени към бивши гейове и различни терапевти, работещи на частна практика.

Спицър интервюирал 200 души (143 мъже и 57 жени), които били готови да опишат сексуалните и емоционалните си истории, включително промяната от гей към хетеро, за която съобщават. Повечето от интервюираните споделили, че техните религиозни убеждения са били много важни за тях. И около три четвърти от мъжете и половината от жените се били оженили до момента на провеждане на изследването. Повечето потърсили промяна, защото гей начинът на живот не им донесъл емоционално удовлетворение. Много от тях били обезпокоени поради безразборните си бурни гей-взаимоотношения, влизащи в конфликт с религиозните им ценности и желанието им да се оженят или да останат семейни.

Най-често усилията за промяна не довеждали до значителни резултати през първите две години. Изследваните казали, че за

тях било полезно да анализират взаимоотношенията си в семейството и в детството и да разберат как лошото функциониране на тези взаимоотношения са допринесли за проблемите в половата им идентичност и сексуалната им ориентация. Менторските връзки с хора от същия пол, техниките за терапия на поведението и груповата терапия също били споменати от тях като особено полезни.

За изненада на Спицър 67% от мъжете, които преди процеса на промяна почти не изпитвали влечение към хора от противоположния пол, съобщили, че след терапията са постигнали нормално функциониране като хетеросексуални. Почти всички запитани казали, че сега се чувстват по-мъжествени (при мъжете) или по-женствени (при жените).

Спицър стигнал да заключи: „В противоречие с конвенционалната мъдрост някои високомотивирани индивиди, които полагат поредица от целенасочени усилия, могат да постигнат значителна промяна по множество показатели на сексуалната ориентация и да постигнат добро хетеросексуално функциониране.”

Промяната на ориентацията е постепенна и се извършва за определен период от време

Спицър добавил важно уточнение: тази промяна от хомосексуалност към хетеросексуалност не е въпрос на „или/или”, но се извършва за период от време – бавно, прогресивно намаляване на хомосексуалността и разширяване на хетеросексуалния потенциал, като се преминава през най-разнообразни степени. Доктор Спицър подчертава, че пълна промяна в сексуалната ориентация – край на *всички* хомосексуални фантазии и привличане (което при повечето терапии обикновено се счита за нереалистично) вероятно не се среща често. Дори когато не се е постигнала действителна

промяна на сексуалната ориентация (например когато промяната се изразява в контрол над поведението и собствената идентичност, но няма значителна промяна във влечението) тези хора също съобщават за подобрене на цялостното си емоционално здраве и функции.

Изследването на Спицър и до днес се смята за най-подробното изследване на промяната на сексуалната ориентация. Той заключава: „Клиентите трябва да имат правото да изследват своя хетеросексуален потенциал.”

Важно е да се отбележи, че *собственият* син на Спицър бил гей, който желал да се промени, и той заявил, че ще подкрепи сина си в търсенето на терапия и в усилията му да промени ориентацията си от хомосексуална в хетеросексуална.³⁶

Дали юношите ще бъдат постоянни в терапията си?

Младите мъже, които продължават терапията си (като Брайън, който сподели дневника си), се съгласяват, че хомосексуалните им желаниа всъщност показват по-дълбоки вътрешни нужди и те трябва да бъдат посрещнати от мъже. Онова, което тези млади мъже търсят, е внимание, одобрение и любов. С помощта на продължително консултиране и вътрешна работа много от тях ще поемат път, отвеждащ отвъд влечението към хора от същия пол. Но, реалистично погледнато, трябва да признаем, че много други тинейджъри ще изоставят терапията и ще решат да приемат гей-идентификацията.

Пътят към трансформацията е дълъг и криволичещ и постоянно ще има изкушения да се откажат от усилията за промяна, когато някое „специално момче” пресече пътя им. Но дори да има връщане назад, което понякога може да трае месеци и дори години, винаги има надежда. Всичко, което родителите и терапевтите могат да направят, е да предложат на юношата възможности – той трябва да направи крайния избор.

Вменяването на чувство за вина, манипулацията, насилването или принуждението няма да освободят пациента от влечението му, но ще причинят още по-голямо отчуждение.

Важно е да се помни, че промяната е въпрос на намаляване на хомосексуалните чувства и увеличаване на хетеросексуалното влечение. Промяната се извършва бавно, постепенно и без съмнение ще има и връщания назад. Това не означава, че си бил „някога хомосексуален, но сега си хетеросексуален”. И както при всяка психологична промяна, трансформацията вероятно никога няма да бъде пълна. Реалистично погледнато, ще има някакво остатъчно привличане и изкушения през живота на човека.

Промяната постепенно се извършва в следните три области:

- Собствена идентичност (осъзнаването, че „аз всъщност съм хетеросексуален мъж; просто имам хомосексуален проблем”).
- Сексуално поведение („Аз няма да се поддавам на тези изкушения”).
- Влечение (дори да не пожелавах друг мъж).

Първите две категории са по-лесни за промяна. Последната ще се промени в различна степен и ще напредва бавно и постепенно във времето.

Като родител вие винаги (искрено се надявам) ще обичате и ще останете близо до детето си дори ако то не потърси или не успее да постигне промяна. То все още е ваш син или дъщеря, без значение какво става. Ако признаете пред себе си, че във вашия живот също има области, в които се съпротивлявате на промяната (или всъщност дори сте избрали да не се опитвате да се промените), ще ви е по-лесно да приемете дълбокото разочарование в живота на вашето дете. И все пак вие не бива да губите надежда, че вашият син или дъщеря могат да станат хетеросексуални.

Всички имаме битки в живота си

Никой не знае за възходите и паденията в битката повече от Джон Полк, автор на автобиографичната книга „Спечелена любов”. Джон напуснал предишния си живот на гей и носеща женски дрехи хомосексуална проститутка, за да се ожени за бивша лесбийка и да създаде семейство. Той вярвал, че е разрешил всичките си хомосексуални проблеми, но като публичен говорител на християнско движение на бивши гейове сам преживял какво е да се върнеш назад. Бил изкушен „само още веднъж да посети” гей-бар, където активистите го видели и го „издали” на медиите.

Разглеждайки житейските си преживявания както в психологически, така и в религиозен контекст, Джон намира корена на своето публично „отпадане от благодатта”. Ние допускаме грешка, като си мислим, че в определен момент от живота си сме „приключили” със сериозните битки в себе си. Истината е, че си оставаме хора и сме уязвими, без значение дали ще е в битката с хомосексуалността, алкохола, преяждането, наркотиците или дори гордостта. Следващият разказ ни разкрива прозрението, до което Джон Полк достига благодарение на религиозните си убеждения:

Започнах процес на излизане от хомосексуалността преди повече от 14 години и поради ред причини станах един от най-видните представители на това движение. Мисля, че това се дължи на факта, че моята жена е била лесбийка. Това беше някак странно. И двамата имахме много сензационни истории. И така в продължение на девет години бяхме женени, бяхме в предните редици и сме много благодарни и развълнувани, че Бог ни е използвал, за да разпространим това послание.

Но това си има и лоши страни, защото подхранва егото, плътта и гордостта ти и всичко друго, което е съкрушено там отвътре. Когато преди три години дойдох да работя за

„Фокус върху семейството“ (Focus on the Family), това в още по-голяма степен ме постави в центъра на вниманието. Чувствах се като кукла, която всички викат насам-натам: ела и дай твоето свидетелство, ела говори тук, долети тук, долети там. В същото време се чувствах страховотно свързан със служението...

Започнах да си казвам: „Ама аз съм чудесен. Струва ми се, че и всички останали мислят така.“ Преди година исках да избягам, исках да избягам от живота си, исках да избягам от всичко... моята репутация... исках да сляза от тази въртележка и си мислех, че искам да се върна обратно в гей-бара. Е, разбира се, понеже Бог ме обича, Той не ми позволи да се отклоня твърде много и бях открит точно там...

Мисля, че когато разменяш реплики с пресата и те попитат: „Променили ли сте се и преодолели ли сте хомосексуалността?“ трудно е да се отговори с да или не, защото нещата, свързани със сексуалността, не са в черно и бяло. Това става за дълъг период от време. Не ме интересува кой си, при сексуалността процесът на промяна е продължителен, има сексуални битки, сексуални изкушения, поведение...

Мисля, че в хомосексуалността има елементи на идолопоклонство. Но не мисля, че тя започва оттам, а по-скоро завършва там. Ние знаем, че при повечето хора истинските проблеми на хомосексуалността започват много по-рано, още в детството. Желанията са краен резултат на много негативен опит в миналото – понякога сексуално насилие, малтретиране, отхвърляне от връстници, неправилно свързване с връстниците от същия пол, изоставяне. Това е коренът на проблема. В началото е чувството, че си изолиран, самотен и необичан. Идолопоклонството е налице, когато започнеш да се покланяш на други хора, за да посрещнат тези нужди.

Мисля, че в нашето движение сме изпълнявали очакванията на медиите, казвайки: „Да, аз се промених. Всичко е заличено,

приключи с това и сега всичко е прекрасно. Ето я жена ми и двете ни хубави деца.”

Мисля, че ние сме осъзнали провала, до който води един такъв отговор. Лидерите – в това число и аз – трябва да кажат, че в този живот може да има борби, но Бог може да ти помогне да победиш във всяка една от тях. Това е парадоксалното: ние можем да живеем победоносно посред битките.

Трябва да кажа, че тази последна година е била най-трудната в целия ми живот, но също и най-добрата – и горещо я препоръчвам. [той се смее]. Искам да кажа, че горещо препоръчвам на хората да позволят на Бог да им помогне да преминат през такъв съкрушаващ процес.³⁷

Изборът да откажеш терапия

Обикновено когато тийнейджъри дойдат при мен за терапия, това е защото родителите им са ги довели. Или юношата е „се е самообявил” за гей, или родителите са разкрили неговото хомосексуално поведение и интереси. Намирането на гей-порнография в стоята му или на имейли, намекващи за влечение към същия пол, често пъти са били сигнал за родителите за наличието на проблем. За известно време майките може да са имали смътното подозрение, че този покорен и отстъпчив тийнейджър има и друга страна.

Подобна „детективска” работа изправя родителите пред етичен конфликт. Те желаят да зачитат личния живот на детето си, но се страхуват да не пренебрегнат сериозен проблем. Една майка си призна: „Аз съм шпионин и си го признавам. Но ще направя всичко необходимо, за да спася детето си.” Повечето родители лесно разбират чувствата ѝ. Обаче решението да направиш „всичко необходимо” накрая може да провокира гневно отхвърляне от страна на тийнейджъра.

Когато тийнейджър приеме гей-идентичност, някои родители го изпращат на терапевт с очакването, че той „ще го оправи” и

„ще го промени”. Ако юношата се съпротивлява, и не желае да участва в репаративна програма и да съдейства, тогава той не бива да бъде насилван. Ричард Уайлър много добре обяснява това:

Някои родители се изкушават изключително много да се опитат да извършат изцелителния процес на сина си вместо него. Това не е възможно. Той сам трябва да реши, че иска промяна и когато го направи, сам трябва да е в контрол на този процес. Вие можете да сте до него, предлагайки подкрепа и насърчение, но не и да се опитвате да живеете неговия живот.

Като казвам, че не можете да го „поправите”, това не означава, че не можете да го подкрепяте. Вие можете да окажете огромно съдействие, създавайки любяща среда, в която възможно най-лесно да приеме изцелението си... По някакъв начин много от нас са се почувствали „изведени от” хомосексуалността чрез любовта или на Бог, или на любящо семейство и приятели, или на всички тях заедно. (<www.peoplecanchange.com>)

Ако тийнейджърът не желае терапия, всичко, което може да се направи, е да му се предостави информация. Ние можем само да му предложим възможността да направи информиран избор – т.е. да вземе жизненоважно решение въз основа на точна информация.

Дори, ако вашият тийнейджър реши да премине през терапия, трябва да има „политика на отворените врати” той да може да си тръгне по всяко време, както и да се върне отново в бъдеще. Няколко тийнейджъра са идвали в нашата клиника за консултация, давали са си възможността да чуют какво предлага репаративното терапия и са отказвали това предложение. Причините са били различни.

Един млад мъж беше дълбоко свързан с по-възрастен мъж и се страхуваше, че ще изгуби сигурността на това менторско

взаимоотношение. Други бяха очаровани от етикета „гей“ или от гей-субкултурата. Много млади хора толкова силно се идентифицираха със своята хомосексуална ориентация, че възможността да се откажат от тази идентичност беше твърде плашеща за тях („Ако повече не съм гей, кой съм аз?“) Във всички тези случаи, ако терапията изобщо продължи, трапевтичният процес трябва да е много бавен, с много подкрепа и малко конфронтация.

Много родители като вас просто отказват да оставят сина си да води живот, изискващ болезнена адаптация, вероятна липса на вярност във връзката, повишен риск от сериозни или дори фатални болести, гей-култура, изключително фокусирана върху секса, и значително обществено внимание. В най-голям интерес за вашето дете е да работите за увеличаване на вероятността да стане хетеросексуално.

Алън Мединджър, лидер на служение на бивши гейове, говори за промените в собствения си живот, които са го „направили свободен да обича“, да изкара непосредствените емоционални нужди извън сексуалния контекст, да сломи силата на пристрастяването и да посрещне дълбоките нужди на сърцето си. „Истинска и трайна промяна е възможна“, потвърждава той, „защото аз съм я виждал да се случва стотици пъти.“³⁸

И както казва изследователят доктор Робърт Спицър: „Ако моят *собствен* син се бореше с хомосексуалността, бих се надявал той да обмисли вероятността за промяна.“

Както казва един друг баща: „Да живееш като *хетеросексуален* мъж само по себе си е достатъчно трудно!“

ОТ МЪЖКАРАНА ДО ЛЕСБИЙКА

Идеалът за жена – творческа, изразителна, интуитивна, отзивчива, състрадателна, свързана с материята и духа личност – по някакъв начин се е изгубил.

ДАЯН ЕЛЪР-БОЙКО, КОНСУЛТАНТ, БИВША ЛЕСБИЙКА

От както се помни, „Джесика“ крие своето влечение към учителките си зад грубовата и саркастична маска. Всеки ден след училище, ако не спортува с момчетата, тя се оттегля в стаята си, за да живее в своя измислен свят – въображаемо място, където тя е силен, героичен защитник, който се „грижи“ за любимата си учителка или съседското момиченце. Отвреме навреме тя дори описва фантазиите си в драматични разкази, които крие в едно чекмедже в спалнята си.

Когато започва да учи в прогимназията, Джесика вече използва името Джес и носи момчешки джинси, фланелки и маратонки. Тя внимателно крие развиващото се женско тяло под множество слоеве от тъмни дрехи. Джесика е отличен спортист, ето защо нейният интерес към софтбоул и други игри с топка е понятен за всеки. Онова, което не изглежда нормално обаче, е гневният ѝ отказ да носи рокли и поли, да пусне косата си подълга от линията на ушите и нежеланието ѝ да чува предложения за използване на грим, парфюми и женско бельо. Тя определя

себе си като „лесбийка” и „мъжкарана” – жаргонни етикети, които чува да се използват в прогимназията.

Джесика презира майка си, която в нейните очи е слаба, като между тях почти няма взаимоотношения. Единственото нещо, което двете споделят, е взаимното недоверие. Майка ѝ е толкова погълната от грижите за домакинството (и често прекарва часове наред в леглото с пристъпи на депресия), че няма време за дъщеря си, която има смущения в половата си идентичност. Майката е нежна и женствена жена, която често боледува и възприема Джесика като една „бунтовна и непоправима мъжкарана”. От друга страна, момичето идолизира често отсъстващия си баща.

Джесика започна терапия и установих, че тя е открита млада жена и че макар и да го крие непосредствено под защитната си маска, тя искрено желае да разбере противоречивите си чувства във връзка с половата си идентичност. След известно време тя ми каза, че в продължение на много години е сексуално малтретирана от своя вуйчо. Майката категорично отричаше сексуалното малтретиране, което собственият ѝ брат очевидно беше извършвал още преди петгодишната възраст на момичето. „Той никога не би направил такова нещо!” настояваше тя. „Джесика просто си съчинява истории, за да привлече вниманието. Никога не може да ѝ се вярва.”

Вярвам, че главният конфликт, който стои в основата на лесбийството, е че момичето несъзнателно се отрича от собствената си женственост. Жени, които стават лесбийки, обикновено несъзнателно решават, че да бъдеш жена е или нежелателно, или опасно. Понякога това е поради факта, че в детството си момичето е преживяло сексуално малтретиране от мъж. В други случаи (по-често) това е защото майката е негативен или слаб образ в очите на момичето, с когото то не желае да се идентифицира. Нарцистичната или контролираща

майка, която подтиква дъщеря си към лишено от гъвкавост, стереотипно поведение (представяйки ѝ негативен обект за идентификация), и депресираната, малтретирана и неадекватна майка, която е слаб образ за женска идентификация, са най-често срещаните личностни типове при майките на лесбийките. За някои лесбийки, вероятно за много малка част, биологичните фактори са създали предпоставки за конфликт в половата идентичност.

Една бивша моя клиентка-лесбийка, която в момента е омъжена и има деца, описва неравностойното разпределение на властта в нейното семейство, което става определящият фактор за несъзнателния ѝ отказ да се идентифицира с женствеността:

Винаги възприемах майка си като слаба, докато баща ми беше силна, обаятелна личност. Все още си спомням как още като много малка си мислех: „Когато порасна, няма да стана като мама.“ Спомням си също, че реших, че ще се държа и дори ще изглеждам като братята си и баща си. Моите братя имаха доста приятели и много спортуваха, а баща ми беше отговорният човек, който имаше работа, който имаше живот. Той беше умен и малко саркастичен, но сякаш имаше всички отговори. Майка ми просто си стоеше вкъщи и го издигаше на пиедестал.

Ние с майка ми сякаш никога нямахме много какво да си кажем. Тя така и не ме разбираше истински и предполагам, че и аз не я разбирах.

Джейн Бойър, бивша лесбийка, също ни разказва за детството си, в което доминирал грубият ѝ баща. Като най-голямата от четири деца, Джейн трябвало да се грижи за братята и сестрите си, както и за депресираната си и затворена майка. Тя развила силно отвращение към ролята на майката като пасивна жертва:

Гледахме как баща ни бие майка ни. Вкъщи имаше много домашно насилие. Понеже бях най-голямата, в общи линии изпълнявах ролята на майка ми и се грижех за останалите, защото тя беше алкохоличка и се чувстваше безпомощна.

Майка ми беше изключително пасивна. Имаше моменти, когато беше пияна и искаше торбичка с лед за главата си. Лицето ѝ беше цялото в кръв, очите ѝ посинени, а тя отново и отново повтаряше: „Не знам дали трябва да го напусна.“

Още на петгодишна възраст Джейн открива, че се възхищава на силните, мъжествени жени, които среща – пълната противоположност на малтретираните жени в нейното семейство, на които била решила никога да не подражава. По-късно тя успява да разбере, че майка ѝ вероятно е правила най-доброто предвид огромните проблеми, пред които се изправяла. Джейн казва: „Знам, че много пъти просто мразех онова, което виждах в нея. Дори сестрите ѝ бяха като нея. Те бяха някак пасивни и слаби, сякаш нямаха гръбнак.“

И така, ето онова, което Джейн (несъзнателно) решава още като дете: „Ако това означава да си жена, аз не го искам.“ Както сама обясни: „За мен жените символизираха слабост... когато пораснах, имах връзки с други жени, които бяха мъжкарани и здравенячки.“

Винаги, когато родителите ѝ се карали помежду си, тя заемала страната на баща си – феномен, който Фройд нарича „идентифициране с агресора“. Това е примитивен психологически механизъм за оцеляване, който носи посланието: „Ако някой ме нарани, ще бъда като него, така че няма да бъда повече наранявана. Аз ще упражнявам контрол.“ Тя ми обясни следното: „През цялото време баща ми говореше ужасни неща за жените. Той наистина ги мразеше. За него те бяха просто сексуален обект. Той наричаше жените с думичката, започваща с „к“. Както обяснява Джейн: „Той [татко] беше силен, контролираше ситуацията. Тя беше слаба и безсилна. Не искам да имам нищо общо с това.“

По-късно Джейн се омъжва и осиновява дете, но продължава да изпитва романтично привличане към жени тип „мъжкарани“,

към които имаше слабост и развиваше силна емоционална зависимост от тях. Една вечер просто на шега една нейна приятелка я кани да влезе в лесбийски бар с нея и Джейн скоро се озовава оплетена в начин на живот, който едва не разбива брака ѝ. Тя постоянно се чувства привлечена към жени от типа „много силни, много яки“, които възплават всичко, което нейната майка не е. Тя разказва за себе си и своите любовници: „Когато бяхме заедно, винаги гледах на нас като на мъж и жена.“

В един момент поради зависимостта си от алкохола и дълбоката си депресия, Джейн решава да се консултира с психотерапевт, за да разбере дали има начин да примири противоречията в живота си, свързани със семейството ѝ, религиозните ѝ убеждения, брака ѝ и влечението ѝ към представителки на собствения ѝ пол. „Казах ми, че съм родена такава и аз си помислих, Боже, трябва да напусна съпруга си и да нараня децата си... Защото хората ми казваха, че ако се върна при съпруга си, никога няма да намеря покой.“

Терапевтката (самата тя лесбийка) каза на Джейн, че за да остане вярна на себе си, тя трябва да изживее лесбийството си. Джейн казва:

Но когато си тръгнах от кабинета ѝ, бях убедена, че самата тя няма мир. Тя говореше за мъжете, казвайки неща като: „... и само защото имат пенис...!“ И тя продължаваше да говори – просто много неразрешени проблеми с мъжете... много гняв срещу тях, както и много неразрешени проблеми с нейната собствена майка.

И така, аз си излязох от тази среща, мислейки си: „Тя самата няма мир. Тя изживява собствената си драма, точно това прави. Тя не е разбрала нищо.“

Именно поради своите религиозни убеждения Джейн накрая стига до промените в живота ѝ убеждение, че „лесбийската любов е заместител и ние твърде лесно се задоволяваме с него.“¹

Джейн решава, че вместо „да изживява своята драма“, тя ще обърне гръб на този начин на живот и ще започне да полага усилия за промяна, препосвещавайки се на брака си.

Наранената женска душа

Както вече обяснихме в предходните глави, мъжката хомосексуалност има тенденцията да следва сравнително предсказуем модел на развитие. Но лесбийството е по-малко предсказуемо и по-променливо през живота на жената, като може често да бъде прекъсвано от периоди на хетеросексуалност. Много лесбийки вярват, че тяхната сексуалност е избор, който правят като надграждане на феминистките си интереси. Все още вярвам, че най-често срещаният път към лесбийството е житейска ситуация, която създава противоречиво отношение към женствеността и която носи вътрешното послание: „Не е безопасно или не е желателно да си жена.“

Тази наранена женска душевност може би е причината толкова много лесбийки да са борци за феминистки политически каузи. Психотерапевтката Даян Елър-Бойко, омъжена бивша лесбийка, отбелязва следното:

Нашата култура особено много почита мъжествеността – силата, доминирането, постиженията, стремежите. Това създава у много жени невротично разделяне от автентичната им природа. Жената потиска вътрешното си нараняване и болка и започва да се идентифицира с мъжествеността. Поради неизцелените области на наранената им женска душа, такъв тип жени стават агресивни и шумни. Много жени днес са депресирани, затворени и прекалено чувствителни.

Лесбийката доста естествено се свързва с феминизма. В лесбийската общност можеш да чуеш: „Не ти трябва мъж, можеш да го направиш сама.“ Или: „Каква полза има от мъжете? Те искат само едно нещо. Кой има нужда от тях?“

Това в комбинация с бунтовното отношение към идеята за приемащата женска природа, е част от философията на лесбийството.

Въпреки това фактът, че жената е способна да бъде приемаща, лежи в самата основа на женствеността. Вместо да водим война срещу мъжете, трябва да възстановим даващия живот дух на женствеността.

Без да осъзнават, много майка представят на дъщерите си непривлекателен образ на женствеността. Както обяснява Елър-Бойко:

Майките, които не уважават женственото в собственото си естество, стават недостъпни, скучни, депресирани, гневни, с натрапчиво поведение – живеейки съобразно невротични ритуали, чрез които се опитват да запълнят дълбоката празнота на собствената си същност. Това наранява дъщерите им. И така дъщерите пренасят тази рана върху женския дух в следващото поколение.

Такава жена може да потърси по-дълбока връзка с женствеността чрез интензивни сексуални взаимоотношения с представителка на своя пол. Жените естествено търсят творчество, спокойствие, усещане за наличието на цел. Но Елър-Бойко казва, че когато една жена с непълноценно развита полова идентичност се сближи с друга жена „на повърхността могат да излязат лесбийски чувства, защото тя смята, че тези отношения сякаш имат сексуален характер. Подобно емоционално, дълбоко преживяване придобива сексуален смисъл. Но тук не става дума точно за сексуалността.”

Това, което изглежда толкова желано в едно лесбийско взаимоотношение, е усещането, че жената „се изпълва” и свързва с онова, с което е изгубила връзка – своята собствена женственост:

Връзката с друга жена я въвежда в дебрите на собствения ѝ вътрешен живот, в онази част от същността ѝ, където тя започва да преживява своята женска природа...

Но когато една жена отхвърли своята женственост, тя плаща съответната цена за това. Защото в стремежа си да се свърже с други жени, тя интегрира обедини със самата себе си – а такъв вид съюз в крайна сметка няма да донесе изцеление за душата ѝ. С друга жена тя само ще преживее илюзията за цялостност. „Сянката”, която е архетип на реалните нужди на развитието, които никога не са били посрещнати – ще продължава да я преследва.²

Една характерна семейна динамика при лесбийството: системата на нарцистичното семейство

Психоаналитикът д-р Илейн Зигел е бивш наблюдаващ анализатор в Нюйоркския център за обучение по психоанализа и автор на книгата „Женската хомосексуалност: избор по неволя”.³ Зигел казва, че нейните клиентки-лесбийки отговарят на изненадващо предсказуем модел: те израстват в нарцистични семейни системи, които „се опитват насила да вкарат техните зараждащи се идентичности в строги, идеализирани форми на поведение, които са им чужди”.

Тя казва, че оформяни и манипулирани от очакванията на своите родители, тези жени преживяват „силно забавяне в развитието на Аз-а”. Отхвърляйки своите майки като образ, с който да се идентифицират, тези жени отхвърлят и женствеността, представлявана от майките им. Според Зигел пациентките ѝ лесбийки не са могли успешно да завършат фазата на отделянето и индивидуализирането, по време на която детето установява отделно, сигурно и индивидуално усещане за собствената си личност.

Макар понякога техните персонажности да са добре приспособени на пръв поглед, те са „неспособни да се

идентифицират със съответния родител” и в психодинамичен смисъл никога не са „притежавали” женската си анатомия. Не всичките й пациентки са били отявлени мъжкарани, но всички са проявявали признаци на конфликт в половата си идентичност. В напрегнатата атмосфера на нарцистичното семейство, в което от детето се очаква да отговори на очакванията на родителите и никой не го научава, че е отделна личност, много от тези жени за дълго са се борили с несигурност и объркване в процеса на оформяне на собствената им идентичност.⁴

Макар Зигел да осъзнава, че този семеен модел не обяснява всички форми на лесбийство, тя е удивена от приликите, които намира сред своите пациентки. Тя по недвусмислен начин описва майките на лесбийките, с които е работила по време на своята практика:

Малкото момиче, което се обръща към хомосексуалността, никога няма шанс „да създаде” себе си. То е творение на майка си, чието себелюбие трябва да подсилва...

Изглежда, че майките използват децата си като продължения на себе си, от които понякога отчайващо се нуждаят, а друг път отчайващо отхвърлят...

Когато малките момичета се опитват да се обърнат към бащите си, те също не се представят много добре. Прекалено заети със служебни ангажименти, в много редките случаи, когато обръщат внимание на дъщерите си, то е повече от необходимото, а след това те сякаш забравят за тяхното съществуване.

...Тези бащи, когато изобщо отделят време за някакво отношение, се отнасят към дъщерите си като към личности, които трябва да бъдат оформени според техния мъжки образ.

Зигел описва майките на пациентките си лесбийки най-общо като незрели, емоционално крехки и стоящи настрана от нуждите на дъщерите си. Те не се отнасят към тях като към завършени и

отделни личности, а по-скоро като нарцистични продължения на самите тях и като такива, от дъщерите се очаква да запълнят нуждите на своите майки. В резултат на това, тези момичета никога не развиват стабилно усещане за себе си и за половата си принадлежност.

Пациентките-лесбийки на Зигел дават следните индикатори за конфликт в половата идентичност в детството си:

Никое от тях като малко момиченце не е проявявало интерес към играта с кукли или други традиционни игри на семейство и са проявявали неприязън към обичайните женски дрехи.

Много силен индикатор е отказът на момиченцето да уринира седнало или настояването му да стои право, докато го прави. Други причини за сериозна загриженост е твърдението, че то има или ще му порасне пенис, или при по-големите момичета, че не иска да ѝ пораснат гърди и да има менструация.⁵

Пациентки-лесбийки на Зигел, които не успяват да се идентифицират със своите майки, в зряла възраст търсят начини да поправят дефектните представи за тялото си, търсейки интимен партньор, подобен на тях. Тъй като те не успяват да интегрират половите си органи в представата за тялото си, тези жени развиват и силно отхвърляне на половите различия. („Жените могат да правят всичко, което мъжете могат да правят.“; „На кого са му нужни мъже?“). Често пъти такова отношение прераства в политическа позиция на радикален феминизъм и пренебрежение към мъже в позиция на власт.

В моята собствена практика с мъже съм открил същото явление – отричане на мъжкото тяло при хомосексуалните ми пациенти. Наистина Зигел и аз сме на едно мнение, че първостепенната терапевтична задача е и лесбийките, и хомосексуалните мъже „да изискат“ обратно като част от фундаменталното усещане за себе си своите женски или мъжки тела, от които емоционално са се отделили.

Последиците: полов нарцисизъм

Психоаналитикът Джералд Шьоневолф казва, че „половият нарцисизъм е състояние, в което даден човек „приема собственото си тяло като обект на желание“. Шьоневолф гледа на това като на фундаментален синдром, характеризиращ хомосексуалното състояние: „Половият нарцисизъм се развива като реакция срещу чувството за малоценност по отношение на половата принадлежност на даден човек и може да бъде дефиниран като прекомерна любов или загриженост за собствения пол, собствените гениталии или полова идентичност и отвращение от противоположния пол.“⁶

Често виждаме гейовете и лесбийките да обединяват усилия на политическия фронт, за да протестират срещу патриархата. За лесбийката, чийто женски дух е наранен и се чувства несигурна по отношение на своята женствена природа, политическо движение, което подкрепя „женската власт“ и заклемява патриархата, би било изключително привлекателно. Тя обединява усилията си с мъжа-гей, който споделя гнева ѝ, защото от своя страна е бил наранен от връстниците си мъже и отдавна се чувства изолиран от мъжкия свят, особено що се отнася до мъжете в позиция на власт. И така, не е изненадващо, че политическият алианс между гейове и лесбийки подкрепя феминистките цели:

Определен брой хомосексуални жени и мъже [пациенти] са политизирали чувствата си относно хомосексуалността. Те не само са идеализирали половата си принадлежност, но също и самата хомосексуалност. Те поддържат мнението, че хомосексуалните са по-чувствителни, по-човечни, по-изтънчени и по-морални от хетеросексуалните мъже. „Ако хетеросексуалните мъже бяха толкова миролюбиви, колкото гейовете, светът би бил по-добро място“, е често изразяваното мнение.⁷

Повече за семейната динамика

Както изтъква Зигел, нарцистичната майка, която се намесва в отделянето и индивидуализацията на дъщеря си, може да подтикне момичето по посока на лесбийството. Но друг път към лесбийството е преживяването на сериозно нараняване от страна на мъж, което предава същото вътрешно послание: „Не е безопасно да си жена.” Както обяснява психиатърът Ричард Фицгибънс:

Някои от жените, които се въвличат в интимни взаимоотношения с други жени, са имали емоционално нечувствителни бащи, алкохолици и грубияни. В резултат на болезнените си преживявания през детство и тийнейджърските години тези жени имат добро основание да се страхуват да не бъдат наранени от мъже...

За жени, които в детска или в юношеска възраст са били сексуално малтретирани или изнасилени, може да е трудно или почти невъзможно да се доверят на мъже. Следователно те може да се обърнат към жена, за да получат любов и да задоволят сексуалните си желания.⁸

Доктор Чарлс Сокаридис се съгласява, че момиче, което е привлечено от своя пол, таи в себе си чувство на неадекватност по отношение на половата си идентичност: „В моята практика съм установил, че лесбийките са имали дълбоко чувство на малоценност в детството си. Всичко, което родителите могат да направят, за да се почувстват децата им горди поради половата си идентичност (като млади мъже и като млади жени), ще бъде от полза в изцелителния процес.”⁹

Отхвърляне на собствения пол

Явлението „мъжкаранство” при момичетата не е било обект на клинично внимание, защото има много по-малко момичета със смущения в половата идентичност, отколкото момчета. Освен

това, „мъжките момичета” не предизвикват загриженост до такава степен, както „женчовците”. В съвременната култура на момичетата се дава много по-голяма свобода за широк набор от неконформни поведения по отношение на половата идентичност, докато женствените момчета са били (и продължават да бъдат) отхвърляни или маргинализирани. Следователно момичето трябва да прояви в по-крайна степен преминаващо границите на другия пол поведение, преди родителите да потърсят професионална помощ за него.

Друг въпрос е, че момчешкото поведение при момичетата в действителност често пъти е преходна фаза, за разлика от женственото поведение при момчетата.¹⁰ Много момичета съвсем естествено могат да се въвличат в момчешки дейности или дори да ги предпочитат в детските си години и все пак да запазят женската си идентичност. По-късно, с приближаването на юношеството тези момичета постоянно разширяват женските си интереси.¹¹ И така, както казва д-р Зелма Фрайберг в класическата си книга за деца: „Само в случаите, когато в персоналната на момичето доминират мъжки склонности и женствеността е отхвърлена, трябва да се безпокоим за бъдещото развитие на детето”.¹²

При малък процент от момичетата момчешкото поведение и отхвърлянето на женствеността продължава и в периода на юношеството. При такива момичета има по-голяма вероятност да станат транссексуални или лесбийки.¹³ Силното съперничество с братята им и с други момчета, особено в сферата на спортовете, е силен индикатор, че може би има трайни затруднения в половата адаптация.

Доктор Джордж Рекърс описва случай на мъжкарана, доведена за лечение:

Беки беше доведена за психологично лечение на възраст седем години и единадесет месеца от психиатрична сестра, която я прегледала по молба на майка ѝ. Беки имаше две по-малки сестри, на 2 и на 6 години. Баща ѝ липсваше от дома поради развод.

Доколкото майката си спомняше, от доста дълго време Беки се обличала изключително само с момчешки панталони и често носела каубойски ботуши. В същото време тя постоянно отказвала да носи всякакви женски дрехи като поли и рокли и не проявявала никакъв интерес към женски бижута.

Майка ѝ си спомни, че единствената козметика, която Беки на няколко пъти използвала, и било необходима, за да си нарисува мустаци и брада. Беки изглеждала „мъжествена“ в жестовете, маниерите и походката си. Казаха ѝ, че често мастурбирала на публично място, като търкала тялото си в други момичета на нейната възраст. Често преправяла гласа си да звучи много нисък, за да бъде като „мъж“.

Многократно изразявала желание да бъде момче и изпълнявала мъжки роли в игрите си. Тя определено предпочитала компанията на момчета и не се разбираше много с други момичета. Поведението ѝ беше описано като прекалено агресивно. Имаше лоши взаимоотношения с 6-годишната си сестра, която имала предпочитания към женски игри.¹⁴

Доктор Илейн Зигел съобщава, че нейните пациентки-лесбийки никога не са играли обичайните момчешки игри като обличане на кукли и игра на семейство, но вместо това по-скоро участвали в по-активни игри и спортове, типични за момчетата. Тя описва лечението на три от пациентките си, които преживявали объркване в половата си идентичност. Макар тези деца да знаели биологичния си пол – т.е. на интелектуално равнище да разбирали, че са мъже или жени – те не разбирали какво означава да си момче или момиче в контекста на собствения им живот. Тя казва, че всъщност много нейни пациентки категорично се отричали

от женската си природа с отношение, което Зигел нарича „омнипотентен триумф” – отявлено отхвърляне на женствеността.

Ролята на майките и бащите

Доктор Робърт Столър, пионер-изследовател по въпросите на половата идентичност при децата от двата пола, казва, че ако някой желае да подпомогне изграждането на правилната полова идентичност у едно момиче, той трябва да осигури топлина и близост между майка и дъщеря, както и баща, който не кара момичето да се идентифицира с него. Наистина едно здраво взаимоотношение с майката е важна основа за възприемането на женствеността и хетеросексуалността като неразделна част от личността.

В изследваната група от много мъжествени момичета, с която работи Столър, той най-общо открива твърде малко емоционална близост с майката и твърде топли взаимоотношения с бащата.¹⁵ В някои случаи бащата е разочарован, че има дъщеря и се отнася с нея като със син, което води до „насилствен избор” тя да изостави женските си стремежи, за да спечели любовта на баща си.

Дълбока депресия у майката

Проучванията на момичета със смущения в половата идентичност често откриват травматично прекъсване на връзката майка-дъщеря още в ранното детство. В повечето случаи се оказва, че причината за това е дълбоката депресия на майката. Бащата, който поема отглеждането на детето след отдръпването на майката, гледа на дъщеря си като на „приятелче” и я насърчава да се държи като него и да споделя мъжките му интереси. С недостатъчното влияние от страна на майката,

такива момичета често стават мъжествени, преди да са навършили 3 или 4 години.

Дълбоката депресия при майката има водеща роля в случаите на двадесет и шест момичета с разстройство на половата идентичност, изследвани от Зукър и Брадли. Близко 77% от майките са с истории на депресия и всички били депресирани по време на бебешките години на дъщерите си – през най-чувствителния за развитието на половата идентичност период. Тук виждаме феномена на майката като слаб и негативен образ за идентификация. Тези изследователи представят доста подробна картина:

Момичетата са изпитвали затруднение при формирането на емоционална връзка с майките си. В някои случаи изглежда сякаш момичето или не е успяло да се идентифицира с майка си или е отказвало да го направи, защото я възприема като слаба, некомпетентна или безпомощна. Всъщност много от майките обезценявали самите себе си и гледали с презрение на ролята на жената...

В по-малък брой от случаите изглежда сякаш заболяване на дъщерята или трудният ѝ темперамент в детството са влошили взаимоотношенията ѝ с майката.¹⁶

Много е вероятно малтретирана от мъже майка да предаде посланието, че е рисковано да си жена:

Шест от майките са имали в миналото си сериозно хронично сексуално малтретиране от кръвни роднини. Женствеността на тези майки винаги е била помрачавана от това преживяване, което ги е направило доста предпазливи спрямо мъжете и мъжествеността и е създавало предпоставки за значителни проблеми в сексуалния им живот.

На езика на психосоциалното предаване посланието към дъщерите изглеждало така: да си жена не е безопасно.

Майките срещали големи затруднения да внушат на дъщерите си чувство на гордост и самоувереност за това, че са жени.¹⁷

Ролята на бащата

Правилната роля на бащата за развитието на женствеността на дъщеря му е да показва уважение и да оценява половите различия между него и нея. В същото време той трябва да осигури любов и положително отношение, за да може момичето да се чувства достойно за любовта и на друг мъж. Точно обратното – баща, който отсъства често или е сдържан, ще възпрепятства развитието на способността на момичето да възприема мъжете по правилния начин и ще изкриви нейната представа за това какво заслужава и какво би трябвало да очаква от взаимоотношението си с мъж.

Понякога виждаме добре познатото психологическо явление, споменато по-рано: „идентифициране с агресора“. Когато бащата или по-възрастните братя потискат семейството, а майката се чувства унижена от съпруга си и не може да се защити, дъщерята може да вземе подсъзнателното решение, че за нея не е безопасно да утвърждава женската си идентичност, защото по този начин се поставя в подобна позиция на уязвимост. Вместо това, за да избегне непреодолимата тревога, момичето отказва да се идентифицира с безпомощността на майка си и с цел защита се идентифицира със същите мъжки черти, от които се страхува.

Както отбелязват Зукър и Брадли: „Не е изненадващо, че много момичета с явни смущения в пола са обзети от фантазии за проява на сила, агресия и защита“.¹⁸

Като възрастни такива жени могат да се въвлекат в садомазохистични доминиращи сексуални дейности и да използват кожени облекла и атрибути по време на секс. Така те изразяват несъзнателния конфликт приближаване-избягване относно въпросите на пола. Момичето, което не е съумяло

успешно да се идентифицира с обекта на любов от същия пол (майката), ще таи потиснат гняв срещу самото нещо, което обича, защото, от една страна, тя го желае, а от друга, е била наранена от него.

Садомазохизмът всъщност е често срещан в лесбийските общества. Както отбелязва една психотерапевтка, която подкрепя лесбийството:

Не мога да си спомня точния момент, когато започнах да забелязвам, че в много от моите лесбийски публикации, еротични антологии, конференции и книги садомазохизмът се споменава като приемлив и положителен еротичен подход.

Изведнъж сякаш садомазохизмът беше станал нещо нормално, дори нещо, което беше възхвалявано сред лесбийките и особено сред по-младите. Камшиците, веригите и играта на господар и роб вече не бяха така шокиращи, както някога...

Вместо да се изправят срещу садомазохизма, толкова много лесбийки днес го приемат като нещо бляскаво и страхотно, начин да бъдеш „сексуално позитивен” и „дръзко ексцентричен”.¹⁹

Трябва да отбележим, че авторката на горните наблюдения е обезпокоена от нарастващата популярност на садомазохизма в лесбийската общност – не защото нарушава някаква морална норма за благоприличие, а защото, както тя изтъква, заплашва *политическите* цели на лесбийската общност. Тя е загрижена, че тази практика „е отражение на потисническото отношение към жените, малцинствата и икономически онеправданите хора в обществото” и увековечава това потисничество.²⁰

Спектърът на сексуалното насилие

Лошото взаимоотношение на момичето с майка му и нездравословното взаимоотношение с бащата със сигурност са основни причини за смущенията в половата му идентичност. Но

отзивите от страна на опитни консултанти на бивши хомосексуални, както и на водачи на служения подкрепят наблюдението за по-висока от средната честота на сексуално малтретиране. Водачите на служения на бивши хомосексуални Анита Уортън и Боб Дейвис са установили, че в историите на лесбийките, които са познавали или консултирали, сексуалното малтретиране е един от общите знаменатели:

При жените малтретирането може да доведе до изключителен страх и дори до омраза към мъжете, ако насилникът е бил мъж. Мъжете повече не са „безопасни”. Дълбоката нужда на жената да се свърже с друга личност води до установяването на близки взаимоотношения с други жени, които най-често също са били обект на подобно нараняване. Това полага основите за лесбийската връзка.²¹

Травмата от сексуалното насилие може да има траен ефект върху живота на младата жена. От перспективата на момичето неговата женственост някак си провокира сексуално малтретиране. Следователно като форма на самозащита то трябва да се откаже от уязвимата, женствена част от себе си. Най-често това отхвърляне на женската идентичност е несъзнателен избор.

Лесбийски взаимоотношения и емоционална зависимост

Според служителите, подкрепящи бившите хомосексуални, лесбийските партньорства могат да доведат до „идолопоклонство към взаимоотношението”. За разлика от обичайно отворените взаимоотношения при гейовете, във връзката между две жени има по-голямо обвързване. Психотерапевтът Андрея Зиглер-Шмалц, бивша лесбийка, която в момента е омъжена, описва природата на тези взаимоотношения:

Женските взаимоотношения имат по-скоро тенденция към социална изолация, вместо към социално включване и за една лесбийска двойка не е необичайно все повече да намалява контактите си с членовете на семействата си и с бивши приятели. Това постепенно отдръпване осигурява контрол и предпазва от раздяла и предполагаеми заплахи спрямо крехката връзка...

Основната движеща сила при лесбийските взаимоотношения е емоционалният дефицит и дефицитът на родителска грижа, но на тях обикновено не се придава сексуален характер до такава степен, както е при мъжката хомосексуалност. При женската хомосексуалност емоционалното привличане играе по-определяща роля, отколкото сексуалното...

В рамките на тези взаимоотношения очевидно има възможност за възникването на много силно привързване. Но ако се погледнат по-отблизо, се разкриват поведения, показателни за крехкостта на връзката, в чиято основа има страх и безпокойство... Така например могат да се наблюдават страх от изоставяне и/или прекомерно обсебване, спорове, показващи сила (или безсилие) и контрол и желание за сливане с другия човек за придобиване на чувство за сигурност и значимост.

Макар лесбийските партньорства обикновено да имат по-голяма продължителност, от тези между хомосексуалните мъже, те се характеризират с емоционална интензивност и се скрепват с „лепилото“ на ревността и на различни прояви на манипулативно поведение.

В процеса на взаимоотношението възходите са много големи, а в моментите на конфликт се стига до крайност. Прекалено много време заедно, твърде чести обаждания по телефона и подаряване на картички и подаръци, бързо събиране за съвместно съжителство или обединяване на финансите са някои от начините да се предотврати раздялата. В такива взаимоотношения виждаме имитация на здравословно привързване – т.е. при тях има емоционална зависимост и

*твърде голямо обвързване... При жени, които се борят с лесбийството, често пъти се наблюдава отчайващо силно емоционално привличане.*²²

Най-общо жените откриват сексуалната си ориентация по-късно, отколкото мъжете. Това може да се дължи на няколко фактора, но на първо място причината е, че момичетата са по-малко склонни към сексуална активност от момчетата. Освен това лесбийската идентичност обикновено се проявява постепенно и по-скоро в контекста на дълбоко емоционално привързване, отколкото в резултат на сексуално експериментиране. За момчетата, от друга страна, е по-вероятно да осъзнаят хомосексуалността си при краткотрайни сексуални експерименти.²³

Транссексуалност

Конфликтът в половата идентичност при момичетата не винаги се проявява външно под формата на „хулиганско“ или мъжествено поведение. Всъщност някои лесбийки са доста женствени. Въпреки това мъжествеността при някои момичета може да бъде прекалено крайна.

Синди е пример за момиче със силно обвързване на половата идентичност. Отхвърлянето на собствения ѝ пол идентичност довежда не само до лесбийство, но и до по-драматична форма на отхвърляне – на самото ѝ тяло.

Синди беше на четиринадесет години и живееше в селска общност. Нейната майка никога не се била женила, но през годините беше живяла с няколко мъже. Синди не помнеше баща си и беше получила много малко внимание от възрастни представители на мъжкия пол.

Когато Синди дойде за пръв път в офиса ми, тя носеше подчертано мъжка широка блуза, избелели сини дънки и кубинки. Седна с разкрячени крака и лакти върху коленете. Тембърът на

гласа ѝ и начинът на говорене бяха доста мъжки, както и маниерите. На моменти трябваше да си напомням, че тя всъщност е момиче.

Синди с гордост заяви, че никоой никога не е успял да я накара да облече рокля. Тя каза, че през целия си живот се е чувствала като момче и винаги е искала да бъде момче. Наскоро особено много я беше впечатлила една програма по телевизията за промяна на пола чрез операция и тя чакаше да „излезе от къщи”, за да си направи такава.

Синди заяви, че изпитва силна емоционална привързаност към друго момиче, което включва и сексулно привличане. Тя не била хомосексуална – тя просто била едно момче, което като другите, иска да си има приятелка. Това никак не звучеше като някаква проява на бунт или желание да шокира, а по-скоро като подчертано и безкомпромисно изявление на лично убеждение.

Макар Синди да изглеждаше интелигентна, оценките ѝ бяха лоши. Един от проблемите ѝ в училище беше, че настояваше да използва мъжката тоалетна. Нейните социални контакти се ограничаваха до общуване с други момчета в училище. При всяка възможност тя напомняше на хората, че името ѝ не е Синди, а Рик – име, което беше приела в чест на известна рокзвезда. Тя се отвращаваше от всичко женско, включително от своето физическо съзряване като жена и носеше широко сако, за да скрие гърдите си, които каза, че мрази.

По-голямата част от връстниците ѝ в училище я отхвърляха. Малкото ѝ приятелки бяха бунтарки, крайни аутсайдерки, на ръба да отпаднат от училище или занимаващи се с дрога. Не е изненадващо, че често страдаше от пристъпи на депресия, придружени от мисли за самоубийство. Тя постоянно повтаряше, че ако не живее като мъж, ще се самоубие.

Това е ярък и поучителен случай, но историята на Синди е наистина доста краен пример. В такъв случай задачата на

терапевта е да отдели вплетените един в друг биологически и психологически фактори, водещи до проблема на клиентката, и да реши дали тя е готова да работи за връщане към женската си природа и чак тогава да се продължи с терапия за преориентация. Повечето от тези тежки случаи търсят терапевт, който би ги подкрепил в оперативната промяна на пола, която аз не подкрепям. Осакатяването на тялото не води до дългосрочно решение на проблема.

Непосрещнати нужди от родителска грижа

Някои лесбийки не страдат толкова много от липсата на базисна идентификация, колкото от неизпълнения си копнеж по родителска грижа. Тези жени имат неосъзната нужда да поправят крехката връзка майка-дъщеря. За тях дефицитът е от грижа от страна на родителя от същия пол. Терапевтката Даян Елър-Бойко (бивша лесбийка) обяснява този неизпълнен копнеж, който тя нарича „моята лична история“:

Клиентката ми казва горе-долу това: „Почувствах връзката с друга жена като изпълнение на много отдавнашен копнеж. Връщането у дома.” Когато чуя това, знам, че нещо от женствеността липсва в нея. Женският идеал – творческа, изразителна, интуитивна, отзивчива, състрадателна, свързана с материята и духа – някак си е бил изгубен.

Влюбвайки се в друга жена, тя в действителност търси собствената си цялостност.

Разглеждайки развитието ѝ от гледна точка на лесбийството, бих предположила, че тя търси да се свърже с архетипния образ на „добрата майка”.²⁴

Както обяснява Елър-Бойко, много лесбийки, които търсят промяна, не издържат на терапията. За тях възможността да се откажат от емоционалната връзка на едно лесбийско взаимоотношение изглежда твърде страшна, едва ли не по-страшна от смъртта. Тя отбелязва следното:

Можем да кажем на едно момче-тийнейджър: „Добре, твоите емоционални нужди могат да бъдат посрещнати, но това не е необходимо да се пренася в сексуален контекст.” Едно момиче от друга страна, може да реши, че терапевтът я моли да се откаже от взаимоотношението, от което тя се чувства дълбоко зависима. По подобен начин тя си мисли, че не може да живее без обекта на любовния си интерес или „значимият друг човек”.

Една лесбийка може да каже: „Само когато имам сексуално взаимоотношение, се чувствам обичана и усещам, че някой се грижи за мен.” Сексуалните взаимоотношения с представителки на същия пол предлагат чувството за контрол над взаимоотношението с другия човек. Такива момичета гледат на лесбийската сексуалност като на начин да си спечелят превъзходство над дадена застрашаваща ситуация. Единствено тогава се чувстват „сигурни” в своята сексуалност.

Списък с въпроси за дъщерите

Следва списък с въпроси за родители, които имат подозрения, че дъщеря им вероятно има смущения в половата си идентичност. Обмислете следните въпроси и после ги обсъдете с партньора си и, ако е възможно, с квалифициран терапевт. Този списък не е приложим за момичета в прелесбийска фаза, тъй като корените на лесбийството са по-сложни от тези при мъжката хомосексуалност. Все пак тези въпроси дават възможност да се започне отнякъде:

1. Държи ли се дъщеря ви подчертано нетипично за пола си?
2. Отхвърля ли своите полови анатомични особености?
3. Отива ли при майка си с въпроси? Моли ли майка си да правят различни неща заедно? Показва ли й своите играчки, игри и занимания, или се обръща към баща си? Има ли топло,

непринудено взаимоотношение с нея? Обича ли да прави „момичешки неща“ заедно с нея?

4. До каква степен вашата дъщеря общува нормално с други момичета?

5. Отрича ли твърдо възможността да порасне, да се ожени и да има деца някой ден?

6. В колко ранна възраст и колко често сте забелязали някой от следните модели на поведение?

- *Да се облича като момче и да отказва да носи момичешки дрехи.*

- *Да използва жестове и маниери, които са присъщи на противоположния пол, включително тембъра на гласа.*

- *Да показва предпочитание към играчките и заниманията на противоположния пол.*

- *Да отхвърля или да не проявява интерес към момичетата и техните игри.*

- *Да настоява да използва мъжко име.*

7. Бащата насърчава ли момичето да развива своята женственост?

Автобиография на Частити Боно

Музикантите Сони и Шер се развеждат, когато дъщеря им Частити е на четири години. Както тя разказва в своята автобиография „Семеен излет“, в детството си е емоционално притисната между сдържана, неодобряваща и склонна към непредсказуеми изблици на гняв майка и баща, който често отсъства. В същото време тя е изолирана от връстничките си. Частити, която днес определя себе си като лесбийка, обяснява как родителите ѝ са я въвличали в семейни спорове като начин да си върнат един на друг:

В един смисъл, аз бях синът, който баща ми никога не е имал... Когато той насърчаваше мъжкараната в мен, майка ми се дразнеше. Мисля си, че те проявяваха раздразнението си един към друг чрез мен: баща ми вбесяваше майка ми, като ме насърчаваше да бъда мъжкарана, а майка ми се чувстваше все по-неудобно в моето присъствие, защото ме виждаше да имитирам баща си.²⁵

Шер била разочарована от мъжкия стил на обличане на дъщеря си и липсата на приятелки и безуспешно се опитвала да убеди Частити да ходи на училище с пола. Всъщност в един момент Частити „се зарекла никога повече да не носи нищо женско”. Ясно е, че признаците на бъдещо лесбийство са били на лице в този момент.

Когато едно момиче е доведено за терапия

Когато се установи, че едно момиче е въввлечено в лесбийски взаимоотношения, родителите вероятно ще концентрират силите си в това да променят сексуалната страна от поведението на дъщеря си. Но момичето се интересува предимно от собственото си чувство на самота, изолация и ниско самочувствие. Един опитен психотерапевт ще обърне внимание преди всичко на чувствата на момичето.

Често пъти основен източник за тягостната атмосфера въкъщи са погрешно разбраните чувства. Бащата трябва да преоцени своята роля в живота на дъщеря си. Вероятно от него се иска да бъде по-скоро в подкрепяща позиция с по-малко намеса. В същото време майката трябва да открие пред дъщеря си емоционалната си същност и своята уязвимост и да изгради по-близка връзка с нея.

Както вече казах, лесбийството следва модели на развитие, които не винаги могат да се идентифицират в детството. Но

можем да започнем, като помолим майката да помисли върху следните въпроси:

- Какво е взаимоотношението ми с моя съпруг?
- Как се чувствам относно женствеността на дъщеря ми?
- Как насърчавам и подкрепям изразяването на развиващата се женственост на дъщеря ми?
- Какво мисля за взаимоотношението на дъщеря ми с нейния баща?
- Чувствам ли се заплашена от вниманието на моя съпруг към дъщеря ми?
- Има ли моят съпруг специално взаимоотношение с дъщеря ми, което разпалва в мен чувства на безпокойство?
- Дали ревнувам от взаимоотношението на дъщеря ми с нейния баща или се конкурирам с нея?
- Моят съпруг и дъщеря ми карат ли ме да се чувствам излишна?
- Би ли било полезно за мен да говоря с квалифициран, професионален психотерапевт специално по тези въпроси и за взаимоотношенията в семейството по принцип?

Загрижените родители трябва да направят незабавна и сериозна оценка на взаимоотношението на момичето със смущения в половата идентичност с неговата майка. Разбира се, това е така, ако момичето проявява явни симптоми на полово смущение, но също е така и ако смущението в половата й идентичност е по-малко изявено и се придружава от враждебно или конфликтно взаимоотношение с майка й.

Лесбийка „по подразбиране“

Изглежда, че някои жени се развиват нормално като момичета и водят хетеросексуален живот, женят се, но чак тогава, като възрастни, за най-голяма изненада на семействата си се вълечат

в лесбийско взаимоотношение. Доктор Ричард Фицгибънс обяснява, че емоционално уязвимата жена с непосредствени нужди от родителска грижа може да се обърне към лесбийско взаимоотношение поради разочарование и самота или след като са се разбили илюзиите ѝ поради лош брак или развод.²⁶ Такива жени могат да преминават от лесбийски към хетеросексуални взаимоотношения и обратно на няколко пъти в живота си.

Публичните любовни истории на актрисата и лесбийка Елън Де Дженерис и на певицата Мелиса Етъридж и партньорките им илюстрират изменчивостта на сексуалното влечение при някои жени. Всяка от тях е имала хетеросексуален партньор, после в продължение на 7 години се е идентифицирала като лесбийка и по-късно отново се е върнала към хетеросексуалността. Такава изменчивост е по-често срещана при жените, отколкото при мъжете.

Задачи по време на изцелителния процес

Психотерапевтката Даян Елър-Бойко обяснява процеса на терапия при клиентка в по-зряла възраст. Описвайки собствения си път на изцеление от лесбийството, Елър-Бойко казва, че работи по посока на постепенно свързване на клиентката с нейната женска природа. Клиент и терапевт разглеждат пречките в психологическото развитие, довели до „ерозия и обезценяване на женския дух“. Елър-Бойко продължава: „Вместо да търси друга жена, аз се опитвам да свържа клиентката си с ресурсите, които са вътре в самата нея... Само когато е била обгрижвана чрез тази дълбока връзка, една жена може да потърси да се свърже с мъжественото.“²⁶

Както вече казахме, много фактори довеждат до лесбийство или хомосексуалност, така че родителите не бива да си мислят, че цялата отговорност за лесбийството на дъщеря им лежи на

техните плещи. Сексуалната идентичност на дъщеря ви се оформя и под влиянието на нейните връстници, собствения ѝ темперамент, личните избори, които прави, може би преживяно сексуално малтретиране и понякога биологични фактори, оказали влияние за смущението в половата идентичност.

Културните влияния също подсилват оформящото се отношение в дъщеря ви. Културата, в която живеем, не подкрепя и не оценява здравословността на това да изградиш полова си идентичност в съответствие с биологичния си пол. В следващата глава ще разгледам по-детайлно културната политика на хомосексуалността и как това може да е задълбочило конфликта в половата идентичност на вашето дете.

ПОЛИТИКА НА ЛЕЧЕНИЕТО

Няма никакво съмнение, че най-накрая едно просветено и цивилизовано общество трябва да се отърси от хомофобските си стракове и предразсъдъци...

Това е въпрос на умственото здраве от първа величина.

ДЖЪД МАРМЪР, ЛЕКАР, БИВШ ПРЕЗИДЕНТ НА АМЕРИКАНСКАТА
ПСИХИАТРИЧНА АСОЦИАЦИЯ

Едно от най-големите предизвикателства, пред които се изправят родителите, е политическата война, разразила се около въпроса за хомосексуалността.

Психиатричните асоциации, даващи основна подкрепа на каузата на гей-активистите, се придържат към едностранчив мироглед, който не толерира никакви несъгласия. Американската психологична асоциация например признава, че хомосексуалните не са „родени такива“, но нейните лидери отказват да изследват семейните и социалните фактори, които оформят тази сексуална идентичност. Те казват: „Защо да питаме защо? Това няма значение.“

Усложняването на въпроса за лечението идва от разбираемото съчувствие, което двамата родители и терапевтът изпитват към детето със смущения в половата идентичност. Вярвам, че това съчувствие често води до отричане на действителността и родителите са изкушени да поставят върху обърканото дете етикета „напълно нормално“.

И без значение колко доказателства има за противното, много хора продължават да спорят, че влечението към хора от същия пол трябва да е нормално, защото хомосексуалните просто са „родени такива”.

Както вече отбелязахме, учените знаят, че биологичната обусловеност не е истински аргумент. Те признават, че хомосексуалната ориентация е резултат от комбинация от биологични, социални и семейни влияния, и се подсилва и от житейските избори, които човек прави. Въпреки това движението за правата на гейовете е убедило много психотерапевти, че хомосексуалността е неделима част от в самата личностна идентичност и би било насилие спрямо правата на детето да се оказва влияние върху развитието му по посока на хетеросексуалността.¹

Какво знае психологията за човешкото устройство и предназначение?

В по-голямата част от програмите по клинична психология студентите учат, че хомосексуалността е иманентна част на човешката природа. Означава ли това, че психолозите знаят нещо за човешката природа, за което останалите остават невежи? Всъщност психологията не знае нищо повече за устройството на човека и за предназначението му, което да не е известно на мен и на теб.

Без значение какво твърди или приема за истина професията, повечето хора все пак имат инстинктивно усещане, че нещо „просто не е наред” с хомосексуалността. Те знаят, че има нещо много, много странно и дори тъжно в един мъж, който носи рокля, перука и високи токчета или в друг мъж, който очаква да даде майчина любов и грижа на едно бебе, или в баща, който иска да „накърми” своето дете, използвайки прикрепено към зърното му механично устройство.²

Повечето хора несъзнателно усещат, че „нормално“ трябва да бъде (както е казал един психолог преди повече от 50 години) „това, което функционира в съответствие с предназначението си“.³ Нашата интуитивна реакция на шок и отвращение към мъж, който се опитва да накърми детето си от собствената си гърда, най-вероятно е част от онова инстинктивно и почти универсално „вътрешно усещане“, дадено на човечеството, за да ни предупреждава за съществуването на граници между половете, които не могат да бъдат прекрачени, без да бъде насилена нашата природа. Религиозните традиционалисти, разбира се, откриват, че същата тази „вътрешна интуиция“ се потвърждава от библейското откровение.

В продължение на много години нашата култура е процъфтявала под влиянието на един всеобщ споделен мироглед, че ние сме сътворени същества, устроени по определен начин. Хората са склонни да разбират интуитивно аргумента за устройството. И така, когато едно момче се роди, да кажем, с дефицит във вниманието, психолозите не казват: „Ти си роден така, следователно това трябва да бъде нормален и здравословен начин да възприемаш света около себе си.“ Вместо това те помагат на момчето да усвои техники на учене, за да може по-добре да се съсредоточава върху учебните си задължения.

Разбира се, това, че сме *сътворени по определен начин същества* не означава, че сме ограничени до някакво съвсем тясно функциониране. Ние все пак можем да пожертваме нормалното функциониране за по-висши цели. Един свещеник може да избере да остане непорочен заради служението си например. Или ние можем дори да разширим естествените си функции (като например да използваме калкулатор, за да подобрим изчисленията, които можем да направим наум), стига тази разширена функция да не разрушава първоначалното предназначение. Но хомосексуалността нарушава дизайна на

човека, като подкопава устоите на неговото естествено функциониране. Вместо да търси „другия“, който е проектиран да го допълва както в психологическо, така и във физическо отношение, хомосексуално ориентираният човек се влюбва в своя огледален образ.

Традиционалистите, които вярват, че съществува морален ред, основан на начина, по който е устроена природата, намират потвърждаващи доказателства в социалните науки. Изследванията сочат, че взаимоотношенията между мъжете-гейове са нестабилни, немоногамни и разрушителни за тялото. Със сигурност това би трябвало да послужи като предупреждение, че човечеството няма неограничена свобода.

Ограниченията на науката

Погрешното тълкуване на научните доказателства от страна на образовани хора никога не спира да ни удивлява. „Ако по някакъв начин науката е част от твоя живот, тогава ти просто не можеш да се съгласиш с тях“, казва една републиканка и политически стратег по адрес на онези членове от партията ѝ, които се противопоставят на гей-активизма. Тази жена, отявлен поддръжник на идеята за обявяването на хомосексуалността като нещо нормално, наскоро формулира цялостния си възглед в невярното твърдение, че „науката е доказала, че хомосексуалността е нормална.“

Противно на тези политически убеждения, науката не е доказвала нищо такова, нито пък може да го направи. Това е така, защото концепцията за това „кои сме ние“ – какво е нормално, здравословно, адаптивно, самоактуализиращо ни или високофункционално в човешки смисъл, в крайна сметка не е научна, а философска концепция. Науката е незаменимо средство, но тя е ограничена в отговорите си на най-висшите житейски въпроси: „От къде сме дошли?“, „Каква е целта на

живота ни?” „Как трябва да живеем?” „Какво не е наред в този свят?” Науката е сляпа за човешкия дух. Тя не може да ни каже нищо за дълбоката ни същност – кои сме в действителност.

Гей-активистите спечелиха широка обществена подкрепа чрез пропагандирането на концепцията „науката преразгледа хомосексуалността и установи, че това е нормално и здраво състояние.”⁴ Именно представянето на психиатрията като *точна наука* позволи на гей-активистите да преобърнат общественото мнение, религиозната теология и законите прецеденти, свързани с хомосексуалността.

Научната информация описва света и ни предоставя факти, които са ни нужни, за да ни дадат познание. Но „кои сме ние” в пълния си смисъл, т.е. каква е нашата дълбока същност или човешкото ни естество, е въпрос, който трябва да се разреши от философията и религията. Науката функционира само на описателно ниво като нещо, което наричаме ”служебна дисциплина”. Дисциплините философия и теология обаче ни дават по-широка перспектива, която отива отвъд материалния свят и ни дава представа какво означава да си пълноценен човек.

Клиницисти, които обезценяват религиозната мотивация

Когато хомосексуалността беше извадена от наръчника по психиатрия през 1973 г., много наблюдатели отбелязаха, че към момента нищо ново не е било открито относно човешката хомосексуалност. Ето какво се случи в действителност – гей-адвокатите спечелиха поддръжката на психиатрите заради социалната си активност. Както обяснява Джефри Сатиноувър: „Представянето на хомосексуалността като нормална беше класически случай на отстъпление на Американската психиатрична асоциация пред тактиката за натиск от страна на една група от хора, представящи себе си за жертви. Не беше представена никаква съществена информация, която или да

„доказва”, че хомосексуалността е заболяване, или да „доказва”, че не е.”⁵

Не е изненадващо, че повечето родители изразяват безпокойство относно възможността, детето им да стане хомосексуално, травестит, транссексуално или бисексуално, когато порасне. В подкрепа на тези родители малък брой клиницисти открито защитават принципното право на родителя да оказва влияние върху изграждането на половата идентичност на детето си и следващата от нея сексуална ориентация.⁶

Един такъв поддръжник, и то доста необичаен, е доктор Джъд Мармър. Като популярен бивш президент на Американската психиатрична асоциация, той бил лидер на онези психиатри, които през 1973 г. подкрепили обявяването на хомосексуалността за нормално състояние и е написал няколко високоценени трудове по този въпрос. Въпреки убеждението си, че хомосексуалността трябва да се счита за нормална, Мармър заявява, че „въпросът за предотвратяване на [хомосексуалното] развитие, когато това е възможно, е напълно основателен.”⁷

В нещо като озадачаващо с искреността си признание Мармър се съгласява, че често хомосексуалността се развива поради „лоши взаимоотношения с фигурата на бащата, в резултат на което у детето не се сформира достатъчно стабилна мъжка идентичност, и близко, но противоречиво взаимоотношение с фигурата на майката.” Но след като признава патологичната *основа* за повечето случаи на хомосексуалност, Мармър отказва да окачестви *изхода* от това развитие като разстройство на развитието! Защо? Най-общо позицията му е, че психотерапевтът трябва да „премахне стигмата*” от хора, „чиито преживявания в ранното детство, които не са били по тяхна вина,

***стигма** – знак, белег, рана. Свързва се с раните на Исус Христос при разпъването Му. В социален контекст се използва като метафора за нетолерантно отношение към индивид или група от хора – бел. ред.

са ги направили еротично откликващи към представители на техния пол.”⁸ Това е наистина доста странно твърдение. Защо ролята на психиатрията трябва да бъде да направи компромис с клиничното разбиране на проблема само за стане агент на социалния активизъм?

Тогава Мармър с презрение отхвърля хора, които вярват, че Бог ги е създал хетеросексуални мъже и жени. Той говори за „набожните религиозници”, които смятат, че библейското осъждение върху хомосексуалните действия „представлява Божието слово”.⁹ Макар да отправя критика към библейския мироглед, той все пак симпатизира на родител, който желае да избегне хомосексуалното развитие на детето си заради *социалните* „неудобства” на хомосексуалността.¹⁰ С други думи, утилитарните* ценности (щастие, социална адаптивност) са приемливи, но библейските възгледи (човешките същества са създадени хетеросексуални и имат отговорността да живеят по начин, угоден на Създателя) трябва като цяло да се отхвърлят.

Доктор Кенет Зукър, виден клиницист с опит в лечението на смущения на половата идентичност в детска възраст, поддържа подобен възглед. Зукър разпознава смущенията в половата идентичност в детството като разстройства на развитието и той разбира и подкрепя желанието на родителите да повишат вероятността тяхното дете да порасне хетеросексуално поради социално детерминирани недостатъци в начина на живот на гейовете. Но подобно на Мармър той говори с пренебрежение за неодобрението към хомосексуалността, основаващо се на религиозни убеждения. В резултат на това той гледа с подозрение на религиозните убеждения на родителите относно сексуалността – обикновено основаващи се на религиозна

***утилитарен** – полезен. Утилитаризмът е теория в етиката, според която моралността на дадено действие се определя от всеобщия му принос и полезност – бел. ред.

доктрина, според която целостта и завършеността на човека е в пряка връзка с допълването на половете и хетеросексуалността.

Когато клиницисти като Мармър и Зукър се отнасят с пренебрежение и неуважение към религиозните ценности на своите клиенти, те прекрочват техните граници. Те изхождат от погрешното предположение, че науката знае нещо определящо относно целта на човешката сексуалност, за което системата от религиозните вярвания е невежа.

Когато информацията се интерпретира в услуга на идеологически цели

Понеже са хора, които проявяват загриженост и се стремят да помогнат на другите, повечето психотерапевти не искат да разсъждават относно значението на резултати от проучвания, които биха обидили определена група от хора. Например, макар последните сведения да сочат по-високо ниво на психични заболявания при хомосексуалните хора, повечето психолози не коментират въпроса за очевидната възможност самата хомосексуалност да е причина за тази дисфункционалност.¹² Вместо това психологията обикновено обвинява социалния натиск за проблемите в живота на гейовете.

Едно важно скорошно проучване пропуска тази идеологическа опозиция. Това изследване показва по-високо ниво на психични проблеми сред гейове и лесбийки и даде възможност за предположения сред изследователите, че тези проблеми могат да се дължат също на самотата, промискуитета и трудността да се поддържат дълготрайни връзки поради нестабилността на взаимоотношенията между гейовете.¹³ В същото престижно списание друг изследовател предполага, че хомосексуалността е биологически обусловена, и може да е резултат на „биологична грешка”.¹⁴ Това е доста смело твърдение, като се вземе предвид, че когато телевизионната водеща доктор Лора Шлезинджър,

предлага същата идея, гей-активистите „направо я разкъсват на парчета”, като използват коментара извън контекста („Доктор Шлезиджър казва, че *ние* сме биологична грешка.”)¹⁵

Но както вече казах, подобна искреност е необичайна. Политически коректното обяснение (и най-безопасното обяснение от гледна точка на напредъка на кариерата на психолога) е, че социалният натиск може да е *единствената* причина за по-високото ниво на психични разстройства и злоупотреба с наркотици при гейовете.

Социално-либералната философия доминира в професионалните асоциации

Политическата коректност продължава да заразява всички асоциации в сферата на психичното здраве. По време на годишната конференция на Американската психиатрична асоциация през 1999 г. беше насрочен дебат на тема: „Може ли сексуалната ориентация да бъде променена чрез терапия”. Но той беше отменен, когато двама от говорителите се оттеглиха с аргумента, че въпросът за промяна на хомосексуалността, е прекалено зареден политически, за да бъде част от обсъждане между учени. Първоначално психиатърът Джефри Сатиноувър и аз бяхме предложени за участници в тази дискусия, но психиатрите гей-активисти отказаха да участват в дебата, ако там присъства някой от нас двамата.¹⁶

И така, ти завършваш училище и мислиш, че хетеросексуалността е норма? Късмет в изразяването на твоята гледна точка, публикуването на твоята теза и поддържането на добри отношения с твоите колеги! По-добре задръж този възглед за себе си или можеш да се окажеш вън от социалния клуб, чието одобрение се опитваш да спечелиш. Както се казва, психологията е създадена от „група независими умове”, всеки

от които шумно афишира любовта си към различията, като в същото време настоява другите да мислят точно като него.

Осъзнават ли представителите на тази професия, че тук се крие някаква ирония? Като президент на НАИТХ, наскоро се насърчих, когато президентът на Американската психологична асоциация, Норин Джонсън публикува забележителна редакторска статия, в която призоваваше към интелектуална свобода. Тя каза: „Силно подкрепям отворения дебат в АПА, без значение от неговия обем и интензитет. Дебатът е здравословно нещо. Разногласията са здравословни... Една продуктивна и здрава наука изисква свобода на въпросите и изразяването.”¹⁷

Кое мотивираше това пламенно изявление на Джонсън? За съжаление, не загрижеността към хората, търсещи промяна на сексуалната ориентация. Доктор Джонсън всъщност беше загрижена за обществения отзвук, който беше залял асоциацията: АПА беше публикувала статия, според която педофилските взаимоотношения изненадващо често оставяли позитивни спомени в момчето. В отговор на вълната от критики асоциацията изразила своите съжаления за статията. Пламенният призив за научна свобода от страна на доктор Джонсън беше в защита на правото на автора да дискутира *позитивна гледна точка относно педофилията!*

Въпреки всичко, насърчен от готовността на Джонсън да погледне очи в очи противоречията, НАИТХ помоли за разрешение да обявява резултатите от своите научни събрания в публикации на АПА, както го правят гей-организациите (в миналото исканията на НАИТХ не бяха удовлетворени). Резултатът? Получихме отговор не от президента на АПА, а от Клинтън Андерсън, завеждащ офиса за защита на интересите на гейове, лесбийки и бисексуални. За съжаление, Андерсън е представител на политически съвсем различна група от хора –

гей-поддръжниците. Той твърдо се противопоставя на гледната точка на НАИТХ относно хомосексуалността и решително отхвърля лечението на прехомосексуалните деца. Да се изпрати писмото на НАИТХ до бюро на Андерсън беше все едно оплакване относно нарушение при прилагането на закона да се изпрати в Градския съвет само за да бъде върнато обратно при полицейския комисар. Разбира се, нашето искане беше отхвърлено.

Ако АПА наистина иска откритост в науката, тогава организации като НАИТХ трябва да бъдат поканени да участват в дебата. Научната свобода изисква включването и на онези, които имат по-различно разбиране за значението и важността на човешката сексуалност. И все пак за родители, които търсят терапевт с такова мислене, може да е интересно да научат, че до момента вратата на АПА остава затворена по отношение на алтернативни гледни точки.

Самата природа е „хетеросексистка”

Не малък брой автори, предимно гей-активисти, заклеят терапията на смущения в половата идентичност и много от тях нападат лечението като „хетеросексистко”.¹⁸ В един смисъл, разбира се, те са прави, защото в самата си същност природата е „хетеросексистка”, т.е. пристрастна към хетеросексуалността, което е от жизненоважно значение за нашето оцеляване. Допълването между половете и хетеросексуалността са норма както в животинската, така и в човешката биология.

Но, изглежда, не всеки разбира това. Наскоро получих телефонно обаждане от продуцента на шоуто на *Опра*, с молба да участвам в предаване, посветено на гей-тийнейджърите. Казах му следното: „Аз не вярвам, че съществува нещо като гей-тийнейджър, макар че има хетеросексуални тийнейджъри, които имат хомосексуални чувства.”

От другата страна настъпи гробно мълчание. После той каза: „Добре, щом мислите че няма такова нещо като гей-тийнейджър, познавате ли друг психолог, който би дошъл в шоуто ни?”

Очевидно за продуцента не беше интересно защо аз не вярвам, че гей-тийнейджърите са отделна категория хора. Моето предварително допускане е, че всички хора по природа са хетеросексуални; някои хора обаче имат хомосексуален *проблем*. По-точно считам думата *хомосексуален* за съкращение на „хетеросексуален човек с хомосексуален проблем”.

Още един източник на объркване е употребата на термина „гей”. Винаги, когато изнасям реч, напомням на аудиторията, че съществува разлика между гей и хомосексуален. „Гей” е социополитически термин и той изразява положително идентифициране с влечението към хора от същия пол. Човек, наричащ себе си „гей”, вярва, че хомосексуалното влечение представя „кой е човекът” в самата му същност. Но да наречеш себе си „гей” е само един от многото възможни отговори на влечението към същия пол. Моите пациенти наистина могат да са хомосексуални, но те не са гейове. Те полагат усилия за развиване на своя хетеросексуален потенциал.

Какво в крайна сметка е психичното разстройство?

Психиатрията от доста време се е опитвала да дефинира термина „психично разстройство”. До ден-днешен не е намерена изчерпателна дефиниция.¹⁹

През последните години в списъка с психични разстройства е настъпило още по-голямо объркване. Не е изненадващо, че различни застъпнически групи са излезли с претенции, че психиатрите наричат „разстройство” повече състояния от необходимото.²⁰ Радикалните феминистки настояват, че мъжкият шовинизъм е психично заболяване; някои чернокожи психиатри

казват, че расизмът е разстройство; а някои гей-психиатри казват, че „хомофобията” трябва да се окачестви като разстройство!²¹

Науката може да предложи много полезна емпирична информация, която да помогне на хората да разрешат житейските си проблеми. В крайна сметка обаче тя не може да предложи чисто научни отговори на такива съществени въпроси като „Каква е целта на нашата сексуалност?” и „Възможно ли е хомосексуалността наистина да е същностна част от човешката идентичност?” Специалистите по социални науки Стюарт Кърк и Хърб Къчинс например искрено признават, че техните собствени възгледи по тези въпроси, както и възгледите на Американската психиатрична асоциация не са чисто научни, а всъщност са мнения, „обременени” от ценности. Те обаче изтъкват, че обикновеният човек неправилно гледа на психиатрията като нещо като неутрална „мъдрост на рационалното.”²²

Знанието за това „какво е” никога няма да може да даде отговор на въпроса „какво би трябвало да бъде”. Доктор Джефри Сатиноувър ни напомня, че това е основна слабост на психологията – тя е безсмислена без рамката на ценностите.²³

Трябва ли да считаме хомосексуалността за проблем на развитието?

Основните категории на АПА за дефиниране на психичен проблем са „страдание” и „неспособност”. Сред гейовете виждаме широко разпространена злоупотреба с наркотици; висок процент случаи на депресия, опити за самоубийство и сексуално пристрастяване; разрушителни болести, предавани по полов път. По тази логика възможно ли е тези негативни фактори, чиито ръст се увеличава, а не намалява в толериращи гей-обществата градове като Сан Франциско, да се определят като здравословни?

Често се е казвало, че трябва да обвиняваме натиска на обществото за по-високия процент психични проблеми в гей и лесбийските общества. Логично е да има известна доза истина в това твърдение, но дали това е цялата истина? Едно проучване било насочено към това да разбере дали страданието намалява в общества, където хомосексуалните се радват на по-голяма толерантност.²⁴ Изследователите сравнили толерантните към гейовете общества като Холандия и Дания, с тези, враждебно настроени към хомосексуалността. Проучването открило висок процент на страдание сред хомосексуалните във *всяка* култура, а не само в културите неодобряващи хомосексуалното поведение.

Проблемът с дефинирането на понятието „неспособност”

Нека разгледаме хомосексуалното състояние в контекста на критериите на АПА за дефиниране на разстройство. Без основополагаща философия, която да ни води обаче, ние ще видим, че откриваме повече въпроси, отколкото отговори. Същност значението на понятието „неспособност” само по себе си е обект на безкрайни спорове.

Репаративните терапевти изтъкват широко разпространения промискуитет в света на гейовете, използвайки това като доказателство, че в същността си хомосексуалността е нездрава. Гей-теоретиците отговарят на това, *дефинирайки промискуитета като нормален и здравословен за мъжете-гейове*. Активистът Габриел Ротело (считан от гей-общността за консервативен) казва следното: „Вярвам, че за много хора, промискуитетът може да бъде смислен, освобождаващ и забавен.”²⁵

Репаративните терапевти изтъкват и липсата на вярност, характерна за „посветените” гей-взаимоотношения и казват, че това е доказателство за емоционална неспособност.

В отговор на това гей-теоретиците рedefинират значението на понятието „посветени”. Двама гей-клиницисти например изучили 156 продължителни гей-взаимоотношения и установили, че *никога една такава двойка* не успява да запази сексуална вярънност повече от пет години. И така, изследователите *редефинирали самата моногамия като негативна*, казвайки, че тя означава сексуално „притежание” на партньора.²⁶

Свързан проблем: Трябва ли РПИ да остане разстройство?

Вярваме, че лечението на едно дете с разстройство на половата идентичност е оправдано поради няколко причини. Следният полезен списък е парафраза на възгледите, изразени от клиницистите Зукър и Брадли в книгата им: „Разстройство на половата идентичност и психосексуални проблеми при юношите и децата”:

1. РПИ е източник на стрес за детето. То е причина за лошата адаптация в един поведетерминиран свят. Обикновено детето преживява изолация от връстниците си, страдание и висока степен на вътрешно безпокойство при взаимодействието си със свят, който очаква поведение, съответстващо на пола ти.

2. РПИ е показателно за лоша адаптация на още по-дълбоко ниво. Вместо да е нещо естествено и свойствено, то вероятно е симптоматично за наличието на вътрешнопсихичен проблем.

3. РПИ е силен предвестник на бъдеща хомосексуалност, трансвестизъм или транссексуалност – състояния, от които много родители желаят да предпазят децата си.

Макар Зукър по-късно да променя възгледите си и да признава вероятността от съществуването на проблеми в мозъчното развитие на някои деца, той продължава да е убеден, че лечението на РПИ може да бъде ефективно.

Както вече споменахме, психиатричната професия е създавала вътрешно несъответствие, когато категоризира разстройството на половата идентичност като психично заболяване, а в същото време определя резултата от нея в зряла възраст (хомосексуалността) нещо нормално. Не е изненадващо, че гей-активистите казват: „Защо трябва прехомосексуалното дете да получава психиатрична диагноза, щом възрастният хомосексуален се смята за нормален?“ Този въпрос може да се зададе и по друг начин: „Как е възможно резултатът от диагностицирано *разстройство* в детството да се счита за *нормално* състояние в зряла възраст?“

Съвсем ясно, противоречивото мислене тук ни напомня, че психиатричната професия не съумява да формулира логично определение на концепцията за разстройство. Възползвайки се от това объркване, гей-активистите работят неуморно зад кулисите за премахването на диагнозата РПИ. Няма да е изненадващо, ако в все пак успеят за да направят.

Смущенията в половата идентичност са в основата на проблема с хомосексуалността

Именно чрез нашата мъжественост или женственост ние ставаме зрели индивиди. Това според нас е една от причините да виждаме толкова незряло поведение в гей-общността. При мъжете-гейове виждаме много прояви на сексуална импулсивност, нарцистично самовглъбяване, запленяване от външното и висок процент на пристрастяване към наркотиците и алкохола. При жените виждаме взаимоотношения на емоционална зависимост от типа „не мога да живея без теб“ и също толкова висок процент случаи на депресия и злоупотреба с наркотици. Без сигурното чувство за полава принадлежност е много трудно да се преодолеят ограниченията на юношеството и да се поеме по пътя на зрелостта.

Ако някой се съмнява, че изкривяването на половата идентичност стои в корена на проблема с хомосексуалността, един бърз преглед на написаното от гей-теоретиците бързо ще го потвърди. „Сложете край на системата на половете!“ е един от основните призови на гей-активизма. Един такъв пример дава психологът Дарил Бем, който дефинира идеята си за утопично общество, в което всеки потенциално може да бъде любовник на всеки и половата принадлежност няма да бъде от значение. Той описва „култура, която не е поляризирана от полове, която не отчуждава систематично своите деца от връстниците им от същия или от противоположния пол. Такива деца не израстват асексуални – по-скоро техните еротични и романтични предпочитания просто ще изкристализират около по-разнообразни и по-специфични атрибути. Джентълмените може все още да предпочитат блондинки, но някои от тези джентълмени (и някои дами) ще предпочитат блондинки от който и да е пол”.²⁷

Но вместо да стане част от така наречения „идеален“ свят, в който половете нямат значение, детето със смущения в половата идентичност трябва да навлезе в *реалния* свят, където половите различия са биологичен и житейски факт. Ако то не разбира половата идентичност, ще се почувства погрешно разбрано и на свой ред няма да разбере света. Всъщност има доказателства, че децата с РПИ срещат трудност при разпознаването на основните мъжко-женски категории.²⁸

Женственото момче страда дори в света на гейовете

Не е възможно да се преувеличи негативния социален ефект, който женствеността оказва върху едно момче. Състоянието причинява стрес, страдание, изолация и безмилостно отхвърляне от страна на връстниците. Женствените или полово-атипичните хомосексуални тийнеджъри са по-склонни от други

хомосексуални тийнейджъри да извършат самоубийство (виж глава 6).

Много експерти по психично здраве мислят, че нашето общество поддържа система на безсмислени полово-ролеви стереотипи. Те вярват, че тяхната работа като психотерапевти е да променят обществото по такъв начин, че то да започне да одобрява преминаващото границите на половете поведение и хомосексуалността. Но вярва ли самият гей-свят, че понятието „полова идентичност” е неуместно?

Мъжете-гейове обикновено се присмиват, че хетеросексуалните мъже имат „стеснена” представа за мъжествеността. Но въпреки цялата реторика по повод отхвърлянето на традиционните полови стереотипи, мъжествеността си остава идеал за гейовете. Много изследователи, някои от които гейове, отчитат това явление. Един от тях отбелязва, че мъжествеността е „най-желаното качество” сред мъжете-гейове. Същият изследовател казва, че женствените мъже се оценяват много по-ниско „от мъжествените хомосексуални”.²⁸

Следва наблюдението на специалист по социални науки, който изучавал общността от мъжете-гейове:

В света на гейовете мъжествеността е високо ценена стока, актив на сексуалния пазар... Ако съществува консенсус по някой въпрос, то това е, че мъжествеността е по-добра от женствеността. Ти трябва да бъдеш „мъж”, а не „женчо”. Типични са изказвания от рода на „Повдига ми се от тези госпожички”.

Това предпочитание към мъжественото включва не само областта на сексуалното привличане... в приятелските групи и гей-организациите, които съм проучвал... диференциацията на статуса... е тясно свързана със съотношението мъжественост-

*женственост, като най-мъжествените са най-близо да върха на йерархията.*³⁰

В едно от основните проучвания върху хомосексуалността, цитирано от гей-активистите като труд с епохално значение, изследователите Бел и Уайнбърг казват следното за мъжете-гейове: „Основното нещо, от което запитаните се интересуват по отношение на сексуалния партньор, е степента, до която той отговаря на стереотипния „образ за мъжественост“.”³¹

Политиката на консултантските гей-програми в училищата

Най-популярните про-гей училищни програми за консултиране, като „Проект 10” или „Проект дъга” допускат, че ако едно дете има хомосексуални чувства, то то със сигурност е гей.

Да предположим, че вашият син открие, че е привлечен от представители на своя пол. В това обръкване той отива за съвет при консултанта по „Проект дъга” в училище, който е гей. Той казва на сина си: „Със сигурност разбирам какво ти е. На твоята възраст имах същите чувства. Те показват, че си гей като мен. Между другото, не бива да казваш на родителите си. Те са хетеросексуални и няма да те разберат. Има пропаст между поколенията и вероятно те имат остарели възгледи.”

Повечето родители не знаят, че според повечето държавни закони това про-гей консултиране може да бъде извършено без родителско съгласие. Поради чувствата и влечението си този млад тийнейджър сега е „един от тях”. Непосредственият резултат е, че се създава голямо противопоставяне в семейството – „ние срещу тях.” Т.е. обръкването и консултантът от „Дъга” са „от тази страна”; майката и бащата на детето, обществото, религията и традиционните семейни ценности са „от другата страна”.

Националната асоциация за образование е учредила отбелязването на Месец на гейовете и лесбийките в историята като още един начин за пропагандиране на хомосексуалността като нещо нормално и здравословно. Някои велики и уважавани личности в историята несъмнено са се борили с хомосексуалността, но те не са смятали, че са „гей и горди от това“ (дори терминът „гей“ да е съществувал по онова време). Несъмнено много от тях са гледали на своите желаниа като на бедствие, с което трябва да се справят. Въпреки това НАО е решена да продължи да пропагандира хомосексуалността на тези личности като източник на вдъхновение за сексуално объркани деца.

Учебниците по юношеско развитие потвърждават, че известно сексуално експериментиране не е необичайно за тази възраст и че повечето тийнейджъри, които го правят, впоследствие се връщат към хетеросексуалността. Но истинската вреда е налице, когато младите мъже са насърчавани да сложат етикет „гей“ на тези юношески експерименти. Те откриват, че има цяла мрежа на подкрепа, която бързо ще ги включи в напълно нова социополитическа идентичност. Само допреди няколко години етикетът „гей“ не беше придружен от предварително подготвена членска карта.

Джо Далас е терапевт, който открито изказва позицията си срещу тези програми за сексуално образование. Самият той е живял няколко години като гей и от първа ръка е видял разрушителния ефект от това да насърчиш един объркан тийнейджър да възприема стил на живот, чиито последствия не може да схване напълно. Той казва: „Дори и в най-доброто обкръжение объркването в сексуалната идентичност е често срещано през юношеството. Тийнейджърите не трябва да бъдат подвеждани с преждевременни предположения каква е тяхната всъщност.“³²

Далас цитира Здравното проучване сред юношите в Минесота през 1992 г., което е направено сред 34 706 ученици и установило, че 25,9% от дванадесетгодишните не са сигурни дали са хомосексуални или хетеросексуални. Това разкрива уязвимостта и объркването, характерни за ранното юношество. „Следователно”, казва той „ако те бъдат насърчени през същите тези години на объркване да експериментират сексуално и ако ги учат, че всички форми на сексуално изразяване са допустими, и ако след това на родителите се каже: „Не се безпокойте, ние не ги агитираме – ако вашето дете не е гей, тези програми не могат да го направят гей”, може ли да се очаква, че те ще го повярват?”³³

Парадоксално е, че сексуалните чувства на тийнейджърите са най-силни, когато личната им идентичност е най-несигурна и крехка. Преждевременното определяне като „гей” през тези години може да има особено разрушителни последици, защото юношите не са достатъчно подготвени да вземат решения, носещи толкова важни и потенциално застрашаващи живота им последици.

Истината за Кинси

Учебната програма „Проект 10” е получила името си от твърдението, че 10% от населението са гейове. Тази цифра, пропагандирана в началото на 50-те години на ХХ век, е доказана като некоректна. Няколко скорошни обстойни проучвания са установили, че около 2% от населението е хомосексуално. (Ако се има предвид обаче ентузиазизираната подкрепа на хомосексуалния начин на живот от страна на педагогическите съветници, работещи сред сексуално объркани тийнейджъри, почти сигурно е, че тези 2% ще се увеличат в бъдеще.) Въпреки това старата цифра 10% е изиграла тактическа роля в защита на нормалността на хомосексуалността. „Използвахме тази

цифра, когато повечето гейове бяха напълно скрити”, искрено признава Том Стодарт, някогашен лидер на Фонда за защита на правата „Ламбда”, „за да се опитаме да създадем впечатление за нашата многочисленост.”³⁴

Преоценката на работата на Кинси (най-вече от доктор Джудит Райсман в нейната книга „Кинси, сексът и измамата”) предполага, че Алфред Кинси, източникът на информацията за тези 10%, е имал изгода да раздуе тази цифра в подкрепа на идеята за едно сексуално либерално общество. От времето на Кинси насам други проучвания за действителния процент на хомосексуалните показват много по-ниска цифра.

Оценявайки единайсет от най-подробните изследвания върху разпространението на хомосексуалността, достъпни през 2000 година, психолозите Стантън Джоунс и Марк Ярхаус стигат до заключението: „Процентът мъже, проявяващи устойчива и изключителна посветеност в хомосексуалната практика, със сигурност е по-малко от 3.”³⁵

„Народ” ли са хората с хомосексуална ориентация?

Основният фактор, превръщащ хомосексуалността в нещо нормално, е политическата тема, че „гей” обозначава клас хора, каквито са расите или етническите групи. Преди хомосексуалността се разглеждаше като психологично състояние, точка. Но откакто гейовете се самоопределиха като „народ”, тогава може да се говори за „изключване”, „дискриминация” и за нуждата от квоти за работа и жилища.

По същата логика трябва ли да наречем народ феминистките и членовете на Американския съюз за граждански свободи (АСГС)? Какво да кажем тогава за римокатолиците и баптистите? Дали идентифицирането ти с дадена група ти дава основание да искаш обществен статут като народ със специални права, квоти и привилегии?

Когато радиопсихологът доктор Лора Шлезинджър каза, че ако съществува ген на хомосексуалност, то той трябва да се счита за „биологична грешка”, нейните критици се хванаха за думите ѝ и заявявиха: „Д-р Шлезинджър ни нарече биологична грешка!”, тези активисти сметнаха, че тъй като те *са народ*, думите на доктор Шлезинджър всъщност са поставили под въпрос правото им да съществуват.

Междувременно, нека се върнем отново в училище и да отбележим промените в терминологията

Докато телевизионни шоу-програми като това на *Опра* са вдигнали знамето на политиката на активизма „да си гей е добро”, нека помислим за политическия активизъм, прокарван в училищата. В момента гей-активистите пропагандират учебните програми „Дъга” и „Безопасни училища” в името на толерантността и разнообразието, докато в часовете по здравно образование представят хомосексуалността в неутрални от гледна точка на ценностите термини и на учениците се казва, че всички форми на сексуално изразяване са нормални и здравословни. Голяма част от тези послания се представят като необходими, за да се предотврати омразата и насилието.

Размиването на *е и трябва да е* се подпомага от постепенната замяна в психологията на старата, морално заредена терминология. Думи като „извращение”, „сексуално малтретиране на дете”, „промискуитет” и „прелюбодейство” или са изчезнали, или бързо се изваждат от съвременните учебници по социални науки. На тяхното място учениците чуват нови, „дезинфекцирани” термини като следните по отношение на педофилията: „Секс между дете и възрастен”, „сексуални взаимоотношения с възрастово несъответствие” и „секс между поколенията”. Вместо термина „промискуитет” чувам термини

като „екстрадиадичен секс“*, „често сексуално излагане“, „отворени взаимоотношения“. Сякаш термин като „сексуално излагане“ по някакъв начин може да улови интимната страна на едно такова взаимоотношение!

Там, където видим такъв преход към неутрални термини, знаем, че чрез тези думи се предава философията „е“ е равно на „*трябва да бъде*“. И когато идеята, че „е“ е равно на „*трябва да бъде*“ пропие културата, можем да наречем това „философията на Опра“. Ето една група от хора, които разказват своите истории и интерпретацията на Опра е следната: „*Е, ето ги.*“ Тази философия на „каквото е, трябва да бъде“ започва своето действие, когато през 1973 г. гей-активистите отправят искането си към Американската психиатрична асоциация и продължава да прокарва посланията си чрез съвременните телевизионни програми.

Ето един пример от учебниците за „философията на Опра“. Националният специален отряд на гейовете и лесбийките (НСОГЛ) спонсорира конференция за студенти в колеж под надслов „Създаване на промяна“ и я описва в брошурата си по следния начин: „Публичният секс е реалност в живота на колежаните... Ние ще представим позитивен подход към секса, за да подпомогнем практични, неосъдителни решения.“³⁶ Разсъжденията на НСОГЛ са в следния смисъл: „Това явление *съществува*... и това е всичко, което трябва да знаем. Няма нужда да го оценяваме и разбираме.“ Вместо това НСОГЛ просто търси решения за начини „неосъдително“ (значи снизходително) да се реагира на публичния секс в общността на колежа. Те наричат това „позитивен подход към секса“.

Същата тази „секс-позитивна“ философия ръководи много лицензирани консултанти в тяхната практика. В клиничната литература някои гей-активисти буквално защитават публичния

*екстрадиадичен секс – секс извън диадата/ двойката – бел. ред.

секс, отворените взаимоотношения и груповия секс като добри стратегии за избягване на сексуалната скука. Един материал в защита на това се появи в списанието по психотерапия „Мрежа за семейна терапия“. Авторът казва много ясно, че той не „осъжда набожно“ сексуалността, а търси онова, което „помага“ за поддържането на взаимоотношенията между мъжете-гейове.³⁷

И с какво друго се занимават нашите млади хора? „Здравна криза на мъжете-гейове“ е фондация за безопасен секс, която публикува брошура, написана в услуга на гейовете и е насочена най-вече към тийнейджъри и младежи. Не е изненадващо, че когато поискахме разрешение да отпечатаме рисунките от графичното сексуално-образователно издание, те ни отказаха. Всъщност рисунките в брошурата са толкова извратени, че не бяха подходящи за отпечатване. Тя препоръчва „безопасни“ начини да се справиш с гротескни, неестествени и нехигиенични сексуални практики.

Понеже твоите ценности са различни

И така, като родител, който върви към успешното установяване на нормална хетеросексуална ориентация на детето си, трябва да разберете, че шумното, гласовито малцинство ще настоява, че сексуалната ориентация на вашето дете не би трябвало да ви интересува. Но малцинството не може да решава вместо вас.

В следващата глава от книгата, ще разгледаме транскриптите от някои сесии с родители на деца със смущения в половата идентичност, както и на един тийнейджър, който е обезпокоен от зараждащото се в него хомосексуално влечение. Ще ви предложим за насърчение и историята на един родител, който е отказал да се поддаде на внушението, че всички избори на сексуална ориентация са еднакво добри.

ИЗЦЕЛИТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС

*Татковци, прегръщайте своите синове. Ако не го направите,
един ден ще го направи друг мъж.*

ДОКТОР А. ДИЙН БЪРД, ПСИХОЛОГ

„Ако съм научил едно нещо като баща”, сподели един клиент, когото ще наричам Гордън, „то е, че всяко дете е различно.” Той седна на стола в кабинета ми и ме погледна с тъжно примирение.

Гордън беше успешен финансов анализатор и баща на четирима сина. Той ми каза: „Когато се оженихме с Глория, няхаме търпение да имаме семейство. Взаимоотношенията ми с моя баща не бяха особено добри и аз наистина исках близост.”

Първоначално двойката имала трима сина с малка разлика помежду им и всеки от тях боготворял баща си. Тогава се родил Джими.

Глория седеше във фотьойла до съпруга си и ме гледаше с тъжни, разтревожени очи. „Когато забременях с Джими, *много силно* исках да имам момиче. Джими щеше да бъде последното ни дете. Когато той се роди, бях разочарована до сълзи.”

Вероятно Джими и майка му несъзнателно бяха полагали усилие за поправяне на това разочарование, защото на 8-годишна възраст момчето беше станало най-близкият приятел на мама. Внимателно и нежно момче с дарба да свири на пиано, Джими

беше дете, което естествено се нагаждаше към мислите и чувствата на другите. До тази възраст той се беше научил да чете настроенята на майка си като книга, но в същото време нямаше нито едно момче за приятел. Всъщност той вече проявяваше признаци на прехомосексуално поведение. Наскоро Глория се беше разтревожила за нарастващата изолация и депресия на Джими. За разлика от него, по-големите му братя бяха щастливи и добре адаптирани към средата си.

Объркването в половата идентичност на Джими било забелязано за пръв път преди няколко години, когато започнал да си слага обиците на баба си и да опитва гримове и й. Златните и сребърните фиби на Глория били особено привлекателни за момчето и скоро той си изградил мнение за това какво харесва и какво не в женското облекло – всичко това се случило, преди да тръгне на училище. По онова време бил само на 4 години.

„Отнасях се към Джими, както с останалите си синове”, сподели Гордън. „Предполагам, че нещо не се получаваше помежду ни, защото той винаги приемаше критиките ми по погрешен начин. Отиваше в стаята си и отказваше да ми говори няколко дни наред.”

Като по-голям вече Джими проявявал много други обезпокоителни признаци – незрялост, развинуто въображение, което използвал като заместител на взаимоотношения с други хора. Той презрително отхвърлял атлетичните си по-големи братя и приятелите, които те си водели въщи. Гордън си спомни, че другите им трима сина винаги се втурвали да го посрещнат, когато се прибирал въщи, но не и Джими, който винаги се държал така, сякаш баща му не е важен за него.

В момента най-много тревоги на всички носеше въображаемият свят на Джими. Той имаше измислен живот, в който прекарваше часове наред в стаята си, рисувайки герои от

анимационни филми. Глория забелязала и друг обезпокоителен модел на поведение – винаги, когато Джими се разочаровал вследствие на болезнено събитие в живота си, той се оттеглял в своя свят и се преструвал на жена. Когато приятелят на един от братята му дошъл на гости и го подразнил и обидил той започнал да се държи дори още по-подчертано женствено.

Накрая Глория и Гордън се съгласиха да се опитат да направят нещо, за да помогнат на сина си. И те бяха последователни в изпълнението на своето решение – до такава степен, че след първия месец на семейна намеса едно от другите момчета, Тони, започнало да се оплаква, че се чувства пренебрегнато. За мен това означаваше, че родителите полагаха дори по-големи от необходимите усилия, за да изпълнят насоките ми. Аз предложих на Глория и Гордън да обяснят на Тони, че „цялото семейство трябва с общи усилия да помогне на Джими в неговия проблем, че е забравил, че е момче”. След това, въпреки първоначалните проблеми, Тони също започнал да помага на брат си.

Гордън съумя да разбере, че най-малкият му син от доста време се беше отчуждил от него. „Когато Джими беше малък, имах труден период. Отношенията в брака ни бяха обтегнати до крайност, а аз имах проблеми в работата. Предполагам, че не ми е било до това да общувам с темпераментно малко хлапе, което се нацупваше и се скриваше в стаята си винаги, когато му направех някаква забележка.”

Другите момчета правели точно обратното – винаги искали да си играят с татко и търсели неговото внимание. Гордън призна: „И така, аз оставих Джими да избере да *не* бъде с мен и, честно казано, си мислех следното: „*Е, ако Джими не иска да е около мен, това си е негов проблем.*”

Тогава аз обясних: „Следователно нашата стратегия е да направим точно обратното на това, което си правил досега. Това означава, Гордън, че трябва по-активно да се занимаваш с

Джими. Глория, ти ще трябва да се отдръпнеш малко. И цялото семейство трябва да положи заедно усилия, за да напомни на Джими, че да си момче е хубаво нещо.”

Моята стратегия за Джими беше да насърчавам Гордън да обръща на сина си по-специално внимание, да го взема на пазар със себе си и да играе с него игри, включващи физически контакт. Опитвам се да изостря чувствителността на бащите колко много най-обикновени възможности да използват, като например да излязат заедно, за да заредят колата и да позволят на момчето да държи маркуча за бензина. Всички тези наглед малки усилия са част от изграждането на връзката мъж-мъж, която полага основата за здраво взаимоотношение между баща и син.

Понякога Гордън кани Джими да отиде с него в задния двор и да му помогне в градинската работа или да подготвят заедно бербекюто. Гордън планира служебните си задължения така, че да си бъде вкъщи, когато Джими има уроци по пиано и не пропуска нито един от концертите му. Друг път той го взема на излет заедно с другите момчета, надявайки се изолацията и презрителното отношение към братята му да бъдат преодолені.

Първоначално Джими открито отхвърляше поканите на баща си. Когато Гордън го поканеше да отиде с него в офиса например, Джими отказваше без точно определена причина. Но когато взаимоотношенията с баща му станаха по-хармонични, Джими започна да се държи повече като момче и в училище момчетата все по-рядко го дразнеха и го вземаха за изкупителна жертва.

С моята подкрепа родителите на Джими решиха да го изпратят на едnodневен лагер за спортове без състезателен характер, в който се записват повече момчета, отколкото момичета. Глория, майката на Джими, положи специални усилия да помоли за помощ ръководителя на лагера – млад мъж, който беше готов да даде на Джими специалното мъжко внимание, от което той се нуждаеше.

Момчета като Джими трябва да усетят, че техните родители ги подкрепят и насърчават, без да имат осъдително или критично отношение. Например когато Джими бил на осем, той взел със себе си на училище една плюшена панда. По обяд Глория посетила игрището и видяла сина си да си играе сам, като се преструва че ѝ говори. На следния ден по настояване на Глория Гордън говорил със сина си: „Джими, момчетата на твоята възраст не носят плюшени животинки на училище. Но ти донесох нещо друго, което да вземеш със себе си.,, Той подал на Джими нов портативен компютър за игри, който той занесъл на следващия ден в училище. За негова изненада съучениците му го наобиколили и го молели да си поиграят и, разбира се, Джими бил включен в играта, защото играчката била негова.

В резултат от настойчивата намеса на родителите неподходящото за пола поведение на Джими постепенно намаляваше. Това се отнасяше не само за женствеността му, но също за изолацията от връстниците, общата незрялост и страха и отбягването на по-мъжествените момчета.

Гордън ми каза: „Трябва да призная, че когато Джими ме пренебрегва и се държи, сякаш не съм важен, това наранява егото ми и се изкушавам да се отдръпна. Толкова по-лесно е да се оттеглиш и да оставиш нещата такива, каквито са. Но тогава си припомням, че отношението на Джими към мен е просто защитна реакция. Отвъд цялото това отхвърлящо и презрително отношение той всъщност иска да се свърже с мен. Затова аз оставих настрана чувствата си и просто продължих да го търся. Направих пропуск, когато беше малък, но повече няма да оставям сина си да се отдалечава от мен.”

Предизвикателството на утвърждаването на мъжествеността

Както видяхме, смущенията в половата идентичност на момчетата всъщност се изразяват в отдръпване от предизвикателствата на мъжествеността. Много проучвания показват, че смущенията в половата идентичност са свързани и с други проблеми (както в случая на Джими) – обикновено включват отхвърляне на бащата от страна на момчето, социална изолация и компенсирание на реалността чрез живот в измислен свят. Успешното лечение помага на момчето да намери пътя си в свят, който е естествено разделен на мъже и жени. С всеотдайната помощ на двамата най-важни възрастни в живота му – майката и бащата, момчето със смущения в половата идентичност ще започне да изоставя тайнствения си измислен андрогинен свят и ще открие по-голямо удовлетворение да стане част от света на половете.

Като родител ти трябва да си сигурен, че намесата ти (с или без помощта на терапевт) е внимателна и позитивна, но ясна. Освен да отхвърлят нежеланото, характерно за другия пол поведение, родителите трябва да направят всичко възможно да утвърдят личната уникалност на детето. Това означава, че не бива да очаквате то да стане „стилизирано” момче или момиче, което проявява само типични за пола си интереси. Смесването на половете роли е допустимо до известна степен. Същевременно обаче здравата андрогинност може да се изгради върху първоначалната солидна основа на оригиналния пол на личността.

От изключителна важност е винаги с уважение да изслушвате детето си. Не го насилвайте да върши неща, които мрази. Не го карайте да влиза в роля, която го плаши. Не го принуждавайте да се срамува с опитите си да прикриете женствените му маниери. Процесът на промяна трябва да бъде постепенен, чрез

последователност от стъпки, придружавани от любящо одобрение.

Срамът може да окаже негативен ефект. „Алекс”, хомосексуален мъж, който се лекува при мен, си спомня следното:

Веднъж, когато бях на около 5 години, ми дадоха кутия с парфюми. Спомням си безброй малки бутилчици с различни парфюми в нещо като сандъче с много прегради. Мислех, че тази кутия е нещо наистина важно, и я носех навсякъде със себе си.

Спомням си как взех парфюмите, когато с татко отидохме на гости у роднини. Предполагам, че съм се вълнувал заради тях, защото си спомням, че ги показах на леля Маргарет. Тогавя тя ме погледна и каза нещо от рода на: „Какво правиш с тези парфюми? Ти да не си малка госпожичка?” Започнах да плача. Тя сигурно се почувства неудобно и веднага започна да ме утешава.

Не знам много за тази случка, но все още си я спомням. Привързаността ми към парфюмите не продължи много, но това беше нещо, което ме караше да се чувствам едновременно добре и зле.

Докато синът ви е още малък, може да е полезно да наблегнете на биологичните му особености – особено на факта, че има пенис и че това е естествена част от неговото тяло. Бащата трябва да взема активно участие в този процес. Според много бащи вземането на душ заедно със синовете им дава възможност за такива разговори. Бащите трябва да наблегнат, че тази анатомична особеност прави младежа „момче като всички останали момчета”. По-важното е, че наблягайки на факта, че то има мъжки гениталии (което прехомосексуалните момчета в ранна възраст подсъзнателно желаят да отрекат) силно ще разсеem всякакви фантазии, свързани с неговите женствени или андрогинни представи. Мъжкото тяло на момчето е реалност,

която безспорно доказва неговата мъжественост и неизбежно го отличава от майка му. Това е символ, че то всъщност е като татко.

Вземане на душ с татко

Вземането на душ заедно има потенциала да подсили идентифицирането на момчето с бащата и неговата мъжественост, както и със собствената му мъжка анатомия.

Доктор Джордж Рекърс, виден експерт в сферата на работа с деца със смущения в половата идентичност, дава подробни насоки как съвместното къпане на бащата и сина може да има положителен ефект. Доктор Рекърс казва: „Бащите не бива да реагират грубо или негативно, ако синът задава въпроси за пола и половата анатомия, докато са под душа заедно. На всеки такъв въпрос трябва да се отговаря с положително отношение, естествено и с интерес, като същевременно се поднася информация, подходяща за нивото на развитието на сина. Положителното, насърчаващо и одобрително отношение пази отворен пътя за разговори по тези толкова важни въпроси.”¹

На бащата трябва да се каже също, че е нормално, ако синът се вторачи в половите му органи или ако спонтанно протегне ръка да ги пипне. Ако това стане, бащата трябва да внимава да не го стресне или разстрои със своята реакция и в никакъв случай да не реагира негативно, грубо или санкциониращо спрямо сина си. Вместо това бащата трябва да каже нещо, с което да увери момчето, че и то ще има подобни полови органи, когато стане тийнейджър.

Ако момчето пипне интимните части на баща си, обикновено любопитството му се задоволява и то вероятно повече няма да прави това. Не е вероятно синът да продължава да ги докосва отново и често. Но ако той отново настоява да докосва пениса на баща си, доктор Рекърс съветва бащата да даде на сина

пренасочващи вниманието му инструкции, като например: „Ето, вземи тази кърпа и хубаво се избърши”, без директно да казва на сина си да не се фокусира повече върху гениталиите му.

Ако синът често докосва интимните части на баща си всеки път, когато се къпят заедно, доктор Рекърс съветва тези бащи да кажат: „Нямам нищо против да гледаш пениса ми, защото аз съм ти баща и да видиш как изглежда порасналият penis ще ти помогне да научиш как ще изглежда и твоето тяло. Но след като вече си го пипнал и си видял какво е, трябва да ти кажа, че ние мъжете не си пипаме penisите един на друг, освен когато лекар преглежда пациент или родител къпе малкото си момче или намазва интимните му части, защото има болка или сърбеж.” Нещо повече – бащата трябва да обясни, че когато едно момче докосва собствения си penis, трябва да го прави само насаме.

Доктор Рекърс описва едно трагично събитие, което травмирало малко момче и предизвикало характерно за другия пол поведение. Бащата излизал изпод душа и малкото му момче от любопитство протегнало ръка и докоснало пениса му. Бащата веднага му ударил шамар и го нарекъл „перверзник”. Оттогава нататък малкото момче започнало да проявява женствено поведение. Когато се къпело, то притискало пениса си между краката, за да изглежда като момиче и казвало на майка си, че не иска да има penis. Независимо от това, казва доктор Рекърс, ако във взаимоотношението баща-син има внимание и такт, „момчето ще е по-добре подготвено да се къпе с други мъже или да ползва съблекалнята в училище или в студентското общежитие.”

Освен че съветвам бащите да се къпят с малките си синове, аз ги моля да имат редовен агресивен физически контакт с момчетата си. Те могат да помогнат и като насърчават нападателно поведение и физическо изразяване на агресия. Така се атакува ролята на плахото „добро малко момче”, в което често

се превръща момчето със смущения в половата идентичност. Боричкането, закачките, „боят с татко” са начини, по които то може да открие своята физическа сила, да почувства мощта на тялото си и да установи контакт с този плашещ и тайнствен мъжки образ.

Важността на докосването

Без изключение моите възрастни хомосексуални пациенти описват болезнено отсъствие (най-често мъчителна празнота) на физически контакт с бащите им. Ричард Уайлър ни казва как тази липса на докосване може да доведе до трайна чувство на загуба:

Посланието на културата е ясно: истинските мъже не докосват. За съжаление, това табу често пъти става част от взаимоотношенията между бащи и синове дори когато синовете са още малки, както и между братя и близки приятели. Мъжете в нашата култура изглежда се страхуват да не бъдат възприети като хомосексуални или дори „да не направят” гей себе си или някой друг, ако го прегръщат или докосват.

Но те създават това, от което се страхуват: общество от момчета, лишени от докосване, които порастват с копнежа да бъдат прегръщани от мъж. Ако нуждата да бъдат докосвани и прегръщани не бъде посрещната в детството, тя просто не отминава от самосебе си, защото момчето е станало мъж. За нас това желание е толкова основно и така дълго отказвано, че понякога някои от нас търсят секс с мъж, когато всъщност имат нужда от прегръдка. Ние просто не знаем как по друг начин да получим несексуалното докосване, за което копнеехме.

Без това нормално докосване един млад мъж е много по-уязвим да се въвлече във взаимоотношения, които са неподходящи и дори нанасяващи. Уайлър продължава:

Не е изненадващо, че много от нас са били привлечени към дисфункционални или нездрави взаимоотношения още от ранното си детство. Ако сме успявали да намерим някакво подобие на любов и позитивно отношение, ние често сме се вкопчвали в него, без да мислим за последствията.

*Понякога ставаше дума за други мъже, които ни използваха за сексуално удоволствие или които ние използвахме, за да се почувстваме близки и обичани от някого.
(www.peoplecanchange.com)*

Спомняте ли си историята на олимпийския шампион по скокове във вода Грег Луганис, която разказахме в трета глава? Той бил самотно момче, погрешно разбирано и дразнено от съучениците си и изолирано от баща си. Не е изненадващо, че Луганис бил емоционално уязвим за вниманието на по-възрастните мъже, които срещал на брега. Той продължавал да се връща „там повече заради обичта и прегръдките, отколкото заради секса. Бях изгладнял за обич.”

Една важна задача на родителите е да насърчават момчето да изразява какво в действителност мисли и чувства. Тъй като знаем, че то вероятно се страхува да порасне и да се изправи пред предизвикателствата на мъжката роля, момчето трябва да бъде насърчавано да изрази гласно тези тревоги и да сподели своите представи за половете, които неизбежно ще бъдат изкривени. „Шон” например е женствено 7-годишно момче и баща му взе следното решение. „Ние няма да говорим за проблема на Шон, просто ще го подкрепяме и обичаме.” Тази стъпка е добро начало, но не е достатъчна. Родителите трябва да търсят възможности да изяснят различията между мъжете и жените. Задаването на въпроси като: „Какъв искаш да бъдеш, когато пораснеш?” и „Като кого искаш да бъдеш, когато пораснеш?” ще даде възможност да се коригира изкривяването, както и да се предложи подкрепа и позитивно отношение.

Ще бъде нужно също вие като родители постепенно да замените играчки, игри и дрехи, които подкрепят женствените фантазии на сина ви. Някои майки ми казват как тайно са махали определени предмети. Макар да разбирам тяхното раздражение и нуждата да имат бърз резултат, предлагам по-открит подход. Можете да насърчите момчето да участва в определянето на съдбата на тези предмети, като го помолите да реши кои от тях да подари на малки момиченца, които познава. Някои родители дори са направил и цял ритуал от това изхвърляне на женски играчки – чрез церемониално опаковане и изваждане на нещата, които после се дават на нуждаещо се съседче или роднина.

Церемонията на „сбогуването“ може да бъде полезна при малки деца. Вземете кутия, поставете куклата вътре, запечатайте я и кажете „Довиждане“, като в същото време признавате колко трудно е за момчето да даде тези играчки. Обяснете: „Сега татко ще ги занесе на едно малко момиченце в квартала, което няма кукли Барби, с които да си играе.“

За вашето дете е важно да преживее и изрази тази тъга и загуба. По-трудно ще е вероятно да изслушате със съчувствие тази болка, докато изхвърляте предметите. Церемонията на „сбогуването“ може да бъде трудна, но не бива да бъде травмираща. И вашето решение да я направите не бива да бъде импулсивно, а много добре обмислено. Готово ли е момчето да се раздели с тях? Може би всичко, от което се нуждае, е едно леко подбутване? Или тази церемония ще го остави да се чувства измамен и гневен? Ако е така, значи е твърде рано да се предприеме такова драматично действие.

Колко агресивна ще бъде тази коригираща намеса зависи от реакцията на вашето дете. Ако това предизвика у него отчуждение, депресия, гняв, разочарование или нервност, това е признак, че прибързвате. Една ентусиазирана двойка се надяваше да „коригира“ момчето си за една седмица. Резултатът от това

беше едно разтревожено и неспокойно дете. Драматичната и негативна промяна в настроението на момчето е показател, че не му е било дадено нужното време да се настрои към променените очаквания на родителите.

Някои родители предприемат обратния подход – те не се решават да започнат дори най-нормалните и разумни промени. Това колебание до голяма степен се дължи на смесените послания от културата и, както вече дискутирахме, от противоречивите съвети, които специалистите по детско развитие дават. Тези родители търсят ясно разрешение от специалист, който да каже на момчето нежно, но ясно: „Боби, никакви момичешки неща повече. Ти си твърде голям за такова момичешко поведение.” Те казват, че се страхуват да дискутират проблема със сина си, за да не наранят чувствата му.

Независимо от това най-ефективната намеса е родителският тим да предаде заедно деликатно, но постоянно и еднозначно послание: „Ти не си това – ти си момче”. Този вид лечение е нежен, грижовен и любящ и не бива да става изведнъж, но въпреки това е ясен и недвусмислен и което по-важно – това изисква единство между родителите, защото именно такъв подход има най-ефективен и дълготраен ефект.

Една майка сполучливо обобщава това: „Да помагам на сина си да преодолее женственото поведение е като да отглеждам рози. Не е много трудоемко, но се изисква постоянна и последователна грижа.”

Първата стъпка в изцелителния процес започва, когато родителите признаят наличието на проблем и после решат да работят заедно за разрешаването на затрудненията при детето. Втората стъпка е да предадат на детето идеята, че те като родители са посветени да му помагат и че промяната е необходима. Щом то веднъж разбере, че родителите като екип повече няма да толерират неподходящото за пола му поведение,

то ще започне да се адаптира. Предполага се, че това ясно (и често пъти неочаквано) послание обаче ще породи известен дискомфорт у него.

Фази в процеса на промяна

Основавайки се на моя клиничен опит с момчета със смущения в половата идентичност и техните родители, вярвам, че има четири фази в процеса на промяна: (1) съпротива, (2) явно подчинение, (3) тайна съпротива и (4) работен съюз между родител и дете. Ако вашият син проявява характерно за другия пол поведение, тези фази могат да ви послужат като най-обща схема, по която да проправите път за напредъка на вашето дете. Разбира се, както при всички теоретични конструкции, използвани за обяснението на сложни феномени, тези фази нямат ясни разделителни линии помежду си и се преливат една в друга по някакъв начин. Освен това детето може да се върне обратно в дадена фаза, преди да се придвижи към следващата. Тези стъпки обаче могат да дадат общи насоки.

Фаза 1: Съпротива. Объркано от новите ограничения, които му се налагат, вашето дете може да изрази гняв, болка и бунт. То осъзнава, че мама и татко повече няма да му позволяват да фантазира, че е жена, което досега му е носело удоволствие и утеха. Щом веднъж схване идеята, че повече няма да може да подхранва своя измислен образ за себе си, то може да оттегли любовта си, както и емоционално да се отчужди от вас. Момчетата с нонконформна полова идентичност са особено чувствителни, когато ги критикуват и предизвикват към промяна. Внимавайте да не бъдете прекалено взискателни и да не прекалявате със строгостта.

Можете да демонстрирате по-специално позитивно отношение с послания като: „Знаеш ли, ти си късметлия, че си се родил момче.” Подчертавайте и дори преувеличавайте различията

между момчета и момичета. Изтъквайте зараждащата се мъжка идентичност на момчето, като задавате следните въпроси: „За какво момиче ще се ожениш, когато пораснеш?“, „Какъв татко ще станеш, когато пораснеш?“ Като родители трябва да проявявате творчество при намирането на възможности да подчертаете различията между половете.

Фаза 2: Явно подчинение. С достатъчно нежно постоянство повечето родители скоро забелязват, че поне на пръв поглед синът им започва да се държи съобразно с новите им очаквания. Често промяната е толкова драматична, че родителите могат да се чудят: „Той наистина ли се променя или просто се опитва да ни угоди?“ Тъй като силно желае да ви направи щастливи, вашето дете може просто да имитира различно поведение, за да отговори на очакванията ви. Всъщност тези нови промени често са проява на външно подчинение без автентична вътрешна трансформация.

Но с времето, ако е достатъчно здраво свързан с вас, синът ви ще интегрира това поведение към своя аз-образ. Като негови родители вие сте най-важните хора в този свят и той ще трябва с неохота, но и с постоянство да изостави женствените си фантазии.”

Фаза 3: Тайна съпротива. Може би ще сте доволни от бързия отклик към вашата намеса. Но вероятно ще има и тайно връщане към женствено поведение, което бързо може да ви обезкуражи и да ви накара да си помислите, че опитите ви са били безплодни. За да избегнат разочарованието, съветвам родителите да очакват такива връщания назад. С други думи, нека те не ви изненадват.

Ето един модел на амбивалентно поведение:

Изглежда, че вашият 5-годишен син ви съдейства. Но един ден той отново започва да разнася онази кукла, може би и отново да си смуче пръста. Вие казвате: „Скъпи, нали говорихме за това?“

Той отговаря: „А?“

Вие казвате нежно: „Сине, знаеш, че говорихме за това – че си момче и че големите момчета не си играят с кукли. Сега остави куклата и си намери друга играчка.“

Трябва да сте подготвени, че след като момчето извърви две крачки напред, може да направи и една назад. В такива моменти родителите трябва да си припомнят, че нищо в тази вселена не се движи само по права линия, включително напредъка на техния син.

Вероятно ще забележите, че синът ви се връща към женственото поведение в моменти на спад в самочувствието си. Както забелязал един баща: „Когато синът ми се чувства зле, той се връща към женственото поведение.“ Когато той се чувства щастлив, жизнерадостен и добре приет от другите, най-често избягва такова поведение. Реалистично е да има прояви на регресивно поведение, когато момчето е уморено, болно, стресирано или е преживяло обезсърчение и отхвърляне. Женствеността е самоутешителна реакция срещу стреса.

След такава регресия родителите изразяват загриженост, че синът им явно „просто им угажда“ или „се стареа да ги направи щастливи, защото знае, че е важно за тях“. Те искат да знаят дали синът им се променя отвътре. Наистина промяната на половата идентичност е много повече от просто да *действаш* различно – тя изисква промяна на вътрешното усещане.

Семейството трябва сериозно да преоцени примерите за мъжко поведение, които момчето има. Ако бащата остава негативен модел (особено ако продължава да пренебрегва и наранява майката), детето може да започне да таи подсъзнателното усещане, че не е безопасно да се идентифицира с мъжествеността. В такива случаи момчето се нуждае от оръжието на женствеността, за да се защити, и промените най-вероятно няма да бъдат много дълбоки.

Наистина трябва да проявим разбиране към трудностите, с които се бори малкото момче. В него се разразява вътрешен конфликт. Както сподели едно момче: „Вътре в мен има две части, които се борят една с друга.”

Фаза 4: Работен съюз. Нищо не е по-удовлетворяващо за родителите от това да видят собствения си син да сътрудничи в процеса на промяна. Докато „Аарон”, едно малко момче със смущения в половата идентичност, гледало анимационен филм с привлекателна за него героиня, неговата майка имала рядката възможност да наблюдава вътрешния му конфликт:

Можях да видя, че Аарон наистина искаше да се слее с женския анимационен образ. Преди това, докато гледаше, той танцуваше из стаята като балерина.

До него стояха няколко фигурки от детски комплект на ферма и две коли. Можях да видя, как се опитва да отклони поглед от телевизора и да вземе една от фигурките. Опитваше се да преодолее изкушението да си фантазира, че е жена. Сърцето ми се съкруши, защото знаех точно какво чувства.

Във фазата на работния съюз вие не само ще забележите ново отношение на сътрудничество у сина си, но освен това той ще започне да изразява с думи вътрешната си борба. Една двойка ми каза, че малкият им син им доверил следното: „Трудно е да пораснеш.” Не забравяйте, че за тези деца, порастването е свързано с конфликт, защото означава да се изправят пред предизвикателството да бъдеш момче. И да *не* порасне става привлекателно за детето, защото му осигурява комфорта да си остане в женствената или андрогинна роля и често причината за прекалената интимност на взаимоотношението майка-син е, защото тя осигурява територия, където то да се скрие от света на мъжете.

Друго момче каза с очевидно разочарование: „Опитвам се да забравя за тях”, имайки предвид колекцията си от кукли Барби,

която е раздало. Майка му ми каза: „Той очевидно желае да се променя, макар да виждаме, че това го стресира.”

Ролята на психотерапевта

Тъй като родителите по съвсем естествени причини са твърде емоционално въвлечени и тясно свързани с детето си, често за тях самите е трудно да постоянстват в изпълнението на програмата за промяна. Винаги, когато е възможно, горещо им препоръчвам да намерят подходящ психотерапевт, който да им помага.

Професионален и споделящ вашите ценности и цели психотерапевт ще ви помогне, като, на първо място, ви образова, и на второ, коригира проблемните места в екипната ви работа като родители. Психотерапевтът може да забележи например, че вие не общувате ефективно с детето. Може да открие, че синът ви никога не споделя с вас за стреса и за вътрешния си конфликт, а просто изпълнява онова, което го молите. Терапевтът може да посочи, че майката и бащата предават различни (а може би и противоречиви и объркващи) послания относно половата идентичност.

Много важно е да има силен родителски екип, за да се коригира объркването в половата идентичност на момчето. Най-голямата увереност в промяната идва, когато и двамата родители са отдадени на постигането на целта. Фактите сочат, че ако само единият родител е посветен, положителният резултат е по-малко вероятен. Запомнете, няма такова нещо като неутрален член на родителската двойка. Пасивният родител се възприема от детето като даващ разрешение то да продължи с женственото си поведение и като противоречащ на посланието на активния родител.

При традиционното психиатричното лечение на прехомосексуалността детето се среща насаме с психотерапевта.

Родителите не участват в сесиите, а детето ходи при терапевта от два до пет пъти седмично в продължение на години. Това лечение е много скъпо и успехът е минимален. Вместо това, най-ефективно се оказва психотерапевтът да работи редовно с родителите, а не с детето. След няколко ежеседмични сесии терапевтът може да се среща с родителите само при нужда (може би веднъж месечно), за да им дава насоки и да наблюдава напредъка на момчето. Обикновено е необходимо той да се срещне с момчето само за първоначална преценка, а след това само от време-навреме.

Често пъти откривам, че професионалната ми подкрепа и съвети само потвърждават онова, което родителите интуитивно знаят. В сърцата си те силно усещат, че нещо не е наред с детето им, но се нуждаят от разрешение да се намесят. Повечето майки ясно осъзнават, че бащата на момчето трябва да участва активно и че неговото отдръпване засилва проблемите на сина им.

Но, както вече дискутирахме в последната глава, родителите често се объркват от противоречивите послания на медиите и на някои специалисти по отглеждане на деца. Тези родители се нуждаят от квалифициран терапевт, който ще ги подкрепи, а не от такъв, чиито идеи за половата идентичност са неуместни. Терапевтът трябва да подготви детето за живот в свят на половете, както и да намали вероятността от по-нататъшно развитие на хомосексуалност.

Безусловна любов

Една от най-важните отговорности на терапевта е да научи родителите как да демонстрират неодобрение към женственото *поведение*, без да изказват или изразяват неодобрение към самото *дете*. Терапевтът помага на родителите да предават ясни послания към момчето, че неговото женствено поведение е неприемливо, и същевременно нежно, но твърдо да отхвърлят

такова поведение. Но в същото време синът им не бива да преживява очакванията на родителите си като дълбока лична критика и отхвърляне спрямо самия него.

Докато работите върху тези проблеми с вашия син (или дъщеря), непременно ще се намери някой да ви каже, че здравата личност не е с тясно скроена полова идентичност и че тя трябва да включва аспекти и на мъжествеността и на женствеността.

Този популярен възглед до известна степен е придобил известност от работата на психоаналитика Карл Густав Юнг, съвременник на Фройд. Юнг вярвал, че пътят към зрелостта изисква интегриране на качества на противоположния пол. В това, разбира се, има известна доза истина – ние растем, като интегрираме емоционални характеристики на противоположния пол, но това може да се постигне едва *след* като индивидът е получил сигурна идентификация със своя собствен биологичен пол. При подобно интегриране никога не бива да се прави компромис с постигането на съответна полова идентичност.

Популярна погрешна интерпретация на този принцип се вижда, когато родителите подкрепят размиването на половите роли при децата си. Някои споделящ вашите ценности свободни майки казват, че с голямо удоволствие приемат момчетата им да носят рокли или да кърмят бебета и нямат никакъв проблем, когато дъщерите им твърдо отказват да облекат рокля. Но това е сериозна грешка. Глупаво е да насърчавате сина си да интегрира женски качества, преди да е изградил мъжката си полова идентичност. И със сигурност не е мъдро да подкрепяте дъщеря си, когато тя отхвърля всички женски неща.

Измерване на успеха

Успешното лечение на объркването на половата идентичност би трябвало да разреши появите на характерното за другия пол поведение, да подобри взаимоотношението с връстниците и в

крайна сметка да понижи нивото на стрес в живота на детето. Целта на лечението е да намали усещането на момчето, че то е различно и някак си по-нисше от другите момчета. Това ще увеличи възможността вашето дете да развие нормална хетеросексуална ориентация.

За да проверите доколко сте напреднали, обърнете внимание на следните маркери за успех при лечението на момчета със смущения в половата идентичност:

1. Намаляване на женствеността. Родителите забелязват намаляване на поведение, което преди това ги е безпокояло. Целта е да се наблюдават все по-малко момичешки занимания и маниери.

2. Повишена самооценка. Родителите забелязват, че техният син очевидно им цялостно по-положителен аз-образ. Той изглежда горд, че е преодолел трудни лични предизвикателства. Родителите забелязват, че детето им има по-сигурно усещане за това е кое е то.

3. Повишена зрялост. Родителите описват по-щастливо, по-уверено в себе си дете, което се държи естествено. Една майка, търсейки сякаш правилната дума каза следното: „Той изглежда по-...истински.“ Момчето беше станало по-малко затворено, стеснително и вгълбено в себе си. То беше започнало да проявява повече емоционална свързаност с другите и адекватни реакции в общуването.

4. Намаляване на тревожността или депресията. Изследователите са установили връзка между женствеността при момчетата и по-високо от нормалното ниво на тревожност или депресия.² Родителите забелязват, че когато техният син разреши конфликта в половата си идентичност, той става по-малко нервен и като цяло се безпокои по-малко за дребни неща. По-доброто приспособяване към компанията на другите момчета

намалява свързаните с това симптоми на безпокойство и депресия.

5. Популярност сред другите момчета. Наблюденията показват, че най-общо момчетата, които имат качества на „истинско момче”, са по-популярни от онези, чието поведение е по-малко мъжествено. (Този сценарий не важи до такава степен за момичетата.) Мъжествените момчета е по-вероятно да имат добри приятелства с други момчета, отколкото женствените момчета. Момчета, страдащи от проблеми на половата идентичност, често стават жертви на изключителна жестокост от страна на връстниците си-момчета. Моят клиничен опит е доказал, че е по-вероятно женствените момчета да бъдат малтретирани от сексуален маниак, тъй като той осъзнава, че лишеното от внимание и отхвърлено от връстниците си момче е по-лесна мишена за него.

6. Намаляване на проблемите в поведението. Докато повечето прехомосексуални момчета са покорни „добри малки момчета”, малък процент от тях са открито противопоставящи се. И в двата случая, когато се инкорпорира съответната полова идентичност, родителите, учителите и останалите възрастни забелязват повече прояви на общителност в поведението на детето. Те виждат по-малко изблици на гняв и други емоции и по-малко прояви на отдръпване вътре в себе си.

7. По-добри взаимоотношения с татко. Родителите съобщават, че синът спонтанно търси повече баща си, иска да бъде с него и се радва на компанията му.

8. „Щастливо, че е момче.” Родителите разбират, че синът им се гордее, че е момче, че прави неща като другите момчета и че ги прави добре. Това впоследствие ще му даде чувството на удовлетворение, че е част от групата.

Доктор Джордж Рекърс, виден изследовател на разстройството на половата идентичност при децата, описва

резултатите от лечението на повече от 50 деца с РПИ и изказва предположението, че при тях успешно е постигната промяна в половата идентичност. Рекърс е убеден, че поради превантивното лечение развитието на „трансвестизъм, транссексуалност и някои форми на хомосексуалност наистина са били предотвратени.”³

Доктор Зукър и доктор Брадли също вярват, че лечението на конфликти в половата идентичност може да бъде успешно:

Нашият опит показва, че значителен брой деца и техните семейства постигат голяма промяна. В тези случаи разстройствата в половата идентичност напълно се разрешават и нищо в поведението или фантазиите на децата не предполага да има проблеми с половата идентичност...

*Като се вземе предвид всичко това, ние подкрепяме позицията, че клиницистът трябва да е оптимистично, а не nihilистично настроен относно възможността да помогне на децата да станат по-сигурни в половата си идентичност.*⁴

Други изследователи, които съобщават за успешна работа с женствени момчета, споделят, че ефективното лечение помага на децата сами да разберат мотивите за характерното за другия пол поведение и подсилва признаците за развиващата се на мъжественост. Техният подход, както и нашият, препоръчва да се потърси терапевт с пол като този на детето, който ще подкрепя намесата на бащата. Те също въвличат в лечението семейството на момчето и привличат помощта на връстниците му.

Да проследим процеса на промяната

Искаме да споделим резултатите от лечението на деца с разстойства в половата идентичност като ви предоставим транскриптите от няколко реални случая. Не са подбрани защото са успешни – всъщност те по-скоро са типични примери за истории на семейства, които са преживявали реален успех, както и някои разочарования. Всички примери са за момчета, чието

объркване в половата идентичност най-вероятно би привлякло вниманието на родителите.

Надяваме се, че докато четете, ще намерите база за сравнение, въз основа на която да проследите състоянието и напредъка на вашия собствен син. Всички тези момчета първоначално бяха доведени в моя офис поради объркване в половата идентичност. Техните родители се върнаха за оценка на резултатите няколко години след завършване на лечението на синовете им.

Запомнете, че целта на лечението е да се намали чувството на момчето, че е различно и някак по-нисше от другите момчета. Това ще увеличи възможността детето да развие нормална хетеросексуална ориентация, макар че най-вероятно след лечението ще минат едно или две десетилетия, преди да се разбере каква е сексуалната ориентация на детето.

Продължаващата нужда от себеутвърждаване:

„Томи”

Следва транскрипт на интервю с майката на момче с объркване в половата идентичност няколко години след края на лечението му. Това момче беше преживяло значително подобрене, що се отнася до проявите на женствено поведение, и сега то се чувства много по-добре. Все още обаче има някои проблеми във взаимоотношенията и в самооценката му, защото Томи продължава да изпада в пасивната роля както в отношенията с момчетата, така и с момичетата.

Д-р Н.: Изминаха четири години от последното ви идване в моя офис. Как е синът ви?

Майката: Като цяло Томи се чувства много по-добре. Той е по-малко потиснат и не бих го нарекла женствен.

Д-р Н.: *А какво ще кажете за популярността му сред другите момчета?*

Майката: *За съжаление, това не се е променило особено.*

Д-р Н.: *Не се е увеличила?*

Майката: *Не. Проблемът е, че той се е отказал да опитва с някои деца, с които е пробвал да се сприятели, но те не са откликнали. Просто спря да им се обажда и да им говори в училище. Той има такава склонност – просто да се предава, когато е обезсърчен.*

Д-р Н.: *Има ли близки приятели?*

Майката: *Ами Мариан, момичето в края на улицата. Те все още са добри приятели. Благодаря на Бога, че не са така привързани, както преди, когато през цялото време искаха да са заедно.*

Д-р Н.: *Правилно. Спомням си, че когато Томи се държеше като момиче, прекарваше много време с нея.*

Майката: *Да. Той оставяше Мариан да му бъде като „майка“ и да го командва. И приемаше нейното отношение въпреки начина, по който тя се държеше към него – караше го да ходи, където тя поиска. По онова време не осъзнавах, че това взаимоотношение не е полезно за него.*

Д-р Н.: *А какво става с приятелствата с момчета?*

Майката: *Има си най-добър приятел, но в действителност не виждам такава близост, каквато бих искала, макар че и момчето смята сина ми за свой най-добър приятел. Но когато са заедно, Томи не говори много. Виждам, че е доста мълчалив. Другото момче е нещо като лидер и винаги казва: „Аз съм най-великият, аз съм най-добрият.“*

Ясно е, че макар женствеността да е изчезнала, Томи все още се нуждае от помощ по отношение на склонността си да влиза във взаимоотношения, в които другите доминират над него. Предложих на майка му да го включи в клуб за доброволци,

където да има лидерски функции, когато помага на други по-малки момчета. Така ще се увеличи неговата самоувереност и ще утвърди себе си. Може да му бъде от полза и терапия с мъж-терапевт.

Татко е приет като любящ съветник: „Тим”

Бащата на Тим се е научил, че неговият син с крехка полова идентичност се нуждае от специално внимание и откакто му дава това внимание, момчето бележи значителен напредък.

***Бащата:** През последната година наблюдавам и се опитвам да следя наистина отблизо как Тим се държи с връстниците си (момчета и момичета), както и всички други социални аспекти от живота му. В неговото училище имаше организирана игра за петите класове и аз помогнах за построяването на конструкцията, необходима за провеждането ѝ. Взех Тим с мен и се включихме в строителните работи с заедно с някои от другите бащи и техните синове. Това беше удоволствие и за двамата ни. В миналото съм се опитвал да го правя, но Тим не проявяваше интерес. Мисля, че за него това беше въпрос на самоувереност, която не можеше да поддържа сам.*

***Майката:** Само искам да кажа нещо, Джак. Мисля, че при нашия син беше нещо повече от това. Тим активно отхвърляше теб и всичко, свързано с теб.*

***Д-р Н.:** Но това е защитна реакция срещу чувството за малоценност. В основата си неговото отношение на превъзходство беше прикритие за чувството му за малоценност.*

***Бащата:** Мисля, че сте прав. Той си мислеше: „Ако приема татко, такъв, какъвто е, тогава трябва да приема факта, че може да не успее да живее според неговите изисквания. Но сега мога да започна да се стремя да бъда повече като него; наистина е нещо, което мога да постигна.” Виждам това да се проявява все повече в различните аспекти на*

взаимоотношенията ми със сина ни. Сега с него си говорим за неща, за които ако бяхме говорили само преди една година, той щеше да заеме много по-отбранителна позиция и буквално щеше да се „капсулира“.

Д-р Н.: Това е отношение, което се пренася и в живота на възрастния. Както виждаме в гей-литературата, много мъже-гейове казват, че хомосексуалността ги поставя едно стъпало над средностатистическия мъж. Те са творците, те са чувствителните хора, а средностатистическият мъж е просто работник. Но парадоксалното е, че те са привлечени сексуално точно към онзи тип мъж, който презират. Това е защитна реакция, която води началото си от болезнените преживявания с връстниците в детството, с които вашият син се е борил. Така че вие сте се опитали да изясните, че той е част от средата на момчетата и че отговаря на изискванията.

Бащата: Точно така. Мисля, че трябва да го пазим именно от това ниско самочувствие, че не отговаря на изискванията на света на мъжете. Но преди Тим не искаше да ми се довери. Според мен си мислеше, че ако го направи и бъде откровен за своята гледна точка, той или ще реши, че го отхвърляме („Ето ги пак, те в действителност не се интересуват от мен“), или ще си помисли: „Те в действителност не разбират какво се опитвам да им кажа.“

Научих се, че когато Тим се отвори и иска да говори, по-добре да внимавам какво иска да каже. Това не е време да си чета вестника или да гледам нещо интересно по телевизията. Научих, че е по-добре да спра онова, което върши, и да го слушам. Защото ако не го направя, той веднага го приема като повод да се затвори отново.

Сега той идва при мен и ме пита: „Добре ли е да направя това?“ С други думи, той всъщност иска да знае как би постъпил един мъж. Отделям време да му обясня защо ако ще прави това с приятелите си, по-добре да не го прави по този начин, ако иска да бъде приет от връстниците си в училище. „Стой настрана

от всички тези момичешки неща.” Когато му говоря така, усещам връзка между нас. Мога да почувствам как ме гледа в очите и казва: „Добре, татко, ще се опитам.”

Преди не съм говорил направо и не съм му казвал защо е имал толкова много проблеми с момчетата в училище. Сега се отнасям към него с любов, едновременно като наставник и баща и казвам: „Ако искаш да живееш без сътресения и болка, има някои неща, които са правилни и други, които не са. Определено поведение ще ти донесе само главоболия.”

Вече не виждам онази вятърничавост и лекомислие. Все повече и повече виждам пред себе си един зрял млад мъж, какъвто съм очаквал да видя до този момент. Това е като да вземеш книга и да обръщаш страница след страница и да си казваш: „Еха!” Той все повече се променя към добро.

Разбира се, истинската промяна за Тим не е само въпрос на промяна на женствените маниери, а да изгради друг образ пред света, неговите връстници-момчета да се отнасят различно към него и постепенно Тим в действителност да започне да променя усещането си за себе си.

Усилието на бащата да изцели взаимоотношението: „Евън”

Този разговор е с бащата на Евън, който е имал сексуален контакт с педагогически съветник преди три години, когато е бил на 13.

Д-р Н.: Когато Евън беше дете, изглеждаше ли по-различен от другите ви синове?

Бащата: Разбира се. Отрано забелязах играчките, които си избираше. Той беше много артистично, общително и емоционално дете. За нас беше нашият творчески настроен и чувствителен син. Когато порасна малко, започнахме да забелязваме влечението му към неща, които нашата култура не счита за мъжки.

Д-р Н.: Това разтревожи ли ви?

Бащата: *Не, наистина, защото в рода ни има много творчески личности и си помислих, че ще бъде като някой от тях. Никога в представите ми синът ми не е бил тип мачо и особено атлетичен. Много по-късно обаче, когато с приближаване на пубертета започна да проявява интерес към гей-неща, установих, че с този свой син трябва да се държа различно.*

Д-р Н.: *Какво бихте направили по по-различен начин?*

Бащата: *Бих бил по-малко критичен и придирчив за дреболиите. Не успях да накарам сина си да направи определени неща дори когато беше още в детската градина. Евън много се стресираще от критично отношение. С другите ми синове не беше така. И това създаде пропаст в нашите взаимоотношения, която не изчезна в продължение на много години.*

Срам ме е да призная, че ми отне толкова много време да разбера, че отношението от типа „вземи се в ръце” не беше ефективно при сина ми. Евън, може би повече от останалите момчета, имаше нужда да види, че татко е мъж със сърце, който може да плаче, готов е да изслушва другия и да му каже: „Нека поговорим как се чувстваш”, вместо да каже: „Сине, по-добре да ми кажеш за това, и то веднага!”

Д-р Н.: *Какви са надеждите ви за живота на вашия син?*

Бащата: *Преди всичко се надявам синът ми да намери мир и да се научи да бъде по-щастлив с това, което е. Какъвто и смут и объркване да преживява днес, надявам се, че ще бъде здрав в смисъла, в който той се вижда като здрав. И тъй като семейството ни е християнско, надявам се също да намери Бог.*

Д-р Н.: *Но какво ще стане, ако някой ден дойде при вас и каже: „Мамо и татко, опитах, но не мога да се променя: аз съм гей.” Какво бихте направили?*

Бащата: *Ами, това би било много болезнено за мен, но, разбира се, ще продължа да го обичам.*

Д-р Н.: *Ще продължите ли да поддържате взаимоотношение с него?*

Бацата: Абсолютно. Как мога да спра? Той е наш син.

Д-р Н.: Точно така. Те винаги ще бъдат наши деца...

Бацата: Напоследък многократно сме имали случаи, когато сме плакали заедно и Евън е откривал сърцето си пред мен какво всъщност се случва в живота му. Слушайки го, разбрах, че много от нещата, които правех поради любов, той ги беше интерпретирал като критично отношение.

Д-р Н.: Кое ви убеди, че нещо не е наред?

Бацата: Когато навлезе в тийнейджърските години, беше очевидно, че страда. Той гледаше на себе си като на дефектен и недостоен да бъде обичан и не се чувстваше комфортно такъв, какъвто е. После се случи сексуалният инцидент със съветника, който наистина беше зов за пробуждане. Опитвайки се да се приближи до сина си, можех да видя колко трудно е да го убедя за любовта и искрената загриженост, които изпитвам към него. Той сякаш не можеше да го повярва.

Д-р Н.: Значи той не можеще да приеме думите ви за истина?

Бацата: Не, и ние сме плакали заедно неведнъж.

Д-р Н.: Трябва да е било много трудно.

Бацата: Толкова е болезнено да чуеш с какво се е борил синът ти. Иска ти се да заличиш цялата болка, лошите спомени, грешките, които виждаш – просто да ги изтриеш.

Д-р Н.: Има толкова много неща, които всички ние, родителите, бихме искали просто да върнем назад, нали?

Бацата: Но сега Евън и аз можем да говорим за всичко това, особено когато се чувства отчаян и изпитва болка. Сега през по-голямата част от времето аз не давам съвет, нито се опитвам да разреши проблема. Просто слушам и го оставям да ме залее с всичките си чувства, с гнева си и аз просто да приема гнева, а не да се защитавам от него.

Д-р Н.: Какъв съвет бихте дали на другите бащи на тийнейджъри?

Бащата: Ние имахме щастието синът ни да не иска да бъде гей. Това доста променя нещата. Но вече няколко години след инцидента със сексуалното малтретиране ние осъзнаваме, че няма бързи решения.

Д-р Н.: Нищо не се променя за една нощ.

Бащата: Така е, ще има дни, в които ще си казваш: „Нищо не помага, той не се променя”, и други дни, когато си сигурен, че проблемът е напълно разрешен. В такива дни ти ще си кажеш: „Това вече ще има ефект, благодаря Ти, Господи! Ще имам хетеросексуално дете.” Затова казвам на родителите: „Знайте, че това е дълъг път и може би, преди да видите подобрение, ще стане дори по-болезнено.”

Но като се върна назад, си давам сметка, че това не е само една корекция на маниерите. Не става дума просто за: „Иска ми се Евън да не ходи по този начин”, или „Иска ми се да не маха с ръка така.”

Д-р Н.: Разбира се. Наистина става дума за много повече от това детето ви просто да се представи добре пред света.

Бащата: Всъщност целта е да се помогне на Евън да бъде щастлив и в крайна сметка да се чувства удобно и да е в мир със себе си. Той разбира избора, пред който е изправен, но не желае да бъде гей. Моето взаимоотношение с него вече е далеч по-добро. Вярвам, че сега можем да имаме увереността, че сме направили всичко възможно, за да положим правилните основи.

Пасивният баща: „Саймън”

Пет години след като родителите на Саймън предприели стъпки за промяна, той се отказал от женствеността си. Майка му казва, че той вече се справя добре в училище и е станал по-зрял. Меланхоличното му настроение е назад в миналото и изглежда сякаш проблемите с половата му идентичност са разрешени. Бащата на Саймън обаче е направил някои пропуски и, подобно

на Томи, това момче също продължава да се бори за нормално самочувствие.

Д-р Н.: *Госпожо Мартин, на колко години е синът ви сега?*

Майката: *Саймън в момента е на 12 години.*

Д-р Н.: *Мислите ли, че има намаляване на проявите на женствено поведение?*

Майката: *Напълно. Напълно са изчезнали. Когато беше по-малък, виждах начина на обличане и женствените маниери, танцуването. Опитвам се да си ги спомня, но беше толкова отдавна.*

Д-р Н.: *Какво ще кажете за отстояването на собствените му права?*

Майката: *Той не е точно агресивен, защото не е такъв по природа, но имаше треньори, които бяха много позитивно настроени към него и продължават да изграждат самочувствието му и да му вдъхват повече увереност. Опитах се аз да му избира подходящи треньори и поисках да го включат в точно определени отбори.*

Д-р Н.: *Мислите ли, че тревожността и депресивността на Саймън са намалели?*

Майката: *Абсолютно. Не забелязвам такива признаци.*

Д-р Н.: *Как беше преди това?*

Майката: *Спомням си, че преди години определено виждах безпокойство у него. Беше особено силно, когато отиваше на училище с други момчета и момичета. Тогава именно забелязах, че има проблеми, когато се среща с други деца. Той плачеше, липсваше му увереност и искаше да си остане въщи с мен.*

Д-р Н.: *Сега има ли по-добро самочувствие отпреди?*

Майката: *Знам, че синът ми чувства увереност в определени области. Например когато стане въпрос за учебния материал, той е много по-добър от другите деца. В бележника си има най-вече шестцици. И повече не виждам бебешко поведение,*

макар че от време-навреме чувам да говори „бебешки“ и трябва да му напомням да спре. А що се отнася до зрелостта, той проявява чувство за отговорност и е винаги точен, когато отиваме някъде.

Д-р Н.: Не си спомням никакви поведенчески проблеми при Саймън в миналото. Проявявало ли се е нещо след това?

Майката: Не, той винаги е бил добър. Мисля, че той е изключително интелигентен, защото винаги проявява някакво спокойствие и разумност. Докато другите деца правят някакви пакости, Саймън просто попива още и още знания.

Д-р Н.: А какво ще кажете за приятелите му сред момчетата?

Майката: Сега много момчета му се обаждат, за да го питат за домашните, и знам, че той общува с тях и усеща, че го харесват. Но все пак смятам, че понеже няма добро телосложение, могат да се видят признаци, че няма много високо самочувствие. Но макар да го харесват, според мен все още е самотен, макар че обядва с момчетата и спортува. Не е супер атлет, но се справя добре. Треньорът му казва, че знае как трябва да станат нещата и че постепенно всичко ще си дойде на мястото.

Д-р Н.: Какви са взаимоотношенията на Саймън с баща му?

Майката: Не особено добри. Съпругът ми не научи нищо. Той се кара на Саймън и виждам как това наранява чувствата на сина ми. След това той си отива в стаята и не вижда баща си в продължение на няколко дни. Съпругът ми трябва да разбере, че това е проблем, но той не иска. Липсва му разбиране, състрадание или каквото и да е то.

Д-р Н.: Той наблюдава ли го? Знае ли, че има проблем?

Майката: Не мисля.

Д-р Н.: И така, той дори не забелязва. Нека изясня следното: понякога баща му му се кара и реакцията на Саймън е да се отдръпне и понякога да избягва баща си в продължение на дни.

И баща му или не забелязва това, или по някаква причина не желае да направи усилие и да се свърже с момчето?

Майката: *Да. Според мен това е липса на състрадание. Като майка първият ми инстинкт е да защитя децата си. Затова сме имали проблеми в брака си. И сега сме стигнали до такова положение, че аз повече не си правя труда да напомням на моя съпруг за Саймън. Спорили сме по този въпрос и това е нанесло поражение на брака ни.*

Д-р Н.: *И така, ако вие не го подсещате ...*

Майката: *Всички ще си стоим вкъщи до края на живота си, без да направим каквото и да било. Единственото, което съпругът ми би направил заедно с децата, е да гледа телевизия, и то онова, което той иска. Съпругът ми наистина е много инфантилен.*

Майката на Саймън е работила усърдно със сина си, но момчето все още се нуждае от идентификация с ролеви модел, по възможност на мъж-роднина, който да заеме мястото на абдикирания баща.

Любящото внимание на таткото дава резултати: „Брайън”

Родителите на Брайън забелязват, че той преживява позитивна промяна, когато баща му го търси. Ключът е постоянство.

Д-р Н.: *Госпожо Джоунс, на колко години е Брайън? Бяхте тук преди четири години.*

Майката: *В момента е на десет.*

Д-р Н.: *Как бихте оценили намаляването на проявите на женствено поведение? Има ли промени в тази област?*

Майката: *Да, големи. Все още има някои женствени жестове. От четиримата ми сина той е най-женствен. Но вече спря да прави, както той ги нарича, „момичешки избори”. Ние наричаме това „да си здрав” или „да действаш като момче”. Мисля, че*

все още преживява вътрешни борби, понякога те се проявяват в неговите жестове, в езика на тялото му. Трябва често да му напомням. Но забелязвам, че изборите, които прави, са все подходящи за пола му и аз наблюдавам този прогрес от две години насам.

Д-р Н.: Мислите ли, че той се променя, защото знае, че няма да го одобрит, ако не го направи, или защото наистина вече губи интерес да се държи по този начин?

Майката: Не съм видяла нещо неприемливо в поведението му. Изборите, които прави в момента, дори когато не е с нас, са правилни. От две години следя този процес.

Д-р Н.: Значи виждате значително намаляване на „момичешките избори“.

Майката: Да, голямо.

Д-р Н.: Каква оценка бихте дали на самочувствието му? Спомням си, че имаше проблеми с ниското самочувствие.

Майката: Мисля, че това е битка, която ще продължи през целия му живот. Виждам постепенно подобрение, но все още се бори с това. Понякога идва при мен и казва: „Мисля, че ставам все повече харесван в училище.“ Или: „Мисля, че имам повече приятели.“ Често чувам това. Той някак си се самоутвърждава, докато останалите ми трима сина никога не са подлагали на съмнение своята популярност сред връстниците си.

Д-р Н.: А какво ще кажете за тревожността и депресията му? Те бяха голям проблем за Брайън, особено депресията.

Майката: Почти са отишумели.

Д-р Н.: Наистина ли?

Майката: Всъщност бих казала, че през последната година почти не съм забелязвала подобни признаци. Все още е меланхоличен, но съм разбрала, че той е просто моето меланхолично дете. Брайън е интроверт и е обърнат навътре към себе си, обича да обсъжда чувствата си с мен, но не и с

баща си. Но, не, не е депресиран. Не виждам такова нещо. Бих казала, че е едно щастливо момче.

Д-р Н.: Това е чудесно. Нека поговорим за приятелите на Брайън. Как е положението там?

Майката: Все още се тревожи за своите приятелства и взаимоотношения. Откакто бяхме при вас, за да помогнете на Брайън, започнах да работя като водач на бойскаути, за да събирам поне веднъж седмично група от десет момчета в дома си.

Д-р Н.: Наистина ли?

Майката: И продължавам да го правя, затова през цялото време вкъщи има момчета.

Д-р Н.: Той сприяелява ли се с тях?

Майката: В началото не, но сега вече да. Когато започнах групата, той точно беше навършил осем и виждах, че се чувства малко неловко и некомфортно. Сега той не е част от моята бойскаут-група, а е мой помощник и се чувства много добре.

Но виждам, че все още има малко негативен образ за себе си и се притеснява за популярността си. През последните две години той наистина много се стараяше да си намери приятели в училище. Идваше си развълнуван вкъщи и казваше: „Имам нов най-добър приятел.“ Другите момчета постоянно го търсят и учителят казва, че е доста популярен в училище. Но сякаш не е осъзнал това достатъчно добре.

Последната учебна година го записахме на футбол, но не му хареса. Позволихме му да спре. Но наскоро ни попита дали може да се включи в отбора по тенис. Ние му казахме: „Разбира се.“ Това е първият път, когато той изявява желание да спортува. Но това не означава, че няма физически данни. Той не е женствен и слаб, що се отнася до физическите упражнения.

Д-р Н.: Бих казал, че има напредък. А какво става с ужасните нервни изблици, които Брайън имаше?

Майката: Онези истерии ли? Изчезнаха.

Д-р Н.: Изчезнаха...

Майката: Това беше ужасен етап от живота ми, който продължи цели четири години. Като си преглеждам записките от онова време, не мога да повярвам колко много сме постигнали. В нашия дом цареше пълен хаос. А сега всичко това го няма вече.

Д-р Н.: Мисля, че е много добре родителите да си водят дневник, за да могат да наблюдават промените. Тъй като толкова много се вглъбяваме в ежедневието си, изгубваме представа за по-общата перспектива. Воденето на дневник помага на родителите да усетят напредъка като плод на усилията им.

Майката: Истина е. Честно, като си помисля за времето между 2 и 6-годишната възраст на Брайън – беше истински кошмар. Никога не съм си мечтала, че може да бъде толкова нормален, колкото е в момента. Никога. Честно казано, не мислех, че ще се приспособи към обществото.

Д-р Н.: Баща му продължава ли да участва?

Майката: Участва, когато му напомням за това. Бил понякога забравя, но когато му напомня, не се ядосва, защото знае, че е важно.

Д-р Н.: Коригира ли Брайън по деликатен начин?

Майката: Не толкова често, колкото би ми се искало, и аз и Бил често спорим за това.

Д-р Н.: Бил забелязва ли като вас същите прояви на женственост? Забелязва ли той връзката между своята въвлеченост във възпитанието на Брайън и женствеността на момчето?

Майката: Трябва да се случи под носа му, за да го забележи.

Д-р Н.: Брайън търси ли контакт с баща си?

Майката: Да. Но забелязвам, че е много по-приятелски настроен към баща си, след като са били заедно известно време. С други

думи, когато това се случи, тогава Брайън започва да търси баща си по-спонтанно. И двамата го виждаме.

Д-р Н.: Това е типично. У Брайън подсъзнателно са останали негативни впечатления от таткото и мъжествеността, на която той е представител. Но когато той се позабавлява с баща си, вътрешният образ на „лошия татко” или „просто незначителния татко” се замества с „добрия татко”. В неговото непосредствено преживяване образът на баща му е в конфликт с този остатъчен подсъзнателен образ.

Майката: Обичам да казвам на Бил, че това е като „лекарство” за Брайън. Това е най-добрият начин, по който мога да го опиша. Бил дава на Брайън „доза” внимание и веднага след това два-три дни момчето ходи постоянно след татко си. Но когато Бил спре да му дава това внимание, действието на лекарството се изчерпва. Виждам обаче, че Брайън вече се справя и с не толкова голяма доза. Той се нуждае просто от ежедневно потупване по рамото или презръдка. Нещо такова.

Д-р Н.: Точно така. Точно така действа. И вие виждате връзка между намаляването на женствеността му и „дозата” от внимание и любов от баща му?

Майката: Да, силна връзка. Това има почти магическо действие. Не можеш да го обясниш на човек, който не живее в дома ти.

По-удобно в своята мъжественост: „Рики”

Деветгодишният Рики изглежда е постигнал значителен напредък през последните няколко години. Баща му е продължил да участва в промяната, Рики е развил наистина добри взаимоотношения с брат си и има ясно разбиране за различията между половете.

Д-р Н.: Госпожо Смит, мислите ли, че женствеността на Рики е намаляла в сравнение с преди?

Майката: Напълно. Бих казала, че са останали само 1-2% от проблема, който имаше преди.

Д-р Н.: Бащата на Рики участваше ли активно в целия процес?

Майката: О, да.

Д-р Н.: Той не се е отдръпнал?

Майката: Не. Той в много по-голяма степен осъзнава необходимостта за това. Когато забрави, бързо си припомня. Или трябва само малко подсещане и той веднага променя поведението си. По едно време той се колебаеше точно по какъв начин да реагира. Но сега моят съпруг сам си спомня, когато забрави за Рики и не се сърди, ако аз му напомня.

Д-р Н.: Това е много, много важно. Знаете ли, при всички родители, с които работя, майките се включват с повече ентузиазъм. Повечето от бащите се нуждаят от подсещане. И в случаите, когато синовете напредват по-добре, от другата страна винаги има бащи, които наистина участват в промяната.

Какво е самочувствието му? Изглежда ли, че Рики се чувства по-добре за себе си?

Майката: Трудно е да се каже, защото не сме срещали проблеми. Мога да кажа само, че театралниченето и женските маниери останаха в миналото. Включихме го в мъжки занимания и сега го водим на плуване. Интересно е, защото аз не обичам да плувам и не обичам бейзбола. Всъщност мразя бейзбола! Но заедно с брат си той гледа бейзбол по телевизията и двамата са много запалени.

Д-р Н.: Баща му харесва ли бейзбола?

Майката: Не особено.

Д-р Н.: Значи двамата братя гледат заедно бейзбол.

Майката: Момчетата гледат заедно бейзбол и някак си успяват между отделните мачове да си напишат домашните по математика. Не знам как го правят. Четат заедно, сядат на масата в кухнята и докато съпругът ми си чете нещо, Рики пък си чете неговите неща.

Д-р Н.: Бихте ли казали, че като цяло е станал по-зрял?

Майката: Да, така мисля. Той се държеше по-бебешки. Това до голяма степен се е променило. Тази сутрин бях в неговото училище, защото днес имат открити уроци. Рики не ми се стори по-различен от другите деца. Не се държеше незряло като някои деца и проявяваше любопитство, което преди не съм забелязвала. Затова, да, мисля, че е станал по-зрял. Но бих искала той да има по-близки взаимоотношения с мъже.

Д-р Н.: А какво ще кажете за тревожността и депресията? Забелязали ли сте такива признаци?

Майката: Той все още изпада в мрачни настроения от време на време. Но те няма нищо общо с онова пълно предаване, при което се хвърляше в леглото и плачеше. Не. Ние вече не толерираме такова поведение.

Д-р Н.: Депресираща ли се както преди? Гъжен ли е или пък отдръпва ли се в себе си?

Майката: Не, не е както беше преди. Но ако това стане, то обикновено е свързано с нещо конкретно. Но сега вече той е готов да говорим за това.

Д-р Н.: Значи доста добре се разбира с по-големия си брат?

Майката: Взаимоотношенията им са се подобрили. Плуват и прекарват повече време заедно. Всеки ден се упражняват заедно в басейна. Джон понякога не се държи добре и се заяжда с Рики. Но е достатъчно зрял и когато му обясня точно какво прави в тези моменти, той разбира, че трябва да се отнася към Рики по различен начин.

Д-р Н.: Рики говори ли за това, че е момче? Говори ли за различията между момчетата и момичетата?

Майката: Да, всъщност говори за това. Да вземем за пример плуването. Вчера някой в клуба ме попита дали ще се опитам да заведа на плуване и дъщеря си Сю. Рики се обади и каза: „Не, плуването не е за нея.“ Аз го попитах: „Защо Рики? Той ми

отговори: „Тя е момиче. Не искам тя да тренира в клуба заедно с нас.“

Да разбираш по-добре себе си, таткото продължава да участва: „Фелипе”

Бащата на Фелипе, Хулио, е известен гимназиален треньор по футбол в малък град. Семейството има четири момчета и стабилни католически ценности. Фелипе винаги е бил нежно момче и още от малък е много мълчалив и се изолира от братята си. До навършването на 11 години той няма истински приятели сред момчетата и развива силен интерес към театъра и актьорската професия.

Когато Фелипе влиза в гимназията, той става много потиснат и необщителен. Тогава майка му открива, че сваля от интернет гей-порнография и тя си уговаря час при мен.

Хулио е любящ баща за всичките си момчета, но работата му, свързана със състезания и тренировки през вечерите и уикендите, често го задържа далеч от дома. Другите трима сина на Хулио са спортни натури като баща си и затова прекарват повече време с него. Фелипе обаче има други интереси и се бе изгубва някъде по пътя. Успехът на бащата като гимназиален треньор също „вдига летвата” в големия им род от много чичовци, вуйчовци и братовчеди, поради което от неговите синове (включително от Фелипе), се очаква да живеят според този стандарт.

След три години на нередовна терапия, но предимно поради намесата от страна на загрижения му баща, Фелипе беше напредва значително. Сега е на 18 и е в колеж. Проведох с него интервю по повод резултатите от лечението.

Д-р Н.: Фелипе, как са приятелствата ти с момчета?

Фелипе: Много по-добре.

Д-р Н.: Откъде идва промяната?

Фелипе: Предполагам, че съм осъзнал, че през цялото време съм имал приятели момчета, но съм се спирал да го повярвам.

Д-р Н.: Спирал си себе си?

Фелипе: Преди не разбирах как в действителност работят взаимоотношенията при мъжете. Мислех, че ще са по-емоционални. И знам, че наистина имах ниско самочувствие. Сега разбирам, че винаги съм имал момчета-приятели, но не съм си позволявал да го повярвам.

Поради липсата на посрещане на тази нужда и поради изолацията Фелипе си изгражда нереалистични очаквания към мъжките приятелства. Той иска близост от типа „или всичко, или нищо“, компенсираща чувството, че не отговаря на изискванията, които светът проявява към него като към млад мъж. Оттогава насам е осъзнал, че добрите приятели наистина са били около него, но здравословното мъжко взаимоотношение не се характеризира с дълбока емоционална зависимост и романтика, а още по-малко с еротизъм.

Фелипе: Като погледна назад, виждам, че в живота ми е имало момчета, но аз съм спирал себе си от възможността да се възползвам от онова, което са могли да ми предложат. По онова време не виждах потенциал в тях. Не бях достатъчно голям, за да видя ясно тези неща.

Д-р Н.: Ти беше самотен, защото си мислеше: „Това момче никога няма да ми бъде приятел.“

Страхът от отхвърляне и чувството, че е недостоен, го карат да си изгради защитен механизъм.

Фелипе: Чувствах се различен. Не знам... Начинът, по който говорех, моите шегички – толкова много неща при мен изглеждаха различни.

Д-р Н.: Но сега се чувстваш като един от тях?

Фелипе: Определено.

Д-р Н.: Как виждаш себе си след, да кажем, десет години? Виждаш ли се като част от света на гейовете?

Фелипе: Никога не съм се чувствал част от гей-общността. Знам, че не съм се родил такъв. Гледам на тях като на наранени хора, които наистина вярват, че нямат друг избор. И това ме кара да ги съжалявам.

Д-р Н.: Искаш да кажеш, че си решил, че това не е за теб?

Фелипе: Определено. И моят морал никога не би ми позволил да живея така.

Д-р Н.: Как би описал своя възглед за живота?

Фелипе: Много по-добре. Знам че имам цел, която да постигна, и предизвикателство пред себе си. Има много повече оптимизъм, макар да знам, че ме чака дълъг път.

Д-р Н.: Как се разбираш с баща си?

Фелипе: Баща ми и аз станахме много близки през последните пет години.

Насоки за родители

До този момент вие сте започнали да виждате нуждата на вашето дете и сте взели определени решения да се намесите и да пренасочите поведението му към по-подходящо за неговия пол. За да обобщя нашия възглед за изцелителния процес, ще ви дам четири основни и полезни насоки:

1. За да видите промяна в поведението на вашето дете, винаги помнете, че насърчението е винаги по-ефективно от наказанието. Когато искате да намалите подчертано женственото (а при момичетата – мъжкаранско) поведение, използвайте ясно, постоянно неодобрение без наказателни мерки. С други думи, нежно пренасочвайте детето, но не го наказвайте. От друга страна, пренебрегването или рядкото изразяване на неодобрение към неподходящо за пола на детето ви поведение ще предаде погрешното послание, че това поведение всъщност е приемливо.

2. Ако усещате, че подлагате детето на твърде голям натиск, за да постигнете промяна, намалете изискванията си. Бъдете търпеливи. Подкрепете го за по-малки усилия. Далеч по-добре е да се приложи по-слаб натиск по-често, отколкото по-силен натиск, но от време-навреме.

3. Ако е възможно, работете с психотерапевт, на когото се доверявате. Този специалист трябва да споделя вашата философия за половата идентичност и целите ви за лечението и да ви предложи обективна оценка и конкретни съвети относно начините, по които да се намесите.

4. Помнете, че вашият син или дъщеря няма да се чувства сигурен да изостави характерно за другия пол поведение, ако няма близки модели на поведение на хора от същия пол, които да го привлекат към изграждане на адекватна за пола му идентичност. Детето има нуждата да разбере, че да си мъж или жена е и нещо привлекателно и желано.

Мисля, че ще се съгласите, че според горните транскрипти е настъпил значителен напредък в живота на всяко от децата с типично объркване на половата идентичност. Макар в някои области все още да има нужда от подобрене, родителите, с които съм контактувал след края на терапията, продължават да бъдат отдадени на идеята за утвърждаването на развитието на мъжествеността в своите синове.

В следващата глава ще прочетете историите на други момчета, чиито родители са били упорити в изграждането на положителната полова самооценка на своите деца. Ще видите сами какво са преживели те, как са се справили с предизвикателствата и как този процес им е помогнал.

ДНЕВНИКЪТ НА ЕДНА МАЙКА

Много е трудно да научиш някого на мъжественост. Изисква се постоянна грижа. Но като го гледам сега – приет от своите приятели, щастлив в училище, без да се страхува да бъде с останалите момчета...

С цялото си сърце вярвам, че съм направила, каквото трябва.

МАЙКА НА МОМЧЕ СЪС СМУЩЕНИЯ В ПОЛОВАТА ИДЕНТИЧНОСТ

В тази глава ще споделим някои извадки от дневника на една майка, написани във времето, когато тя е полагала усилия за промяната на сина си „Тревърър”, за да му помогне да се почувства по-щастлив и по-сигурен в това, че е момче.

Проблемът с половата идентичност на Тревърър беше очевиден от този на повечето прехомосексуални деца. Всъщност той лесно можеше да бъде определен като дете с диагноза разстройство в половата идентичност. Макар вашият син да проявява по-леки признаци на същия проблем на слаба мъжка идентичност, можете да разпознаете предупредителни сигнали, които да ви подтикнат към действие – да подкрепите и утвърдите израстването на сина си до достигане на хетеросексуална зрялост.

Докато четете тези извадки, ще видите объркването на тази майка – моменти на сигурност и увереност, редуващи се със съмнение дали прави най-добрия избор за сина си. Тя ни представя

едни изпълнени с прозрения записки на възходите и паденията, надеждите и разочарованията, които родителите изпитват по време на този процес.

Майката на Тревър има висока чувствителност към емоционалния живот на сина си и те са изключително близки. Тя беше така добра да ни разреши да препечатаме личния ѝ дневник.

Нейните усилия включват не само промяна на женственото поведение на сина ѝ, но подкрепа и утвърждаване на вътрешното му чувство на идентификация с мъжествеността. В началото тя ни дава кратка информация за него.

* * *

Мразя Св. Валентин, Пепеляшка и розовия цвят. Ужасявам се и се страхувам от тях, защото могат да разрушат живота на сина ми. Обожавах ги и трите, докато не започнах да виждам проблеми при Тревър.

Тревър винаги е бил щастливо и приятно дете. Той винаги се занимаваше сам, така че човек не би помислил, че в къщата има дете. Никога не направи нещо неправилно, нито пипна нещо, което не трябва. Той беше радост за нас, един малък гений. Когато беше на 6 месеца, трябваше да се върна на работа и леля му Луси, която беше неомъжена, предложи да го гледа през деня. После се роди дъщеря ни.

Спомням си как когато Тревър беше на 3 години и се връщах от работа, той играеше със сестра си и носеше обувките на леля Луси. Сестра ми мислеше, че това е сладко, но не помня аз някога да съм мислила така. Карах го да ги събува веднага, но после много не се замислях за ситуацията.

Когато Тревър беше почти на три, го заведох на кино да гледа версията на Пепеляшка на Дисни. Харесвах този филм, но очевидно той го хареса още повече. Не си спомням дали започна да се преструва, че носи рокля преди или след като гледа филма, но някъде по това време започна да облича нощницата на сестра

си и си представяше, че това е рокля. Отново майка ми и сестра ми не виждаха нищо вредно в това и не го спираха да го прави.

Аз я събличах и му казвах, че роклите са за момичета и че трябва да спре да облича нощницата. Той обаче продължи. Всеки път, когато го видех да се преструва, че носи рокля, все повече се ядосвах. Накрая, стана така, че когато знаеше, че съм наоколо, тихо събличаше нощницата сам.

Някъде по това време той започна да говори за розовия цвят. Дъвчащите му витамини бяха розови, оранжеви и лилави. Той винаги избираше розовите. Това беше любимият му цвят. Ако можеше да има нещо розово, той го искаше. Казвах му, че моят любим цвят е синият, надявайки се, че може да си промени мнението. Никога не си бях мислила, че в такава ранна възраст свързва розовия цвят с женствеността. Макар да обличах дъщеря си в розово, никога не давах на Тревър розови или женски неща.

Тогава той започна да рисува много. Това беше добре, но винаги на рисунките имаше момиче в красива рокля с панделка на главата. Той обичаше Мини Маус, но никога не се интересуваше от Мики Маус. Ако гледаше Кукленото шоу, мис Пиги го размисляше. Честно казано, още тогава се тревожех, че може да стане хомосексуален, но бързо отхвърлях тази мисъл. Как е възможно едно тригодишно дете да бъде хомосексуално? Когато кажех нещо подобно, майка ми и сестра ми ми се присмиваха постоянно: „Ти си глупачка!“

В съседство имаше само едно дете на възрастта на Тревър. Джоуи живееше от другата страна на улицата. През лятото, когато синът ми беше на 4 години, той и сестра му си играеха с малкото момченце. Джоуи беше малко по-якичък и вероятно удряше другите деца по-силно от необходимото, но дъщеря ми се справяше с това. Тревър обаче не можеше да го търпи. Той си идваше вкъщи, за да избяга от Джоуи. Всъщност това скоро приключи, защото Тревър повече не искаше да излиза – предпочиташе да стои с мен и да гледа телевизия. По онова

време го смятах за нежен, интелектуален и нежелаяец да се бие. Ако натурата му е такава, няма проблем – някои момчета са такива.

Трябва да подчертая, че имах прекрасно взаимоотношение с моя син. Макар че, честно казано, нито едно от децата ми не е мой любимец, чувствах сякаш Тревър е моята „сродна душа” и казвах това на съпруга си Джим.

От няколко години с Джим имахме проблеми в комуникацията помежду си. Съпругът ми е много тих и мълчалив мъж. В преносен и буквален смисъл Джим е мъж, който говори малко и е убеден, че на всеки въпрос може да се отговори с „да” или „не”. Джим никога не беше виждал биологичните си родители и както той, така и семейството, което го беше осиновило ми се струваха доста резервирани емоционално. Вярвате или не, но в първите години от брака ни намирах това за възхитително! Възприемат Джим като силен и мълчалив мъж. (През последните години започнах да смятам него и семейството му за студени хора.)

Тревър ме обичаше и винаги искаше да бъде близо до мен. Егото ми се подхранваше, когато той предпочиташе да бъде с мен вместо с баща си, а това беше почти през цялото време. Продължих да забелязвам, че предпочита да носи рокля или да говори за розовия цвят и винаги гледах да реагирам негативно на това. Между нас имаше такава перфектна хармония, че можех да му кажа всичко. Наистина бяхме сродни души.

Спомням си как се обвиваше с ефирни шалове, преструвайки се, че са красиви рокли. Спомням си, че си играеше с чантичката на Мини Маус на сестра си и двамата играеха с куклите ѝ. До този момент наистина вече бях започнала да се тревожа и една нощ се молих на Бог за отговор. Знаех, че майка ми и сестра ми си мислеха, че ставам смешна. „Той ще го надрасне това”, уверяваха ме те. И тъй като не общувах с много деца, не бях сигурна дали неговото поведение е нормално или не.

Два месеца, преди да навърши пет, забелязах, че Тревър е много по-женствен дори от дъщеря ми и от мен. Той и сестра му се разболяха от заушка през тази година и прекараха около месец къщи, докато се оправят. През цялото време гледаха телевизия. Спомням си, че веднага щом се събудеше, Тревър пускаше телевизора и беше толкова омагьосан от измислените герои, че не искаше да се отдели оттам през целия ден – дори когато трябваше да яде. Винаги гледаше анимационни филми предимно с женски герои. Той никога не гледаше нещо като „Не-Ман“*. Не виждах нищо лошо в „Междузвездни войни“, докато не видях Тревър в трапезарията да си слага триъгълна играчка на главата, опитвайки се да се престори на принцеса Лея.

До този момент гласът му беше станал доста висок и напевен и той насила се опитваше да преправи да звучи като женски. Освен това беше започнал да плаче много.

През това време се прояви още нещо. Изведнъж Тревър започна да се страхува да излиза от къщи. Когато се опитвах да го заведа в библиотеката или на часовете по гимнастика, той се ужасяваше да излезе, освен ако аз или сестра му не го държахме за ръка и не бяхме с него през цялото време. Имаше още три момчета, които посещаваха библиотеката по същото време, и когато ги видеше, Тревър се сковаше. В първия момент си мислех, че момчетата се заяждат с него, докато един път не останах да помагам на библиотекаря, за да видя какво става. Забелязах, че макар момчетата да се опитваха да се държат добре с Тревър, той се страхуваше от тях. Един ден, когато не останах в читалнята с него, той избяга навън. Тези посещения в библиотеката, които обичаше най-много преди, сега бяха най-страшни за него.

Подобно беше положението и с часовете по гимнастика. Когато дойдохте негов ред да играе, той правеше онова, което

* „Не-Ман“ – Герой от анимационната поредица „Господари на Вселената“ – бел. ред.

треньорът му казваше. Но за разлика от другите момчета изключително много внимаваше да не се нарани. След изпълнението си винаги се опитваше да седне при момичетата. Една друга майка дойде при мен и ми каза: „Синът ви е толкова мил с малките деца. Винаги се държи много добре с дъщеря ми.”

Забелязах, че преди да започнат, той обичаше да си играе с малките момиченца. Той казваше: „Виж ни, две момичета и едно момче!” Въздъхвах с облекчение – поне все още се мислеше за момче!

В сърцето си знаех, че причината за прекалено честия плач и страхът да ходи на тези уроци и да бъде с други деца (особено с момчета) беше, че той не се чувстваше комфортно вътре в себе си. Независимо от това проведох труден разговор по телефона с психолога, който ми препоръчаха. Трудно е да се говори за физически проблеми, които детето ти има, но да говориш за емоционални проблеми, които навеждат на мисълта за хомосексуалност, е още по-трудно.

Обясних на доктор Николози, че синът ми обича да се преструва, че носи рокля и че обича розовия цвят. Описах как той се държи в час, разказах също и за неговия женствен глас и маниери. До този момент той беше започнал да уринира седнал на тоалетната, макар че преди го правеше прав.

Доктор Николози ме подкрепи много, но се съгласи, че е налице сериозен проблем. Това, което ме удиви, беше, че той успя да опише личността на Тревър преди мен. Той знаеше от опит с други клиенти, че детето се страхува от физическо нараняване и следователно от по-агресивни игри, че няма особено добра координация в спортовете и че много обича да фантазира.

Първият му въпрос беше какво рисува Тревър. Синът ми рисуваше само момичета в красиви дрехи – никога не рисуваше мъже. Това беше проблем. Доктор Николози ме информира, че на тази възраст детето обикновено рисува интерпретацията и усещането за самия себе си. Почувствах как потъвам.

Единственото неодоушевано нещо, което Тревър рисуваше, бяха къщите. Това също беше лошо. Къщата е символ на сигурност, която по-типично е предмет на интерес за жените, отколкото за мъжете.

Следващият въпрос, който доктор Николози ми зададе, беше относно взаимоотношенията на Тревър с баща му. Дали той тича да го посрещне, когато той се връща от работа? Джим прекарва време с децата, макар като търговец да пътува много и да се връща къщи доста изморен. Но ще се отнася до онова, което прави с децата, проблемът е, че според Джим да им отдели време означава да гледа по телевизията онова, което той иска, докато те са в стаята. Подобно на баща си, Джим не обича да спортува и никога не играе на топка с децата.

Често го чувам ядосано да казва, че децата никога не го поздравяват или не спират онова, което правят, за да го посрещнат, когато се връща къщи. Той трябва да ги гони. Но може би ако започне да играе повече с тях, а не само да гледа телевизия, те ще проявяват повече интерес да бъдат с него.

Доктор Николози ми обясни, че през критичната фаза на оформяне на половата идентичност на детето (от една и половина до две години) моят син очевидно не е изградил връзка с баща си. Това става обикновено когато момчето е особено чувствително и нежно и възприема баща си като критичен, съдържан и недостъпен. Тогава детето си мисли: „Татко не е като мен, аз не съм като него.“ Това кара момчето с уязвим темперамент да си изгради защитни механизми срещу баща си и да се идентифицира с майка си. Но остава истината, че Тревър е момче и никакво фантазиране от негова страна не може да промени този факт!

Доктор Николози ми каза, че лечението на Тревър трябва да бъде насочено най-вече към подобряване на взаимоотношението с баща му. Той посочи, че съпругът ми трябва да преодолее „защитните механизми“ на сина ни, като бъде особено любящ към него. При всяка възможност той трябва да бъде с него, да

изтъква различията между мъжете и жените и нежно да отхвърля женственото поведение. Много важно е да не се кара на Тревър, защото нашият син е много лесно раним. Съпругът ми трябва да е особено търпелив към него – повече, отколкото към другите ни деца, и когато наистина се ядоса, вместо да му показва яда си или да му позволява да види разочарованието му от него, Джим трябва просто да излезе от стаята.

И двамата трябваше да укрепваме мъжествеността и мъжкото поведение на Тревор, да обясняваме анатомичните различия между момчетата и момичетата и да наказваме най-вече с любов женските му фантазии, връщайки го обратно в реалността. Той просто не можеше да продължи да се прави на момиче. Той беше момче без значение какви илюзии имаше за себе си.

Съпругът ми трябваше да играе и да се боричка с него всяка вечер, за да му помогне да превъзмогне страховете си от грубоватите игри с други момчета. Важно беше съпругът ми да оставя Тревър да го надвива в боричкането. Част от проблема беше убеждението на Тревър, че не отговаря на очакванията и че не е толкова добър, колкото другите момчета. Освен всичко това той не трябваше да прекарва деня си в игри с момичета.

Тъй като основната цел на лечението беше да се коригира взаимоотношението между съпруга и сина ми, къде беше моето място във всичко това? След като неколkokратно се молах и плаках и накрая взех да схващам ситуацията, трябваше да се сблъскам с много неща.

Първо, трябваше да отстоявам позицията си пред майка ми и сестра ми Луси. Без значение какво мислеха и колко се противопоставяха на това, което Джим и аз правехме, за да помогнем на Тревър, те трябваше да уважават желанието ми да не се държат с него като с бебе и да не насърчават момичешкото му поведение. Без значение дали ме наричаха „глупачка”, или не, аз трябваше да отстоявам позицията си.

Майка ми продължаваше да настоява, че всичко е наред с Тревър. Да, когато ни гостуваше тя виждаше, че облича рокли, че играе с кукли, виждаше подробните рисунки на момичета в рокли и въпреки това отричаше, че има някакъв проблем. Почти бях започнала да се чудя дали фантазиите на сина ми не им харесват. Доста по-удовлетворяващо е да се грижиш за едно нежно и мило момче, което можеш да прегръщаш и което ти отвръща с любов. Разбира се, трябваше да кажа и на двете за проблема на Тревър, защото той прекарваше много време с тях.

Трябваше да подпомогна установяването на по-добра емоционална връзка между сина си и баща му. Започнах да предлагам дейности за уикенда за тях двамата, като туризъм, каране на ролери и игра на боулинг. Купувах играчки на Тревър, но молех съпруга си да му ги дава. Направих списък с напомнания, който Джим да си носи в куфарчето и който приличаше на „правилника за движението”, но всъщност се отнасяше до това как да се държи със сина си:

(1) Обичай го толкова много, че да го привлечеш в мъжкия свят. (2) Бъди нежен, не му викай. (3) Вземай го със себе си на работа. И т.н.

Понякога се чувствах като режисьор на цялата продукция, докато съпругът и синът ми бяха просто пасивни играчи. Винаги търсех начини да изтъкна приликите между тях. Дори им купувах еднакви ризи, когато беше възможно.

Изключително важно беше да намеря момчета на възрастта на Тревър, с които той да си играе. Първата ми задача беше да се сприятели с майките им. Наблюдавах поведението на тези момчета, докато Тревър играеше с тях. Често уж случайно го питах какво са правила заедно. Щастлива съм, че синът ми ми казваше какво е ставало. Вече щеше да отказва да играе момичешки игри, защото разбираше, че момчетата играят други игри.

Моята цел беше да помогна на Тревър да преодолее страха от игрите с „истинските“ момчета. Избрах две момчета, които според мен бяха най-мъжествени сред поканените за рождения му ден и вземайки предвид какво ми е казал за тях, се спряхте с майките им, като ги поканих отново. В началото Тревър не се чувстваше много удобно с тях, но с всеки изминал ден игрите им ставаха все по-интересни за него. Сега вече той активно участваше в игрите с другите момчета и аз всеки ден го насърчавах да продължава.

Това е голяма крачка напред! Неотдавна той мразеше да ходи на училище. Предишната вечер плачеше и ме молеше: „Моля те, не ме карай да ходя!“ Той ми казваше също, че няма приятели. Много пъти, когато отивах да го взема, го виждах през прозореца как стои сам на игрището и наблюдава другите момчета. Беше ми мъчно за него. Исках да има истински приятел, но той не си позволяваше да се сближи с някое момче в училище. Според мен той винаги се плашеше от децата.

Записах Тревър и на плуване и гимнастика, но в групи, където имаше познати момчета, за да иска да ходи. Вечер преди лягане му разказвах истории за момчета, в които главните герои носеха неговото име и имената на приятелите му. Макар че се предполагаше съпругът ми да играе ключовата роля във всичко това, в действителност аз бях човекът, който капваше от умора. Аз организирах идването на всички тези момчета къщи и правех така, че да имат положително влияние върху Тревър. Винаги аз го закарвах да спортува. Сестра ми ме критикуваше за всички усилия, които полагам, но аз не ѝ обръщам внимание.

Нямам никакви гаранции, че това ще преобърне посоката на развитието на сина ми, но всяка нощ се моля това да стане. Вярвам с цялото си сърце, че съм постъпила правилно и че синът ми се чувства по-добре, отколкото ако бяхме оставили нещата такива, каквито са.

Не е лесно, мога да разбера защо някои родители не успяват да завършат докрай лечението. В началото беше особено трудно,

защото усещах, че именно в този момент може да нараня чувствата му. Но като го гледам сега – приет от своите приятели, щастлив в училище и ходещ там с желание, без да се страхува да бъде с останалите момчета и да иска да играе с тях, да получава покани за рождените дни на много други момчета – не съжбялявам за нищо. Той все още ми се доверява и всеки ден го прегръщам и целувам и му казвам, че го обичам и той прави същото с мен, така че това не е повлияло на взаимоотношенията ни.

След всичко казано и направено, не съжбялявам за нищо. Уверена съм, че съм направила, каквото трябва. Винаги ще съм до сина си, без значение как ще се развият нещата – познавам сърцето на това момче почти колкото моето собствено и толкова много го обичам. Но понеже го обичам, искам най-доброто за него и затова ще се моля да порасне силен и уверен мъж.

Това е моята надежда и молитва за Тревър.

След като ни дава основна информация за объркването в половата идентичност на Тревър, майка му споделя с нас дневника, който си е водила преди почти десет години по време на семейната терапия, продължила година и половина. Ще забележите, че обещаващият напредък на Тревър е последван от регрес към стари навици: две стъпки напред, една назад. Това е битка, която поглъща много време и усилия. Но както сами ще видите, малко по малко усилията са възнаградени.

10 февруари. *Преди една седмица се срещнахме с доктор Николози в неговия офис. Макар че той ясно ни обясни какво трябва да се направи, много е трудно да научиш някого на мъжественост. С постоянство и настойчивост подсецам Джим да си играе и да се боричка с Тревър всяка вечер – да го прегръща, целува, да му казва бащински думи на любов, да му носи подаръци – всичко което би поставило началото изграждане на доверие между тях.*

Ако видим, че Тревър прави нещо женско, нежно му казваме, че момчетата не правят това и се опитваме да изтъкнем какво всъщност правят те. Например казвам му, че момчетата имат „пишки“, които стърчат и това ги прави момчета, че момчетата никога няма да са момичета, както и момичетата никога няма да са момчета.

Първите няколко дена бяха изключително напрегнати. В началото Тревър малко се бунтуваше, но не повече отколкото доктор Николози прогнозира. Тъй като съпругът ми често отсъстваше от къщи, аз трябваше да се занимавам с Тревор през повечето време. Преди два дни му говорих за женските неща, които прави и после отидох в стаята си и си поплаках. Има моменти, в които Джим също плаче. Понякога сърцата и на двамата ни се късат, когато трябва да казваме на Тревър толкова много неща, които не трябва да прави. Той е добро момче и не е свикнал да му се казва, че прави всичко толкова погрешно. Всеки път ме гледа с толкова тъжни очи и пита дали не прави нещо погрешно. Забелязвам, че не идва при мен с такава готовност, както преди, защото се страхува, че мога да критикувам поведението му.

16 февруари. На няколко пъти Тревър казваше: „Не се чувствам добре. Искам да си легна.“ Тогава забелязах, че беше легнал пред телевизора, покрит с нощницата на сестра си – така, както правеше, когато се преструваше на момиче. Веднага му казвах да престане да го прави.

Забелязах също, че Тревър целува баща си по-скоро с прелъстителна целувка, когато той се връща от работа. Вместо да е целувка между баща и син, тя повече прилича на целувка между съпруг и съпруга. Вероятно съпругът ми не вижда това и мисля, че дори няма идея, че се случва.

Откакто ходим при доктор Николози, многократно е трябвало да пренасочвам поведението на сина си. Толкова е болезнено, но Джим и аз проявяваме настойчивост. Що се отнася до мен, животът ми придоби нов смисъл. Ще направя всичко възможно,

за да се преборя с това. Взаимоотношението ми с Тревър е толкова съвършено, той ми се доверява напълно. Колкото и да му е трудно, той се опитва да разбере онова, което се опитвам да му обясня.

На този етап трябваше да се намеся и да кажа на тези родители да се отдръпнат малко. В стремежа си да променят женственото поведение, те прекаляваха и можеха да наранят взаимоотношението дете-родител. Положителното окуражаване, т.е. похвалата, винаги е най-добрият начин да се промени поведението. Не заливайте детето с множество нови очаквания изведнъж. И преди всичко – не го карайте да се срамува!

***26 февруари.** От дълго време забелязвам, че Тревър не може да гледа мъжете в очите, докато им говори, макар че няма такъв проблем с това, когато разговаря с жени. Мога да видя, че синът ми се чувства нервен да говори с мъже.*

Той не само е нервен, когато общува с мъже, но се чувства неловко и да бъде гол пред тях. Започнах да забелязвам разликата в степента на спокойствието на Тревър от голотата му, когато е пред мен (което не е проблем за него) и когато е в присъствието на баща си. Днес се получи така, че докато Джим беше в тоалетната, вратата беше отворена и Тревър го видя. Когато Тревър влезе в тоалетната, затвори вратата, за да не го гледа баща му. Джим му каза: „Мъжете не бива да се срамуват от други мъже.“

Но положителното е, че повече не виждам Тревър да носи рокли. Не го чувам също да имитира женски гласове, докато си играе, макар че гласът му е все още малко висок. Наскоро спря да рисува. Не мога да не се зачудя дали само потискаме това поведение и дали по-късно няма отново да излезе на повърхността. Тревър обаче започна да играе на лекар, а сестра му беше медицинската сестра. Пациентът беше куклата Мини маус, но го оставих, защото беше приел мъжка роля. Забелязах

също, че не плаче колкото преди. Преди да започнем лечението, той плачеше много.

1 март. Изминаха приблизително три седмици от лечението. Виждам обнадеждаващи признаци. Вчера, макар да го беше страх, Тревър влетя в занятията в библиотеката. Тъй като му бях казала да не сяда само при момичетата, той седна до най-малкото момче, но поне беше момче! Почувствах сладостно възбуждане от напредъка. Преди два дни Тревър отиде на работа с баща си – нещо, което не беше правил преди. Той все още отхвърля мъжки образи и предпочита животни с неопределен пол като патока Дъфи, Дъмбо или Бамби. Отхвърля и синия цвят. В момента предпочита червения.

6 март. Тревър повече не споменава розовия цвят. Кара се повече със сестрите си. По странен начин, това вероятно е добър признак. Той започва да има различни интереси от техните.

Телевизията го кара да се връща обратно в света на фантазиите – вчера го видях да се държи като пиленето Туити. Опитвам се да седя до него, докато гледа, и да следя да няма твърде много женски маниери, които да имитира или поне да му обясня отново нежно – „Тревър, момчетата не се държат така.” Доктор Николози казва, че Джим трябва да му напомня за тези неща по-често от мен.

11 март. Стъпка назад днес. Тревър си натисна пениса назад и отказа да носи риза като на баща си. Тази седмица сякаш има регрес, станал е малко по-женствен в движенията си и говори много пискливо. Имам чувството, че този регрес идва от прекарването на твърде много време с баща му. Започваме да прекаляваме. Трябва да се научим къде е правилният баланс.

17 март. В дома на братовчедка си Кати Тревър си играе с лего, докато дъщеря ми и Кати си играеха с кукли Барби. Вместо да направи постройка обаче, той направи огърлица и корона и си ги сложи на главата. Каза, че е принц. Съпругът ми внимателно му обясни, че носим костюми само на Хелюийн. Тази вечер,

когато играеха на семейство, дъщеря ми изпълняваше ролята на „майката“, а Тревър искаше да бъде „децата“. Казах му, че трябва да играе ролята на „бащата“, защото е момче.

24 март. Рожденият ден на Маури. Има общо шест момчета. Тревър спечели трето място в надбягването с чували и спечели играта с горещия картоф. Надявам се това да е помогнало да изграждане на неговата увереност.

26 март. Тревър се представи добре на тренировката по гимнастика. По-късно си избра бейзболен екип в магазина. Докато гледаше видео, започна да играе с бутоните, когато се появиха две неща – розовото Грижовно мече и мъфинът Чери Мери. Той положи големи усилия да не ги гледа. После отиде да закуси вместо да гледа филмчето.

Също така Тревър избира Марио или Луиджи, освен Тоуд (полово неутрален герой), когато играе на Нинтендо-играта Марио 2. Той определено е по-уверен в себе си, когато говори и техниките му за боричкане са много по-добри.

28 март. Джим и аз играем на Нинтендо и Тревър кара баща си да ме победи! Това става за първи път и Джим почти не долови важността му. Преди да започнем лечението, Тревър винаги би желал аз да победа. Толкова съм щастлива за това и то дори не нанасява егото ми! Този следобяд той рисува картини, където мъжете и жените изглеждаха доста подобни. Посочих му различията между тях.

5 април. Тревър все още се страхува да говори с момчетата от занятията в библиотеката, но поне сядат при тях. Освен това вече хваща топка много по-добре и е отслабнал малко, защото е по-активен и прекарва по-малко време пред видеото.

13 април. Миналият уикенд той играеше на „Лов за патици“ на Нинтендо, което е „мъжка“ игра, която приятелят му Джоуи му даде назаем. Понякога иска да играе на ритане и хващане на топка и вечер иска да гледа бейзбол игри по телевизията. Благодаря на Бога, сега винаги моли баща му да остава с него

вкъщи! Луси забелязва, че гласът му е по-плътен и той е станал по-агресивен.

22 април. Купихме на Тревър малък комплект от игра с топки и го насърчихме да играе с нея. Начинът, по който използва бухалката, докато играе, е доста мъжествен. (Ще се изненадате, като наблюдавате различни момчета, че определено има мъжки начин на хвърляне и удряне на топката.) Освен това вече не се срамува да играе с Томи. (Томи е наистина добре сложено момче, което живее една пресечка по-надолу.) Днес Тревър искаше да отиде с баща си да вземат новия му камион и сега предпочита да бъде с него, а не с мен, почти през цялото време. Синът ми и аз не сме толкова близки, както преди. Чувствам се сякаш се сбогувам с моето малко момче – вече не си приличаме толкова много. Чувството е малко тягостно, тъй като бяхме толкова близки, но честно казано, аз вярвам, че постъпвам правилно.

Понякога гласът му става по-дълбок. А миналата неделя удари братовчед си Еди, който е осем години по-голям от него, защото Еди беше ударил братовчедка му Кати. Вчера избра да obuе чифт мъжки чорапи, защото искаше да изглежда като татко си.

28 април. Мисля, че Тревър повече няма съмнения относно факта, че е момче. Той казва, че един ден ще се ожени за красиво момиче и ще има много деца. Макар че никога не е кискал да се ожени за момче, в началото имаше някаква неохота, когато чу, че от него се очаква да се ожени за момиче. Той сякаш не можеше да си се представи като татко.

29 април. Днес Тревър игра на играта с топки с татко си. Сега той наистина го обича. Тази вечер каза, че в сряда ще облече червено-черната риза на татко си, а в четвъртък ще облече неговата Нинтендо-риза (дадох ризата на Джим, за да може той да я дава на Тревър). В момента те играят заедно на Нинтендо-играта „Лов на патици”.

Удивително е как гласът му звучи толкова дълбоко и зряло (без напевност в него), когато говори за Нинтендо. Той се е усъвършенствал в електронните игри. Освен това си взема все повече игри със sportive вместо предишните, в които имаше замъци и приказни неща.

2 октомври. *Срегнах се с учителката на Тревър, за да видя как се справя в училище. Доктор Николози ме посъветва да ѝ кажа за проблема на Тревър без много подробности. Той е винаги с момчетата, затова съм уверена, че полага усилия за решаване на проблема заедно с мен.*

Винаги казвам на родителите как могат да спечелят сътрудничеството на учителите и треньорите на детето – като им обяснят, че синът им се чувства несигурен относно това, че е момче. Родителят трябва да каже на учителя: „Нужно е да работим заедно, за да изградим самочувствието на детето относно неговия пол – да му помогнем да бъде уверен и щастлив от факта, че е мъж.”

7 октомври. *Проблеми. В последно време не съм виждала особена близост между Тревър и баща му. Джим току-що получи повишение, много е зает на работа и често избухва пред децата, след като е шофирал през целия ден. В момента Тревър не проявява интерес към спортовете и баща му не гледа телевизия с него.*

16 октомври. *Днес Тревър започна уроците си по плуване. Първоначално се страхуваше да влезе и искаше да остана с него, което не беше позволено на родителите. Наблюдавах го, но от друга врата (страхувайки се, че изпращам агнето на заколение), но той се справяше доста добре. Показаха му как да се смурка и как да се обръща под водата. Беше толкова развълнуван след тренировката, че каза, че иска да идва всеки ден, а не само веднъж седмично. Когато се върна вкъщи, той поигра с топката си и после ме попита дали мога да му купя баскетболен кош.*

9 ноември. Днес Тревър играе със сестра си и моята племенница. Забелязах, че той се преструва, че е крал, а двете момичета бяха кралицата и принцесата. Възнаграждаващо е да го гледам как изпълнява мъжката роля дори и в измислен сценарий.

5 февруари. Измина една цяла година от лечението. На Тревър все още му липсва самоувереност, макар че приема мъжката роля – той играе таткото, краля и т.н. Сега успява да се справи и с дразненето на Алън, когато играят на спортната площадка.

26 март. Забелязах още рисунки на момичета, сърца и т.н. около деня на Св. Валентин. Това е проблем, защото учителката им беше казала да нарисуват това. Трябваше да говоря с Тревър, че момчетата не рисуват картинки на момичета. По-късно го гледах да оцветява с пастели картинка на момиче в една книжка за оцветяване – но не я оцветяваше, а се опитваше да я заличи от картинката.

Важното тук е да не се обезсърчават творческите способности на Тревър, които са естествени дарби, а да се убеди да не използва въображението си, за да подкрепя представата, че всъщност е момиче.

За рождения му ден поканих всички момчета от класа му плюс още три момчета от друг клас и приятеля му от групата по плуване – петнадесет момчета, никакви момичета. Всичко, което би помогнало да затвърди у него образа на мъжа. Поставила съм си за цел да се сприятелявам с майките на всички момчета на неговата възраст и постоянно каня тези момчета да си играят с него след училище. Понякога капвам от умора, но усещам, че тази цена е много по-незначителна от цената, далеч по-високата цена, която трябва да платя в случай, че Тревър стане хомосексуален.

Едно момиче от детската градина целуваше Тревър на различни празненства, на които бяха заедно. Сега той говори, че ще се ожени за нея! Нарисувах фамилното дърво, което започва от него и му казах, че когато един ден се ожени ще напиша името на момичето в кутийката до него и ще нарисувам клони за всяко

от децата, които ще имат. Казах му, че когато той стане татко, неговата съпруга ще бъде майката, аз ще съм бабата, а баща му ще бъде дядото. Той прие това без каквито и да било резерви и съмнения.

Много е важно Тревър да разбере това. Андрогинните фантазии – митът, че можем да бъдем едновременно мъжът и жената, съпругът и съпругата – могат да доведат до дълготрайни изкривявания на действителността.

2 април. *Напоследък забелязвам, че взаимоотношенията между съпруга ми и сина ми са ту топли, ту студени. Джим ми обеща, че ще му построи къщичка на дърво за няколко седмици. Тревър няма търпение да започнат и постоянно ме пита кога татко ще я направи.*

5 април. *Днес имаше проблеми. Отидохме в клуба и гледахме състезание по плуване за мъже, в което участваха братовчедите на Тревър. Той седна близо до басейна и кръстоса крака в женска поза, докато наблюдаваше състезанието между момчетата. Не можехме да повярваме, че може да се държи така – той почти флиртуваше. Сякаш правеше точно обратното на онова, което повечето момчета биха направили, ако се опитваха да се покажат, за да впечатлят по-големите момчета. Ние го повикахме и насаме му казахме да не си кръстосва краката и да се държи като момче, да не би големите момчета да го помислят за бебе или женчо. Той сякаш наистина искаше да привлече вниманието на големите момчета, но не знаеше как в действителност да го направи като равен с тях, като момче.*

12 май. *Днес е по-добре! В клуба всички момчета (които са по-големи от Тревър) влязоха в басейна и водата беше студена, но той също скоочи! Това беше мъжка постъпка. През целият ден той беше в настроение, което бих нарекла „мъжко въодушевление“.*

Това, което ме зарадва най-много, беше, че учителят върна на момчетата две рисунки, на които те бяха изобразили себе си.

Едната беше направена през септември и си спомням как се ужасих при мисълта да бъде окачена в класната стая, защото синът ми се беше нарисувал в рокля! Другата рисунка беше направена през април и за мое облекчение той без съмнение се беше нарисувал като момче. Носеше панталони и къса коса и изобщо не приличаше на момиче.

15 юли. *Вчера ходеше след баща си с бейзболната ръкавица (цяха да ходят да тренират). Тази гледка ме трогна. В този момент ми се доплака за него и за всичко онова, с което трябваше да се справя през детството си. Съмнявам се, че някога ще бъде голям спортист, но виждам че наистина иска да се справи.*

Момчето с объркване в половата идентичност не е нужно да бъде „мачо“. Ако природата не го е дарила с атлетични способности, но му е дала артистични способности, това не е проблем. Обаче за него би било полезно, поне да може да хвърля топка и да участва в някои спортове. В противен случай срамът, че не е като другите момчета, ще подсили чувството му, че е различен.

6 септември. *Към края на лятото усещам лек регрес – нищо женствено. Беше внезапно появил се срам от баща му, търсене на мама и изкуствено изтънен глас. Но когато през последните две седмици на август татко му го заведе на риба с новия си камион, забелязах пълна промяна – мъжка промяна. Оттогава той си играе с колички. Направил си е паркинг върху една кутия и си играе с тях.*

Знам, че винаги ще проявява повече интерес към артистичните неща, но искам също да разбира мъжките неща и да не се плаши от тях.

20 септември. *Тревър проявява интерес към пианото. Попитах доктор Николози дали уроците по пиано ще са подходящи на този етап. Той каза: „Да, разбира се, щом това е негов естествен*

талант. Но му намерете мъж учител, за предпочитане мъжествен тип и да е семеен.”

Снощи Тревър играеше карти със сестра ми Луси и тя започна да си пее „Пепеляшка, пепеляшка” от анимационния филм на Дисни, а синът ми тъкмо започваше са се отърсва от това. Сестра ми изобщо не ми помага!

***16 октомври.** От началото на учебната година се наблюдава отдалечаване между баща и син, което се опитваме да поправим. Поради него Тревър повече не си играе с количките и с „Лов на патици”.*

Майката на Тревър правилно забелязва колебанията в половата идентичност на сина си. Преди една година той се е идентифицирал с нея и женствеността, която тя представлява. Днес той се колебае дали да се идентифицира с мъжкото, или с женското. Това колебание е свързано с две неща: първо, собствената несигурност на Тревър дали може да прави момчешки неща и да отговори на изискванията за мъжката роля; и второ, прехвърлянето на привличането на Тревър към бащата като обект за идентифициране с мъжкото.

***24 ноември.** Взаимоотношението баща-син е възстановено. Тревър и аз отидохме в Морски свят в Сан Диего – само децата, майка ми и Луси, Тревър плака за баща си, защото му липсва!*

На 4 и 21 ноември видях Тревър да се боричка с Алън и се справяше доста добре. Освен това миналата неделя получи награда за плуване от клуба, което още повече подхрани мъжкото му самочувствие. Изглежда, че другите момчета в училище наистина го харесват. Когато той хваща топката, е толкова щастлив и изненадан от себе си. Той постепенно свиква, че може да го прави. Тази вечер ще ходи на боулинг с Джим.

***2 декември.** В началото на декември имаше спад във взаимоотношенията между Тревър и баща му. Синът ни искаше баща му да „скача” винаги, когато иска той да прави нещо за него и ако баща му не реагираше по този начин, Тревър се*

ядосваше. В църквата поставиха пиеса за Рождество и Тревър избра да играе едно от агнетата в обора вместо ролята на Йосиф или на овчар или мъдрец. Това ме разочарова.

После на 11 декември класът му ходи да гледа балет от Чайковски и учителката му (въпреки че бях говорила по-рано с нея за това) го сложи да седне с още пет момичета. Това ме подразни, но си замълчах.

31 декември. Между Рождество и днес се случиха няколко неща, които някак си ме карат да чувствам (дали ще се осмеля да го кажа?), че синът ми е на прав път и има известен напредък.

Първо, Тревър и баща му много рисуваха заедно през седмицата на Рождество и той дори посвети на баща си книга, която написал в училище. (Обикновено ги посвещава „На мама“.)

На 31 декември имахме празненство и Алън беше там. Винаги се страхувам какво той може да направи с егото на Тревър. Но в деня на Нова Година там имаше един друг, по-мъжествен Тревър, който не се страхуваше от Алън.

Днес, когато татко му си дойде от работа, Тревър грабна шапката му и си я сложи на главата. В миналото той винаги отказваше да носи дрехите на баща си и ако случайно сложеше нещо, веднага го махаше от себе си. Дъщеря ми се опита да му я вземе, но той не я даваше. После започна да ѝ се присмива – така, както малките момчета дразнят малките момичета.

Тази вечер Тревър и баща му бяха в леглото и си говореха половин час за Слънчевата система и забелязах, че гласът му беше истински – не изкуствен и пресилено женствен. Изглеждаше сякаш беше влязъл в пубертета. Тази вечер мисля, че се извърши основна промяна.

Един приятел се обади на Тревър и го покани на гости на следващия ден. Тревър ми каза, че не желае да отива, а че иска да прекара времето в къщи със семейството си. Днес той е много настоятелен! Обикновено иска просто да присъства, без да отстоява позицията си, нито да изразява онова, което иска.

Той каза, че няма нищо против приятелят му да дойде тук, но че иска да си остане въкъци. Мисля си, че тази вечер той сякаш намери себе си и започна да става цялостен и завършен.

3 януари. *Днес в училище Тревър нарисува себе си и баща си да минават по моста с новия камион. Моля се на Бог това да е краят на неговия кошмар.*

5 януари. *Миналата вечер Тревър направи състезание за коли, като залепи няколко листа хартия и започна да минава с количките върху тях. Точно в момента той си играе с тях. Другите деца му викат „татко“ (той играе тази роля!) и той си преправя гласа да звучи наистина като на възрастен.*

Искаше да остане цялата нощ с баща си. Играха „Лов на патици“, което не се беше случвало от доста дълго време. Сега отново го правят. Чувствам сякаш защитните механизми срещу баща му наистина падат и той все повече чувства принадлежност към мъжете.

17 януари. *На 13 януари Тревър написа следното на компютъра и с помощта на сестрите си: „Моят татко е специален. Един ден искам да бъда мениджър продажби и да ходя на работа с него. Обичам го.“ Забелязах също, че когато баща му отправя критична забележка, която преди би го накарала да избяга и да се почувства отхвърлен, сега той остава и се защитава. Много съм щастлива да видя това отстояване. Тревър нарисува себе си как печели Олимпийски игри. Щастлива съм, че той си представя себе си като мъж.*

Но борбата не е свършила. Следващите записки в дневника илюстрират особената уязвимост на такова чувствително момче. Докато „по-дебелокожото“ дете може временно да се почувства наранено, но после да продължи напред, чувствителното момче гледа на това като на поражение, което го кара да избяга обратно във фантазиите си, че е жена.

20 февруари. *Колко ми е тъжно да пиша това, след като бях решила, че най-лошото е минало! Миналата неделя съпругът*

ми беше в лошо настроение и го чух грубо да вика на децата. Джим сякаш забравя (а понякога се чудя дали си прави труда да помни), че Тревър е много чувствителен към всяко смърмяне. Двете ни дъщери могат да го понесат, но не и Тревър.

Преди това избухване Тревър искаше да си остане вкъщи това лято и да се грижи за градината заедно с баща си. Но след избухването забелязвам сериозно връщане назад. Видях го да лежи завит със старото одеялце с Мини Маус и с нощницата на сестра си, която използваше, когато си представяше, че носи рокля. Сигурна съм, че и сега правеше това. Оттогава Тревър не иска да спи с баща си, което е силен индикатор, че нещо се е объркало.

Утре е празненството по случай рождения ден на Тревър. Той ще навърши шест години и са поканени 15 момчета и сестрите му. Той рисува рисунка за празненството и двете му сестри бяха най-големите и доминиращи фигури в нея. Знам, че всичко това е лош знак, но съпругът ми не го забелязва.

Джим мрази да го наставлявам, но ако не му напомням за нуждите на сина ни, не прави нищо. Никога не се боричка с Тревър, освен ако не му кажа, и сега само седи и гледа телевизия с него. Очевидно това няма да помогне на сина ни.

Уморена съм и се дразня, че вода сама тази битка. Но обичам сина си, искам най-доброто за него и никога няма да се откажа. Моля се нещата отново да се обърнат. С порастването на Тревър времето ни намалява. Той все още иска да бъде съдия и когато го попитам за кого ще се ожени, когато порасне, той продължава да казва: „За красиво момиче, ще бъда татко и ще имаме много деца.”

Но от този регрес сърцето ме боли. Защитният механизъм срещу собствената му мъжественост отново се върна и мога да видя, че се чувства слаб и уязвим.

23 февруари. Удивително е какво могат да направят два дни на добро приятелско отношение от страна на баща му. Вчера взех сина си с мен на пазар и той ме помоли да му купя колички.

Дадох му момчешки кафяви мъхести чехли и той не ги сметна за отвратителни. Освен това ходеше наоколо след Джим и накрая заспа до него на кушетката. Играха си заедно цяла вечер и той продължи да вика татко си да продължи да играе с него. Това ми напомня, че майката сама не може да направи това – всичко зависи от взаимоотношението му с баща му и се върти около това.

28 май. *Тази пролет Тревър боледува три пъти от стомашен грип и сenna хрема. И както винаги, когато е болен, виждам регрес и по-бебешко и женствено поведение. Образът, който постоянно е в съзнанието ми, е покриването с нощницата на сестра му. При него сякаш тази нощница е знакът за регресивно и женствено поведение, както и пускането на видеото и гледането на тези филми на Дисни с женски герои.*

Джим отново помага твърде малко. Мога да му повтарям отново и отново какво трябва да направи, докато посинее, но той просто е неспособен да направи всичко необходимо и не знае как ефективно да общува всеки ден със сина си. Страхувам се, че изцелението на Тревър не е негов пръв приоритет или поне не по начина, по който това е приоритет за мен. Напоследък не е имало игри с физически контакт между тях двамата. Това никога не става, докато не тръгна след Джим, за да му напомня. Тогава той се обижда от това, че му казвам какво да прави. Това ми пречи.

От друга страна, Тревър започна да тренира футбол. Неговият треньор е фантастичен, наистина подхранва самочувствието на децата, особено когато някое от тях не се справя добре. Точно в момента Тревър няма много увереност, но с помощта на учителя си, той се справя. Но миналата седмица спечели наградата за най-напредващ играч, с което съм много горда.

Боря се с училищната администрация Тревър да има мъж-учител във втори клас. Не е лесно, защото изглежда сякаш никой не проявява разбиране. Днес говорих за това с учителката му от първи клас и тя ме уверява, че той е напълно здраво момче

и е уважаван от съучениците си и че аз греша, като смятам, че се нуждае от мъжко влияние. После ме пита дали напълно се е възстановил от грипа, защото напоследък се срамувал от другите деца! Защо не може да разбере? Тази жена е толкова ненаясно с личните особености на децата. Нима не вижда колко лесно може да се влоши, когато е наранен? Иска ми се да го разбира по-добре. Не мога да дочакам края на учебната година!

8 август. Тревър наистина се справя много добре по гимнастика. Неговият учител постоянно го хвали. Но най-много ме впечатлява това, че когато говори с другите момчета от класа, които не познава много добре, вече ги гледа в очите и им говори с увереност. Това е голям напредък.

Подобриха се и взаимоотношенията с баща му, след като Джим няколко пъти го взема със себе си, докато пътува, за да се среща с клиенти на компанията. Преди два дни Тревър ми каза, че иска да отиде в Академията за брегова охрана, знаейки че това означава да пътува в открито море. Той мисли, че ако работи за правителството, това ще му помогне за изпълнението на целта му – да стане съдия във Върховния съд! Ако трябва да опиша това преживяване, бих казала, че ми напомня моята саксия с азалии. За Великден ми подариха саксия с ярко червени азалии, но за съжаление, забравих да ги поля. Един ден ги погледнах и те толкова бяха повяхнали, че щях да ги изхвърля. Мислейки си, че положението е безнадеждно, ги полях и си легнах. На следващия ден тези нещастни цветя се бяха съживили отново! Там стоеше една красива червена азалия – същата, от която почти се бях отказала. Тревър ми напомня за азалиите, защото резултатите са незабавни. Обръщай му внимание и той разцъфва; пренебрегвай го и той повяхва. Когато Джим е твърде зает, за да отдели време за него, Тревър става зависим от мен. Но когато Джим му дава онова, от което има нужда, той не се отделя от него.

Изискват се постоянни грижи.

Допълнително интервю: тийнейджърските години

Десет години след началото на терапията на Тревър повиках майка му за допълнително интервю. Момчето току-що беше навършило 16 години и тя сподели, че макар да не е „супер-мачо като братовчедите си”, за нейно най-голямо облекчение женствеността му е изчезнала. Продължавайки историята си, тя ми разказа: „Когато беше много малък, беше изключително несигурен. Все още си има своите несигурности, но бих казала, че днес има усещане за себе си като за мъж. Бих предрекла, че един ден ще се ожени и ще има деца.”

Попитах я как Тревър се разбира със съучениците си.

„Той е много уважаван сред съучениците си, защото е интелигентен и е наистина добро дете”, обясни тя. „Все още обаче е несигурен в колективните спортове. Ако трябва да избере в какво да участва, мисля, че ще бъде спорт без контакт с други играчи – като голф или плуване.”

За щастие, Тревър не страда от социална изолация и депресия, характерни за женствените момчета. Майка му казва, че „общува с всички” и в редки случаи избягва някои побойници, които се възползват от чувствителната му природа. Той е щастлив, харесван и добре приспособен в училище, и поддържа тесни връзки с разширеното си семейство.

Тревор продължава да бъде мечтател, който обича да рисува комикси или сцени от холивудски екшъни. Майка му знае, че това е ценен талант, но го убеждава да не използва фантазията си като начин, по който да избегне поемането на риск и себеутвърждаването. А те са му необходими, за да има смелостта да потърси друго момче и заедно да планират общите

си занимания. Той все още се нуждае от подкрепа и насърчение, когато се чувства отхвърлен.

Въпреки това тя остава малко огорчена, защото подобрието в половата идентичност на Тревър е най-вече резултат от нейните усилия. „Тревър претърпя положителна промяна *въпреки* моя съпруг, а не поради него. Не че Джим не обича децата, но не знае как да установи връзка с тях. Мога да разбера, че му е трудно, защото не е бил емоционално свързан със собственото си семейство, но когато самият той стана родител, трябваше да преодолее това емоционално препятствие. През годините моят съпруг не беше дотолкова на разположение, доколкото Тревър имаше нужда от него, и това е ставало повод за търкания помежду ни.” Както тя обяснява:

И така при всяка възможност в къщи правя всичко необходимо незабележимо да подкрепям мъжкия образ на Тревър. Наричам го „приятелю” и „младежо”, „момчето ми”. Винаги се старая да подчертавам мъжката му страна. Трябва да го правя. Мразя да звуча старомодно, но поради объркването в половата идентичност на сина ми бях длъжна да подсилвам контраста в различията между ролите на половете.

Двете ми дъщери ми помагат в кухнята; синът ми изхвърля боклука. Не моля дъщерите си да изхвърлят боклука, но те оправят прането и пазаруват. Синът ми прекопава пътеката пред къщи и сменя маслото на камиона на Джим; дъщерите ми не е нужно да правят това. Аз съм принудена да подчертавам по-силно ролите на половете в семейството. И съм правила всичко това заради сина си, за да може Тревър да има ясното чувство за себе си като за млад мъж, какъвто и стана.

Да пораснеш мъж е пътуване

Отново и отново чуваме бивши мъже-гейове като Алън Мединджър да казват, че хетеросексуалната идентичност може

да бъде установена и в зряла възраст след години на съмнение и несигурност. Книгата на Мединджър „Порастване в мъжество: възобновяване на пътуването” предлага изпълнени с мъдрост и прозрения съвети на лидер на християнско служение, който описва десетилетията на личен „провал” по пътя към мъжествеността – пътуване, което той подновява след като се отказва от двойствения си живот на гей.

Повтаряйки съвета на Мединджър, Ричард Уайлър (www.peoplecanchange.com) обяснява: „Нашите хомосексуални чувства не бяха истинският проблем, а по-често симптоми на по-значителни проблеми и дълбоко заровена болка, която обикновено нямаше почти нищо общо с еротичното желание. Те по-скоро бяха свързани със собствената ни идентичност, самооценката ни (особено по отношение на пола ни), нашите взаимоотношения и духовния ни живот. Веднъж щом откриехме и намерехме лек за лежащата отдолу болка, симптомите на хомосексуалността се разрешаваха от самосебе си.”

Защо да устояваме? Един поглед върху суровата действителност

Нека да предположим, че синът ви приближава тийнейджърска възраст и вие подозирате, че той има склонността да се изолира от другите мъже и да таи романтични чувства към тях. Има момент, в който можете да кажете: „Синът ми очевидно има дълбоки емоционални нужди от други мъже. Защо просто не се откажа да подкрепям развитието на неговата хетеросексуалност? Не бих ли проявил по-голямо състрадание, ако просто му дам благословията си? Тогава и синът ми ще има мир, и в семейството ни ще има мир.”

В краткосрочен план вероятно ще има мир. Истина е, че битката за развитието на хетеросексуалния потенциал ще бъде

дълга и трудна. Истина е също, че никога не бива да жертвате своето трайно, любящо взаимоотношение със сина си.

Но има причини да продължите да насърчавате развитието на половата идентичност на вашето дете. Първо, трябва реалистично да се обмисли риска от СПИН. Всъщност група медицински изследователи, които обработили информацията за един голям град, наскоро стигнали да заключението, че ако продължат настоящите темпове на смъртност, около половината от гей и бисексуалните мъже няма да достигнат 65-годишна възраст.¹

Освен риска от СПИН и други сериозни болести, предавани по полов път и освен изключително важния въпрос за моралните убеждения на семейството ви, вашият син трябва да бъде наясно с особеностите на взаимоотношенията между хора от един и същ пол. Въпреки дълбокия си копнеж за стабилно любовно взаимоотношение с човек от неговия пол, в дългосрочен план е много малко вероятно да намери секс и вярност в любовта си с друг мъж.

Дали това е просто нашето пристрастно мнение? За да отговоря, ще оставя няколко поддръжници на гей-движението да говорят сами. Първият е Андрю Съливан.

В книгата си „Трудно откриваемата любов” Съливан признава, че мъжете-гейове имат тенденцията да влизат в безкрайни цикли на безумни влюбвания. Той казва, че сега осъзнава, че романтичното увлечение неизбежно ще бъде краткотрайно, непредсказуемо и неблагоприятно като път към трайната любов. И така, в окончателния си анализ Съливан казва, че приятелите, а не любовниците, ще бъдат тези, които в действителност ще са най-надеждният източник на подкрепа и любов за мъжа-гей.² С други думи, той не може да разчита на интимния си партньор.

Ако наблюдението на Съливан е правилно (а той дълго време е бил проникателен наблюдател на гей-света), младият мъж, който мечтае за основано на емоционална интимност и вярност взаимоотношение с един човек, което да продължи цял живот, в крайна сметка няма да го намери.

Трябва да се отбелжи, че Съливан не е представител на радикалната, а на консервативната част на гей-общността. Въпреки това като католик и консервативно (донякъде) мислещ, той продължава да защитава „красотата на мистерията и духовността на секса, дори на анонимния секс”. Що се отнася до браковете между гейове, Съливан казва, че мъжете-гейове проявяват „по-голямо разбиране за нуждата от извънбрачен отдушник”!³

Изневярата като житейски факт

Друг известен гей-поддръжник, психологът Ели Коулман, също съветва младите мъже-гейове, че зрелите, продължителни взаимоотношения трябва да бъдат реалистични – което означава, че трябва да дават „свобода”.⁴ През 2001 г. доктор Коулман е помогнал за написването на черновата на Общия доклад на хирурзите за сексуалното здраве на нацията и е считан за експерт по здравните въпроси, касаещи гейовете.

Защо в света на гейовете има толкова честа смяна на партньори? Вярваме, че това се дължи на основаната на дефицити природа на хомосексуалното влечение, което ограничава двама мъже до постоянни цикли на увлечение, и те не узряват и никога не достигат зрялата любов. Лоялно приятелство – да, но не и зряла, трайна и сексуално вярна любов, каквато могат да преживеят само един мъж и една жена в своя брачен живот.

Има някакъв вътрешно присъщ и неразрешим проблем в събирането на двама мъже, които са мотивирани в действията и

изборите си от мъжката сексуалност, сама по себе си склонна към промискуитет. Това е в пълна противоположност на съюза между един мъж и една жена, която чрез своята женствена природа му дава основа и стабилност. В същото време биологичните деца на брачната двойка подпечатват съюза чрез кръвта.

Освен това има едно обезпокоително и „шизофренично” несъответствие в мъжката хомосексуалност, поради което мъжете-гейове представят две лица пред света – придържат се към ролята на „доброто малко момче” от детството, когато са в хетеросексуалния свят, а после се преобразяват в хора, които сексуално са „извън закона”, когато са в компанията на други мъже-гейове. Това явление изключително много затруднява зрялото интегриране на личността.

Изследователите Матисън и Макуиртър (гей-двойка – единият е психиатър, а другият – психолог) потвърждават наблюдението, че изневяратата е особеност на живота на гейовете. В книгата си „Мъжката двойка” те описват задълбоченото си изследване върху качеството и стабилността на взаимоотношения, просъществували от 1 до 37 години. Две трети от запитаните са започнали взаимоотношението с очакването за вярност. От тези 156 двойки, нито една не успява да запази верността си за повече от пет години.

Авторите признават, че сексуалната активност извън взаимоотношението „често пъти повдига въпроси като доверие, самоуважение и зависимост”. Те обаче вярват, че „капацитетът за зряла интимност не изключва възможността за сексуална активност извън взаимоотношението на двойката, което е психологически здравословно в контекста на гей-културата”.⁵ Те стигат до заключението: „Вярваме, че най-важният фактор, който държи двойките заедно дори и след изтичането на десет години, е липсата на собственическо отношение. Много двойки

научават много рано, че сексуалното притежаване на другия може да се превърне в най-голямата вътрешна заплаха за оставането им заедно.”⁶ С други думи, една гей-двойка е обречена да се раздели, ако очаква вярност от другия партньор.

Изследване сред 2 585 сексуално активни хомосексуални мъже е публикувано в „Списание за сексуални изследвания”. Изследването очертава мрачна картина, особено за по-възрастните мъже-гейове. Половината от мъжете на 50-годишна възраст и нагоре живеят сами, макар че 62% от тях някога са били женени. Много малко от мъжете (14,7%) на възраст от 40 до 49 години в момента имат моногамни взаимоотношения. Средният брой сексуални партньори, които са имали мъжете над 50-годишна възраст, вариал между 101 и 500.⁷

Съвет: Това „бързо решение” затруднява напускането на гей-стила на живот

Гордън Оп, бивш гей, който е женен от много години, я има какво да даде като съвет от собствения си опит:

Поглеждам един мъж, който е привлекателен за мен, и просто не мога да продължа да преследвам тази цел, защото, както би могло да се каже аз „знам каква е уловката” във всичко това. Т.е. знам фантазията. Знам какво стои зад тази илюзия. И чисто рационално разбирам, че сексуалното взаимоотношение, което преследвам, няма да ме задоволи и няма да доведе до нищо друго освен до негативни последствия за мен.

Но има нещо повече... Да разпознаеш, че цялото това преживяване е един фалшификат. Знам това от собствените си многократни усилия в продължение на четири години да успея да го направя.

Проблемът... е, когато вече е станало твой навик. Сексуалното преживяване е като да вземаш наркотици. То е успокояващо, то е обезболяващо и освен това е „бързо решение”.

Именно затова е толкова трудно да се откажеш от хомосексуалността.

Когато поставим тези нужди в хомосексуален контекст, когато сме се научили временно да ги задоволяваме по сексуален път, ние сме отнели нормалната, законна, дадена от Бог нужда (от интимност с хора от същия пол) и сме я задоволили с „наркотик“.

После, когато посрещаш нуждите се чрез нормалния контакт с приятно изглеждащ мъж в едно пълноценно взаимоотношение, то няма да има „енергията“, която дава една хомосексуална среща.

Това е едно от нещата, които е трябвало да си призная – не е предвидено отношенията със същия пол да имат тази енергия. „Енергията“ е изкуствена, но е много пристрастяваща и именно тя задържа много мъже в гей-стила на живот.⁸

Превенцията е по-лесна от лечението

Убедени сме, че за да живее добре, човечеството трябва да живее съобразно естествения ред. Вярваме, че допълването на половете и хетеросексуалността стоят в основата на естествения ред. Когато отричаме важността на половете различия, ние не уважаваме неразделна част от онова, което ни прави хора.

Никаква намеса, разбира се, не може да гарантира хетеросексуалност. Нито някой родител, дори и най-посветеният, може да контролира всяко влияние, допринасящо за развитието на сексуалността на детето му. Но остават неща, които *могат* да бъдат направени и вярваме, че мъдрият родител ще се вслуша в историите, разказвани отново и отново от толкова много мъже за това какво им е липсвало в детството и юношеството.

Ричард Уайлър улавя преживяванията на тези мъже – чувството на ново свързване с мъжката им същност, което довежда до дълбоки промени в живота им:

Там, където преди изпитвахме сексуална похот, днес чувстваме братска любов. Там, където преди изпитвахме страх от хетеросексуалните мъже и отчуждение от тях, днес чувстваме доверие и автентична връзка.

Там, където преди изпитвахме самоомраза и чувството, че никога не сме „достатъчно мъже“, днес изпитваме себеприемане и усещане за силна и изпълнена с увереност мъжка идентичност.

Ние преживяхме тази дълбока промяна чрез разкриване и изцеление на скритата под повърхността болка и изолация от мъжете, мъжествеността и Бог, за която открихме, че е причината за по-голямата част от хомосексуалните симптоми...

Ние можем да говорим само за себе си – за личните си преживявания, за онова, което е било правилно за нас, за онова, което донесе промяна в нашия живот.

И за онова, което ни донесе радост. (www.peoplecanchange.com)

БЕЛЕЖКИ

Въведение

1. Ако не е указано нещо друго, „аз” и „мен” се отнасят за Джоузеф Николози.

2. Charles W. Socarides, *Homosexuality: A Freedom Too Far* (Phoenix: Adam Margrave, 1995).

3. Simon LeVay, *Queer Science* (Cambridge, Mass.: MIT Press, 1996), p.224.

4. Clinton Anderson, Office of Lesbian, Gay, and Bisexual Concerns, American Psychological Association, letter to NARTH, August 8, 2001.

5. Ronald V. Bayer, *Homosexuality and American Psychiatry: The Politics of Diagnosis* (New York: BasicBooks, 1981), pp.3-4.

6. G. Rekers and M. Kilgus, “Differential Diagnosis and Rationale for Treatment of Gender Identity Disorders and Transvestism,” in *Handbook of Child and Adolescent Sexual Problems*, ed. G. Rekers (New York: Lexington, 1995), pp.267-68.

7. Robert Redding, “Socio-Political Diversity in Psychology: A Case for Pluralism,” *American Psychologist*, March 2001, p. 205-15.

Първа глава: Мъжествеността е постижение

1. През последните десет години съм бил интервюиран от много телевизионни водещи, включително Опра Уинфри, Лари Кинг и Монтел Уилямс и мнението ми е било потърсено от новинарски списания като *ABC's 20/20* и *CNN Medical Report*. Имал съм също възможността да говоря пред много радиоводещи и с много зрители в токшоу-програми на живо.

2. L. Newman, “Treatment for Parents of Feminine Boys,” *American Journal of Psychiatry* 133, no.6 (1976):683.

3. Charles W. Socarides, *Homosexuality: A Freedom Too Far* (Phoenix: Adam Margrave, 1995), p. 52; Joseph Nicolosi, *Reparative Therapy of Male Homosexuality: A New Clinical Approach* (Jason Aronson, 1991), xv-xvi.

4. E. Abelin, "Some Further Observations and Comments on the Earliest Role of the Father," *International Journal of Psychoanalysis* 56 (1975): 293-302.; R. Greenson, "Dis-Identifying from Mother: Its Special importance for the Boy," *International Journal of Psychoanalysis* 49 (1968):370-74; I. Bieber et al., *Homosexuality: A Psychoanalytic Study of Male Homosexuals* (New York: BasicBooks, 1962); R. J. Stoller, "Boyhood Gender Abberations: Treatment Issues," *Journal of the American Psychoanalytic Association* 27 (1979): 837-866; C.W Socarides, "Abdicating Fathers, Homosexual Sons: Psychoanalytic Observations on the Contribution of the Father to the Development of Male Homosexuality," in *Father and Child Developmental and Clinical Perspectives*, ed. S. H. Cath (Boston: Little, Brown, 1982), pp.509-21; S.M. Wolfe, "Psychopathology and Psychodynamics of Parents of Boys with a Gender Identity Disorder of Childhood" (Ph. D. diss., City University of New York, 1990); Richard Green, *The "Sissy Boy Syndrome" and the Development of Homosexuality* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1987); Lawrence Hatterer, *Changing Homosexuality in the Male* (New York: McGraw-Hill, 1960); J. Fischhoff, "Preoedipal Influences in a Boy's Determination to Be 'Feminine' During the Oedipal Period," *Journal of American Academy of Child Psychiatry* 3 (1964): 273-86.

5. Не всяко момче с разстройство на половата идентичност изглежда толкова забележително добре, но Ричард Грийн е видял връзката и е стигнал до заключението, че колкото по-красиво е момчето, толкова повече родителите толерират и насърчават неговата женственост (Green, "Sissy Boy Syndrome," pp. 64-68).

6. Виж също G.A. Rekers et al., "Family Correlates of Male Childhood Gender Disturbance," *Journal of Genetic Psychology* 142 (1983): 31-42.

7. P.A. Tyson, "Developmental Line of Gender Identity, Gender Role, and Choice of Love Object," *Journal of the American Psychoanalytic Association* 30 (1982): 61-68.

8. Robert Stoller, *Presentations of Gender* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1985), p. 183.

9. Richard Green, писмо до автора. По време на моето изследване срещнах доктор Грийн в офиса му в Калифорнийския университет. Не постигнахме съгласие по една важна точка: хомосексуалното състояние има природата на разстройство. Но в един момент аз запитах д-р Грийн дали би искал 3-годишният му син да порасне хомосексуален. "О, не", каза той бързо. "Животът му би бил много труден."

10. Socarides, *Homosexuality*.

11. R. J. Stoller, *The Transsexual Experiment*, vol. 2 of *Sex and Gender* (London: Hogarth, 1975), p.24.

12. S. Coates, "Extreme Boyhood Femininity: Overview and New Research Findings," in *Sexuality: New Perspectives*, ed. Z. DeFies, R. C. Friedman, and R. Corn (Westport, Conn.: Greenwood, 1985), pp. 101-24; S. Coates, "Ontogenesis of Boyhood Gender Identity Disorder," *Journal of the American Academy of Psychoanalysis* 18 (1990): 414-38; S. Coates, "The Etiology of Boyhood Gender Identity Disorder: An Integrative Model," in *Interface of Psychoanalysis and Psychology*, eds. J. W. Barron, M. N. Eagle, and D. L. Wolitzsky (Washington D.C.: American Psychological Association, 1992), pp. 245-65; S. Coates, R. C. Friedman and S. Wolfe, "The Etiology of Boyhood Gender Identity Disorder: A Model for Integrating Temperament, Development, and Psychodynamics," *Psychoanalytic Dialogues* 1(1991): 481-523; S. Coates and E. S. Person, "Extreme Boyhood Femininity: Isolated Behavior or Pervasive

Disorder?” *Journal of the American Academy of Child Psychiatry* 24 (1985): 702-9; S. Coates and S. M. Wolfe, “Gender Identity Disorder in Boys: The Interface of Constitution and Early Experience,” *Psychoanalytic Inquiry* 15 (1995): 6-38; S. Marantz and S. Coates, “Mothers of Boys with Gender Identity Disorder: A Comparison of Matched Controls,” *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry* 30 (1991): 310-15; B. Thatcher, “A Mother’s Role in the Evolution of Gender Dysphoria: The Initial Phase of Joint Treatment in the Psychotherapy of a Four-Year-Old Boy Who Wanted to be a Girl” (paper presented at the meeting of the Division of Psychoanalysis, American Psychological Association, New York, April 1985); Green, “*Sissy Boy Syndrome.*”

13. Abelin, “Some Further Observations,” 293-302; R. Greenspan, “The ‘Second Other’: The Role of the Father in Early Personality Formation and the Dyadic-Phallic Phase of Development,” in *Father and Child*; Greenson, “Dis-identifying from Mother,” pp. 370-74; A. J. Horner, “The Role of the Female Therapist in the Affirmation of Gender in Male Patients,” *Journal of the American Academy of Psychoanalysis* 20 (winter 1992): 599-610; Socarides, Homosexuality; J. Snortum et al., “Family Dynamics and Homosexuality,” *Psychological Reports* 24 (1969): 763-70.

14. G. van den Aardweg, *On the Origins and Treatment of Homosexuality: A Psychoanalytic Reinterpretation* (Westport, conn.: Preager, 1986).

15. A. P. Bell, N.S. Wenberg, and S. K. Hammersmith, *Sexual Preference: Its development in Men and Women* (Bloomington: Indiana University Press, 1981).

16. Пак там, p. 76.

17. Snortum et al., “Family Dynamics and Homosexuality,” pp. 763-70.

18. Финкелхор установил, че половината мъже-колежани, въввлечени в хомосексуални взаимоотношения и участници в

неговото изследване, съобщават, че в детството си са имали сексуален контакт с по-възрастен мъж. Той изказва хипотезата, че момчетата, малтретирани от по-възрастен мъж, могат да сметнат станалото за хомосексуално преживяване и следователно да си сложат етикета „хомосексуален”. След това тези момчета затвърждавали хомосексуалния етикет чрез по-нататъшно хомосексуално поведение (D. Finkelhor, *Sexually Victimized Children* [New York: Free Press, 1979]).

19. Виж също D. J. West, “Parental Figures in the Genesis of Male Homosexuality,” *International Journal of Social Psychiatry* 5 (1959): 85-97.

20. За примери за лошо взаимоотношение баща-син, някои в клиничната литература, някои автобиографични виж W. Aaron, *Straight* (New York: Bantam, 1972); J. R. Ackerly, *My Father and Myself* (New York: Poseidon, 1968); M. Boyd, *Take off the Masks* (Philadelphia: New Society, 1984); Greg Louganis, *Breaking the Surface* (New York: Plume, 1996); G. A. Rekers et al., “Family Correlates of Male Childhood Gender Disturbance,” *Journal of Genetic Psychology* 142 (1985): 31-42; Andrew Sullivan, *Virtually Normal* (New York: Vintage, 1996); Fischhoff, “Preoedipal Influences,” pp.273-86.

Втора глава: Прехомосексуалното момче

1. Дарил Бем цитира проучване на Бел et al., (*Sexual Preference: Its Development in Men and Women* [Bloomington: Indiana University Press, 1981]) описващо анализи на развитието, които показват, че „нонконформната полова идентичност в детството е случайна предпоставка за по-късната сексуална ориентация както при мъжете, така и при жените” – с предупреждението, че дори анализите на развитието не могат да „докажат” случайността. Бем пише, че „предстоящите проучвания са стигнали до същото заключение. Най-последното

от тях (Green, Richard, 1987, The Sissy Boy syndrome) включвало извадка от 66 момчета с неконформна полова идентичност и 56 – с нормална полова идентичност на средна възраст 7,1 години. Изследователите имали възможността да оценят около две-трети от всяка група в късното юношество или ранното пълнолетие, установявайки, че около 75% от момчетата, които са имали неконформна полова идентичност, са станали или бисексуални, или хомосексуални срещу 4% от момчетата с нормална полова идентичност. Тази информация може да се счете за най-подробната, най-добре документирана и най-значимата като откритие в цялото поле на изследванията на сексуалната ориентация, а вероятно и в цялата психология на човека... Трудно е да се помисли за други индивидуални различия (освен коефициента на интелигентност или пола на човека), които толкова силно да предсказват социално значими резултати в жизнения път.” Daryl J. Bem, “Exotic Becomes Erotic: A Developmental Theory of Sexual Orientation,” *Psychological Review* 103, no. 2 (1995): 322-323.

2. K. Zucker and S. Bradley, *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescents* (New York: Guilford, 1995), p.282.

3. Виж “Gay Genes Revisited: Doubts Arise over Research on the Biology of Homosexuality,” *Scientific American*, November 1995, p. 26, своеобразно извинение от редакторите за това, че в предишните броеве са разгласили „откритието” на гей-гени и гей-мозъци. В този кратък материал редакторите на *Scientific American* казват, че до момента няма никакво научно доказателство за съществуването на гей-гени и гей-мозък. Рут Хюбърд – член на борда на Съвета за отговорна генетика, заслужил професор в по биология в Харвард и автор на *Exploding The Gene Myth* – казал на бостънския писател Матю Брелис, че търсенето на гей-ген изобщо не си струва. “Нека бъда много

ясен: не мисля, че един-единствен ген управлява комплексното човешко поведение. Във всичко, което правим, има генетични компоненти и е глупаво да се каже, че гените не участват, но не мисля, че те са решаващите” (Matthew Brellis, “The Fading Gay Gene,” *Boston Globe*, February 7, 1999).

4. Alan Medinger, *Growth into Manhood: Resuming the Journey* (Colorado Springs, Colo: WaterBrook, 2000), pp.1-9

5. Richard Fitzgibbons and Joseph Nicolosi, “When Boys Won’t be Boys: Gender Identity Disorder in Children,” *Lay Witness*, June 2001, p.21.

6. Kenneth Zucker and Susan Bradley, *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescents* (New York: Guilford, 1995). Макар да не признава, че хомосексуалността е проблем сама по себе си, Зукър вярва, че лечението на РПИ при децата е оправдано.

7. M. L. Lalumiere, R. Blanchard, and K. L. Zucker, “Sexual Orientation and handedness in Men and Women: A Meta-Analysis,” *Psychological Bulletin* 126, no. 4 (2000): 575-92.

8. N. E. Whitehead, “Is There a Link Between Left-Handedness and Homosexuality?” *NARTH Bulletin*, December 2000, p.10.

9. G. Rekers, O. Lovaas and B. Low, “Behavioral Treatment of Deviant Sex Role Behaviours in Male Child,” *Journal of Behavioral Analysis* 7 (1974): 134-51.

10. Lawrence E. Newman, “Treatment for the Parents of Effeminate Boys,” *American Journal of Psychiatry* 133, no. 6 (1996): 687.

11. K. Zucker, “Gender Identity Disorder in the DSM-IV,” *Journal of Sex and Marital Therapy* 25 (1999): 5-9.

12. J. Bailey, M. Dunne, and N. Martin, “Genetic and Environmental Influences on Sexual Orientation and Its Correlates in an Australian Twin Sample,” *Journal of Personality and Social Psychology* 78, no. 3 (1997): 524-36.

13. Това посвещаване има доста драматична роля в някои култури като племето Самбия в Нова Гвинея. Това племе оценява високо мъжествеността. Мъжете в него вярват, че мъжествеността на младежите е заплашена от твърде голямата близост с майките им. По време на ритуалите за посвещаване в мъжество те са отделяни от своите майки и сестри и въвличани в ритуали, които биха изглеждали брутални и страшни за външни хора – докато постигнат целта си младите мъже да се научат да бъдат смели и мъжествени и в крайна сметка добри съпрузи и бащи. Самбийският ритуал за посвещение илюстрира три неща: (1) продължителната идентификация с майките им е заплаха за мъжествеността на момчетата; (2) мъжествеността може да бъде предадена само от други мъже; и (3) мъжествеността е ценна стока, която се постига само с усилия, а не нещо, което просто се подарява на младежите, когато те достигнат пубертета. Robert Stoller and George Herdt, “Development of Masculinity: A Cross-Cultural Contribution,” *Journal of the American Psychology Association* 30 (1981): 29-59.

14. Linda Ames Nicolosi, “Some Psychologists Say Bisexuality Opens Up New Possibilities for Creative Expression,” *NARTH Bulletin*, August 2001, p. 8.

15. Brian Camenker, *The Homosexual Agenda in Massachusetts Schools* (Newton, Mass.: Parent’s Rights Coalition), audiocassette. This tape is available by calling (781) 433-7106.

16. Charles W. Socarides, *Homosexuality: A Freedom Too Far* (Phoenix: Adam Margrave, 1995), pp. 34-35, съобщава, че „през 60-те и 70-те години на XX век се наблюдавало увеличение на броя операции за промяна на пола, но те са останали в сянка. Много малко от сътрудниците на д-р [Джон] Мани [Университета Хопкинс] продължават да ги подкрепят... защото не може да не са забелязали, че тези опериции не са помогнали на хората.”

17. Elaine Siegel, *Middle Class Waifs: The Psychodynamic Treatment of Affectively Disturbed Children* (Hillsdale, N. J.: Analytic, 1991), p.69.

18. Daryl Bem, "Exotic Becomes Erotic: A Developmental Theory of Sexual Orientation," *Psychological Review* 103, no. 2 (1996): 320-35.

19. American Psychiatric Association, *Diagnostic and Statistical Manual*, 4th ed. (Washington, D.C.: American Psychiatric Association, 1994), p. 532; see also Newman, "Treatment for the Parents of Effeminate Boys," *American Journal of Psychiatry* 133, no. 6 (1976): 683. Между другото, може да изглежда иронично (така е за нас), че АПА продължава да признава разстройството на половата идентичност при децата за проблем, но смята проявленията ѝ при възрастните (хомосексуалността) за нещо напълно нормално. Гей-активистите също признават това логическо несъответствие. И затова доста шумно настояват през последните години РПИ да се извади от наръчника по психиатрия.

20. Richard Green, *The "Sissy Boy Syndrome" and the Development of Homosexuality* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1987).

21. Melissa Healy, "Pieces of the Puzzle," *Los Angeles Times*, May 21, 2001, p. S1.

22. Green, "Sissy Boy Syndrome," pp. 15-16.

23. I Bieber and T.B. Bieber, "Male Homosexuality," *Canadian Journal of Psychiatry* 24 (1979): 409-21. S. Hadden говори също за физическа неадекватност и страх от физическо нараняване в "Group Psychotherapy of Male Homosexuals," *Current Psychiatric Theories* 6 (1966): 177-86. I. Sipova and A. Brzek пишат за гейовете като за "постоянни аутсайдери" в "Parental and Interpersonal Relationship of Transsexual and Masculine and Feminine Homosexual Men," *Journal of Homosexuality* 9 (1983): 75-84. N. Thompson et al. пишат за отхвърляне на мъжкото в "Parent-Child Relationships

and Sexual Identity in Male and Female Homosexuals and Heterosexuals,” *Journal of Consulting and Clinical Psychology* 4 (1973): 120-27. По подобен начин G. Van den Aardveg пише за ниското самочувствие и често срещаното чувство сред момчетата с РПИ, че не са мъжествени, колкото другите момчета в *Homosexuality and Hope: A Psychologist Talks About Treatment and Change* (Ann Arbor, Mich.: Servant, 1985).

24. Joseph Nicolosi, *Reparative Therapy of Male Homosexuality: A New Clinical Approach* (Northvale, N. J.: Jason Aronson, 1991), pp. 58, 63.

25. S. Coates, R. C. Friedman, and S. Wolfe, “The Etiology of Boyhood Gender Identity Disorder: A Model for Integrating Treatment, Development, and Psychodynamics,” *Psychoanalytic Dialogues* 1 (1991): 483.

26. K. Zucker and S. Bradley, *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescents* (New York: Guilford, 1995), p.22.

27. Richard Fitzgibbons, “The Origins and Therapy of Same-Sex Attraction Disorder,” in *Homosexuality and American Public Life*, ed. Christopher Wolfe (Dallas: Spence, 1999).

28. Zucker and Bradley, *Gender Identity Disorder*, p. 22, заявяват, че макар определен брой изследвания да са установили лоша координация, те по-често забелязват страх и отвращение от грубоватите игри, но не непременно лоша координация, тъй като някои от тези момчета се справят доста добре в индивидуални спортове като плуване.

29. A. D. Pelegrini, “What is a Category? The Case of Rough-and-Tumble Play,” *Ethology and Sociobiology* 10 (1989): 331-41; P. K. Smith and M. Boulton, “Rough-and-Tumble Play, Aggression, and Dominance: Perception and Behavior in Children’s Encounters,” *Human Development* 33 (1990): 271-82; A. Costabile et al., “Cross-

national Comparison of How Children Distinguish Serious and Playful Fighting,” *Developmental Psychology* 27 (1991): 881-87.

30. G. van den Aardweg, *On the Origins and Treatment of Homosexuality: A Psychoanalytic Reinterpretation* (New York: Praeger, 1986).

31. R. G. Slaby and K. S. Frey, “Development of Gender Constancy and Selective Attention to Same-Sex Models,” *Child Development* 46 (1975): 849-56.

32. Daryl Bem, “Exotic Becomes Erotic: A Developmental Theory of Sexual Orientation,” *Psychological Review* 103, no. 2 (1996): 320-35.

33. G. van den Aardweg, “Parents of Homosexuals – Not Guilty? Interpretation of Childhood Psychological Data,” *American Journal of Psychotherapy* 38 (1984): 180-89.

34. Justin Richardson, “Setting Limits on Gender Health,” *Harvard review of Psychiatry* 4 (1996): 49-53.

Трета глава: Роден такъв?

1. Linda Ames Nicolosi, “NARTH Member Answers Ann Landers,” *NARTH Bulletin*, December 1996, p. 5.

2. Neil Whitehead, “The Importance of Twin Studies,” *NARTH Bulletin*, April 2001, p. 26.

3. S. LeVay, “A Difference in Hypothalamic Structure Between Heterosexual and Homosexual Men,” *Science* 258 (1991): 1034-37.

4. Цитирано в David Nimmons, “Sex and the Brain,” *Discover*, march 1994, pp. 64-71.

5. Mubarak Dahir, “Why Are We Gay?” *The Advocate*, July 17, 2001, p. 38.

6. D. H. Hamer et al., “A Linkage Between DNA Markers on the X Chromosome and Male Sexual Orientation,” *Science* 261 (1993): 321-27.

7. G. Rice et al., “Male Homosexuality: Absence of Linkage to Microsatellite Markers at Xq28,” *Science* 284 (1999): 665-67.

8. John Horgan, "Gay Genes, Revisited: Doubts Arise over Research on the Biology of Homosexuality," *Scientific American*, November 1995, p. 26.

9. D. Hamer and P. Copeland, *Living With Our Genes: Why They Matter More Than You Think* (New York: Bantam Doubleday Dell, 1998), p. 188.

10. J. M. Bailey and R. C. Pillard, "A Genetic Study of Male Sexual Orientation," *Archives of General Psychiatry* 48 (1991): 1081-96.

11. Whitehead, "Importance of Twin Studies," p. 26, emphasis added.

12. Neil Whitehead, "What Is The Genetic Contribution to Homosexuality?" *NARTH Bulletin*, December 1999, p. 22.

13. Пак там, с. 22.

14. R. Lerner and Althea Nagai, *No Basis: What the Studies Don't Tell Us About Same-Sex Parenting* (Washington, D.C.: The Marriage Law Project, 2001).

15. Цитирано в "Preventing Parenting: A Florida Judge Upholds Florida's Ban on Adoption by Gays," *The Advocate*, October 9, 2001, p. 15.

16. Christopher Rosik, "Conversion Therapy Revisited: Parameters and Rationale for Ethical Care," *Journal of Pastoral Care* 55, no. 1 (2001): 47-67.

17. Association For Clinical Pastoral Education, обобщен доклад за събранието на представителите на борда, пролет 2001.

18. W. Byne and B. Parsons, "Human Sexual Orientation: The Biologic Theories Reappraised," *Archives of General Psychiatry* 50 (March 1993): 228-39; тук теорията е перифразирана.

19. Judd Marmor, "Overview: The Multiple Roots of Homosexual Behavior," in *Homosexual Behavior: Modern Reappraisal*, ed. J. Marmor (New York: BasicBooks, 1980), p. 9.

20. За повече информация виж NARTH's fact sheet titled "Is There a Gay Gene?" или посетете сайта на NARTH www.narth.com.

21. American Psychological Association, "Answers to Your Questions About Sexual Orientation and Homosexuality" (pamphlet).

22. Parents and Friends of Lesbian and Gays, "Why Ask Why? Addressing the Research on Homosexuality and Biology" (booklet, 1995), prepared by the assistance of the American Psychological Association's Clinton Anderson.

23. Steven Goldberg, *When Wish Replaces Thought: Why So Much of What You Believe Is False* (Buffalo, N. Y.: Prometheus, 1994), p. 63.

24. J. Satinover, "Reflections from Jeffrey Satinover," NARTH Bulletin, April 1995, p. 3.

25. S. LeVay, "Sexual Orientation: The Science and Its Social Impact," forthcoming in *Reverso*. The article is also available online http://members.aol.com/_ht_a/slevay/page12.html. Статията на ЛеВей предава задълбочено обобщение на настоящите научни доказателства за биологичното (предродилно, както и генетично) влияние на нонконформната полова идентичност – и последващата хомосексуалност – при някои хора. Ние вярваме, че тя прекалено набляга на ефекта от биологичното влияние и неизбежността на хомосексуалния изход.

26. Jeffrey Satinover, "The Gay Gene?" *Journal of Human Sexuality*, ed. G. Rekers (Addison, Tex.: Lewis&Stanley, 1996), p. 3.

27. Ann Landers, "Lesbian Daughter Needs to Know She Is Accepted," syndicated newspaper column.

Четвърта глава: Всички в семейството

1. Richard Green, *The "Sissy Boy Syndrome" and the Development of Homosexuality* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1987).

2. "Child Psychiatrist Encourages Gender Blending," *NARTH Bulletin*, August 1998, p. 11.
3. I. Bieber et al., *Homosexuality: A Psychoanalytic Study of Male Homosexuals* (New York: BasicBooks, 1962). See chap. 6, "The Triangular System."
4. Jack Nichols, *The Gay Agenda: Taking Back to the Fundamentalists* (New York: Prometheus, 1996), p. 112.
5. Richard Fitzgibbons, "The Power of Peer Rejection," *NARTH Bulletin*, August 1997, p. 3.
6. Bieber et al., *Homosexuality*; R. Evans, "Childhood Parental Relationships of Homosexual Men," *Journal of Consulting and Clinical Psychology* 33 (1969): 129-135; Judd Marmor, "Overview: The Multiple Roots of Homosexual Behavior," in *Homosexual Behavior: A Modern Reappraisal*, ed. J. Marmor (New York: BasicBooks, 1980), pp. 20-21; C. Socarides, *The Overt Homosexual* (New York: Grune&Straton, 1968).
7. Anita Worthen and Bob Davies, *Someone I Love Is Gay* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1996), p. 119.
8. R. Stoller, "Healthy Parental Influences on the Earliest Development of Masculinity in Baby Boys," *Psychoanalytic Forum* 5 (1975): 232-62.
9. J. E. Bates et al., "Gender Abnormalities in Boys: An Analysis of Clinical Ratings," *Journal of Abnormal Child Psychology* 2 (1974): 1-16.
10. S. Coates and E. S. Person, "Extreme Boyhood Femininity: Isolated Behavior or Pervasive Disorder?" *Journal of the American Academy of Child Psychiatry* 24, no. 6 (1985): 702-9; G. A. Rekers and J. J. Swihart, "The Association of Identity Disorder with Parental Separation," *Psychological Reports* 65 (1989): 1272-74; Bieber et al., *Homosexuality*; M. Saghir and E. Robins, *Male and Female Homosexuality* (Baltimore: Williams&Wilkins, 1973).

11. G. A. Rekers et al., "Family Correlates of Male Childhood Gender Disturbance," *Journal of Genetic Psychology* 142 (1983): 31-42.

12. Gregory Dickson, "Environmental Factors and the Development of Male Homosexuality" (doctoral thesis, Fuller Theological Seminary, 1997).

13. S. Fisher and G. Greenberg, *Freud Scientifically Reappraised: Testing the Theories and Therapy* (New York: Wiley, 1996), p. 135; виж страници 135-39 за дискусиите за майките и бащите.

14. Rock Hudson and Sara Davidson, *Rock Hudson: His Story* (New York: William Morrow, 1986), p. 130.

15. Andrew Sullivan, *Virtually Normal* (New York: Alfred A. Knopf, 1995), p.9.

16. Judy Shepard в писмо за набиране на средства, изпратено в полза на P-FLAG, 2000.

17. Bieber et al., Homosexuality, подкрепя това наблюдение.

18. Kenneth Zucker and Susan Bradley, *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescents* (New York: Guilford, 1995).

19. R. Green, *Sexual Identity Conflict in Children and Adults* (New York: BasicBooks, 1974); Green, "Sissy Boy Syndrome"; C. W. Roberts et al., "Boyhood Gender Identity Development: A Statical Contrast of Two Family Groups," *Psychology* 23 (1987): 544-57.

20. J. Money and A. Russo, "Homosexual Outcome of Discordant Gender Identity/Role in Childhood: Longitudinal Follow-up," *Journal of Pediatric Psychology* 4 (1979): 29-41.

21. P. R. Miller, "The Effeminate, Passive, Obligatory Homosexual," *AMA Archives of Neurology and Psychiatry* 80 (1958): 612-18.

22. Green, "Sissy Boy Syndrome"; Zucker and Bradley, *Gender Identity Disorder*.

23. Green, *Sexual Identity Conflict*.

24. Fitzgibbons, "Power of Peer Rejection," p. 3.
25. Joseph Nicolosi, "Fathers of Male Homosexuals: A Collective Clinical Profile," *NARTH Bulletin*, April 1997, p. 7.
26. Philip Gambone, "Not Crying for Dad," *James White Review*, spring 2000, p. 5.
27. Kenneth Zucker and Susan Bradley, *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescents* (New York: Guilford, 1995).
28. Пак там. с. 263.

Петта глава: Приятели и чувства

1. Andrew Sullivan, *Virtually Normal* (New York: Knopf, 1995).
2. B. I. Fagot, "Beyond the Reinforcement Principle: Another Step Toward Understanding Sex Role Development," *Developmental Psychology* 21 (1985): 1097-104.
3. R. C. Friedman, *Male Homosexuality: A Contemporary Psychoanalytic Perspective* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1988), esp. chap. 5.
4. Пак там. Виж също A. P. Bell, N. S. Weinberg, and S. K. Hammersmith, *Sexual Preference: Its Development in Men and Women* (Bloomington: Indiana University Press, 1981).
5. R. Fitzgibbons, "The Power of Peer Rejection: Interview with Richard Fitzgibbons," *NARTH Bulletin*, August 1997, p. 3; Gerald van den Aardweg, *Homosexuality and Hope* (Ann Arbor, Mich.: Servant, 1995).
6. Tom Hess, "It's a Gay World After All?" *Citizen*, July 2001, p. 14.
7. James Saslow, in Mark Thompson, *Gay Soul: Finding the Heart of Gay Spirit and Nature, with Sixteen Writers, Healers, Teachers and Visionaries* (San Francisco: Harper, 1994), pp. 133-47.

8. Camille Paglia, "The Biological Nature of Homosexuality and the Psychological Development of Gay Men and Lesbians" (symposium at the Harvard Medical School, Cambridge, Mass., March 1993), reprinted in *Harvard Gay and Lesbian Review* 4, no. 3 (1997): 3.

9. Daryl Bem, "Exotic Becomes Erotic: A Developmental Theory of Sexual Orientation," *Psychological Review* 103, no. 2 (1996): 332.

10. Andrew Harvey, in Thompson, *Gay Soul*, p. 56.

11. James Broughton, in Thompson, *Gay Soul*, p. 13.

12. Andrew Harvey, in Thompson, *Gay Soul*, p. 71.

13. Dale O'Leary, "Destabilizing the Categories of Sex and gender," *NARTH Bulletin*, December 2000, p. 22.

14. Пак там.

15. Richard Fitzgibbons and J. Nicolosi, "When Boys Won't Be Boys: Gender Identity Disorder in Children," *Lay Witness*, June 2001, p. 21.

16. Bem, "Exotic Becomes Erotic."

17. Joseph Nicolosi, *Reparative Therapy of Male Homosexuality: A New Clinical Approach* (Northvale, N. J.: Jason Aronson, 1991), p. 94.

18. William Aaron, *Straight* (New York: Bantam, 1972), pp. 21-22, 29.

19. Malcolm Boyd, *Take off the Masks* (Philadelphia: New Society, 1984), p. 34.

20. Linda Nicolosi, "A Mother's Letter to NARTH," *NARTH Bulletin*, December 1998, p. 11.

21. Linda Nicolosi, "Planned Parenthood Encourages Valuing of Homosexuality," *NARTH Bulletin*, April 1999, p. 11.

22. G. A. Rekers, *Handbook of Child and Adolescent Sexual Problems* (New York: Lexington, 1995).

Шеста глава: Навлизане в юношеството

1. Наблюденията на този психолог се подкрепят от подобни сведения от педагогически съветници в “Teens Ponder: Gay, Bi, Straight?” *Washington Post*, July 15, 1993.

2. Amy C. Butler, “Trends in Same-Gender Sexual Partnering, 1988-1989,” *Journal of Sex Research* 37 (2000): 333-43.

3. “Psychiatrist ‘Reassures’ Parents About Lesbian Experimentation,” NARTH Bulletin, December 1997, p. 12 reporting from “Elite Schools Face the Gay Issue,” *New York Times*, June 13, 1997, p. B7-8.

4. R. F. C. Kourany, “Suicide Among Homosexual Adolescents,” *Journal of Homosexuality* 13 (1987): 111-17; K. Erwin, “Interpreting the Evidence: Competing Paradigms and the Emergence of Lesbian and Gay suicide as a ‘Social Fact’”, *International Journal of Health Services* 23 (1993): 437-53; S. Prenzlauer, J. Drescher, and R. Winchel, “Suicide Among Homosexual Youth,” letter to the editor, *American Journal of Psychiatry* 149 (1992): 1416; G. Remafedi, “Adolescent Homosexuality: Psychosocial and Medical Implications,” *Pediatrics* 79 (1987): 331-37; G. Remafedi et al., “Demography of Sexual Orientation in Adolescents,” *Pediatrics* 89 (1992): 714-21; S. G. Schneider, N. L. Farberow, and G. Kruks, “Suicidal Behavior in Adolescent and Adult Gay men,” *Suicide and Life-Threatening Behavior* 19 (1989): 381-94; C. L. Rich et al., “San Diego Suicide Study: Comparison of Gay to Straight Males,” *Suicide and Life-Threatening Behavior* 16 (1986): 448-57.

5. D. Fergusson et al., “Is Sexual Orientation Related to Mental Health Problems and Suicidality in Young People?” *Archives of General Psychiatry* 56, no. 10 (1999): 875-80

6. Peter LeBarbera, “Gay Youth Suicide: Myth Is Used to Promote Homosexual Agenda” (Washington, D.C.: Family Research Council, pamphlet).

7. G. Remafedi, J. Farrow, and R. Deisher, "Risk Factors for Attempted Suicide in Gay and Bisexual Youth," *Pediatrics* 87 (1991): 869-75.
8. Bell, M. Wenberg and S. Hammersmith, *Sexual Preference* (Bloomington: Indiana University Press, 1981).
9. Dale O'Leary, "Gay Teens and Attempted Suicide," *NARTH Bulletin*, December 1999, p. 11.
10. J. Satinover, "Reflections from Jeffrey Satinover," *NARTH Bulletin*, April 1995, p. 3.
11. J. Nicolosi, *Reparative Therapy of Male Homosexuals* (Northvale, N. J.: Jason Aronson, 1991), pp.68-70.
12. E. O. Laumann et al., *The Social Organization of Sexuality: Sexual Practices in the U. S.* (Chicago: University of Chicago Press, 1994).
13. G. Remafedi et al., "Demography of Sexual Orientation," pp. 714-21.
14. "The Adolescent Brain: Perilous Renovation," *Family Therapy Networker*, January-February 2001, p. 15.
15. "L. A. Studies Show Increase in Risky Sex by Gay Men," *Los Angeles Times*, February 17, 2001, p. 11.
16. D. Haney, "Young Gay Black Men Suffer High HIV Rates," *Associated Press*, February 6, 2001.
17. Так там.
18. "HIV Rate Rising Among Gay Men in San Francisco," *Los Angeles Times*, January 25, 2001, p. A3.
19. Anita Worthen and Bob Davies, *Someone I Love Is gay* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1996), chap. 6.
20. Laumann et al., *Social Organization of Sexuality*, p. 344.
21. Martin Mansovitz, "Early Sexual Behavior in Adult Homosexual and heterosexual Males," *Journal of Abnormal Psychology* 76 (1970): 396-402.

22. M. Tomeo, "Comparative Data of Childhood and Adolescence Molestation in Heterosexual and Homosexual Persons," *Archives of Sexual Behavior* 30, no. 5 (2001): 535-41.

23. Bruce Rind, "Gay and Bisexual Adolescent Boys' Sexual Experiences with Men: An Empirical Examination of Psychological Correlates in a Nonclinical Sample," *Archives of Sexual Behavior* 30, no. 4 (2001): 345-67.

24. Los Angeles Unified School District, *Project 10 Manual*, 1987.

25. Linda Nicolosi, "Pamphlet to Schools Discourages Reorientation Therapy," *NARTH Bulletin*, April 1999, p. 1.

26. Richard Friedman and Lenore Stern, "Juvenile Aggressivity and Sissiness in Homosexual and Heterosexual Males," *Journal of the American Academy of Psychoanalysis* 8, no. 3 (1980): 433.

27. Пак там.

28. Joseph Nicolosi, A. Dean Byrd, and Richard W. Potts, "Retrospective Self-Reports of Changes in Homosexual Orientation: A Consumer Survey of Conversion Therapy Clients," *Psychological Reports* 86 (June 2000): 1071-88.

29. Joseph Nicolosi, A. Dean Byrd, and Richard W. Potts, "Beliefs and Practices of Therapists Who Practicve Sexual Reorientation Psychotherapy," *Psychological Reports* 86 (April 2000): 689-702.

30. Други известни личности, за които се твърди, че са гей без определени доказателства за това, са: Леонардо да Винчи, Микеланжело, Джеймс Дийн, Георг Фридрих Хендл, Марлон Брандо, Хенри Джеймс, Уилям Шекспир, Зигмунд Фройд, Мерилин Монро, Густав Малер, Грета Гарбо, Хенри Дейвид Торо, Лев Толстой, Наполеон Бонапарт, Йохан Волфганг фон Гьоте, Амелия Ерхарт, Клод Дебюси и Робърт Луис Стивънсън.

31. D. McWhirter and A. Mattison, *The Male Couple: How Relationships Develop* (Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall, 1984).

32. За критиките върху книгата *Biological Exuberance: A Study of Diversity*, която използва животинското хомосексуално поведение като модел за нормалността на човешката хомосексуалност, виж James Phelan, "Is Homosexuality Normal for Some Animals?" *NARTH Bulletin*, August 1999, p. 19.

33. John and Anne Paulk, *Love Won Out* (Wheaton, Ill.: Tyndale House, 1999).

34. T. Sandfort et al., "Same-Sex Sexual Behavior and Psychiatric Disorders: Findings from the Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study (NEMESIS)," *Archives of General Psychiatry* 58 (2001): 85-91.

35. Thomas Gregory, "The Power of Peer Rejection: Interview with Richard Fitzgibbons, M. D.," www.narth.com.

36. Dr. Robert Spitzer, interview by Reichenberg Fellowship, videotape, New York City, February 29, 2000.

37. Warren Smith, "In This Life We Struggle," *Charlotte* (N.C.) World, August 31, 2001, p. 3.

38. Alan Medinger, *Growth into Manhood: Resuming the Journey* (Colorado Springs, Colo.: WaterBrook, 2000), p. 240.

Седма глава: От мъжкарана до лесбийка

1. Linda Ames Nicolosi, "One Woman's Struggle with Jane Boyer," *NARTH Bulletin*, August 1999, p. 3.

2. Linda Ames Nicolosi, "Interview: Diane Eller-Boyko," *NARTH Bulletin*, April 1998, p. 3.

3. Elaine Siegel, *Female Homosexuality, Choice Without Volition: A Psychoanalytic Study* (Hiisdale, N.J.:Analytic, 1988).

4. Linda Ames Nicolosi, "Elaine Siegel on Lesbianism," *NARTH Bulletin*, December 1996, p. 3.

5. Siegel, *Female Homosexuality*, p. 537.

6. General Schonewolf, "Gender Narcissism and Its Manifestation," *NARTH Collected Papers*, 1996 www.narth.com

7. Пак там.
8. Richard Fitzgibbons, "The Origins of Same-Sex Attraction Disorder," in *Homosexuality and American Public Life*, ed. Christopher Wolfe (Dallas: Spence, 1999), pp. 85-97.
9. C. Socarides, *Homosexuality: A Freedom Too Far* (Phoenix: Adam Margrave, 1995), p. 279.
10. G. A. Rekers and S. Mead, "Early Intervention for Female Sexual Identity Disturbance: Self-Monitoring of Play Behavior," *Journal of Abnormal Child Psychology* 7 (1979): 405-23.
11. M. Saghir and E. Robins, *Male and Female Homosexuality* (Baltimore: Williams&Wilkins, 1973).
12. Selma Fraiberg, *The Magic Years: Understanding and Handling the Problems of Early Childhood* (New York: Scribner, 1959), pp. 231-32.
13. Saghir and Robins, *Male and Female Homosexuality*.
14. Rekers and mead, "Early Intervention," pp. 405-23.
15. Robert Stoller, "The Sense of Femaleness," *Psychoanalytic Quaterly* 37 (1968): 42-55.
16. Kenneth Zucker and Susan Bradley, *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescents* (New York: Guilford, 1995), p. 252.
17. Пак там. с. 253.
18. Пак там.
19. Carol Brockmon, "A Feminist View of Sado-Masochism in the Nineties," *In the Family* 3, no. 4 (1998): 11.
20. Пак там.
21. Anita Worthen and Bob Davies, *Someone I Love Is Gay* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1996), p. 83. Виж страници 82-94 от главата за сексуалното малтретиране.
22. Andria Sigler-Smaltz, "Understanding the Lesbian Client," *NARTH Bulletin*, April 2001, p. 12.

23. A. P. Bell, N. S. Weinberg, and S. K. Hammersmith, *Sexual Preference: Its Development in Men and Women* (Bloomington: Indiana University Press, 1981).

24. Linda Nicolosi, "Interview: Diane Eller-Boyko," p.3.

25. Chastity Bono, *Family Outing* (New York: Little, Brown, 1999), p. 7.

26. Richard Fitzgibbons, "The Origins and Therapy of Sam-Sex Attraction Disorder," *NARTH Bulletin*, December 2000, p. 3.

27. Linda Nicolosi, "Interview: Diane Eller-Boyko," p. 3.

Осма глава: Политика на лечението

1. В статия в раздел "Notes and Comment" of *American University Law Review*, редакторът Каролин Ан Хикс възразява срещу правото на родителите да влияят върху сексуалната ориентация на детето. Carolyn Ann Hicks, "Reparative Therapy: Whether Parental Attempts to Change a Child's Sexual Orientation Can Legally Constitute Child Abuse," *American University Law Review* 49 (December 1999): 505-47.

2. "Breast Is Best – for Adoptive Moms and Dads, Too!" *Alternative Family*, March-April 2000, p. 11. Противоестественно устройство позволява на мъж да "кърми" осиновеното си дете чрез тръба, която тръгва от гърдата на мъжа, минава през бебешко шишенце и стига до устата на бебето.

3. C. D. King, "The Meaning of Normal," *Yale Journal of Biology and Medicine* 18 (1945): 493-501.

4. Gary Greenberg, "Right Answers, Wrong Reasons: Revisiting the Deletion of Homosexuality from the DSM," *Review of General Psychology* 1, no. 3 (1997): 256-70.

5. J. Satinover, "Reflections from Jeffrey Satinover," *NARTH Bulletin*, April 1995, p. 3.

6. G. A. Rekers, *Handbook of Child and Adolescent Sexual Problems* (New York: Lexington, 1995); Kenneth Zucker and Susan

Bradley, *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescents* (New York: Guilford, 1995).

7. Judd Marmor, *Homosexual Behavior: A Modern Reappraisal* (New York: BasicBooks, 1980), p. 274.

8. Пак там.

9. Пак там., с.19

10. Пак там., с. 274

11. Zuker and Bradley, *Gender Identity Disorder*, p. 270.

12. T. Sandfort et al., "Same-sex Sexual Behavior and Psychiatric Disorders: Findings from the Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study (NEMESIS)," *Archives of General Psychiatry* 58 (2001): 85-91.

13. Пак там.

14. J. M. Bailey, "Commentary: Homosexuality and Mental Illness," *Archives of General Psychiatry* 56 (1999):876-80.

15. Peter LaBarbera, "Gay Activists Target Dr. Laura," *NARTH Bulletin*, December 1999, p. 25.

16. Joseph Nikolosi, "On the Right to Self-Determination," *NARTH Bulletin*, August 2000, p. 1.

17. Norine Johnson, "President's Column," *Monitor in Psychology*, July-August 2001, p. 3.

18. Richard Isay, "Remove Gender Identity Disorder in DSM," *Psychiatric News* 32, no. 22 (1997): 9; M. Coleman, "Nontraditional Boys: A Minority in Need of Reassessment," *Child Welfare* 65 (1986): 252-69.

19. S.Kirk and H. Kutchins, *Making Us Crazy* (New York: Free Press, 1977), chap. 4.

20. Пак там.

21. S.Kirk and H. Kutchins, "Standards Higher, Success Assured, But DSM-IV Book 'A Travesty'," *The National Psychologist*, September-October 1994, p. 12.

22. Stuart Kirk and Herb Kutchins, *The Selling of DSM: The Rhetoric of Science in Psychiatry* (New York: DeGruyter, 1992).

23. Jeffrey Satinover, *Homosexuality and Politics of Truth* (Grand Rapids, Mich.: Baker/Hamewith, 1996), p. 146.

24. M. Weinberg and C. Williams, *Male Homosexuality: Their Problems and Adaptations* (New York: Oxford University Press, 1974).

25. Linda Ames Nikolosi, "Gay Activists Describe Their Values," NARTH Bulletin, April 1999, p.12, quoting from *The Gay and Lesbian Review* 5, no. 2 (1998): 24 (Gabriel Rotello, "This is Sexual Ecology") and 27 (Michelangelo Signorile, "Nostalgia Trip").

26. D. C. Whirter and A. Mattison, *The Male Couple* (Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall, 1984).

27. Daryl Bem, "Exotic Becomes Erotic: A Developmental Theory of Sexual Orientation," *Psychological Review* 103 (1996): 332.

28. K. J. Zuker et al., "A Gender Identity Interview for Children," *Journal of Personality Assessment* 61 (1993): 443-56.

29. M. Hoffman, *The Gay World: Male Homosexuality and the Social Creation of Evil*, (New York: BasicBooks, 1968), p. 17.

30. Barry Dank, "The Homosexual." In *Sexual Deviance and Sexual Deviants*, eds. E. Goode and R. Troiden (New York: William Morrow, 1974), p. 191.

31. A. Bell and M. Wenberg, *Homosexualities: A Study of Diversity Among Men and Women* (New York: Simon&Schuster, 1978), p. 92.

32. Joe Dallas, *A Strong Delusin: Confronting the "Gay Christian" Movement* (Eugene, Ore.: Harvest House, 1996), p. 48.

33. Пак там., с. 49.

34. Charles Socarides, *A Freedom Too Far* (Phoenix: Adam Margrave, 1995), p. 66.

35. S. Jones and M. Yarhouse, *Homosexuality: The Use of Scientific Research in the Church's Moral Debate* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2000), pp. 43-44.

36. Peter Labarbera, "Gay Task Force Conference Includes 'Public Sex' Activists," *Lambada Report*, January-February 1999, pp. 1-2.

37. Michael Shernoff, "Monogamy and Gay Men: When Are Open Relationships a Therapeutic Option?" *Family Therapy Networker*, March-April 1999, pp. 63-71.

Девета глава: Изцелителният процес

1. Dr. Rekers, letter to Dr. Nicolosi, October 26, 2001.

2. G. Remafedi, J. Farrow and R. Deisher, "Risk Factors for Attempted Suicide in Gay and Bisexual Youth," *Pediatrics* 87, no. 6 (1991): 869-75.

3. George Rekers, ed., *Handbook of Child and Adolescent Sexual Problems* (New York:Lexington, 1995).

4. Kenneth Zucker and Susan Bradley, *Gender Identity Disorder and Psychosexual Problems in Children and Adolescent* (New York: Guilford, 1995), p. 282.

Десета глава: Дневникът на една майка

1. R. S. Hogg et al., "Modelling the Impact of HIV Disease on Morality in Gay and Bisexual Men," *International Journal of Epidemiology* 26, no. 3 (1997): 657-61.

2. Andrew Sullivan, *Love Undetectable: Notes on Friendships, Sex and Survival* (New York: Knopf, 1998), p. 202.

3. Andrew Sullivan, *Virtually Normal: An Argument About Homosexuality* (New York: Knopf, 1995).

4. E. Coleman, "Developmental Stages of the Coming-out Process," in *Homosexuality: Social, Psychological, and Biological Issues*, W. Paul et al. (Beverly Hills: Stage, 1982), pp. 149-57.

5. David McWhirter and Andrew Mattison, *The Male Couple: How Relationships Develop* (Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall, 1984), p. 256.
6. Пак там., с. 256.
7. Paul Van de Den et al., “A Comparative Demographic and Sexual Profile of Older Homosexuality Active Men,” *Journal of Sex Research* 34, no. 4 (1997): 349-60.
8. Linda Ames Nicolosi, “Interview with Gordon Opp,” *NARTH Bulletin*, April 1999, p. 3.

Джоузеф и Линда Еймс Николози
„Превенция на хомосексуалността – наръчник за родители”

Американска
Първо издание

Редактор: Георги Бакалов
Преводач: Валентина Петрова
Редактор на текста и консултант: София Кандиларова
Оформление на корицата: Иванка Шикова

Печатни коли: 23,5

Издава „Мемра” ООД, ул. „Веслец” 26, София 1202